

Gminny Program Rewitalizacji

Gminy Piaski na lata 2021–2030

Dokument pn. „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021 – 2030” został przygotowany przez firmę EuroCompass Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 25.10.2021 r.

KOORDYNACJA PRAC NAD GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI:

Michał Cholewa	Burmistrz
Michał Zdun	Zastępca Burmistrza
Marcin Najda	Sekretarz Gminy Piaski

ZESPÓŁ ZADANIOWY DS. OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY PIASKI:

Marcin Najda	Urząd Miejski Piaski Sekretarz Gminy Piaski <i>- Przewodniczący Zespołu</i>
Katarzyna Adamiak	Urząd Miejski Piaski Kierownik Wydziału Strategii i Pozyskiwania Funduszy Pomocowych <i>- Zastępca Przewodniczącego Zespołu</i>
Edyta Dobek	Urząd Miejski Piaski Kierownik Wydziału Ogólno-Organizacyjnego i Spraw Społecznych
Anna Serafin	Urząd Miejski Piaski Wydział Strategii i Pozyskiwania Funduszy Pomocowych
Michał Jaworski	Urząd Miejski Piaski Wydział Inwestycji, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Mieniem

OPRACOWANIE I REDAKCJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI:

Agnieszka Jaskorzyńska	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.
Beata Filipowicz	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.
Ryszard Boguszewski	Ekspert zewnętrzny EuroCompass Sp. z o.o.

Spis treści

1. Wstęp	1
1.1. Podstawowe pojęcia.....	1
1.2. Podstawa prawna	3
1.3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym	5
1.4. Metodyka i procedury	9
2. Dotychczas osiągnięte efekty rewitalizacji	11
3. Uspołecznienie programu rewitalizacji	14
3.1. Interesariusze rewitalizacji	14
3.2. Partycypacja na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	16
3.3. Analiza wielokryterialna (wskaźnikowa).....	17
3.4. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	17
3.5. Partycypacja w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji.....	19
3.6. Konsultacje społeczne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji.....	24
3.7. Proces Zaangażowania Partnerów Społeczno-Gospodarczych	24
3.8. Uspołecznienie wdrażania dokumentu	25
3.9. Partycypacja w procesie oceny skuteczności działań	27
4. Diagnoza stanu Gminy, zjawisk kryzysowych oraz potrzeb rewitalizacyjnych	28
4.1. Położenie i historia	28
4.1.1. Położenie	28
4.1.2. Rys historyczny	29
4.2. Sfera społeczna.....	30
4.3. Sfera gospodarcza	34
4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	35
4.5. Sfera środowiskowa	38
4.6. Sfera techniczna	40
4.7. Zidentyfikowane czynniki i zjawiska kryzysowe	42
4.8. Analiza SWOT	44
5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji.....	46
5.1. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	46

5.2.	Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji – podobszar I: sołectwa Wola Piasecka i Kębtów	55
5.3.	Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji – podobszar II: Obszar II w mieście Piaski	56
5.4.	Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji – podobszar III: sołectwo Brzezice.....	57
5.5.	Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji – podobszar I: sołectwa Wola Piasecka i Kębtów	58
5.6.	Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji – podobszar II: Obszar II w mieście Piaski	67
5.7.	Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji – podobszar III: sołectwo Brzezice	74
5.8.	Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji	81
5.9.	Wnioski i rekomendacje do części kierunkowej	86
6.	Wizja stanu docelowego obszaru rewitalizacji oraz cele i kierunki działań	90
6.1.	Wizja.....	90
6.2.	Cele rewitalizacji i kierunki działań	91
7.	Podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne.....	102
7.1.	Lista projektów rewitalizacyjnych.....	102
7.2.	Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć	115
7.3.	Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	131
7.4.	Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych.....	132
7.5.	Komplementarność oraz mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	134
7.6.	Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji.....	140
7.7.	Szacunkowe ramy finansowe działań rewitalizacyjnych.....	140
8.	System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji	144
8.1.	Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	144
8.2.	System instytucjonalny i zarządzanie procesem rewitalizacji.....	144
8.2.1.	Etap przygotowania GPR.....	145
8.2.2.	Etap wdrażania GPR	146
8.2.3.	Etap monitorowania i ewaluacji GPR.....	147
8.3.	System budowania i wspierania partnerstw.....	148
8.4.	Komitet rewitalizacji	149
8.5.	System informacji i promocji	151
8.6.	Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji.....	151
9.	System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu.....	152

9.1.	Zasady, tryb i metody prowadzenia ewaluacji	152
9.2.	Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych	153
9.3.	Zasady i tryb aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	156
10.	Niezbędne zmiany w politykach i dokumentach strategicznych	158
10.1.	Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej	158
10.2.	Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego....	158
11.	Specjalna Strefa Rewitalizacji	160
12.	Opiniowanie programu przez właściwe organy	161
13.	Strategiczna Ocena Oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na Środowisko ..	164
14.	Spis tabel, rycin, wykresów i załączników	165
	Spis tabel	165
	Spis rycin.....	166
	Spis fotografii.....	167
	Spis wykresów	167
	Wykaz źródeł	167
	Spis załączników	169

1. Wstęp

Dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski opracowany został w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. 2021 poz. 485 z późn. zm.) oraz Ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1501 z późn. zm.).

Dokument ten stworzono ze względu na potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców na wyznaczonym obszarze rewitalizacji oraz postępujący proces degradacji tego terenu. Gminny Program Rewitalizacji został opracowany w celu wyprowadzenia wskazanego obszaru z sytuacji kryzysowej. Dokument jest zgodny z założeniami dokumentów strategicznych wyższego szczebla oraz uwzględnia założenia „Narodowego Planu Rewitalizacji”.

1.1. Podstawowe pojęcia

Obszar zdegradowany

Fragment terytorium gminy, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk. Podstawą wyznaczenia obszaru zdegradowanego jest stwierdzenie, że występują na nim negatywne zjawiska społeczne oraz negatywne zjawiska o innym charakterze np.: zjawiska gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno–funkcjonalne lub techniczne. Obszarem zdegradowanym są wszystkie tereny w gminie, na które nakłada się kilka negatywnych zjawisk społecznych oraz negatywne zjawiska przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk¹.

Sytuacja kryzysowa

Stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz wysokiej liczby mieszkańców będącymi osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – Dz. U. z 2020 r. poz. 1062) współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi bądź stanu środowiska),

¹ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub do ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami)².

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju w odniesieniu do wartości dla całej gminy³.

Obszar rewitalizacji

Całość lub fragment obszaru zdegradowanego, w którym występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, wymienionych powyżej oraz równocześnie jest to obszar, który ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy⁴.

Rewitalizacja

Proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Interesariuszami są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- mieszkańcy gminy niewymienieni w pkt. 1;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;

² Ustawa z dnia 9 października 2015 r o rewitalizacji, Dz. U. 2015 poz. 1777

³ Ustawa z dnia 9 października 2015 r o rewitalizacji, Dz. U. 2015 poz. 1777

⁴ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

- podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa⁵.

Gminny Program Rewitalizacji

Zwany dalej Programem Rewitalizacji, Programem lub GPR, to zasadniczy dokument służący zaplanowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter strategii, w której dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu – opisaney w dokumencie – wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji działań rewitalizacyjnych z szeregiem innych dokumentów gminnych, wywołując szerokie skutki. Dokument przyjmowany w drodze Uchwały Rady Miejskiej, służący prowadzeniu procesów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych⁶.

Interesariusze rewitalizacji

Interesariuszami są zwłaszcza:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele,
- użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa⁷.

Komitet rewitalizacji

Ugrupowanie tworzące forum współpracy i dialogu interesariuszy wymienionych powyżej z organami gminy u odniesieniu do przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełni również funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Powołanie i zasady jego funkcjonowania reguluje Ustawa o rewitalizacji (Dz.U.2021.485 t.j.).

1.2. Podstawa prawna

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski został sporządzony w oparciu o Ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485 z późn. zm). Zgodnie z ustawą program ten zawiera zwłaszcza:

⁵ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

⁶ USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016.

⁷ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) Art 2 ust.2

- 1) Szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji (analiza negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów);
- 2) Powiązania gminnego programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy (strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, strategią rozwiązywania problemów społecznych);
- 3) Wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu procesu rewitalizacji;
- 4) Cele procesu rewitalizacji oraz kierunki działań zmierzające do wyeliminowania lub ograniczenia zdiagnozowanych negatywnych zjawisk;
- 5) Opis planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- 6) Mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć;
- 7) Szacowane ramy finansowe gminnego programu rewitalizacji (w tym wyszczególnione źródła publiczne i prywatne);
- 8) Opis struktury zarządzenia realizacją gminnego programu rewitalizacji wraz z kosztem zarządzania oraz ramowym harmonogramem jego realizacji;
- 9) System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji;
- 10) Określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej gminy;
- 11) Określenie niezbędnych zmian w uchwale o Komitecie Rewitalizacji o ile została podjęta;
- 12) Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji wraz z okresem jej obowiązywania;
- 13) Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego (niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, wskazanie obszarów objętych miejscowym planem, które wymagają zmiany lub uchwalenia oraz w przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu);
- 14) Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali, co najmniej 1:5000;

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 został przygotowany w oparciu o zapisy dokumentu przygotowanego przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” zgodnie, z którymi powinien wyróżniać się: kompleksowością, zintegrowaniem, koncentracją interwencji, komplementarnością (przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową i źródeł finansowania). Szczegółowe informacje znajdują się w dalszej części dokumentu GPR - podrozdziale 7.5. Komplementarność oraz mechanizmy integrowania działań i projektów rewitalizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 spełnia wymagania minimalne wynikające z art. 29 Rozporządzenia UE 2021/1060.

1.3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 formułując cele i kierunki działań rewitalizacyjnych stanowi dokument operacyjny, który ze względu na interdyscyplinarny charakter procesu rewitalizacji odnosi się do różnych sfer życia. To wskazuje, iż dokument musi być spójny z uchwalonymi strategicznymi dokumentami na poziomie regionalnym i lokalnym. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 powinien, zatem współgrać z następującymi dokumentami:

- Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 29.10.2013 r.

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego

Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.

- Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.

- Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego na lata 2021-2027

Uchwała Nr 3/2023 Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia na rzecz wspierania spójności Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego z dnia 30 czerwca 2023 roku

- Strategią Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2016–2023

Uchwała Nr XXXIX/286/2017 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 29 września 2017 roku w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2016-2023”.

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026

Uchwała Nr XXXV/304/2021 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 24 września 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026.

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

Uchwała Nr XXII/172/2005 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 25 lutego 2005 r. z późn. zmianami

Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 stanowi pierwszy dokument strategiczny, który dotyczy kwestii adaptacji do zachodzących zmian klimatu. Głównym celem dokumentu jest *zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu*. Cel ten zostanie spełniony poprzez realizowanie celów szczegółowych oraz przypisanych im kierunków działań:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska;

- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich;
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu;
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu;
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Realizacji celu głównego oraz celów szczegółowych mają sprzyjać również założone działania o charakterze horyzontalnym: legislacyjne, organizacyjne, informacyjne oraz badania naukowe i tworzenie programów badawczych. Cele te i działania, ze względu na swoją kompleksowość, wdrażane będą poprzez wdrażanie przyjętych projektów rewitalizacyjnych, których realizacja powinna zakładać minimalizowanie negatywnego wpływu na klimat i środowisko przyrodnicze.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego to opracowanie, które ma charakter długookresowy i jest częścią krajowego systemu planowania przestrzennego. Dokument ten wskazuje zasady i kierunki kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz proponuje działania przyczyniające się do realizacji ponadlokalnych celów publicznych. W dokumencie określony został wiodący cel o następującym brzmieniu: *„zrównoważony rozwój przestrzenny regionu prowadzący do podniesienia konkurencyjności województwa i poprawy warunków życia”*. Uszczegółowienie celu wiodącego stanowią cele główne:

- **Osadnictwo i infrastruktura społeczna:**
 1. Policentryczny rozwój sieci osadniczej.
- **Środowisko przyrodnicze:**
 1. Wzbogacanie i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi uwzględniające potrzeby przyszłych pokoleń,
 2. Utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
 3. Zintegrowana ochrona jakości środowiska życia człowieka,
 4. Wzmocnienie stabilności środowiska przyrodniczego.
- **Środowisko kulturowe:**
 1. Wzmacnianie tożsamości kulturowej regionu przez ochronę i pielęgnację zasobów kulturowych oraz ich wzbogacanie walorami współczesnymi.
- **Gospodarka:**
 1. Zwiększenie konkurencyjności gospodarki województwa oraz poprawa jego atrakcyjności inwestycyjnej.
- **Infrastruktura techniczna:**

Transport: 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu.

Energetyka: 2. Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa.

Teleinformatyka: 3. Powszechny dostęp do usług teleinformatycznych.

Gospodarka wodno-ściekowa: 4. Wyposażenie jednostek osadniczych w kompleksowe systemy wodno-kanalizacyjne.

Gospodarka odpadami: 5. Wyposażenie obszaru województwa w niezbędną liczbę obiektów i instalacji do zagospodarowania odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych.
- **Obronność i bezpieczeństwo publiczne:**

1. Zapewnienie warunków przestrzennych służących potrzebom obronnym państwa oraz ochronie ludności i jej mienia przed zagrożeniami naturalnymi i cywilizacyjnymi
Założenia dokument GPR wpisują się zwłaszcza w cele szczegółowe osadnictwa i infrastruktury społecznej oraz infrastruktury technicznej.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku stanowi podstawowy dokument kształtowania polityki regionalnej oraz jest bazą do konstruowania prawa miejscowego na szczeblu lokalnym. Zapisane w jej treści długoterminowe cele i kierunki działań umożliwiają racjonalne organizowanie zadań oraz prowadzenie skoordynowanej polityki rozwoju. Pełnią także funkcję informacyjną, merytoryczną i kontekstową, przedstawiając sytuację społeczno-gospodarczą i przestrzenną regionu.

W dokumencie Strategii wskazano podstawowe obszary strategicznych działań o następującym brzmieniu:

- Sektor rolno-spożywczy: Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych,
- Przestrzeń: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych,
- Gospodarka: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu,
- Społeczeństwo: Wzmacnianie kapitału społecznego.

Cele te, z uwagi na swoją uniwersalność, mogą być realizowane w ramach niniejszego Programu za pośrednictwem przyjętych projektów rewitalizacyjnych. Gmina Piaski, jako ośrodek o dominującej funkcji rolniczej oraz licznie występujących potrzebach z zakresu kształtowania rozwoju gospodarczego, funkcjonalno-przestrzennego i społecznego, doskonale wpisuje się w założenia polityki regionalnej ujęte w Strategii.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2016–2023 stanowi istotny dokument, w ramach którego opracowano nadrzędny kierunek przyszłego rozwoju Gminy, wskazano zadania inwestycyjne oraz określono założenia, które prowadzić mają do wzmocnienia potencjału gospodarczego, społeczno-ekonomicznego i kulturowego jednostki. Misją Gminy, zapisana w Strategii brzmi: *Gmina Piaski to nowoczesna, rolniczo-turystyczna gmina wyróżniająca się wysokim standardem życia mieszkańców, opierająca swój rozwój na rolnictwie, dogodnym położeniu komunikacyjnym, atrakcyjności kulturalnej i przyrodniczej.*

Do podstawowych celów strategicznych zaliczono:

- Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i społecznej do poziomu stwarzającego warunki dla zrównoważonego rozwoju Gminy oraz zapewniającego podniesienie standardu usług dla mieszkańców i turystów;
- Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki;
- Rozwój kapitału ludzkiego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Koncepcja rozwoju Gminy Piaski zwraca szczególnie uwagę na postęp w sferze społecznej, technicznej i gospodarczej. Zrealizowanie założeń Gminnego Programu Rewitalizacji ma szansę przyczynić się do osiągnięcia wymienionych powyżej celów za pośrednictwem uwzględnionych w dokumencie projektów rewitalizacyjnych. Przedsięwzięcia, o których mowa, w znacznym zakresie dotyczą bowiem działań inwestycyjnych, prowadzących do rozwoju lokalnej gospodarki oraz zadań miękkich, dotyczących kapitału ludzkiego. Gminny Program Rewitalizacji wskazuje ponadto wizję przyszłego rozwoju obszaru rewitalizacji, która zgodna jest z celami strategicznymi. Urząd Miejski w świetle obowiązujących przepisów nie planuje aktualizacji

dokumentu ze względu na włączenie się do oddolnej inicjatywy samorządów terytorialnych - Stowarzyszenia na rzecz wspierania spójności Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego, który opracował wspólny dokument Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego na lata 2021-2027.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego na lata 2021-2027 powstała jako istotny, nadrzędny dokument z woli samorządów tworzących obszar funkcjonalny. Oprócz Gminy Piaski w skład obszaru włączonych jest 10 gmin z powiatów: łączyński, lubelski, świdnicki i krasnostawski. Wskazano w nim nadrzędny kierunek przyszłego rozwoju obszaru, określono zadania inwestycyjne oraz założenia, które prowadzić mają do wzmocnienia potencjału gospodarczego, społeczno-ekonomicznego i kulturowego obszaru funkcjonalnego. Wizja obszaru brzmi następująco: *Szlak Jana III Sobieskiego: tu łączy się tradycja z nowoczesnością.*

Cele strategiczne obszaru funkcjonalnego to:

1. Budowanie rozpoznawalności obszaru

- 1.1. Zwiększenie poziomu wykorzystania miejsc atrakcyjnych turystycznie
- 1.2. Wzmocnienie promocji Szlaku Jana III Sobieskiego
- 1.3. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

2. Wzmacnianie tradycji i dziedzictwa kulturowego

- 2.1. Rozwój i wsparcie instytucji kultury
- 2.2. Integracja społeczna mieszkańców
- 2.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

3. Zwiększenie wykorzystania nowoczesnych rozwiązań technologicznych

- 3.1. Rozwój zrównoważonej, niskoemisyjnej sieci transportowo-komunikacyjnej
- 3.2. Wykorzystanie nowoczesnych technologii w ochronie środowiska
- 3.3. Budowanie społeczeństwa informacyjnego

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych idealnie wpisuje się w założenia obowiązującego dokumentu strategicznego, zwłaszcza, że cel 2. Wzmacnianie tradycji i dziedzictwa kulturowego bezpośrednio wskazuje kierunek jakim jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ważne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Piaski. Uwaga zwrócona jest w szczególności na grupy zagrożone wykluczeniem społecznym. Dokument ten z założenia pozwoli udoskonalić lokalną politykę społeczną.

Strategia jako główne cele wskazuje:

- Przeciwdziałanie uzależnieniom w Gminie Piaski oraz wzmocnienie więzi społecznych,
- Przeciwdziałanie dewastacji środowiska naturalnego w oparciu o działania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Piaski na lata 2021-2024 z perspektywą do 2027 roku,
- Poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz system wsparcia socjalnego dziecka i rodziny, eliminowanie dysfunkcyjności, partnerstwo w rozwiązywaniu problemów,
- Poprawa jakości i dostępu usług medycznych na terenie Gminy Piaski,

- Utrzymanie osób starszych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym,
- Podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej bezrobotnych klientów i poprawy ich jakości życia,
- Zmniejszenie społecznego wykluczenia oraz łagodzenie problemów osób niepełnosprawnych.

Realizacja tych celów odbywać się może za pośrednictwem przedsięwzięć rewitalizacyjnych dotyczące sfery społecznej. Celem przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest wzmocnienie więzi społecznych, pobudzenie aktywności mieszkańców poprzez stworzenie odpowiedniej infrastruktury oraz oferty edukacyjnej i kulturalnej dla wszystkich mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych i seniorów. Przyczyniać się to będzie do ograniczenia patologii, dokonywania przestępstw poprzez większą więź ze społecznością lokalną uwzględniając dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Pisuje się to doskonale, zarówno w cele jak i misję Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, która brzmi następująco: *Gmina Piaski wykorzystując możliwości prawne oraz lokalny potencjał społeczny, dąży do poprawy standardu życia swoich mieszkańców oraz eliminuje negatywne zjawiska poprzez budowę szeroko zakrojonego systemu wsparcia.*

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski jako główny cel wszelakich działań, podejmowanych w obrębie jednostki stawia natomiast wzmocnienie pozycji w regionie pod względem gospodarczym, kulturalnym i rekreacyjnym. Nastąpić ma to za pomocą wykorzystania istniejących potencjałów i szans rozwojowych (naturalnym zasobów i walorów przyrodniczo-krajobrazowych Gminy oraz jej tradycji i funkcji rozwoju przedsiębiorczości). Planowane jest rozwijanie funkcji gospodarczych poprzez poprawę sytuacji przedsiębiorców i inwestorów. Poprawa życia mieszkańców ma nastąpić natomiast poprzez rozszerzenie oferty rekreacyjnej i kulturalnej. Wspierać to będą przedsięwzięcia infrastrukturalne. Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w te cele i propaguje zawarte w nich postulaty poprzez realizację w szczególności działań mających na celu rozwój obszaru z wykorzystaniem lokalnych walorów. Ponadto w ramach wskazanych kierunków Gminny Program Rewitalizacji realizuje przedsięwzięcia, których wynikiem będzie poprawa jakości przestrzeni i atrakcyjności obszaru, modernizacja budynków publicznych w obszarze rewitalizacji i dostosowanie ich do nowych funkcji. W wyniku zaplanowanych do realizacji działań obszar rewitalizacji stanie się miejscem atrakcyjnym zarówno do zamieszkania jak i do prowadzenia istniejących i lokalizacji nowych działalności gospodarczych.

1.4. Metodyka i procedury

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021 - 2030 bazuje na wykorzystaniu modelu ekspercko-partycypacyjnego. Polega on na możliwie jak najszerszym udziale wszystkich interesariuszy w procesie tworzenia dokumentu. Partycypację społeczną w procesie rewitalizacji można podzielić na etapy:

1. Wyznaczenie granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji:

Podczas partycypacji Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Piaski zastosowano następujące metody:

- analiza dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu gminnym,

- metoda sondażowa: indywidualne wywiady pogłębione z pracownikami samorządu, odpowiedzialnymi za przygotowanie GPR i jego wdrożenie oraz z właściwymi osobami ds. społecznych, planowania rozwoju (planowania strategicznego) i polityki informacyjnej Gminy,
- sondaż internetowy - poprzez zamieszczenie kwestionariusza wyboru na stronie internetowej Urzędu Miejskiego i forach społecznościowych oraz rozesłanie go do instytucji pożytku publicznego, działających na terenie Gminy,
- analiza wielokryterialna (wskaźnikowa),
- konsultacje społeczne przygotowane w oparciu o zapisy art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.), które obejmowały:
 - Upublicznienie dokumentu,
 - Zbieranie uwag w postaci elektronicznej,
 - Zbieranie uwag w postaci papierowej,
 - Zbieranie uwag ustnych,
 - Otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem partnerów społeczno-gospodarczych,
 - Ankietę konsultacyjną.

2. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji:

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji zastosowano następujące metody badań:

- Analiza dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu gminnym,
- Inwentaryzacja obszaru rewitalizacji,
- Wywiady pogłębione z partnerami społeczno-gospodarczymi,
- Spotkania – kawiarenki obywatelskie,
- Nabór kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- Konsultacje społeczne przygotowane w oparciu o zapisy art. 6 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.), które obejmowały:
 - Upublicznienie dokumentu,
 - Zbieranie uwag w postaci elektronicznej,
 - Zbieranie uwag w postaci papierowej,
 - Zbieranie uwag ustnych,
 - Otwarte spotkanie konsultacyjne dla mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem partnerów społeczno-gospodarczych,
 - Ankietę konsultacyjną.

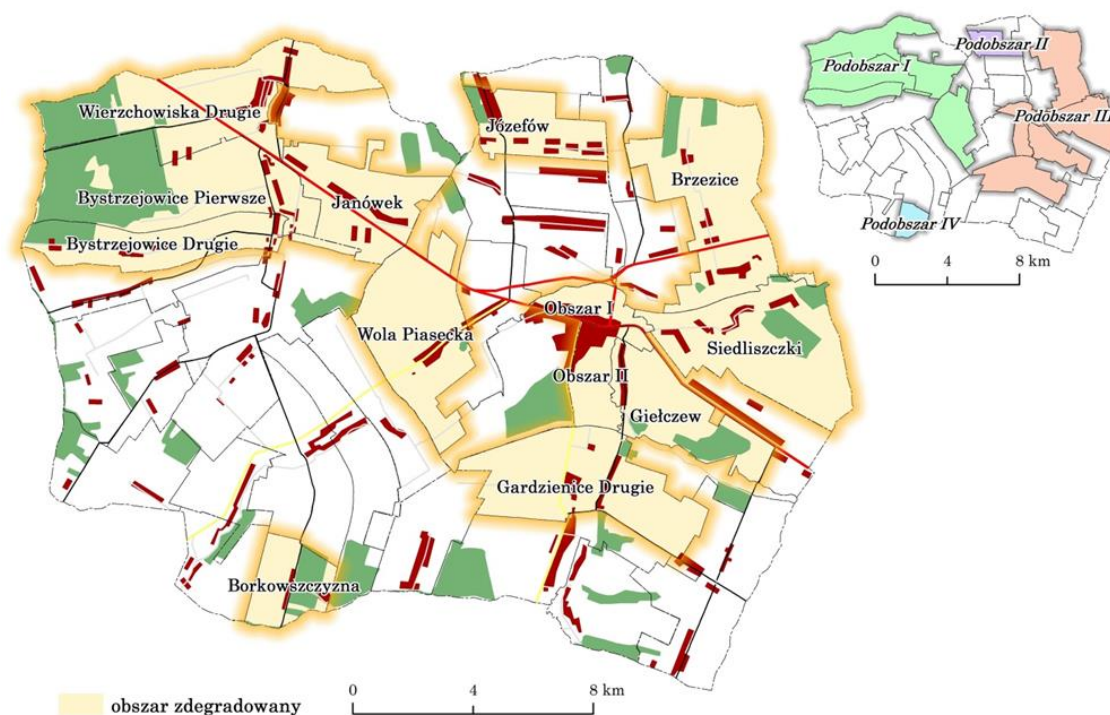
2. Dotychczas osiągnięte efekty rewitalizacji

Jak dotąd, rewitalizacja na terenie Gminy odbywała się w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 przyjęty Uchwałą Nr XXXV/262/2017 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 26 maja 2017 roku. Dokument ten zgodny jest z zapisami art. 18. ust. 2. pkt 6. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), a także bazuje na wskazaniach „Wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” oraz „Zasadach delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego”.

W ramach LPR-u wyznaczono obszar zdegradowany, w którym występował stan kryzysowy. Teren obszaru zdegradowanego pokrywa się w całości z obszarem sołectw:

- Wierchowiska Drugie,
- Bystrzejowice Pierwsze i Drugie,
- Janówek,
- Józefów,
- Brzezice,
- Wola Piasecka,
- Siedliszczki,
- Gielczew,
- Gardzienice Drugie,
- Borkowszczyzna,
- Obszary I i II w mieście Piaski.

Ryc. 1. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie Gminy Piaski

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023

Następnie do obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk w ramach obszaru zdegradowanego, czyli obszaru rewitalizacji włączono sołectwa: Bystrzejowice Drugie, Brzezice, Gielczew, Gardzienice Drugie oraz Obszary I i II w mieście Piaski.

Ryc. 2. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie Gminy Piaski

Źródło: Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023

Wizja stanu docelowego po przeprowadzeniu działań naprawczych otrzymała następujące brzmienie:

Obszar rewitalizacji Gminy Piaski w 2023 r. jest przyjazną przestrzenią dla integracji i życia lokalnej społeczności, umożliwiającą aktywny wypoczynek mieszkańcom i turystom, stwarzającą warunki rozwoju przedsiębiorczości z zachowaniem konkurencyjności, wykorzystującą lokalne dziedzictwo kulturowe i naturalne z zachowaniem zrównoważonego rozwoju i poszanowaniem środowiska przyrodniczego oraz publiczną przestrzeń funkcjonalną i estetyczną.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji przewidziano realizację 26 podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja przyczynić się miała do osiągnięcia założonych w dokumencie celów. Przedsięwzięcia sformułowane tak, aby każde z nich realizowało przynajmniej jeden cel rewitalizacji.

Szczegółowe efekty dotychczas prowadzonych działań rewitalizacyjnych opisane zostały w raporcie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023. Podsumowując w LPR Gminy Piaski założono realizację 26 projektów

podstawowych i 5 uzupełniających. W 100% zrealizowano 11 projektów podstawowych, co stanowi blisko 42% założonych inwestycji. Częściowo zrealizowano 8 projektów podstawowych (sześć w stopniu 50% realizacji i powyżej oraz dwa w niewielkim zakresie). W przypadku projektów uzupełniających zrealizowano 3 z 5 założonych inwestycji (tj. 60%). Łącznie zrealizowano 14 projektów rewitalizacyjnych, w pełnym planowanym zakresie, co stanowi nieco ponad 45% założonych przedsięwzięć.

Realizację części projektów rewitalizacyjnych, również tych wymagających dużych nakładów finansowych, zaplanowano na lata 2017-2023. Na etapie opracowywania tak dalekosiężnego dokumentu o charakterze strategicznym ciężko przewidzieć szczegółowe ramy czasowe realizacji poszczególnych inwestycji. Przy przygotowywaniu harmonogramu realizacji projektów należy wziąć pod uwagę czas niezbędny do realizacji danej inwestycji, przewidywaną dostępność zewnętrznych środków finansowych oraz możliwości inwestycyjne samej Gminy.

Mając na uwadze fakt, iż realizację większości projektów rewitalizacyjnych, w szczególności tych integrujących i aktywizujących mieszkańców, zaplanowano ukończyć do 2020/2021 roku, ich realizacja została opóźniona lub odroczone ze względu na długotrwałą sytuację niemożliwą do przewidzenia - obostrzenia nałożone w związku z pandemią COVID-19. Większość projektów (ok. 70%), których data realizacji kończyła się przed końcem 2019 roku zostały ukończone w terminie. 15% projektów, których ukończenie zaplanowano w latach 2020-2023 zostało już zrealizowane i zakończone. Nie w pełni ukończone zostało natomiast 46% tych projektów.

Dokonane w ramach monitoringu analizy wskazują, iż sytuacja na obszarze rewitalizacji w Gminie Piaski uległa ogólnej zmianie. Pozytywne efekty zauważalne są w sferze środowiskowej i technicznej. Znaczne pogorszenie nastąpiło natomiast w sferze społecznej, co za tym idzie sam obszar rewitalizacji nadal wymaga interwencji. Gmina osiągnęła skuteczność w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na zadowalającym poziomie, zwłaszcza w obliczu zaistnienia okoliczności trudnych do przewidzenia (pandemia COVID-19).

3. Uspołecznienie programu rewitalizacji

Proces uspołecznienia Gminnego Programu Rewitalizacji reguluje art. 6. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z nim, co do zasady, rewitalizacja powinna być prowadzona w sposób jawny i przejrzysty, zapewniając możliwość aktywnego udziału różnych grup interesariuszy. Rozwój dialogu pomiędzy zainteresowanymi stronami pozwala bowiem inicjować i wspierać działania związane z kształtowaniem więzi społecznych. Ponadto wieloaspektowe spojrzenie na problemy i potencjały Gminy poprzez rozpoznanie potrzeb mieszkańców wzmacnia kapitał społeczny oraz pozwala na wypracowanie Programu obejmującego spójne, wielosektorowe działania. Społeczność lokalna stanowi bezpośrednio i najlepiej znające ten obszar źródło informacji. Jednocześnie partycypacja mieszkańców zapewnia zaangażowanie społeczności lokalnej w budowanie przyszłości Gminy, dając możliwość bezpośredniego wypowiedzenia się, a co za tym idzie – współdecydowania o rozwoju Gminy, którą zamieszkują.

Według ustawy, uspołecznienie Programu wymaga użycia form konsultacji wskazanych w art. 6 ust.3 pkt. 1 oraz co najmniej dwóch form wskazanych w art. 6 ust 3 pkt. 2. obligatoryjną do zastosowania jest ankietyzacja, czyli zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej. Dodatkowo, wykorzystać należy jeszcze minimum dwie inne formy konsultacji, wybrane z ustawowego katalogu, tj.: spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjne, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich lub zbieranie uwag ustnych. Dwie pierwsze (spotkania i debaty) mogą być przeprowadzane również za pomocą środków porozumiewania się na odległość, zapewniających jednoczesną transmisję wizji i dźwięku.

W procesie uspołecznienia Gminnego Programu Rewitalizacji zapewniono udział interesariuszy rewitalizacji w przygotowaniu i realizacji strategii, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia ogólnego. Zastosowane metody umożliwiły zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT, którego rolę niewątpliwie pełni przedmiotowy dokument.

3.1. Interesariusze rewitalizacji

Zgodnie z art. 2 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji zaprezentowano wykaz interesariuszy rewitalizacji biorących udział na etapie tworzenia dokumentu.

Mieszkańcy i właściciele nieruchomości

Pierwszą grupą interesariuszy wskazaną w Ustawie o rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy oraz właściciele i zarządcy nieruchomości obszaru rewitalizacji. W wielu kwestiach uwzględniani są również mieszkańcy całej Gminy. Projekty rewitalizacyjne powinny być skierowane do szerokich grup mieszkańców obszaru rewitalizacji a zwłaszcza grup, do których kierowane są konkretne działania ze względu na zdiagnozowane czynniki kryzysowe bądź

	<p>wskazane do uzyskania wsparcia w ramach celów określonych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027.</p> <p>W procesie partycypacji obywatelskiej ważne jest aby umożliwić dostęp zgodnie z wymaganiami zasad równości szans i płci oraz zastosować zasady zapobiegające dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie etniczne czy narodowe. Szczególnie istotne będzie spełnienie zasad dostępności przy organizacji działań partycypacyjnych i realizacji zadań rewitalizacyjnych.</p>
<p>Organizacje pozarządowe i inne organizacje społeczne</p>	<p>W procesie planowania działań jak również w ich realizacji ważny jest udział następczej grupy interesariuszy rewitalizacji tj. organizacji społecznych, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne. Potencjał trzeciego sektora umożliwi zaangażowanie ich jako partnerów przy planowaniu i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Podczas procesu opracowywania przyszłych działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski należy zapewnić współpracę z podmiotami reprezentującymi społeczeństwo obywatelskie, aktywnie działającymi na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnymi za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnością, równości płci i niedyskryminacji na etapie planowania, realizacji i monitoringu działań w zależności od typu działań i projektów.</p> <p>Kooperacja Gminy i podmiotów społecznych będzie opierała się zwłaszcza na współdziałaniu przy planowaniu i realizacji działań rewitalizacyjnych, delegowaniu zadań do realizacji, współpracy merytorycznej i eksperckiej oraz powierzenie społecznego nadzoru.</p>
<p>Podmioty prowadzące działalność gospodarczą i potencjalni inwestorzy</p>	<p>Ważną grupą interesariuszy rewitalizacji są ponadto przedsiębiorcy, zwłaszcza prowadzący działalność na obszarze rewitalizacji, którzy wskazani zostali w Ustawie o rewitalizacji. Sektor gospodarczy jest bezpośrednim wykonawcą albo współrealizatorem przedsięwzięć rewitalizacyjnych.</p> <p>Udział sektora gospodarczego poza bezpośrednią realizacją działań opierać się będzie również na wsparciu doradczym i eksperckim.</p>
<p>Jednostki samorządu terytorialnego, ich jednostki organizacyjne, oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy</p>	<p>Potencjałem obszaru rewitalizacji, który może przyczynić się do osiągnięcia zakładanych celów procesu są m.in. instytucje kultury. Instytucje te powinny odgrywać istotną rolę w zakresie zwiększania dostępu do kultury dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, ale również jako potencjał do podejmowania nowych inicjatyw ukierunkowanych na wykorzystywanie dostępnych instrumentów i zasobów w celu realizacji różnych form wspierania procesu budowania społeczności lokalnych.</p> <p>W ramach zaplanowanych przedsięwzięć realizowane będą zadania związane z modernizacją i dostosowaniem nowych przestrzeni m.in. do prowadzenia animacji społeczności lokalnych poprzez wykorzystanie narzędzi, jakie dają różne</p>

	formy obcowania z kulturą.
organy władzy publicznej	
Inni	<p><u>Szkoły i placówki wychowawcze</u> Do równie istotnych partnerów zaliczyć należy placówki edukacyjne. Współdziałanie będzie przebiegać na kilku płaszczyznach np.: wspólnej realizacji i wspierania projektów. Włączenie młodych mieszkańców Gminy w ten proces przyczyni się do poprawy ich kompetencji społecznych.</p> <p><u>Podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa</u></p>

3.2. Partycypacja na etapie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777 z późn. zm.) należy umożliwić partycypację zarówno na etapie przygotowania, prowadzenia jak i oceny rewitalizacji. Z tego względu mieszkańcy w pierwszej kolejności mieli możliwość oceny działań rewitalizacyjnych prowadzonych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023. Badanie ankietowe przeprowadzono w dniach 03.01.2022 - 31.01.2022 r. Ankietę zdecydowało się wypełnić 37 mieszkańców. Blisko 85% ankietowanych odpowiedziało, iż odczuwa wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji a ponad 75% ankietowanych odczuwa wzrost poziomu życia również poza obszarem rewitalizacji, jednakże nadal wszyscy ankietowani wskazują potrzebę przeprowadzenia dalszych działań rewitalizacyjnych.

Kolejne badanie ankietowe umożliwiające mieszkańcom udział w procesie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji odbyło się w terminie 03.01 – 14.02.2022 r. Podczas tej ankietyzacji 98% ankietowanych wskazało potrzebę wdrożenia programu ożywienia społeczno-gospodarczego. W dalszej części ankiety mieszkańcy wskazywali jednostki pomocnicze, które wymagają działań rewitalizacyjnych w pierwszej kolejności i zgłoszone zostały: Borkowszczyzna, Brzezice, Bystrzejowice Pierwsze oraz Drugie, Gardzienice drugie, Giełczew, Janówek, Kawęczyn, Majdan Brzezicki, cały obszar miasta Piaski, Młodziejów, Wola Piasecka, Wierzchowiska Pierwsze i Drugie. W kolejnej części mieszkańcy szacowali natężenie konkretnych problemów na obszarze wskazanej jednostki.

Według ankietowanych istotnymi problemami w Gminie są:

- Sfera społeczna: bezrobocie, starzenie się społeczeństwa, niski poziom integracji lokalnej, uzależnieni od wsparcia finansowego z pomocy społecznej, niski poziom aktywności społecznej, emigracja ludzi młodych i wykształconych.
- Pozostałe: niski poziom przedsiębiorczości, niska jakość terenów inwestycyjnych, niski poziom konkurencji, brak źródeł finansowania dla przedsiębiorców, brak lub zły stan terenów zielonych, zanieczyszczenia gleb, znaczna ilość wyrobów zawierających azbest, utrudnienia w połączeniach z większymi ośrodkami, zły stan budynków mieszkalnych,

wysoki poziom natężenia ruchu samochodowego, niska jakość infrastruktury drogowej, niedostateczna dostępność chodników i ścieżek rowerowych.

Szczegółowe wyniki znajdują się w dokumencie *Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski*⁸.

Aby dokładniej zapoznać się z problemami dotyczącymi obszary w Gminie Piaski zostało przeprowadzone badanie IDI (pogłębiony wywiad indywidualny) w terminie 01-04.04.2022r. Wywiady przeprowadzono z aktywnymi członkami społeczności i przedstawicielami różnych środowisk społeczno-zawodowych. Jako obszary największej akumulacji negatywnych zjawisk wskazane zostały: Obszar II w mieście Piaski, Brzezice, Wola Piasecka i Kębtów. Odpowiedzi badanych w dalszej części były analogiczne do poprzednich udzielonych odpowiedzi. Mieszkańcy ponownie wskazali problemy społeczne w 4 jednostkach pomocniczych. Na obszarze II w mieście Piaski oraz w sołectwie Kębtów wskazano nasilony problem związany z bezrobociem oraz dodatkowo w mieście Piaski problem z przestępczością. W sołectwach Brzezice i Wola Piasecka podkreślono znikome zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne. W przypadku pytania dotyczącego miejsc integracji mieszkańców interlokutorzy wskazywali, iż ich liczba jest bardzo ograniczona. Rozmówcy podkreślają również zły stan budynków kulturalnych w innych sołectwach. Więcej szczegółów dotyczących przeprowadzonych wywiadów znajduje się w dokumencie *Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski*⁹.

3.3. Analiza wielokryterialna (wskaźnikowa)

Metoda analizy wielokryterialnej została zastosowana do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji na terenie Gminy Piaski. Stanowiła ona etap delimitacji wraz z analizą jakościową, swoim zasięgiem obejmowała obszar całej Gminy w podziale na jednostki pomocnicze (sołectwa i podobszary w mieście). Podział ten pozwolił na prezentację poszczególnych wskaźników dla jednostek pomocniczych i przyrównanie ich do średniej wartości dla całej Gminy, dając dokładne i miarodajne wyniki. Dane podzielone zostały ponadto na 5 sfer wskazanych w Ustawie o rewitalizacji: społeczna, gospodarcza, techniczna, środowiskowa oraz przestrzenno-funkcjonalna.

Do zobrazowania lokalizacji problemów na obszarze Gminy wykorzystano narzędzia GIS (Geographic Information System). Każdy ze wskaźników przedstawiony został w formie kartogramu. Analiza wielokryterialna stanowi istotny element opracowania - Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Piaski.

3.4. Konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały obwieszczone 25.07.2022 r. Rozpoczęły się w dniu 2 sierpnia 2022 r. a zakończyły się 1 września 2022 r. Zostały przeprowadzone w następujących formach:

⁸ Dokument opublikowany w zakładce na stronie: <https://www.piaski.pl/pl/blog-kategoria/93>

⁹ Dokument opublikowany w zakładce na stronie: <https://www.piaski.pl/pl/blog-kategoria/93>

- Zbieranie uwag w postaci elektronicznej (formularz online oraz możliwość przesłania uzupełnionego formularza na adres e-mailowy);
- Zbieranie uwag w postaci papierowej (dostępne w Urzędzie Miejskim oraz możliwość złożenia drogą korespondencyjną);
- Zbieranie uwag ustnych (za pomocą udostępnionego dedykowanego numeru telefonu);
- Otwarte spotkanie konsultacyjne;
- Ankieta konsultacyjna (dostępna zarówno online jak również w budynku Urzędu Miejskiego).

Aby dać jak najszerszej grupie mieszkańców możliwość zgłoszenia uwagi do dokumentu Diagnozy i delimitacji lub projektu uchwały Rady Miejskiej w Piaskach, umożliwiono składanie uwag on-line lub w wersji papierowej w siedzibie Urzędu Miejskiego. Formularz ten składał się z: wstępnej informacji wyjaśniającej, pytania otwartego dotyczącego treści projektu uchwały, pytania otwartego odnośnie granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, formularza danych kontaktowych oraz klauzuli informacyjnej o ochronie danych osobowych. Składanie uwag możliwe było w całym okresie trwania konsultacji społecznych. W określonym terminie zostały zgłoszone 3 uwagi (dwie w wersji elektronicznej i jedna w wersji papierowej). Pierwsza uwaga dotyczyła potrzeby uszczegółowienia źródeł danych wykorzystanych do wyliczenia wskaźników. Kolejna uwaga dotyczyła potrzeby zmiany podkładu mapy z załącznika 3 do projektu uchwały na mapę zasadniczą. Ostatnia natomiast dotyczyła umieszczenia w uchwale zapisów odnośnie prawa pierwokupu nieruchomości znajdujących się na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Wszystkie uwagi zostały uwzględnione.

Wychodząc naprzeciw uczestnikom rewitalizacji, udostępniono kolejną formę wyrażenia opinii lub sugestii dotyczących projektu uchwały i granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Zbieranie uwag ustnych umożliwiono za pomocą dedykowanego numeru telefonu w godzinach od 14:00 do 17:00 w poniedziałki oraz od 9:00 do 12:00 w środy i czwartki przez cały czas trwania konsultacji społecznych. Jednak nikt nie zdecydował się skorzystać z tej formy składania uwag.

Jednocześnie wraz z formularzem składania uwag udostępniona została ankieta konsultacyjna dotycząca projektu uchwały Rady Miejskiej w Piaskach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Piaski. Celem ankiety konsultacyjnej było pozyskanie opinii na temat wyznaczonego w projekcie uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Piaski. Ankieta składała się z: informacji wstępnych, dwóch pytań (jedno zamknięte i jedno otwarte) dotyczących projektowanego przebiegu granic obszaru zdegradowanego, dwóch pytań (jedno zamknięte i jedno otwarte) dotyczących projektowanego przebiegu granic obszaru do rewitalizacji, formularza danych kontaktowych oraz klauzuli informacyjnej o ochronie danych osobowych. W wyznaczonym terminie konsultacji nikt nie zdecydował się wypełnić ankiety.

Otwarte spotkanie konsultacyjne dotyczące projektu uchwały Rady Miejskiej w Piaskach w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zorganizowane zostało 08.08.2022 r. w Miejskim Centrum Kultury w Piaskach. Skierowane one było do mieszkańców, przedstawicieli samorządu lokalnego oraz lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych z terenu Gminy Piaski. Omówiono wówczas wyniki analizy wskaźnikowej i jakościowej, które

umożliwiły wyznaczenie projektowanego obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Spotkanie kończyła dyskusja oraz podsumowanie wniosków. Na spotkaniu nie zostały zgłoszone uwagi do projektu uchwały.

Szczegółowe informacje dotyczące konsultacji znajdują się w dokumencie *Sprawozdanie z konsultacji społecznych projektu Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski*¹⁰.

3.5. Partycypacja w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji

Kolejny etap partycypacji społecznej polegał na otwartym naborze kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W dniu 05.01.2023 r. opublikowane zostało ogłoszenie o naborze kart przedsięwzięć na oficjalnej stronie Gminy wraz z wzorem karty projektu rewitalizacyjnego, który stanowi załącznik nr 2 do niniejszego dokumentu. Nabór trwał do 20.01.2023 r. Możliwość wzięcia udziału mieli wszyscy interesariusze procesu rewitalizacji.

¹⁰ Dokument opublikowany w zakładce na stronie: <https://www.piaski.pl/pl/blog-kategoria/93>

Ryc. 3. Ogłoszenie o naborze kart umieszczone na oficjalnej stronie Gminy Piaski

piaski.pl/pl/szczegoly-aktualnosci/589

Gmina Piaski
PORTAL SAMORZĄDOWY

Start Aktualności Gmina Piaski Urząd Miejski Oświata Kultura i Sport Promocja Fundusze Europejskie

Ogłoszenie naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Odczytaj ▶ || ■

Ogłoszenie naboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Uchwałą Nr XLIX/442/2022 Rady Miejskiej w Piaskach z 28 października 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został wyznaczony na terenie Gminy Piaski obszar rewitalizacji.

Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje następujące miejscowości: Brzezice, Wola Piasecka, Kębtów i Obszar II w mieście Piaski.

W związku z podjęciem przez Radę Miejską w Piaskach Uchwały Nr LI/458/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Piaski na lata 2021-2030” w terminie 05.01.2023 r. – 20.01.2023 r. prowadzony będzie nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji. Celem naboru jest stworzenie Listy podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Zgłaszane przedsięwzięcia powinny być:

- zlokalizowane na terenie obszaru rewitalizacji Gminy Piaski,
- kompleksowe (ujmujące działania w sposób kompleksowy tak, aby nie pominąć aspektów: społecznego, gospodarczego, środowiskowego, przestrzennego oraz technicznego, związanych z jego lokalizacją oraz oddziaływaniem na otoczenie).

Zgłoszeń można dokonywać przez złożenie wypełnionego formularza. Należy wypełnić WSZYSTKIE pola formularza. Nie ma ograniczenia co do ilości znaków w polach do wypełnienia. Pola do edycji są rozszerzalne. W razie stwierdzenia braków w formularzu lub w przypadku wątpliwości co do jego treści, Wnioskodawca może być proszony o udzielenie wyjaśnień.

Prosimy o wypełnienie formularza, w którym opisać Państwo dokładny zakres proponowanego działania. Formularz adresowany jest do: osób fizycznych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, kół, klubów, podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji.

Wypełniony formularz, w terminie od dnia 05.01.2023 r. do dnia 20.01.2023 r. można składać:

- elektronicznie –przesłanie na adres e-mail: fundusze@piaski.pl
- papierowo przez przesłanie pocztą na adres: Urząd Miejski w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21 – 050 Piaski, (w kopercie opisanej „PRZEDSIĘWZIĘCIE - GPR”),
- papierowo poprzez złożenie w Urzędzie Miejskim w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21 – 050 Piaski pok. 1 w godzinach pracy urzędu, w kopercie opisanej „PRZEDSIĘWZIĘCIE - GPR”.

*Złożone formularze poddawane będą weryfikacji. Umieszczenie projektu na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji nie jest równoznaczne z aplikowaniem o środki unijne.

Data publikacji: 2023-01-05, 0:00

Załączniki:

1. Ogłoszenie naboru przedsięwzięć (1).pdf
2. Karta projektu rewitalizacyjnego GPR Piaski (1).docx

Źródło: <https://www.piaski.pl/pl/szczegoly-aktualnosci/589>

Karty przedsięwzięć rewitalizacyjnych można było składać:

- elektronicznie –przesłanie na adres e-mail: fundusze@piaski.pl
- papierowo przez przesłanie pocztą na adres: Urząd Miejski w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21 – 050 Piaski, (w kopercie opisanej „PRZEDSIĘWZIĘCIE - GPR”),
- papierowo poprzez złożenie w Urzędzie Miejskim w Piaskach, ul. Lubelska 77, 21 – 050 Piaski pok. 1 w godzinach pracy urzędu, w kopercie opisanej „PRZEDSIĘWZIĘCIE - GPR”.

W wyznaczonym terminie wpłynęło 18 kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym 17 kart od przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Piaskach. Zgłoszone przedsięwzięcia można podzielić na 2 typy projektów: przedsięwzięcia zlokalizowane na obszarze rewitalizacji (7 projektów) oraz przedsięwzięcia zlokalizowane poza obszarem rewitalizacji ale oddziałujące na teren z wykazanim kryzysem (12 projektów).

Wszystkie zgłoszone przedsięwzięcia zostały przyjęte do dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji. Zostały jednakże podzielone pomiędzy dwie kategorie:

- projekty rewitalizacyjne – 7 projektów;
- projekty uzupełniające – 12 projektów;

Ponadto, aby rozszerzyć proces partycypacji do rozszerzanych form w tworzeniu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji zostały zorganizowane 2 spotkania w formie kawiarenek obywatelskich. Pierwsze z nich dedykowane było członkom organizacji pozarządowych i odbyło się 29 marca w budynku OSP w Piaskach. W spotkaniu wzięło udział 9 przedstawicieli organizacji:

- 1) Towarzystwo Przyjaciół Gardzienic;
- 2) Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Piaski;
- 3) Stowarzyszenie Oświatowe Edu-Copernicus;
- 4) Stowarzyszenie Kreatywne Piaski;
- 5) Koło Gospodyń Wiejskich w Wierzchowiskach Pierwszych;
- 6) Koło Gospodyń w Piaskach Wielkich;
- 7) Ochotnicza Straż Pożarna w Piaskach;
- 8) Ochotnicza Straż Pożarna w Kębtowie;
- 9) LGD Dolina Giełczwi;

Na spotkaniu o tytule „Rewitalizacja a trzeci sektor” uczestnicy debatowali nad następującymi zagadnieniami:

- Z jakimi problemami w prowadzeniu organizacji pozarządowej zmagają się Państwo na co dzień?
- Jakie działania ze strony Gminy lub urzędu pracy mogą wesprzeć sektor pozarządowy?
- Jakie są Państwa plany w zakresie rozwijania usług społecznych i kulturowych dla społeczności obszaru rewitalizacji?
- Czy są Państwo zainteresowani realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych? – jeśli tak to jakimi?

Przedstawiciele zgłosili dwa główne problemy w prowadzeniu działalności organizacji pozarządowych na terenie Gminy Piaski. Przede wszystkim problemem jest brak środków finansowych, które umożliwiają działalność na rzecz społeczności lokalnej. Organizacja nawet małego wydarzenia jest obciążeniem dla budżetu organizacji. Sytuacje stowarzyszeń komplikuje również spadające zaangażowanie mieszkańców w działania społeczne. Przyczynia się to do stopniowej utraty kapitału organizacji oraz trudności w znalezieniu lokalnych liderów.

Problemem jest dodatkowo, iż nie wszystkie organizacje mają swoją siedzibę do organizacji spotkań i imprez lokalnych lub jest ona w złym stanie. Takim problemem zauważa OSP Kębtów, której siedziba wymaga remontu z powodu złego stanu technicznego oraz braku wyposażenia. Uniemożliwia to wykorzystanie budynku przez lokalną społeczność. Natomiast OSP w Piaskach zgłosiło potrzebę rozbudowy istniejącej remizy aby stworzyć w tym miejscu Inkubator Stowarzyszeń, który zrzeszałby organizacje z terenu Gminy Piaski. Głównym celem i kierunkiem jego działalności byłoby animowanie i aktywizowanie lokalnej społeczności dla dobra wspólnego. Organizacja ta charakteryzowałaby się czynnym udziałem w kulturalnym i społecznym rozwoju

lokalnego środowiska, a także współdziałaniem w działalnościach mających na celu dbałość o rozwój moralny społeczeństwa oraz rozwijaniem społeczeństwa obywatelskiego.

Oprócz przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym zostały zgłoszone również projekty miękkie. Stowarzyszenie Kreatywne Piaski wyraziło chęć organizacji działań społecznych mających na celu zwiększenie różnorodności oferty edukacyjnej oraz form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów z wykorzystaniem budynku OSP w Piaskach. Natomiast Stowarzyszenie KGW Gminy Piaski zgłosiło do realizacji przedsięwzięcie polecające na organizacji cyklicznych festynów i konkursów w miejscowościach na terenie Gminy Piaski mających na celu aktywizację społeczności lokalnej, pobudzenie więzi sąsiedzkich oraz zniwelowania różnic między społecznością wiejską a miejską.

Podsumowując na spotkaniu z przedstawicielami organizacji pozarządowych zostało złożone 3 karty przedsięwzięć:

nr	Tytuł projektu	Podmiot	Uwagi
1	Zwiększenie różnorodności oferty edukacyjnej oraz form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz seniorów w ramach działań społecznych	Stowarzyszenie Kreatywne Piaski	-
2	Społecznie aktywni	Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Piaski	-
3	Przebudowa remizy OSP w celu tworzenia świetlicy wiejskiej	OSP Kębtów	Karta przedsięwzięć pokrywa się z kartą złożoną w naborze ogólnym

Drugie zorganizowane spotkanie w formie kawiarenki obywatelskiej dedykowane było dla przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji. Odbyło się ono w dniu 11.04.2023 r. w budynku Miejskiego Centrum Kultury w Piaskach. Udział w nim wzięło 4 przedsiębiorców z różnych branż:

- 1) właściciel skupu owoców;
- 2) prowadzący zakład zegarmistrzowski;
- 3) prowadzący sklep wielobranżowy;
- 4) właściciel firmy meblowej;

Na spotkaniu „Rewitalizacja a trzeci sektor” uczestnicy debatowali nad zagadnieniami:

- Z jakimi problemami w prowadzeniu działalności zmagają się Państwo na co dzień?
- Jakie działania ze strony Gminy lub urzędu pracy mogą wesprzeć sektor gospodarczy?
- Jakie są Państwa plany biznesowe w zakresie prowadzonych działalności?
- Czy są Państwo zainteresowani realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych? – jeśli tak to jakimi?

Przedstawiciele zgłosili trzy główne problemy w prowadzeniu działalności gospodarczej na terenie Gminy Piaski. Jednakże problemy te odnotowuje się na terenie całego kraju. Przedsiębiorcy jako problemem w prowadzeniu działalności gospodarczej wskazują wysokie koszty prowadzenia biznesu: koszty utrzymania pracowników oraz opłaty za energię elektryczną,

gaz i ogrzewanie. Właściciele firm zauważają również problem ze znalezieniem wykwalifikowanych, chętnych do pracy przyszłych pracowników. Ponadto zwrócono uwagę na trudności w pozyskaniu środków zewnętrznych na rozwój działających już firm, co spowodowane jest skomplikowaną procedurą aplikowania oraz rozliczania otrzymanych dotacji.

Przedsiębiorcy podkreślili, iż w obecnej sytuacji na rynku czują się bardzo niepewnie i nie są chętni do podejmowania ryzyka oraz inwestowania w rozwój firmy. Kryzys wywołany pandemią COVID-19, który został pogłębiony wojną na Ukrainie uniemożliwia stabilizację cen materiałów czy usług. Przedsiębiorcy uczestniczący w spotkaniu nie byli zainteresowani realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Aby dokładniej zapoznać się z potencjałami i potrzebami obszaru rewitalizacji oraz aby zidentyfikować skuteczny i trwały zakres interwencji zostało przeprowadzone badanie IDI (pogłębiony wywiad indywidualny) w terminie od 10 do 14 lipca 2023r. Wywiady przeprowadzone zostały z mieszkańcami obszaru rewitalizacji.

Postrzegają oni obszar rewitalizacji jako przyjazne miejsce do życia, do którego są niezwykle przywiązani emocjonalnie. Zamieszkują ten obszar również najbliższe rodziny interlokutorów. Ponadto rozmówcy podkreślają posiadanie dobrych relacji z sąsiadami. Obszar rewitalizacji składa się zarówno z terenów wiejskich jak i z centralnego obszaru małego miasta. Zostały jednak one scharakteryzowane przez rozmówców jako *spokojna okolica*. Mieszkańcy jednak zwracają uwagę na brak rozwoju sfery rekreacyjnej. Pomimo dużego potencjału brakuje infrastruktury do spędzania czasu wolnego (ścieżek rowerowych, siłowni, klubów fitness, restauracji, kawiarni, obiektów sportowych i miejsc spotkań mieszkańców).

Wśród potencjałów obszaru rewitalizacji wyróżnione zostało: bliska odległość do większych ośrodków miejskich oraz łatwy dojazd do nich, aktywni społecznie mieszkańcy (w tym dzieci, młodzież i seniorzy), infrastruktura, która po przejściu modernizacji może znowu pełnić nadane im funkcje bez potrzeby powstawania nowej infrastruktury i wykorzystywania zasobu nieodnawialnego jakim jest przestrzeń. Jako potrzeby inwestycyjne mieszkańcy wskazują: budowę ścieżek rowerowych, remont budynków OSP (w celu poprawy warunków pracy oraz jako rozszerzenie oferty miejsc integracji mieszkańców) i świetlic wiejskich, utworzenie miejsc rekreacji dla dzieci, młodzieży i seniorów wraz z zajęciami dedykowanymi, remont budynku w Woli Piaseckiej (obiekt niewykorzystany z dużym potencjałem z uwagi na piękny park i starodrzew), budowa boiska sportowego, siłowni na powietrzu, przeprowadzenie szkoleń i warsztatów również dla osób dorosłych.

Rozmówcy zaważyli w przeszłości inwestycje na obszarze rewitalizacji, które dotyczyły wyżej omawianych potrzeb np.: budowy nowoczesnego placu zabaw, modernizacji remizy strażackiej, odnowy skweru przy MCK, budowy sieci wodociągowej i oświetlenia drogowego. Pozytywnie wpłynęły one na życie mieszkańców. Jednak jak podkreślają mieszkańcy działania te nie były wystarczające aby zminimalizować znacząco problemy społeczne w Gminie Piaski. Sugerują w przyszłości skoncentrować działania na:

- modernizacji budynków i otoczenia świetlic wiejskich, które stają się motorem napędowym rozwoju lokalnego;

- kompleksowość projektów – modernizacja budynku i organizacja w nim zajęć/warsztatów itp.;
- skutecznie konsultować planowane przedsięwzięcia;
- rozwoju obszarów sportowo-rekreacyjnych;
- inwestycjach dedykowanych dzieciom, młodzieży i seniorom.

3.6. Konsultacje społeczne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji

do uzupełnienia na późniejszym etapie tworzenia dokumentu GRP (po konsultacjach)

3.7. Proces Zaangażowania Partnerów Społeczno-Gospodarczych

Zgodnie z wytycznymi dla dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji, który może pełnić rolę strategii IIT, należy uwzględnić opis procesu zaangażowania partnerów oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem planu działań IIT ¹¹(interesariuszy rewitalizacji uczestniczący w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem programu).

Partnerami społeczno-gospodarczymi uczestniczącymi w trakcie tworzenia i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski są m.in.:

- mieszkańcy wyznaczonego obszaru rewitalizacji i całej Gminy Piaski;
- przedsiębiorcy i inwestorzy z wyznaczonego obszaru rewitalizacji i z terenu całej Gminy Piaski;
- przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność zarówno na wyznaczonym terenie rewitalizacji jak i całej Gminy Piaski;

Poniżej zaprezentowano metody zaangażowania powyżej wymienionych interesariuszy rewitalizacji:

Tabela 1. Metody zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych

	METODY SKIEROWANE DO PARTNERÓW SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH
ETAP WYZNACZANIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	Badania ankietowe skierowane głównie do mieszkańców Gminy Piaski
	Badanie IDI – wywiad pogłębiony z aktywnymi członkami społeczności lokalnej i przedstawicielami różnych środowisk społeczno-zawodowych
ETAP KONSULTACJI UCHWAŁY O WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZACJI	Zbiór uwag w postaci elektronicznej, papierowej i ustnej
	Otwarte spotkanie konsultacyjne
	Ankieta konsultacyjna (w formie

¹¹ Wymogi wynikające ze Strategii IIT

	elektronicznej i papierowej)
ETAP TWORZENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Otwarty nabór kart przedsięwzięć - zgłoszone i realizowane przez inne podmioty. Zgłoszone m.in. przez stowarzyszenia z terenu Gminy a współrealizowane m.in. przez jednostki OSP, fundacje i prywatnych inwestorów.
	Spotkanie w formie kawiarenki obywatelskiej skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych z obszaru rewitalizacji, na którym uczestniczyło 9 przedstawicieli.
	Spotkanie w formie kawiarenki obywatelskiej skierowane do przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji, na którym uczestniczyło 4 przedsiębiorców.
	Badanie IDI – wywiad pogłębiony z mieszkańcami obszaru rewitalizacji.
ETAP KONSULTACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Zbiór uwag w postaci elektronicznej, papierowej i ustnej, Otwarte spotkanie konsultacyjne, Ankieta konsultacyjna (w formie elektronicznej i papierowej),
ETAP WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	Powołanie Komitetu Rewitalizacji, Współpraca z mieszkańcami, szczególnie narażonych na wykluczenie w sprawie dedykowanych im przedsięwzięć miękkich,
ETAP OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ	ocena postępu wdrażania GPR, realizowana poprzez: monitoring i ewaluację.

Źródło: opracowanie własne

3.8. Uspołecznienie wdrażania dokumentu

Głównym celem procesu uspołeczniania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021- 2030 jest trafienie do jak największej grupy interesantów i beneficjentów. Partycypacja społeczności lokalnej w procesie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie za pomocą metod:

- Bezpośredniej – w trakcie spotkań z mieszkańcami, lokalnymi przedsiębiorcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych;
- Pośredniej – za pomocą przekazywania informacji poprzez oficjalną stronę internetową Gminy, materiały promocyjne i informacyjne oraz lokalną prasę;

Do podstawowych interesariuszy procesu rewitalizacji, w kierunku do których zastosowane zostaną metody partycypacji należą:

- Mieszkańcy Gminy, zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji (w tym młodzież, seniorzy, osoby niepełnosprawne oraz inne grupy ze szczególnymi potrzebami, które określa ustawa o dostępności – Dz.U. 2019 poz. 1696);
- Lokalni przedsiębiorcy;

- Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;

W ramach upublicznienia informacji o Gminnym Programie Rewitalizacji podjęte zostaną m.in. działania takie jak:

- umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030,
- publikowanie informacji na oficjalnej stronie internetowej Urzędu o realizowanych zadaniach w ramach GPR,
- współpraca z lokalnymi mediami (lokalną prasą i mediami internetowymi) mająca na celu informowanie opinii publicznej o przebiegu realizacji i wnioskach z monitorowania GPR,
- uspołecznienie wdrażania GPR będzie również realizowane z wykorzystaniem i wspieraniem rozwoju współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi poprzez:
 - opracowanie ankiety internetowej skierowanej do mieszkańców i innych interesariuszy dotyczącej oceny Gminnego Programu Rewitalizacji, prowadzonego procesu rewitalizacji oraz możliwości zgłaszania nowych potrzeb rewitalizacyjnych wynikających ze zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej,
 - powołanie Komitetu Rewitalizacji składającego się z przedstawicieli różnych grup interesariuszy rewitalizacji (w terminie do 3 miesięcy od uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji),
Komitet stanowić będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy (NGO, przedsiębiorców, lokalnych liderów, mieszkańców) z przedstawicielami władz lokalnych w sprawach dotyczących prowadzenia i oceny rewitalizacji. Jego zadaniem jest również funkcja opiniotwórczo – doradcza Burmistrza Piask,
 - organizację jednego w roku otwartego spotkania konsultacyjnego, w trakcie, którego interesariusze oraz przedstawiciele instytucji lokalnych będą mogli uzyskać informacje na temat aktualnego zaawansowania prac nad wdrożeniem procesu rewitalizacji oraz zgłosić uwagi,
 - włączenie organizacji pozarządowych poprzez umożliwienie realizacji inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji w ramach organizacji otwartych konkursów ofert.

Zaproponowane działania mające na celu wspieranie rozwoju współpracy pomiędzy sektorami: publicznym, prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi mogą zostać poszerzone oraz przekształcone do aktualnych aktów prawnych.

Istotnym kanałem komunikacji przy tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji były metody nieformalne takie jak: bezpośrednie rozmowy pracowników UM z mieszkańcami, informowanie liderów lokalnych telefonicznie o planowanych spotkaniach i przekazywanie najważniejszych informacji o etapie prac przez media społecznościowe.

3.9. Partycypacja w procesie oceny skuteczności działań

Głównym celem procesu oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021- 2030 jest współpraca z jak największą grupą interesantów. Partycypacja społeczności lokalnej w procesie monitorowania efektów Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie za pomocą:

- spotkań z mieszkańcami, lokalnymi przedsiębiorcami, przedstawicielami lokalnych środowisk oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych;
- ankietyzacji interesariuszy z obszaru rewitalizacji i pozostałej części Gminy Piaski;
- regularnych spotkań członków Komitetu Rewitalizacyjnego;

Do interesariuszy procesu rewitalizacji, w kierunku do których zastosowane zostaną metody partycypacji należą:

- Mieszkańcy Gminy, zwłaszcza mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- Lokalni przedsiębiorcy;
- Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- przedstawiciele lokalnych środowisk;
- członkowie Komitetu Rewitalizacyjnego;

4. Diagnoza stanu Gminy, zjawisk kryzysowych oraz potrzeb rewitalizacyjnych

Dokumentem odgrywającym ważną rolę przy opracowaniu diagnozy była Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026. Problemy w niej zidentyfikowane uwzględniono w przedmiotowym opracowaniu, a następnie przeanalizowano w skali poszczególnych jednostek pomocniczych.

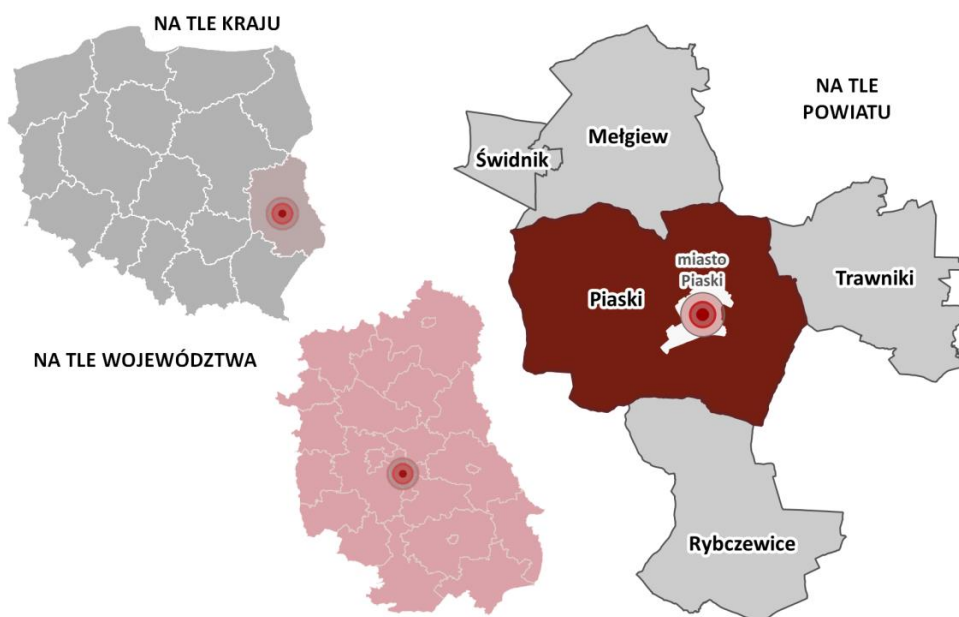
Równie ważna okazała się przeprowadzona w pkt 1.4.1. niniejszego opracowania ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023. Na jej podstawie możliwe było określenie aktualnej sytuacji ośrodka, a także ogólna ocena zmian, jakie zaszły od 2016 roku. Dokument Lokalnego Programu Rewitalizacji jest istotny dla niniejszej diagnozy – opisane w nim położenie oraz rys historyczny Gminy Piaski nie uległy zmianie, w związku, z czym mogły posłużyć jako rzeczowe źródło wiedzy o Gminie.

4.1. Położenie i historia

4.1.1. Położenie

Gmina Piaski położona jest w centralnej części województwa lubelskiego, w powiecie świdnickim, w odległości ok. 25 km od miasta Lublin – miasta wojewódzkiego i ok. 15 km od miasta Świdnik – siedziby powiatu. Według systemu kodowania NUTS, Piaski znajdują się w obrębie podregionu lubelskiego PL314. Gmina Piaski jest gminą miejsko-wiejską, w której oprócz miasta Piaski – ośrodka administracji publicznej w skład wchodzi 38 miejscowości. Gmina Piaski od północy graniczy z gminami wiejskimi Mełgiew i Milejów, a od południa z gminami wiejskimi Rybczewice i Krzczonów. Od zachodu sąsiaduje natomiast z gminami wiejskimi Jabłonna i Głusk, a od wschodu z gminą Trawniki.

Ryc. 4. Położenie Gminy Piaski na tle kraju, województwa lubelskiego oraz powiatu świdnickiego

Źródło: opracowanie własne

Ryc. 5. Gmina Piaski w podziale na jednostki pomocnicze

Źródło: opracowanie własne

4.1.2. Rys historyczny¹²

Początkowe ślady osadnictwa na obszarze Gminy Piaski pochodzą z okresu paleolitu. Dowodem na to obiekty archeologiczne z Piask i okolic, które zostały zebrane w różnych okresach przez miejscową ludność. Do dnia dzisiejszego nie ma ustalonej daty założenia miasta Piaski, ponieważ nie zachował się przywilej lokacyjny miasta. Zgodnie z dostępnymi informacjami ugruntował się pogląd, że miasto Piaski zostało ulokowane na terenie wsi Pogorzały Staw. Pierwsza wzmianka o tej wsi pochodzi z 1401 r., kiedy to toczył się spór graniczny pomiędzy dziedzicem dóbr Minkowice oraz dziedzicem dóbr Wierzchowiska. W roku 1446 grunty wiejskie obejmowały tereny, jak twierdzi dokument: (...) *od Narożnice Brzezickiej do Narożnic Melgiewskiej przy Drodze z Minkowice do Biskupic idącej*. Kolejne źródła informują o właścicielu Pogorzałego Stawu et de Piaski (...) Kębłów et de Gielczew, wskazując je jako odrębne miejscowości. Według Jana Długosza w 1470 r. miejscowość ta nazywa się Pyassek alias Gielczew (Piasek innym czasem Gielczew). Można domniemywać, iż miasto Piaski zostało utworzone na obszarach istniejących wcześniej wsi Pogorzały Staw i Gielczew.

Pozostałości po ziemnych obwałowaniach przy grodach i przeprawach rzecznych świadczą o ciągłości osadnictwa na tym obszarze. Należą do nich m.in.: pozostałości po cmentarzu prawosławnym w Piaskach, odkryte ślady po paleniskach w miejscowości Kozice Górne, dobrze

¹² www.piaski.pl/index.php/gmina/historia [w:] Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2023 Tom I.

zachowane narzędzia użytkowe wykonane z kamienia i krzemienia odnalezione w Siedliszczkach, Giełczwi oraz Młodziejowie w dolinie rzeki.

Przez aktualny obszar Gminy prowadziły dawne szlaki handlowe z Rusi przez Lublin, Sandomierz w stronę Krakowa i Śląska oraz szlaki na północ po bursztyn nad Bałtyk i Litwę. Spowodowało to częste najazdy wschodnich sąsiadów średniowiecznej Polski: Jaćwingów, Litwinów, Rusinów i Tatarów, co skutkowało niszczeniem osadnictwa peryferyjnie położonej tej części Lubelszczyzny. Konsekwencją jest szczupłość źródeł historycznych z tego okresu a zwłaszcza źródeł pisanych.

W czasie II wojny światowej, Piaski ze względu na swoje położenie, we wrześniu 1939 r. były czterokrotnie bombardowane i ostrzeliwane z broni pokładowej. Ataki te nastąpiły kolejno: 7, 9, 14 i 17 września i powodowały straty zarówno wśród lokalnych mieszkańców jak i tkance miejskiej. W czasie trwania wojny miejscowa ludność pomagała również uciekinierom zza Wisły, którzy licznie przybywali na tereny Lubelszczyzny. Teren Gminy, od początku wojny stanowił obszar migracji wojsk, które po walkach udawały się na wschodnie rubieże Rzeczypospolitej, aby tam przygotowywać się do dalszej obrony.

29 września tego samego roku do Piask od strony wschodniej wkroczyły wojska sowieckie. Armia Czerwona została przyjaźnie przywitana przez część Polaków z Polskiej Partii Socjalistycznej i Żydów z Bundu. Utworzono komisariat milicji obywatelskiej złożony z Żydów i Polaków. Niedługo po tym wydarzeniu zaczęły odbywać się pokazy filmów propagandowych organizowane przez okupanta. Po kilku dniach Armia Czerwona opuściła Piaski, ustępując miejsca wojskom niemieckim.

Piaski i okolice zamieszkiwała ponadto ludność żydowska (w 1939 r. teren zamieszkiwało 4 165 Żydów). Po rozpoczęciu wojny Niemcy utworzyli w Piaskach getto tranzytowe, które stanowiło istotny element infrastrukturalny wspomagający proces zagłady Żydów europejskich podczas II wojny światowej. Getto w Piaskach to jedno z dwóch (drugie było w Izbicy) największych gett leżących na drodze do Bełżca – pierwszego obozu zagłady, który został uruchomiony w marcu 1942 roku. W 1941 r. w getcie nowy okupant zamknął ok. 7 tys. Żydów, wywiezionych potem do niemieckich nazistowskich obozów w Bełżcu i Trawnikach. W lipcu 1944 r. Piaski zostały zajęte ponownie przez Armię Czerwoną.

Po wojnie miejscowość Piaski pozostała siedzibą Gminy w województwie lubelskim. Do 1975 r. Gmina położona była jednak w powiecie lubelskim. Prawa miejskie Piaski odzyskały w 1993 roku a od 1999 r. Gmina położona jest w powiecie świdnickim.

4.2. Sfera społeczna

Gminę Piaski zamieszkuje 10 359 osób (stan na 31 grudnia 2020 r. wg danych Urzędu Miejskiego), co stanowi niecałe 15% ludności powiatu świdnickiego (ludność powiatu wg GUS w grudniu 2020 to 71 432 osób). Średnia gęstość zaludnienia wynosi 85,67 osób/km². Dla porównania gęstość zaludnienia na obszarze województwa lubelskiego to 83,40 osoby/km², natomiast w powiecie przypada średnio 96,15 osób/km².

W ostatnich latach sytuacja demograficzna w Piaskach cechuje się trendem spadkowym - od 2015 roku ubyło 99 osób. Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Piaskach na terenie Gminy występuje przewaga kobiet nad mężczyznami (przewaga wśród osób w wieku przed i poprodukcyjnym). Wśród osób w wieku produkcyjnym dominują natomiast mężczyźni. Wskaźnik feminizacji w 2020 roku wyniósł 108,57. Zauważa się ponadto dodatnie saldo migracji na poziomie 9, co oznacza większą liczbę zameldowań, niż wymeldowań w ciągu roku. Warto zauważyć, iż według danych Głównego Urzędu Statystycznego więcej zameldowuje i wymeldowuje się w Gminie kobiet niż mężczyzn.

Według stanu na rok 2020, dokładnie 2303 mieszkańców Gminy Piaski było w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata). Jak podają statystyki Narodowego Spisu Powszechnego, przeprowadzonego w 2011 roku, tylko 18,7% ludności Gminy posiadało wykształcenie wyższe. Najwięcej osób, bo aż 37,4%, legitymowało się wykształceniem średnim. Średnie zawodowe wykształcenie posiadało natomiast 19,3% mieszkańców a, a niewiele mniej wykształcenie podstawowe (18,9%). Zaledwie 1,2% osób nie ukończyło wykształcenia podstawowego. Zauważalnym trendem jest jednak stopniowy wzrost udziału osób z wykształceniem wyższym, średnim i zasadniczym zawodowym na przestrzeni 14 lat.

Tabela 2. Udział osób według wykształcenia w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 1998, 2002 i 2011

	Udział osób według wykształcenia		
	1998	2002	2011
Wyższe	1,63%	4,13%	18,7%
Średnie	11,99%	21,45%	37,4%
Zasadnicze zawodowe	15,74%	19,70%	19,3%
Gimnazjalne	x	x	4,6%
Podstawowe	42,07%	33,17%	18,9%
Podstawowe nieukończone	b.d.	5,96%	1,2%

Źródło danych: Narodowy Spis Powszechny w latach: 1998, 2002, 2011

W porównaniu do średniej dla województwa lubelskiego w Gminie Piaski panuje wyższy poziom wykształcenia ludności. Wśród mieszkających tu kobiet największy odsetek posiada wykształcenie wyższe lub podstawowe (po 20,8%). Mężczyźni najczęściej kończą naukę technikum (25,6%) bądź w zasadniczej szkole zawodowej (24,5%).

12,5% mieszkańców Gminy Piaski w wieku potencjalnej nauki należy do przedziału 3-5 lat. Niestety, zaledwie 42,5% dzieci w tym przedziale wiekowym z terenu Gminy objętych jest opieką w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto dla uczniów szkół podstawowych jest na znacznie wyższym poziomie. Wynosi 91,81%. Pozostała grupa dzieci najprawdopodobniej pobiera naukę w innych placówkach (poza granicą Gminy).

W skład infrastruktury społecznej Gminy Piaski wchodzi:

- Obiekty edukacyjno-wychowawcze:
 - Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Piaskach,
 - Zespół Szkół im. Heleny Babisz w Bystrzejowicach Pierwszych,
 - Zespół Szkół w Piaskach,
 - Przedszkole Małych Odkrywców w Piaskach,

- Żłobek „Piaskolandia” w Piaskach
- Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Kozicach Dolnych.
- Obiekty kulturalne:
 - Miejskie Centrum Kultury w Piaskach,
 - Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach,
 - Filie Biblioteki w Gardzienicach Pierwszych oraz Wierzchowiskach Pierwszych, Bystrzejowicach Drugich
 - Ośrodek Praktyk Teatralnych w Gardzienicach Pierwszych.
- Obiekty sportowe:
 - Stadion piłkarski w Wierzchowiskach Pierwszych,
 - Stadion piłkarski w Piaskach,
 - Boisko wielofunkcyjne przy SP w Piaskach,
 - Boisko wielofunkcyjne przy ZS w Bystrzejowicach Pierwszych,
 - Hala sportowa w Piaskach,
 - Hala sportowa w Bystrzejowicach Pierwszych,
 - Boisko ORLIK w Piaskach,
 - Place zabaw (Piaski, Bystrzejowice Pierwsze, Kębtów, Wierzchowiska Pierwsze, Gardzienice Drugie, Majdan Kawęczyński, Siedliszczki, Brzezice),
 - Siłownie zewnętrzne w miejscowościach: Piaski, Kębtów, Wierzchowiska Pierwsze i Gardzienice Drugie.
- Placówki ochrony zdrowia:
 - NZOZ NORMED w Piaskach,
 - Centrum Medyczne Aga-Med w Piaskach,
 - NZOZ Ośrodek Zdrowia Bystrzejowice,
 - NZ Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „Pod Żółtym Liściem”,
 - NZOZ Promed w Bystrzejowicach Pierwszych,
 - SPZOZ w Wierzchowiskach Pierwszych,
 - Gabinet stomatologiczny w Bystrzejowicach Pierwszych,
 - Gabinet stomatologiczny w Piaskach,
- Służby bezpieczeństwa:
 - OSP w Brzezicach,
 - OSP w Bystrzejowicach Drugich,
 - OSP w Bystrzejowicach Trzecich,
 - OSP w Gardzienicach,
 - OSP w Gięczwi,
 - OSP w Janówku,
 - OSP w Kębtowie,
 - OSP w Kozicach Górnych,
 - OSP w Majdanie Kawęczyńskim,
 - OSP w Majdanku Kozickim,
 - OSP w Majdanie Kozic Górnych,
 - OSP w Piaskach,
 - OSP w Siedliszczkach,
 - OSP w Wierzchowiskach,
 - Komisariat Policji w Piaskach.

- Ośrodki pomocy społecznej:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ponadto w 2020 roku w Gminie Piaski działalność prowadzi 47 organizacji pozarządowych:

Lp.	Stowarzyszenie/Fundacja	Miejscowość	Wpis do KRS
1	Stowarzyszenie Klub Abstynenta "Ogniwo"	Piaski	Tak
2	Ekologiczny Klub UNESCO Pracownia na Rzecz Bioróżnorodności	Piaski	Tak
3	Towarzystwo Przyjaciół Gardzienic z siedzibą w Gardzienicach	Gardzienice Pierwsze	Tak
4	Regionalne Stowarzyszenie Przyjaciół Piask Lubelskich	Piaski	Tak
5	Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" w Piaskach	Piaski	Tak
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Siedliszczkach	Siedliszczki	Tak
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Majdanie Kawęczyńskim	Majdan Kawęczyński	Tak
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Majdanku Kozickim	Majdanek Kozicki	Tak
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Kozicach Górnych	Kozice Górne	Tak
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Giełczwi	Giełczew	Tak
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Brzeżicach	Brzeżice	Tak
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Piaskach	Piaski	Tak
13	Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzchowiskach	Wierzchowiska	Tak
14	Ochotnicza Straż Pożarna w Bystrzejowicach Drugich	Bystrzejowice Drugie	Tak
15	Ochotnicza Straż Pożarna w Janówku	Janówek	Tak
16	Ludowy Klub Sportowy "Piaskovia" w Piaskach	Piaski	Tak
17	Stowarzyszenie Rozwoju wsi Kozic i Woli Piaseckiej	Wola Piasecka	Tak
18	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi i Oświaty Wiejskiej	Bystrzejowice Drugie	Tak
19	Zrzeszenie Producentów Owoców "Stryjno - Sad"	Kawęczyn	Tak
20	Ochotnicza Straż Pożarna w Kębtowie	Kębtów	Tak
21	Stowarzyszenie Ziemi Krzconowskiej I Czerniejowskiej	Borkowszczyzna	Tak
22	Stowarzyszenie Vena-Źródło	Piaski	Tak
23	Ochotnicza Straż Pożarna W Majdanie Kozic Górnych	Majdan Kozic Górnych	Tak
24	Fundacja Gardzienice	Gardzienice Ii/3	Tak
25	Klub Golfowy Wierzchowiska	Wierzchowiska Ii	Tak
26	Fundacja Zrównoważonego Rozwoju "2bs"	Brzeżice	Tak
27	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Giełczwi"	Bystrzejowice Drugie	Tak
28	Klaster Turystyczny "Zagrody Lubelskie"	Gardzienice Drugie	Tak
29	Ochotnicza Straż Pożarna W Gardzienicach	Gardzienice Pierwsze	Tak
30	"Fundusz Lokalny Im. Jana Iii Sobieskiego"	Piaski	Tak
31	Fundacja "Kdk" Kuźnia Dobrych Koncepcji W Likwidacji	Piaski	Tak
32	Ludowy Klub Sportowy Wierzchowiska	Wierzchowiska Pierwsze	Tak
33	Stowarzyszenie Qualis	Piaski	Tak
34	Piaseckie Stowarzyszenie "Wajzerówka"	Piaski	Tak
35	Fundacja Wspierająca Osoby Niepełnosprawne Oraz Wykluczone Społecznie "Ecce Homo"	Kozice Górne	Tak
36	Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Spójności Obszaru Funkcjonalnego Szlaku Jana III Sobieskiego	Piaski	Tak
37	Sieć Organizacji Pozarządowych Szlaku Jana Iii Sobieskiego	Wola Gardzienicka	Tak
38	Stowarzyszenie Media And Youth Poland	Kolonia Siedliszczki	Tak
39	Stowarzyszenie Oświatowe "Edu-Copernicus"	Piaski	Tak

40	Fundacja Wczoraj Dla Jutra	Piaski	Tak
41	Związek Zawodowy Pracowników Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej W Piaskach	Piaski	Tak
42	Stowarzyszenie "Kreatywne Piaski"	Piaski	Tak
43	Ochotnicza Straż Pożarna w Bystrzejowicach Trzecich	Bystrzejowice Trzecie	Tak
44	Stowarzyszenie Edukacji I Badań Międzynarodowych - Eria	Piaski	Tak
45	Piaseckie Stowarzyszenie Bokserskie "Michalczuk Maciejewski Team Piaski"	Piaski	Tak
46	Fundacja Edukacyjna Przygoda	Wola Piasecka	Tak
47	Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Piaski	Piaski	Tak

Źródło: opracowanie własne na podstawie Krajowego Rejestru Sądowego

4.3. Sfera gospodarcza

W gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w tym także w Gminie Piaski rolnictwo stanowi podstawowy sektor gospodarki. Na taki stan rzeczy wskazują m.in.: struktura użytkowania gruntów, także liczba gospodarstw. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego blisko 35% mieszkańców aktywnych zawodowo pracuje w sektorze rolniczym. Ponadto w Gminie Piaski blisko 80% powierzchni ogólnej stanowią użytki rolne. Jednakże występuje duże rozdrobnienie i wśród powierzchni gospodarstw dominują gospodarstwa rolne o powierzchni do 5 ha. Wśród rodzajów upraw przeważają: zboża, buraki cukrowe, ziemniaki oraz kukurydza.

Jednakże w dokumencie Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski zauważono problem niskiej dochodowości rolnictwa, co może mieć związek z dużym rozdrobnieniem gospodarstw i brakiem grup producenckich.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (PZPWL) Gmina Piaski znajduje się na obszarze strefy roślinnej rolniczej przestrzeni produkcyjnej – podstrefa centralna. Charakteryzują te tereny wysoki udział gleb wysokich klas bonitacyjnych, tradycje rolnicze i korzystne warunki glebowo-rolnicze. Ponadto Gmina została wskazana jako główny ośrodek lokalizacji przemysłu rolno-spożywczego i drzewnego w tym: przetwórstwa mleka i drewna.

Gmina Piaski została również wskazana w dokumencie PZPWL jako ośrodek turystyki krajoznawczo-kulturowej oraz wskazany został przebieg przez jej obszar kupieckiego szlaku kulturowego „Via Mercatoria” i występowania 2 obiektów Renesansu Lubelskiego. Sprawia to, iż turystyka ma potencjał na tyle duży aby stanowić drugi filar gminnej gospodarki, co uwzględni dokument Strategii Rozwoju Lokalnego. Jednakże według danych z GUS 26 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą na terenie Gminy związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi a zaledwie 6 osób prowadzi działalność z zakresu kultury, rozrywki i rekreacji.

Oprócz rolnictwa i turystyki gospodarkę Gminy napędza również przemysł. Aż 40% nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych zadeklarowało rodzaj działalności jako przemysł i budownictwo uzupełniając tym samym istniejący lokalny rynek. Ponadto blisko 32% mieszkańców aktywnych zawodowo pracuje w sektorze przemysłu i budownictwa.

Siłą napędową lokalnej gospodarki można uznać również zarejestrowane i prowadzące działalność na terenie Gminy Piaski podmioty gospodarcze. W Gminie dominują mikroprzedsiębiorstwa, jednak działalność prowadzą również średnie przedsiębiorstwa. Do największych pod względem zatrudnionych pracowników można zaliczyć:

- Okręgową Spółdzielnię Mleczarską w Piaskach,
- Polskie Zioła Sp. z o.o.,
- A.J. Motyl - Przedsiębiorstwo Przetwórstwa Rolno – Spożywczego,
- Stryjno Sad Sp. z o.o. Zrzeszenie Producentów Owoców.

Generalnie, w Gminie Piaski według danych GUS na 1000 mieszkańców pracuje 103 osoby. Bezrobocie rejestrowane (stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby ludności aktywnej ekonomicznie) w 2020 roku wynosiło 9,7%. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy 884 osób wyjeżdżało do pracy do sąsiednich ośrodków, zaś 431 pracujących przyjeżdżało do niej spoza jej granic. Saldo przyjazdów i wyjazdów wynosiło wówczas -453.

Ze względu na rolniczo-przyrodniczy charakter Gminy trudno jest jednoznacznie ocenić jej atrakcyjność inwestycyjną, określaną m.in. przez pryzmat przyciągniętych lub działających na terenie ośrodka inwestorów zewnętrznych. Analiza ostatniego dostępnego raportu IBnGR na temat atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów Polski wskazuje, że atrakcyjność Gminy Piaski jest dość mocno ograniczona ogólnie bardzo niską atrakcyjnością inwestycyjną województwa lubelskiego (14 miejsce w Polsce). Na niekorzyść działa również położenie Gminy w podregionie lubelskim, który charakteryzuje się niską atrakcyjnością inwestycyjną dla działalności przemysłowej wynikającej z wysokiego udziału terenów ochrony środowiska przyrodniczego w ogólnej powierzchni. Podregion ten cechuje jednak wysoka atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej i zaawansowanej technologicznie.

4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Gmina Piaski po analizie gospodarki gminnej można określić jako Gminę typowo rolniczą. Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego w 2020 roku, w strukturze użytkowania gruntów, użytki rolne zajmowały 13 545 ha, co stanowiło aż 77,1% powierzchni Gminy. W tym grunty orne miały powierzchnię aż 12 670 ha. Innymi formami użytkowania terenu, jakie odnotowano, były: lasy i grunty leśne, które pokrywają ok. 10% powierzchni Gminy. Analizując stan z 2013 roku oraz z 2020 roku można zauważyć stopniowe zmniejszanie się ich powierzchni na przestrzeni lat.

Zasoby lasów państwowych na terenie Gminy Piaski obejmują zaledwie 660 ha (37% powierzchni lasów i gruntów leśnych). W rękach prywatnych natomiast jest aż 1126 ha (62,8% powierzchni lasów) a leśne grunty gminne zajmują tylko 3 ha. Na obszarze Gminy Piaski tereny osiedleńcze wraz z infrastrukturą towarzyszącą obejmują 980 ha. Powierzchnia gruntów komunalnych to zaledwie 69,5 ha. Natomiast grunty pod wodami stanowią łączny obszar o powierzchni ok. 180 ha.

Na obszarze Gminy Piaski wskazane zostały w dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania 5 miejscowości, na terenie których wyznaczone zostały tereny górnicze.

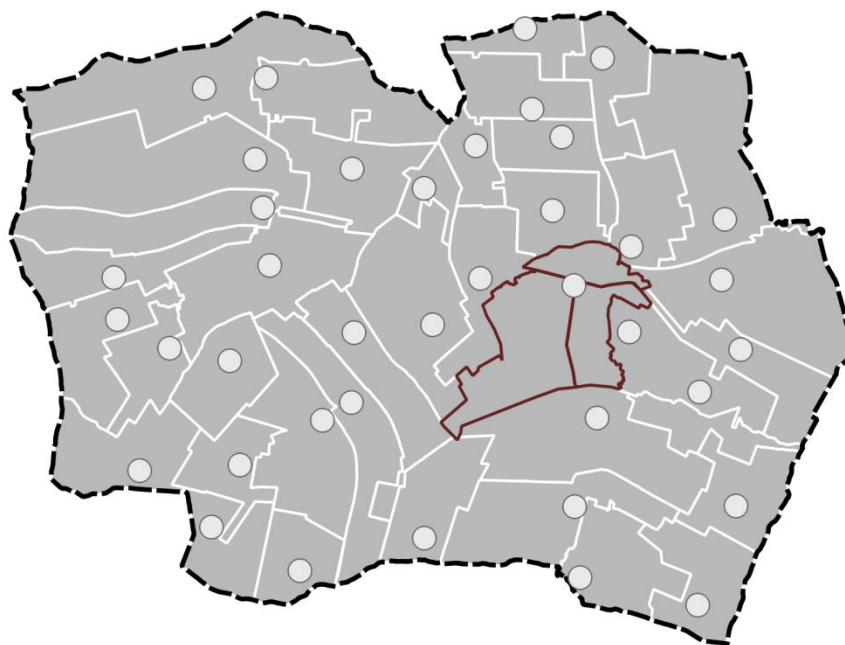
Tabela 3. Obszary górnicze w Gminie Piaski

miejsowość	powierzchnia	surowiec
Klimusin	1 060 m ²	Złoże surowca węglanowego
Jadwisin	18 159 m ²	Złoża kruszywa naturalnego
Gardzienice Drugie	33 698 m ²	Złoża piasków
Wola Piasecka	105 092 m ²	Złoże surowca węglanowego – opoka wapiasta
Piaski	900 m ²	Złoże kopaliny pospolitej

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

W Gminie Piaski, gminie miejsko-wiejskiej, głównym ośrodkiem jest miasto Piaski – siedziba władz samorządowych i główny ośrodek usługowy. Pozostałe sołectwa zapewniają dostęp do podstawowych usług, oprócz jednostek, przez które przebiega droga ekspresowa – na terenach sąsiednich działalność prowadzą przedsiębiorstwa obsługi transportu, rolnictwa i budownictwa. W ujęciu ogólnym sieć osadnicza Gminy Piaski rozmieszczona jest dość równomiernie na całym jej obszarze. Jedynie w północno-zachodniej części Gminy, przy granicy z gminą Głusk osadnictwo jest ograniczone ze względu na obszar leśny.

Ryc. 6. Mapa - rozmieszczenie miejscowości w Gminie Piaski

Źródło: opracowanie własne

Pod względem typologii osadnictwa Gminę Piaski charakteryzuje spore zróżnicowanie. Przeważają wsie o pasmowym układzie przestrzennym (tzw. ulicówki), charakteryzujące się zwartą zabudową mieszkaniową, zlokalizowaną wzdłuż drogi po obu jej stronach. Taki kształt reprezentują np. wieś Kębtów, Bystrzejowice czy Wola Piasecka. W Gminie występują także miejscowości w typie wielodrożnicy, które charakteryzują się nieregularnym przebiegiem dróg

z przyległą zabudową (Wierzchowiska, Kawęczyn) a także osady mające charakter rzędówki, które cechuje luźna zabudowa wzdłuż drogi, często występująca tylko po jednej jej stronie np. Brzeziczki, Wola Gardzienicka. Układ przestrzenny wielu wsi podatny jest na przekształcenia w wyniku dalszego rozwoju.

Ryc. 7. Typologia osadnictwa w Gminie Piaski

Kębłów (ulicówka)

Wierzchowiska (wielodroźnica)

Brzeziczki (rzędówka)

Źródło: www.mapy.geoportal.gov.pl

Zabudowa mieszkaniowa w Gminie Piaski charakteryzuje się układem sieciowym. Na obszarze Gminy występują wszystkie typy zabudowy mieszkaniowej. Na obszarze wiejskim dominuje zabudowa zagrodowa. W mieście Piaski natomiast przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, występująca w układzie ulicznym i w zespołach. Ponadto w głównym ośrodku gminnym znajduje się również zabudowa wielorodzinna. Nielicznie występuje natomiast zabudowa letniskowa, rozmieszczona w różnych miejscowościach. Przeważającą część zabudowy mieszkalnej w Gminie jest zróżnicowana, przeważają tu stosunkowo nowe budynki mieszkalne, o urozmaiconej architekturze.

W Gminie Piaski sfera kulturowa jest niezwykle bogata w obiekty o wartości historycznej. Występują tu budowle zabytkowe, posiadające wysoką wartość historyczno-kulturową, które wyraźnie pozytywnie wpływają na tożsamość lokalnej społeczności. Wśród najbardziej imponujących obiektów architektury, wpisanych do Rejestru Zabytków, należy tu wymienić:

- Ruiny zboru kalwińskiego w Piaskach,
- Zespół dworsko-parkowy w Brzezicach,
- Zespół pałacowo-parkowy w Gardzienicach Drugich,
- Zespół pałacowo-parkowy w Gardzienicach Pierwszych,
- Zespół ogrodowo-dworski w Kawęczynie,
- Zespół dworsko-parkowy w Kozicach Dolnych,
- Zespół dworsko-parkowy w Wierzchowiskach Drugich.

W skład krajobrazu kulturowego Gminy wchodzi nie tylko obiekty wpisane do rejestru zabytków, ale także układ urbanistyczny Piask czy budynki mieszkalne m.in.: przy ul. Lubelskiej w Piaskach, oraz zespół kościelny w Kawęczynie i budynek szkoły w Siedliszczkach.

Do poprawy jakości życia mieszkańców i zwiększenia przywiązania do zamieszkiwanego terenu przyczyniają się również zbiorniki wodne zlokalizowane na terenie Gminy, które stanowią

również potencjał turystyczno-rekreacyjny. Zgodnie z informacjami ze SUIKZP Gminy Piaski na terenie Gminy zlokalizowane są:

- zespół stawów w Kawęczynie m.in.: staw na obszarze założenia ogrodowo-dworskiego oraz zbiornik z urządzonym kąpieliskiem;
- zespół stawów w Woli Piaseckiej;
- zespół stawów na północ od Piask o powierzchni 60 ha;
- zespół stawów hodowlanych między Piaskami a Siedliszczkami;
- staw w zespole pałacowo-parkowym w Wierzchowiskach;
- pozostałe sadzawki i oczka wodne.

Na terenie Gminy Piaski prowadzone są również działania retencyjne za pomocą uregulowania odcinka rzeki Giełczew i wybudowaniu dwóch stopni żelbetonowych. Jeden znajduje się w Piaskach (regulacja zasuwami) a drugi w Brzezicach (brak możliwości regulowania poziomu wody). Ponadto w Gardzienicach istnieje nadal stare piętrzenie młyńskie. Na rzece Sierotce natomiast zastosowano dwa jazy w miejscowościach: Wola Piasecka oraz Kębtów. Wymienić należy również projektowany zbiornik małej retencji projektowany na rzece Giełczew, w rejonie Piask, który przyczyni się do zmniejszenia zagrożenia występowania deficytów wody i poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego. Lokalizacja projektowanego zbiornika małej retencji została zawarta zarówno w dokumencie SUIKZP jak i dokumencie MPZP.

Pokrycie planami miejscowymi w Gminie Piaski jest na bardzo wysokim poziomie. Obszar Gminy w niemal w 100% objęty jest obowiązującym MPZP. Dla porównania w powiecie świdnickim wskaźnik ten osiąga 61,3%, zaś w województwie lubelskim jest to 57,1%. Na terenie Gminy obowiązują obecnie plany miejscowe:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Piaski i Osiedla Krasickiego przyjęty uchwałą Nr XXXI/221/2001 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 grudnia 2001 r. ze zmianami.
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Piaski i Osiedla Krasickiego przyjęty uchwałą Nr XXXI/222/2001 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 grudnia 2001 r. ze zmianami.

4.5. Sfera środowiskowa

Gmina Piaski leży na obszarze dwóch subregionów Wyżyny Lubelskiej: Płaskowyżu Świdnickiego (północna część Gminy) i Wyniosłości Giełczewskiej (środkowo – południowa część). Na północy dominują rozległe, pofalowane równiny, natomiast centralna i południowa część charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą, poprzecinaną wąskimi dolinami.

Gmina znajduje się w lubelsko-bychawskim regionie glebowym. Na jej terenie dominują gleby płowe, którym towarzyszą gleby brunatne i rędziny oraz gleby torfowe w dnach dolin. Gleby w przeważającej części utworzyły się na utworach przypominających lessy właściwe, rędziny natomiast powstały na wapieniach. Gleby brunatne wylugowane i kwaśne znajdują się na silnie nachylonych stokach a zamulone gleby torfowe występują w dolinie rzeki Giełczew (południowa część Gminy).

Na terenie Gminy (w tym na obszarze rewitalizacji) wyznaczone są obszary szczególnego zagrożenia powodzią, które sąsiadują z ciekami wodnymi – rejon rzeki Giełczew. Zgodnie z zapisami art. 16 pkt 34 ustawy Prawo wodne takimi obszarami są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat);
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat);

Na terenie Gminy Piaski wyznaczone są również obszary o niskim zagrożeniu powodzią (raz na 500 lat). Na terenie Gminy pod względem glebowo-rolniczym występują głównie gleby w kompleksie psennym dobrym – ok. 62% powierzchni Gminy. Dodatkowo na wysoką ocenę wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wpływa wysoka wartość bonitacyjna gleb. Zgodnie z danymi z Urzędu Miejskiego grunty orne klas bonitacyjnych I-III stanowią 83,5% powierzchni gruntów ornich. Grunty niższych klas (IV-VI) stanowią w Gminie Piaski zaledwie 16,5% powierzchni gruntów ornich. Zjawiskiem niekorzystnym, negatywnie wpływającym na żyzność gleb jest erozja. Największym zagrożeniem jest erozja wietrzna gleb lessowych i pyłowatych. Ok. 6% użytków rolnych w Gminie zagrożonych jest erozją wodną. Okresem ze szczególnie zauważalnym procesem erozji jest czas roztopów wiosennych i po letnich opadach.

Gmina Piaski znajduje się w zasięgu kilku obszarowych form ochrony przyrody. Południowa część Gminy znajduje się w obrębie otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Zachodnia część Gminy objęta została ochroną Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Znajduje się tu również rezerwat – „Wierzchowiska”. Na terenie Gminy występuje ponadto 7 pomników przyrody, które ochrona obejmują łącznie 3 dęby szypułkowe, 3 lipy drobnolistne oraz pomnik wieloobiektowy – aleja lipowa.

Gmina posiada również wysoki potencjał turystyczno-rekreacyjny. Turystyka bazuje głównie na istniejących kompleksach zabytków zlokalizowanych w miejscowościach: Brzezice, Gardzienice, Kawęczyn, Kozice Dolne i Wierzchowiska. Atrakcyjny pod względem krajobrazowo-przyrodniczym jest natomiast obszar w południowo-zachodniej części Gminy – otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego. Niewątpliwą atrakcją jest również Ośrodek Praktyk Teatralnych w Gardzienicach. Na terenie Gminy jest dość dobrze rozwinięta baza noclegowa w postaci pokoi hotelowych i kwater agroturystycznych.

Zagrożenie dla sfery środowiskowej mogą stanowić: niepełny system kanalizacyjny i brak kompleksowego systemu oczyszczania ścieków. Na terenie Gminy Piaski znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków w mieście Piaski. Przyjmuje ona ścieki ze skanalizowanego terenu w mieście Piaski oraz ścieki dowożone wozami asenizacyjnymi.

Zidentyfikowanym zjawiskiem kryzysowym w sferze środowiskowej na terenie Gminy Piaski jest również erozja wietrzna, która jest szczególnie dużą uciążliwością i problemem w gminie o niskiej lesistości i niewielkich możliwościach jej zwiększenia.

Sieć komunikacyjną na terenie Gminy Piaski tworzą drogi rangi krajowej, wojewódzkiej, powiatowe oraz drogi gminne. Dobrą dostępność tego obszaru zapewniają zwłaszcza droga ekspresowa **S12**, która jest ważna z punktu widzenia powiązań komunikacyjnych krajowych i międzynarodowych. Na odcinku Kurów (węzeł „Kurów Zachód”) – Piaski (węzeł „Piaski Wschód”) kilometraż drogi S12 pokrywa się z pakietażem drogi S17 tworząc wspólny przebieg. Długość ich w granicach obszaru Gminy Piaski wynosi prawie 21 km. W przypadku dróg rangi wojewódzkiej, przez teren Gminy przebiegają dwie drogi: **836** – Piaski - Bychawa (długość w granicach Gminy ok. 10,6 km) oraz **837** – Piaski – Sitaniec (długość w granicach Gminy ok. 6,1 km). Uzupełnieniem tej sieci jest 11 dróg powiatowych. Łączna długości ich to blisko 60 km:

- Nr 2106 L Minkowice – Wierzchowiska,
- Nr 2107 L Kliny – Wierzchowiska,
- Nr 2109 L Wilczopole – Bystrzejowice,
- Nr 2110 L Bystrzejowice – Chmiel,
- Nr 2111 L Kawęczyn – Kozice i Kozice – Policzyzna,
- Nr 2112 L Kębtów Stary – Majdan Policki,
- Nr 2113 L Mełgiew – Piaski,
- Nr 2115 L Piaski – Gardzienice,
- Nr 2116 L Gardzienice – Suchodoły,
- Nr 2117 L Młodziejów – Klimusin – Stryjno,
- Nr 2022 L Zalesie – Brzeziczki.

Dopełnieniem jest licząca 75 dróg sieć lokalnych połączeń. Stan techniczny dróg gminnych jest zadowalający, 45% posiada nawierzchnię asfaltową, pozostała część utwardzona jest tłuczniem (55%). Długość dróg rangi gminnej na obszarze miasta wynosi zaledwie 7,9 km. Długość sieci dróg gminnych na obszarze wiejskim liczy natomiast 138 km (116 km sieci o nawierzchni utwardzonej). Łączna długość sieci dróg publicznych w Gminie Piaski wynosi ok. 237 km. Przeliczając to na 100 km² powierzchni Gminy, wskaźnik zagęszczenia dróg wynosi 12,7 km.

Przez teren Gminy Piaski nie prowadzą żadne linie kolejowe. Najbliższą jest linia relacji Lublin – Chełm w ze stacją kolejową w Świdniku, Dominowie i Biskupicach Lubelskich, po której odbywa się głównie ruch pasażerski.

Gmina Piaski zasilana jest z GPZ Świdnik oraz GPZ – 110/15 kV Świdnik oraz GPZ 110/15 kV – Biskupice usytuowany w sąsiedniej gminie Trawniki. Energia elektryczna przesyłana jest w oparciu o układ sieci średniego napięcia SN-15 kV. Sieć energetyczna średniego napięcia istniejąca na terenie Gminy zrealizowana jest głównie w wykonaniu napowietrznym. Dodatkowo przez teren Gminy przebiegają linie wysokiego napięcia: WN-220 kV relacji Abramowice – Mokre

¹³ Źródło danych: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski przyjętego Uchwałą Nr XXII/172/2005 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 25 lutego 2005 r. z późn. zmianami

oraz WN – 110 kV relacji GPZ Świdnik – GPZ Biskupice. Na uwagę zasługuje również jedna z pierwszych biogazowni w południowo-wschodniej części Polski funkcjonująca od 2011 roku.

Gmina posiada automatyczną łączność telefoniczną. Przez teren Gminy przebiega sieć światłowodowa. Występuje zarówno sieć telefoniczna napowietrzna jak i doziemna kablowa. Ponadto, mieszkańcy mogą korzystać z łączności bezprzewodowej przy wykorzystaniu anten telefonii komórkowej umieszczonych na stacji radiowo – telewizyjnej. W południowo-wschodniej części Gminy Piaski zlokalizowana jest stacja radiowo – telewizyjna.

Rozwój budownictwa mieszkalnego w Gminie Piaski opiera się głównie na budownictwie indywidualnym, jednorodzinnym i zagrodowym. Według danych GUS zasoby mieszkaniowe w 2020 roku wyniosły 3 357 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa pojedynczego lokum osiągała 80,9 m² (w 2016 r. było to 79,7 m²), przy czym powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę wynosiła 29,7 m². Jest to więcej, niż średnia dla województwa lubelskiego z tego samego roku (29,0 m²). Wyższy jest również w Piaskach stopień wyposażenia gospodarstw domowych w instalacje techniczno-sanitarne – dostęp do wodociągu ma obecnie prawie 93% mieszkań, podczas gdy średnio na obszarze województwa wskaźnik ten osiąga 92%.

Gmina Piaski charakteryzuje się 3 stopniowym systemem zaopatrzenia w wodę mieszkańców:

- grupowy (kilka jednostek osadniczych) – Piaski (miasto i Kęblów), Bystrzejowice (Wierzchowiska Drugie, Jadwisin, Majdan Kawęczyński, Bystrzejowice Pierwsze, Kawęczyn), Gardzienice (Gardzienice Pierwsze i Drugie, Giełczew, Wola Gardzienicka, Klimusin, Żegotów, Młodziejów, Siedliszczki, Kolonia Siedliszczki i Bystrzejowice i miejscowości z gminy Fajstawice),
- lokalny (zespół zabudowy) – Majdan Kozic Górnych (Majdanek Kozicki, Majdan Kozic Górnych, Kozice Górne), ujęcie wody podziemnej Wierzchowiska,
- indywidualny (pojedyncze obiekty) – Stefanówka i Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piaskach.

Przez Gminę Piaski przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 500 relacji Świdnik – Krasnystaw. Jednakże sieć gazowa na terenie Gminy, a zwłaszcza na obszarze wiejskim jest słabo rozwinięta. Na terenach sąsiadujących z gazociągiem wysokiego ciśnienia obowiązują warunki zagospodarowania terenu regulowane przez Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640).

Analiza stanu zabudowy mieszkaniowej w Gminie potwierdza, iż część mieszkańców żyje w trudnych warunkach. Według danych GUS zaledwie 68% mieszkań wyposażonych jest w łazienkę, zaś niecałe 72% posiada ustęp spłukiwany. Najczęstszą przyczyną takiego stanu rzeczy jest zła sytuacja finansowa rodzin lub zbyt wysoki koszt kredytu budowlanego i z pozoru skomplikowane procedury urzędowe, które często wymagane są przy wykonywaniu poważnego remontu.

Większość obiektów mieszkalnych na terenie Gminy Piaski posiada własne urządzenia grzewcze o różnorodnych źródłach zasilania (paliwa stałe, płynne, elektryczne). Z centralnego ogrzewania

korzysta około 60% domów, zaś dostęp do gazu ziemnego ma ok. 23% mieszkań, z czego tylko 6% mieszkań na obszarze wiejskim. Zgodnie ze Strategią Rozwoju Lokalnego przewiduje się rozwój sieci gazowej na terenie Gminy Piaski.

4.7. Zidentyfikowane czynniki i zjawiska kryzysowe

Z przeprowadzonej w powyższych podrozdziałach diagnozy stanu Gminy Piaski w poszczególnych sferach, jak również z analizy ewaluacyjnej Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do 2023 roku wynika, że jednostka samorządowa nadal boryka się z wieloma problemami. Zjawiska negatywne odnotowuje się tak w wymiarze społecznym, jak i gospodarczym, technicznym i środowiskowym. Tabela 4 zawiera zestawienie wskaźników, które mogą stanowić o potencjalnym występowaniu sytuacji kryzysowej w granicach Gminy Piaski z podziałem na sfery, których dotyczą. Aby jak najdokładniej przedstawić sytuację w Gminie, porównana została ona z sytuacją w powiecie świdnickim, województwie lubelskim oraz kraju. Kolorem czerwonym wyróżnione zostały te zjawiska, które bezsprzecznie ukazują sytuację kryzysową w Gminie.

Tabela 4. Zjawiska kryzysowe w Gminie Piaski

PROBLEM/WSKAŹNIK	GMINA PIASKI	POWIAT ŚWIDNICKI	WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE	POLSKA
STREFA SPOŁECZNA				
Gęstość zaludnienia	62 osoby/km ²	153 osoby/km ²	83 osoby/km ²	122 osoby/km ²
Przyrost naturalny na 1000 osób	-6,18	-3,83	- 4,38	- 3,18
Saldo migracji na 1000 osób	0,9	-1,7	- 2,1	0,1
Współczynnik feminizacji	108	108	106	107
Udział osób starszych (65+) w ogólnej liczbie ludności	19,8%	20,7%	19%	18,6%
Udział osób z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie ludności*	18,7%	18,7%	17%	18%
Udział osób z wykształceniem podstawowym nieukończonym ogólnej liczbie ludności*	1,2%	1,2%	2%	1,4%
Odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli w ogólnej liczbie dzieci w wieku przedszkolnym	78,9%	91,5%	87,6%	90,1%
Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	10,86	10,86	13,8	19,9

STREFA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA				
Udział gruntów rolnych w ogólnej powierzchni	74,5%	82%	70%	60%
Udział powierzchni objętych obowiązującymi MPZP w ogólnej powierzchni	100%	61,3%	57,1%	31,4%
Wskaźnik wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 1km ² powierzchni	0	0,12	0,21	0,48
STREFA GOSPODARCZA				
Liczba osób pracujących na 1000 ludności	103	171	191	255
Stopa bezrobocia rejestrowanego	9,7%	9,2%	8,2%	6,2%
Poziom zatrudnienia w sektorze rolniczym	34,6%	34,6%	43%	19%
Poziom zatrudnienia w sektorze przemysłowym	31,7%	31,7%	17%	27%
Udział mikro-przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw	96,7%	97%	97%	97%
Przeciętne wynagrodzenie brutto	5 074 zł	5 074 zł	4 565 zł	5 182 zł
STREFA TECHNICZNA				
Dostępność sieci gazowej	23,2%	66,2%	46,1%	56%
Dostępność sieci wodociągowej	81,3%	93,8%	91,9%	96,9%
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	366,9	387,1	378,9	392,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	80,9 m ²	71,5 m ²	77,7 m ²	74,5 m ²
Mieszkania oddane do użytku w 2020 roku na 1000 osób	3,63	4,31	4,03	5,77
Wyposażenie mieszkań w łazienkę	68,02%	86,11%	82,9%	91,7%
Udział budynków mieszkalnych korzystających z centralnego ogrzewania w ogólnej liczbie mieszkań	60,68%	83,88%	76,1%	82,8%

STREFA ŚRODOWISKOWA				
Udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni	8,5%	15%	23%	33%
Lesistość	10,5%	11,3%	23,4%	29,6%
Masa wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia na 1km² powierzchni	70 070,18 kg	69 092,18 kg	44 121,91 kg	22 749,06 kg

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Piaskach, dane GUS oraz <https://www.polskawliczbach.pl/> i <https://bazaazbestowa.gov.pl/> [dostęp 01.09.2022]

*dane z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., brak tak szczegółowych danych dla obszaru Gminy, zamieszczone dane są dla powiatu

4.8. Analiza SWOT

Analiza SWOT (skrót od: Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats) ma na celu identyfikację wewnętrznych barier i potencjałów rozwojowych Gminy Piaski oraz czynników zewnętrznych mogących oddziaływać na przekształcenia w regionie.

Analiza SWOT zestawia ze sobą mocne i słabe strony funkcjonowania Gminy, pozwalając tym samym na wstępne zidentyfikowanie ogólnych potrzeb rewitalizacyjnych. Uwzględniane są w niej ponadto czynniki zewnętrzne, mogące w istotny sposób oddziaływać na przekształcenia zachodzące w obrębie ośrodka.

Analiza została przedstawiona w formie macierzy opisującej:

- mocne strony Gminy – lokalne potencjały ośrodka, decydujące o jego atrakcyjności;
- słabe strony Gminy – wewnątrzgminne zjawiska kryzysowe, które stanowią wskazanie do podjęcia działań naprawczych;
- szanse dla Gminy – czynniki i procesy zewnętrzne, wywierające pozytywny wpływ na rozwój ośrodka;
- zagrożenia dla Gminy – czynniki zewnętrzne, mogące wywoływać niekorzystne zmiany w obrębie jednostki.

Tabela 5. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ○ wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, ○ występowanie różnego rodzaju form ochrony przyrody, ○ silna lokalna marka – produkt lokalny, ○ turystyka bazująca na istniejących kompleksach zabytków, ○ duży potencjał sportowo-rekreacyjny Gminy, ○ duża liczba organizacji pozarządowych, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ starzejące się społeczeństwo, ○ ubywająca stopniowa liczba mieszkańców ○ przewaga kobiet w społeczności, ○ niższa gęstość zaludnienia Gminy, ○ niska dochodowość podstawowego sektora gospodarki gminnej – rolnictwa, ○ niewystarczający dostęp do obiektów kultury i rekreacji,

<ul style="list-style-type: none"> ○ działalność wielu jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, ○ działalność artystyczna „Teatru w Gardzienicach”, ○ stosunkowo bliskie położenie ośrodków szkolnictwa wyższego (Lublin, Chełm), ○ występowanie obiektów zabytkowych (głównie kultu religijnego i dworsko-parkowych), posiadających wysoką wartość historyczno-kulturową, ○ zabytkowy układ urbanistyczny Piask, ○ dobra dostępność komunikacyjna Gminy, ○ dobrze rozwinięta baza edukacyjno-wychowawcza, ○ wysoki poziom wykształcenia mieszkańców, ○ położenie na szlaku Jana III Sobieskiego i „Via Mercatoria”, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ słaba promocja Gminy, ○ ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej, ○ niezadawalający poziom oferty kulturalnej dla mieszkańców, ○ wysoki poziom bezrobocia (w tym ukryte), ○ trudne warunki mieszkaniowe części ludności, ○ niewielka oferta miejsc noclegowych i gastronomicznych, ○ niezadawalający system kanalizacyjny i sieci gazowej, ○ niski stopień aktywności mieszkańców, ○ zły stan zabudowy na terenie Gminy, ○ niekorzystna struktura agrarna rolnictwa, ○ wzrost uzależnienia mieszkańców od sfery socjalnej,
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ○ wypracowanie i promocja produktów lokalnych, ○ wykorzystanie dogodnego położenia dla rozwoju gospodarczego Gminy, ○ rozwój produktu turystycznego w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze, ○ pozyskiwanie środków finansowych na rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, ○ rozwój zintegrowanej oferty turystycznej – agroturystyki, ○ modernizacja i stopniowa specjalizacja rolnictwa, ○ rozwój sektora rolno-spożywczego i okołorolniczego, ○ powstanie nowych miejsc pracy, ○ wzrost aktywności społecznej mieszkańców i integracji lokalnej, ○ rozwój terenów inwestycyjnych dla potencjalnych przedsiębiorców, ○ rozwój gospodarki niskoemisyjnej i odnawialnych źródeł energii, 	<ul style="list-style-type: none"> ○ odpływ z Gminy ludzi młodych i wykształconych za pracą (do większych ośrodków miejskich lub innych państw), ○ zwiększający się zakres zadań własnych Gminy przy jednoczesnym braku wsparcia finansowego z budżetu państwa i innych źródeł, ○ niestabilna polityka rolna państwa, ○ niska atrakcyjność inwestycyjna województwa lubelskiego, ○ ogólnie niekorzystne trendy demograficzne, ○ niekorzystne uwarunkowania globalne związane z kryzysem gospodarczym wywołanym pandemią, ○ ubożenie społeczeństwa spowodowane wzrastającą inflacją,

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz *Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2016-2023*

5. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Rozdział stanowi szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, której obowiązek przeprowadzenia wynika z art. 15. ust. 1. pkt 1. ustawy o rewitalizacji. Analizą objęte zostało pięć sfer funkcjonowania i rozwoju Gminy Piaski, tj.: wymiar społeczny, gospodarczy, środowiskowy, techniczny oraz przestrzenno-funkcjonalny. W rezultacie zidentyfikowano najważniejsze potencjały rewitalizowanego obszaru, główne problemy w nim występujące oraz sformułowano rekomendacje do części projektowej przedmiotowego Programu.

Bazą do przeprowadzenia niniejszej diagnozy było opracowanie pt. Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Gminy Piaski za pomocą, którego został przyjęty uchwałą XLIX/442/2022 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 października 2022 roku obszar zdegradowany i rewitalizacji. Prace te stanowiły pierwszy etap prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Zawarte w nim analizy i wnioski, na potrzeby niniejszego rozdziału zawężone zostały do obszaru rewitalizacji, skupiając się wyłącznie na aspektach kluczowych z punktu widzenia procesu rewitalizacji.

5.1. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Gminy Piaski został szczegółowo przedstawiony w dokumencie Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Gminy Piaski przyjętym uchwałą XLIX/442/2022 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 października 2022 roku.

Wyznaczenie obszarów, o których mowa, odbyło się przy pomocy analizy wielokryterialnej (uzupełnionej następnie analizą jakościową). Stanowiła ona główną metodę diagnozy obecnej sytuacji w Gminie, umożliwiając dokładne zidentyfikowanie problemów w podziale na jednostki pomocnicze (sołectwa oraz 3 podobszary w mieście Piaski). Weryfikacji poddano pięć wymiarów funkcjonowania ośrodka, tj. sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, środowiskową oraz funkcjonalno-przestrzenną. Poniżej przedstawiono wyniki analizy wielokryterialnej dla podobszarów rewitalizacji.

Tabela 6. Wskaźniki delimitacyjne w podziale na podobszary rewitalizacji

SFERA	WSKAŹNIK DELIMITACYJNY	WARTOŚĆ WSKAŹNIKA W 2020 ROKU	Podobszary
SPOŁECZNA	Gęstość zaludnienia w 2020 roku (os./km ²)	105,11	Podobszar I – Kębtów
		52,77	Podobszar I – Wola Piasecka
		656,67	Podobszar II
		48,61	Podobszar III

Liczba osób z niepełnosprawnościami na 1 km ² powierzchni sołectwa/obszaru w 2020 roku (os./km ²)	3,19	Podobszar I – Kębtów
	0,90	Podobszar I – Wola Piasecka
	15,33	Podobszar II
Udział dzieci w wieku żłobkowym (0 – 3 lata) w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 roku (%)	0,33	Podobszar III
	5,17	Podobszar I – Kębtów
	4,53	Podobszar I – Wola Piasecka
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	3,05	Podobszar II
	4,59	Podobszar III
	3,04	Podobszar I – Kębtów
Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	2,83	Podobszar I – Wola Piasecka
	2,03	Podobszar II
	4,59	Podobszar III
Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	6,08	Podobszar I – Kębtów
	2,83	Podobszar I – Wola Piasecka
	13,20	Podobszar II
Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	41,28	Podobszar III
	0,00	Podobszar I – Kębtów
	5,67	Podobszar I – Wola Piasecka
Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	2,03	Podobszar II
	4,59	Podobszar III
	203,65	Podobszar I – Kębtów
Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	189,80	Podobszar I – Wola Piasecka
	174,62	Podobszar II
	174,31	Podobszar III
Wskaźnik feminizacji w 2020 roku w Gminie Piaski (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn)	101,84	Podobszar I – Kębtów
	115,24	Podobszar I – Wola Piasecka
	118,89	Podobszar II

	96,40	Podobszar III
Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)	4,26	Podobszar I – Kębtów
	3,97	Podobszar I – Wola Piasecka
	2,74	Podobszar II
	5,05	Podobszar III
Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)	0,91	Podobszar I – Kębtów
	0,57	Podobszar I – Wola Piasecka
	0,91	Podobszar II
	1,38	Podobszar III
Udział osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)	2,74	Podobszar I – Kębtów
	1,98	Podobszar I – Wola Piasecka
	0,61	Podobszar II
	0,92	Podobszar III
Udział osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)	0,91	Podobszar I – Kębtów
	0,85	Podobszar I – Wola Piasecka
	0,51	Podobszar II
	0,69	Podobszar III
Zmiana liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2020 (os.)	0,00	Podobszar I – Kębtów
	-3,00	Podobszar I – Wola Piasecka
	33,00	Podobszar II
	2,00	Podobszar III
Udział osób w wieku senioralnym (60+) w liczbie mieszkańców sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%)	5,17	Podobszar I – Kębtów
	3,73	Podobszar I – Wola Piasecka
	2,64	Podobszar II
	3,90	Podobszar III
Liczba odnotowanych przestępstw popełnionych na terenie sołectwa/ obszaru na 1000 mieszkańców w 2020 roku	45,59	Podobszar I – Kębtów
	22,66	Podobszar I – Wola Piasecka

		23,63	Podobszar II
		13,76	Podobszar III
	Średnie wyniki z egzaminu VIII-klasistów na terenie sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%)	-	Podobszar I – Kębtów
		-	Podobszar I – Wola Piasecka
		54,00	Podobszar II
	25,00	Podobszar III	
GOSPODARCZA	Zmiana liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sołectwie w latach 2015-2020 (podmioty)	1,00	Podobszar I – Kębtów
		1,00	Podobszar I – Wola Piasecka
		-1,00	Podobszar II
		0,00	Podobszar III
	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku w liczbie zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych (%)	11,76	Podobszar I – Kębtów
		5,56	Podobszar I – Wola Piasecka
		3,92	Podobszar II
		5,88	Podobszar III
ŚRODOWISKOWA	Udział wyrobów zawierających azbest w powierzchni sołectwa w 2020 roku (%)	0,86	Podobszar I – Kębtów
		0,50	Podobszar I – Wola Piasecka
		0,91	Podobszar II
		0,38	Podobszar III
	Udział powierzchni obszarów chronionych na terenie sołectwa (%)	0,00	Podobszar I – Kębtów
		0,00	Podobszar I – Wola Piasecka
		53,33	Podobszar II
		6,69	Podobszar III
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Wskaźnik intensywności zabudowy (liczba budynków na 1 km ²)	95,85	Podobszar I – Kębtów
		61,43	Podobszar I – Wola Piasecka
		491,33	Podobszar II
		54,96	Podobszar III
	Udział nieutwardzonych dróg w drogach ogółem na obszarze sołectwa w 2020 roku (%)	0,00	Podobszar I – Kębtów

		35,33	Podobszar I – Wola Piasecka	
		0,00	Podobszar II	
		11,21	Podobszar III	
	Liczba przypadających osób na jeden budynek mieszkalny na terenie sołectwa/obszaru w 2020 roku	2,96	Podobszar I – Kębtów	
		2,69	Podobszar I – Wola Piasecka	
		3,05	Podobszar II	
	Liczba miejsc z infrastrukturą społeczną w tym: place zabaw, siłownie zewnętrzne, zagospodarowana zielen publiczna na 1000 mieszkańców sołectwa/obszaru w 2020 roku	2,60	Podobszar III	
		3,04	Podobszar I – Kębtów	
		2,83	Podobszar I – Wola Piasecka	
	TECHNICZNA	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w budynkach ogółem (%)	0,00	Podobszar II
			26,00	Podobszar I – Kębtów
			27,99	Podobszar III
		Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem (%)	0,00	Podobszar I – Kębtów
			0,00	Podobszar I – Wola Piasecka
			91,33	Podobszar II
Udział gminnych zdegradowanych obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkalnym w 2020 r. w ogólnej liczbie budynków w sołectwie (%)		0,00	Podobszar III	
		0,00	Podobszar I – Kębtów	
		0,76	Podobszar I – Wola Piasecka	
Udział nowo oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych w 2020 roku w budynkach ogółem (%)		0,00	Podobszar II	
		5,00	Podobszar I – Kębtów	
		4,87	Podobszar I – Wola Piasecka	
Liczba mieszkań komunalnych w 2020 roku na 1000		5,97	Podobszar II	
		2,43	Podobszar III	
		0,00	Podobszar I –	

	mieszkańców sołectwa		Kębtów	
		0,00	Podobszar I – Wola Piasecka	
		0,00	Podobszar II	
	Liczba budynków zabytkowych na 1000 ludności w 2020 roku	0,00	Podobszar III	Podobszar I – Kębtów
		0,00	Podobszar I – Wola Piasecka	
		18,27	Podobszar II	
		18,35	Podobszar III	
		0,00	Podobszar I – Kębtów	
		2,83	Podobszar I – Wola Piasecka	
	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami (brak windy, podjazdów itp.) na 1000 mieszkańców sołectwa	2,03	Podobszar II	
		2,29	Podobszar III	

Źródło: Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski

Zważywszy na fakt, iż dane statystyczne często nie oddają w pełni sytuacji badanego obszaru (obarczone są marginesem błędu), w trakcie prac nad wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji analizę wielokryterialną pogłębiono o badanie jakościowe, w postaci ankiety dla mieszkańców Gminy. Skrótowy opis wyników ankietyzacji został zawarty w ppkt 3.2. niniejszego dokumentu. Podczas prowadzonych analiz wzięta pod uwagę została liczba wszystkich wskaźników z analizy wskaźnikowej, które wskazały sytuację kryzysową (powyżej/poniżej średniej dla gminy). Podczas analizy jakościowej wybrane zostały te sołectwa, w których mieszkańcy wskazywali w odpowiedziach średnie, wyższe i wysokie natężenie problemu. Następnie przypisano im po 1 punkcie za wskazanie w ankiecie oraz po 1 punkcie w przypadku zgłoszenia sołectwa/obszaru w wywiadzie pogłębionym. Wyniki analizy przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 7. Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach wykazanych za pomocą analizy wskaźnikowej i jakościowej

	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa
Borkowszczyzna	8	2	1	4	1
Brzezice	10	3	2	7	1
Brzeziczki	4	2	2	6	0
Bystrzejowice Pierwsze	8	3	2	4	2
Bystrzejowice Drugie	4	2	2	2	2
Bystrzejowice Trzecie	8	1	2	4	2
Emilianów	4	0	2	4	2
Gardzienice Pierwsze	5	0	0	4	2
Gardzienice Drugie	6	2	1	4	1
Giełczew	6	3	1	4	1

Jadwisin	4	0	2	3	1
Janówek	8	2	3	5	1
Józefów	8	0	2	1	1
Kawęczyn	6	1	1	4	1
Kębłów	12	1	2	2	2
Klimusin	5	0	2	3	2
Kolonia Wola Piasecka	8	2	2	4	1
Kozice Dolne	7	2	2	3	2
Kozice Dolne Kolonia	7	2	1	4	1
Kozice Górne	5	2	1	6	1
Majdan Brzezicki	6	0	1	2	1
Majdan Kawęczyński	5	2	1	5	2
Majdan Kozic Dolnych	8	2	2	6	1
Majdan Kozic Górnych	6	2	1	6	1
Majdanek Kozicki	5	2	2	4	2
Marysin	6	0	1	4	1
Młodziejów	8	2	2	3	1
Nowiny	8	2	3	2	1
Piaski Górne	5	2	2	4	1
Piaski Wielkie	8	2	2	2	1
Siedliszczki	4	2	0	5	0
Siedliszczki Kolonia	7	2	3	2	2
Stefanówka	5	1	2	4	1
Wierzchowiska Pierwsze	7	2	2	3	2
Wierzchowiska Drugie	6	2	3	2	0
Wola Gardzienicka	6	1	1	2	1
Wola Piasecka	10	1	1	5	1
Żegotów	5	2	2	3	1
Miasto Piaski - Obszar I	8	2	4	3	2
Miasto Piaski - Obszar II	11	3	4	4	2
Miasto Piaski - Obszar III	7	2	3	2	1

Źródło: Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski

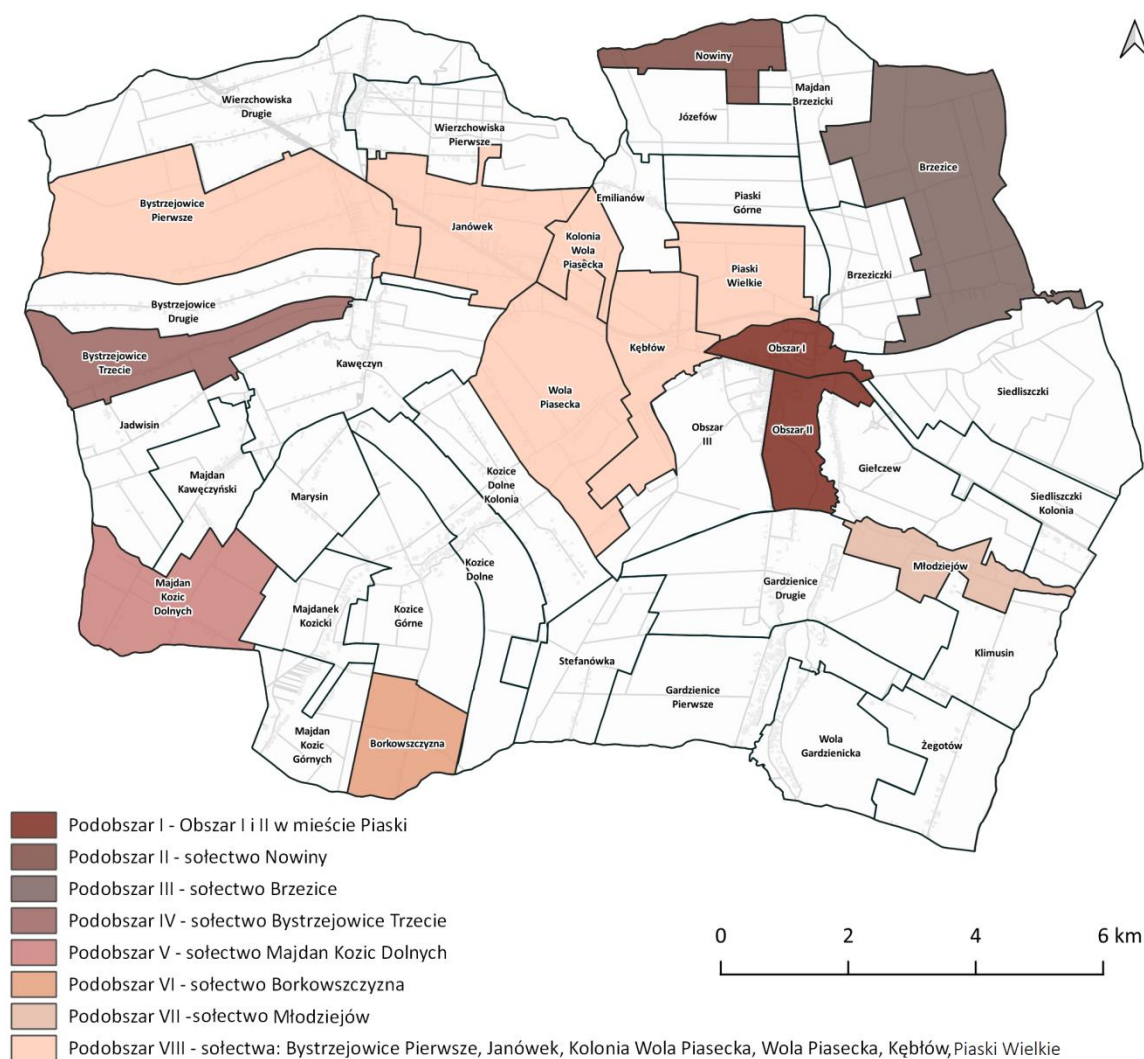
W oparciu o przeprowadzone analizy wyznaczono jednostki, w których następuje kumulacja negatywnych zjawisk, wskazująca na stan kryzysowy. Tereny te uznano za obszar zdegradowany Gminy Piaski, który swoim zasięgiem obejmuje łącznie 14 jednostek pomocniczych: Borkowszczyzna, Brzezice, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Trzecie, Janówek, Kębłów, Kolonia Wola Piasecka, Majdan Kozic Dolnych, Młodziejów, Nowiny, Piaski Wielkie, Wola Piasecka, Obszar I w mieście Piaski, Obszar II w mieście Piaski. W obrębie tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego wydziela się następujące podobszary:

- Podobszar I: Obszar I i II w mieście Piaski;
- Podobszar II: sołectwo Nowiny;
- Podobszar III: sołectwo Brzezice;
- Podobszar IV: sołectwo Bystrzejowice Trzecie;
- Podobszar V: sołectwo Majdan Kozic Dolnych;
- Podobszar VI: sołectwo Borkowszczyzna;
- Podobszar VII: sołectwo Młodziejów;

- Podobszar VIII: sołectwa: Bystrzejowice Pierwsze, Janówek, Kolonia Wola Piasecka, Wola Piasecka, Kębtów, Piaski Wielkie.

Zasięg powierzchniowy tak wyznaczonego obszaru zdegradowanego wynosi 5149 ha, co stanowi 30% terytorium Gminy. Zamieszkuje go natomiast 4295 osób tj. 41,46% jej ludności.

Ryc. 8. Obszar zdegradowany w Gminie Piaski

Źródło: Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Gminy Piaski

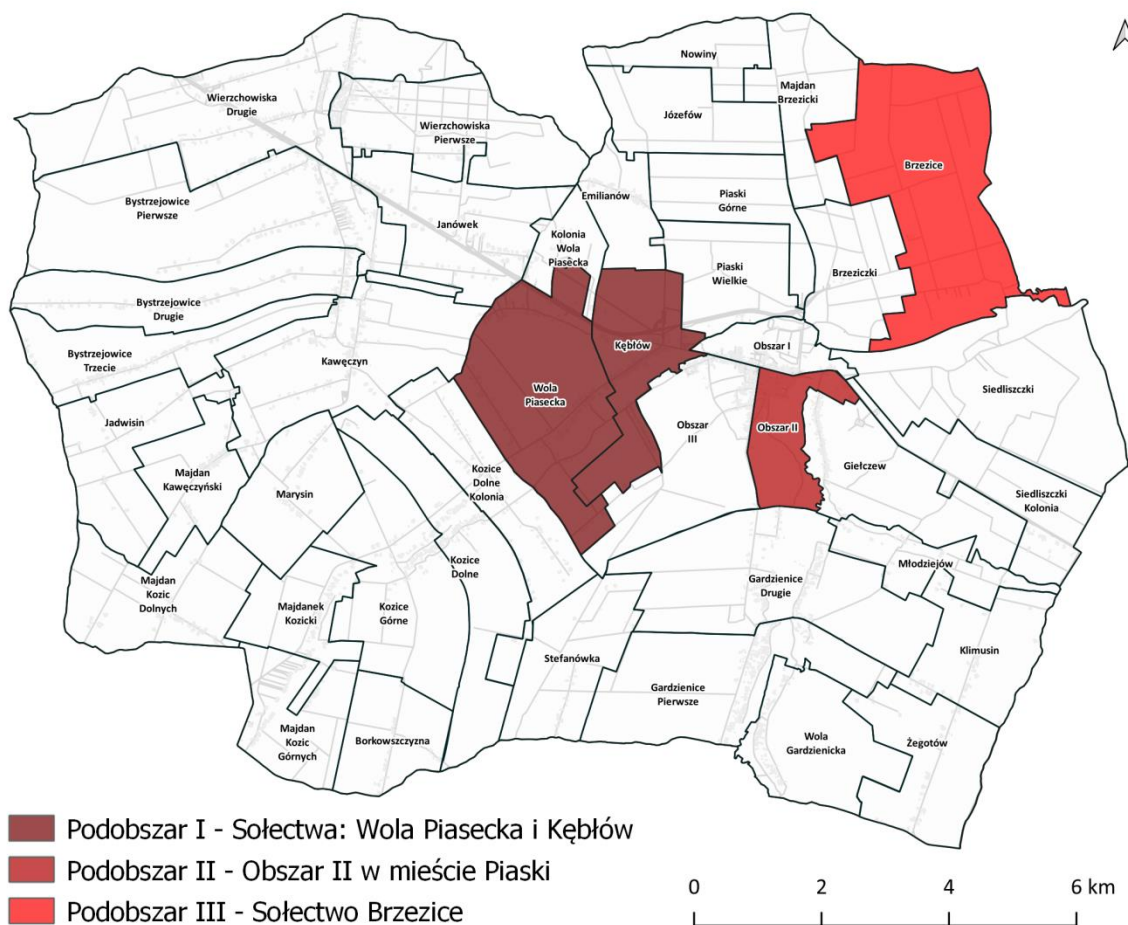
Z uwagi na ograniczenia ustawowe, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni Gminy oraz być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej ludności, obszar zdegradowany nie mógł zostać przyjęty do rewitalizacji w całości. W rezultacie, po przeprowadzeniu szczegółowych analiz, na podstawie informacji dotyczących rozwoju Gminy oraz wyników ankiety jako obszar rewitalizacji wyznaczono 4 jednostki pomocnicze o najwyższej ocenie stanu kryzysowego, w obrębie których wydzielono trzy podobszary. Należą do nich:

Podobszary rewitalizacji	Powierzchnia podobszaru	Liczba ludności podobszaru
Podobszar I – sołectwa: Wola Piasecka i Kębtów;	982 ha (5,73% powierzchni Gminy)	682 osoby (6,58% ludności Gminy)

Podobszar II – Obszar II w mieście Piaski;	150 ha (0,88% powierzchni Gminy)	985 osób (9,51% ludności Gminy)
Podobszar III – sołectwo Brzeżice;	897 ha (5,23% powierzchni Gminy)	436 osób (4,21% ludności Gminy)

Tak wyznaczony obszar rewitalizacji zajmuje finalnie 11,84% całkowitej powierzchni Gminy (2029 ha) i jest zamieszkały przez 20,30% jej mieszkańców (2103 osób).

Ryc. 9. Obszar rewitalizacji Gminy Piaski

Źródło: Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji Gminy Piaski

Podział obszaru rewitalizacji na podobszary niesie ze sobą pewne konsekwencje. Przede wszystkim, co do zasady, szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji, w tym w szczególności analiza miejscowych potencjałów i problemów, powinna powstać odrębnie dla każdego podobszaru. To samo dotyczy również planu odnowy, tj. wizji, celów oraz kierunków działań i wykazu planowanych przedsięwzięć. Każdy podobszar powinien być więc traktowany jako osobny przedmiot rewitalizacji.

5.2. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji – podobszar I: sołectwa Wola Piasecka i Kębłów

Wyznaczony na podstawie analizy wielokryterialnej i jakościowej (patrz *Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Piaski*) podobszar I, składający się z sołectwa Wola Piasecka oraz sąsiadującego z nim sołectwa Kębłów, stanowi szczególnie ważny obszar z punktu widzenia rozwoju ośrodka gminnego. Sołectwa te posiadają wyjątkowy potencjał rozwojowy, które optymalnie wykorzystany może przełożyć się na wzrost atrakcyjności całej Gminy.

Potencjałem tego podobszaru jest przede wszystkim sąsiedztwo z miastem Piaski. Tak bliskie położenie względem miasta oraz dobrze rozwinięta infrastruktura komunikacyjna umożliwia dostęp do terenów większej liczbie osób również z dalszej części Gminy Piaski. Atutem jest również stale rozwijająca się infrastruktura techniczna oraz wzrastająca liczba mieszkańców na tym obszarze. Sprawia to, iż obszar jest atrakcyjny osiedleńczo zarówno dla mieszkańców Gminy jak i z gmin sąsiednich.

Położenie tego obszaru jest ponadto potencjałem dla tworzenia nowych terenów pod zabudowę usługową, zwłaszcza w sąsiedztwie drogi ekspresowej S12. Obecnie zlokalizowane są tam głównie usługi motoryzacyjne i składy budowlane.

Ponadto zaletą tego obszaru jest niezagospodarowany budynek gminny w Woli Piaseckiej (budynek pełniący kiedyś funkcję edukacyjną), który ma możliwość pełnić funkcję usług publicznych. Potencjał posiada także budynek remizy OSP w Kębłowie. Zrealizowanie przedsięwzięcia, przy wykorzystaniu istniejącego budynku jest niewątpliwie bardziej korzystne finansowo jak i jest to również działanie z większym poszanowaniem przestrzeni Gminy.

Ponadto w przeprowadzonym wywiadzie pogłębionym mieszkańcy wskazali jako potencjały podobszaru I:

„Według mojej opinii miejscem, który daje taki potencjał jest sołectwo Wola Piasecka, z uwagi na bliskość do samego miasta Piaski i rozbudowaną infrastrukturę jeśli chodzi o drogi i chodniki, a brak jest miejsca gdzie rodziny z dziećmi mogą się spotkać w celu spędzenia wolnego czasu, a także miejsca w ogóle do zorganizowania spotkań, zebrań”,

„Według mnie miejscem z potencjałem jest sołectwo Kębłów, z uwagi na małą odległość do miasta Piaski i rozbudowaną infrastrukturę komunikacyjną (drogi i chodniki), a brak jest miejsca rekreacyjnego, a także integracyjnego”.

Podsumowując zdiagnozowano:

- I.1. Miejsca pamięci stanowiące o tożsamości miejsca obszaru rewitalizacji (Miejsca spotkań, potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku miasta oraz obszaru rewitalizacji);
- I.2. Miejsca rekreacji nośnikami działań animacyjnych w zakresie rekreacji na obszarze rewitalizacji, mogą działać na rzecz ożywienia społecznego. Aby w pełni wykorzystać ich potencjał konieczne jest podjęcie działań i inwestycji (w tym modernizacyjnych), które przyczynią się do rozszerzenia oferty

- I.3.** Duża liczba potencjalnych odbiorców oferty kulturalnej i edukacyjnej na obszarze rewitalizacji
- I.4.** Istniejąca infrastruktura do zagospodarowania (budynek po byłej szkole i budynek OSP) - miejsca o charakterze i potencjale rozwoju usług kulturalnych, rekreacyjnych i społecznych, które poprzez działania modernizacyjne mogą przyczynić się do rozwoju obszaru oraz aktywizacji społecznej, a także dzięki odpowiedniemu zagospodarowaniu rozwiązywać problemy funkcjonalno-przestrzenne
- I.5.** Duża liczba potencjalnych użytkowników obiektów na obszarze rewitalizacji

5.3. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji – podobzar II: Obszar II w mieście Piaski

Kolejną jednostką stanowiącą podobzar II obszaru rewitalizacji jest wyznaczony Obszar II w mieście Piaski. Jest to obszar z zauważalnymi dużymi perspektywami. Niewątpliwym potencjałem obszaru jest jego położenie – centrum Gminy Piaski. Wzdłuż głównej drogi w mieście (ul. Lubelska) skupione są liczne usługi zarówno prywatne jak i publiczne (Miejskie Centrum Kultury oraz Miejsca Biblioteka Publiczna). W porównaniu do całej Gminy, podobzar jest doskonale skomunikowany, co zapewnia mieszkańcom całej Gminy korzystanie z dostępnych usług i infrastruktury na tym terenie.

Obszar stale przyciąga również nowych mieszkańców, co zostało potwierdzone w analizie wskaźnikowej. Powstająca stale nowa zabudowa mieszkaniowa, wskazuje na atrakcyjność terenu. Zaletą tego terenu jest też obszerny powierzchniowo teren zieleni przy rzece Gietczwi, który ze względu na swój nieuporządkowany charakter stanowi miejsce wypoczynku na świeżym powietrzu. Walorem obszaru również jest budynek OSP przy ul. Strażackiej, który ma możliwość w przyszłości stać się miejscem wykorzystywanym przez lokalną społeczność.

Podobzar ma również duży potencjał gospodarczy, dzięki położeniu w niedalekiej odległości od drogi ekspresowej S12, stanowi dobrą lokalizację m.in.: dla firm spedycyjnych.

Zaangażowany lokalnie mieszkaniec w trakcie przeprowadzonego wywiadu pogłębianego zauważył duży potencjał tego obszaru związany z położeniem w mieście:

„Obszar II w mieście Piaski jest położony w centrum Gminy i jest zamieszkiwany przez największą liczbę osób. Ponadto ułatwiony jest dostęp z pozostałych miejscowości z uwagi na dobry dojazd”.

Podsumowując zdiagnozowano:

- II.1.** Duże zaplecze dla ludności w zakresie ochrony zdrowia
- II.2.** Prężnie działające organizacje pozarządowe zrzeszająca seniorów - klub seniora Piaski
- II.3.** Instytucje kultury mogą być nośnikami działań animacyjnych w zakresie edukacji kulturalnej na obszarze rewitalizacji, mogą działać na rzecz ożywienia społecznego. Aby w pełni wykorzystać ich potencjał konieczne jest podjęcie działań i inwestycji (w tym modernizacyjnych), które przyczynią się do rozszerzenia oferty tych instytucji (MCK, biblioteka,)
- II.4.** Obiekty handlu
- II.5.** Lokalizacja podobzaru II i doskonałe skomunikowanie obszaru
- II.6.** Występowanie miejsc rekreacji - nośnikami działań animacyjnych w zakresie kultury na obszarze rewitalizacji, mogą działać na rzecz ożywienia społecznego. Aby w pełni

	wykorzystać ich potencjał konieczne jest podjęcie działań i inwestycji (w tym modernizacyjnych), które przyczynią się do rozszerzenia oferty tych instytucji
II.7.	Wysoki kapitał ludzki
II.8.	Duża liczba potencjalnych użytkowników obiektów na obszarze rewitalizacji;
II.9.	Istniejąca infrastruktura do zagospodarowania (budynek OSP)- miejsca o charakterze i potencjale rozwoju usług kulturalnych, rekreacyjnych i społecznych, które poprzez działania modernizacyjne mogą przyczynić się do rozwoju obszaru oraz aktywizacji społecznej, a także dzięki odpowiedniemu zagospodarowaniu rozwiązywać problemy funkcjonalno-przestrzenne
II.10.	Funkcje centrotwórcze podobszaru II rewitalizacji
II.11.	Obiekty kultury stanowiące o tożsamości miejsca obszaru rewitalizacji (bibliotek, MCK, miejsca spotkań, potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku miasta oraz obszaru rewitalizacji)
II.12.	Wysoki potencjał historyczno-architektoniczny podobszaru II

5.4. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji – podobszar III: sołectwo Brzezice

Głównym potencjałem sołectwa Brzezice jest zespół dworsko-parkowy z początku XIX wieku zlokalizowany w południowej części sołectwa. Składa się on z murowanego dworu oraz zespołu budynków gospodarczych. Obecnie zespół obiektów stanowi własność prywatną i poddawany jest stopniowej rewitalizacji, co podnosi atrakcyjność turystyczną sołectwa.

Wysokie walory przyrodnicze w południowej części sołectwa, w tym obszary objęte ochroną (użytek ekologiczny – torfowisko) również stanowią zaletę terenu i wzbogacają go o możliwość rozwoju kolejnych formy rekreacji i turystyki. Atrakcyjna przestrzeń w sołectwie umożliwia rozwój rekreacji i turystyki, zwłaszcza weekendowej ze względu na bliską odległość do stolicy województwa.

Nieruchomość w sołectwie Brzezice, która cechuje się dużym potencjałem dla lokalnej społeczności to niezagospodarowana obecnie działka - według MPZP pełni funkcje terenu usług publicznych sportu.

Atutem podobszaru jest ponadto mała grupa aktywnych i zaangażowanych w sprawy lokalne mieszkańców, którzy utożsamiają się ze swoim miejscem zamieszkania oraz dbają o lokalną przestrzeń. Zgłaszają oni własne, jako społeczności potrzeby i proponują realne przedsięwzięcia rozwiązujące problem.

W wywiadzie pogłębionym mieszkańiec zauważa duży potencjał w lokalnej społeczności:

„W sołectwie Brzezice występuje aktywne społeczeństwo, które potrzebuje stworzenia miejsca spotkań by zacząć działać”.

Podsumowując zdiagnozowano:

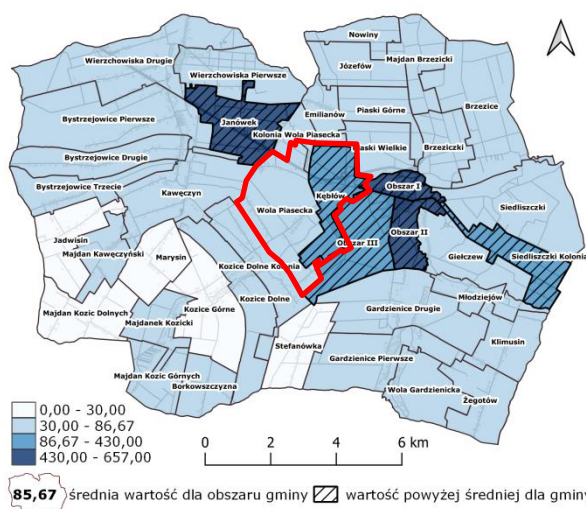
- III.1.** Atrakcyjność turystyczna terenu doliny rzeki Giełczew
- III.2.** Rozwój turystyki wiejskiej w oparciu o zasoby przyrody
- III.3.** Występowanie obszarów cennych przyrodniczo (użytek ekologiczny)
- III.4.** Zespół dworsko-parkowy stanowiący o tożsamości miejsca obszaru rewitalizacji (Miejsca spotkań, potencjał turystyczny, potencjał służący budowaniu wizerunku miasta oraz

	obszaru rewitalizacji.)
III.5.	Zasób terenowy o potencjale rekreacyjnym
III.6.	Duża liczba potencjalnych odbiorców oferty kulturalnej i edukacyjnej na obszarze rewitalizacji (dzieci i młodzież)
III.7.	Wysoki stopień zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy
III.8.	Prowadzenie działalności przez podmioty oferujące wypoczynek blisko natury
III.9.	Występowanie infrastruktury rekreacyjnej

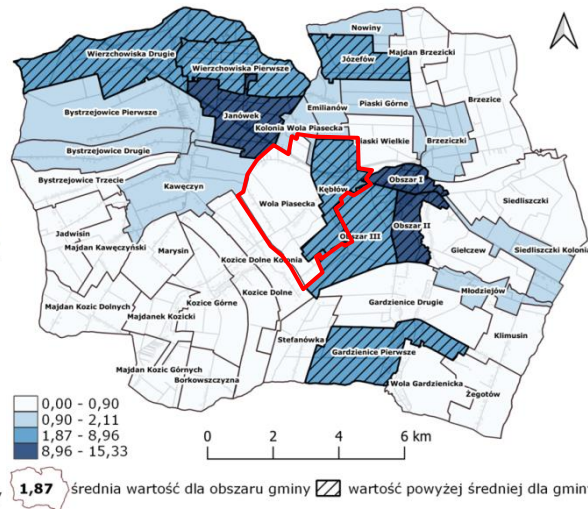
5.5. Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji – podobszar I: sołectwa Wola Piasecka i Kębtów

Analizując stan kryzysowy w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji Gminy Piaski można zauważyć ścisłe powiązanie licznych zjawisk przenikających się i wzajemnie na siebie oddziałujących. Poniżej dokonano prezentacji stopnia natężenia poszczególnych czynników kryzysowych w podobszarze I (Wola Piasecka i Kębtów) na tle innych jednostek pomocniczych w Gminie. Celem uszczegółowienia dot. każdego z omawianych tu problemów zainteresowanych odsyła się do treści opracowania - Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski.

Ryc. 10. Gęstość zaludnienia w 2020 roku (os./km²)

Ryc. 11. Liczba osób z niepełnosprawnościami na 1 km² powierzchni Gminy, (os./km²)

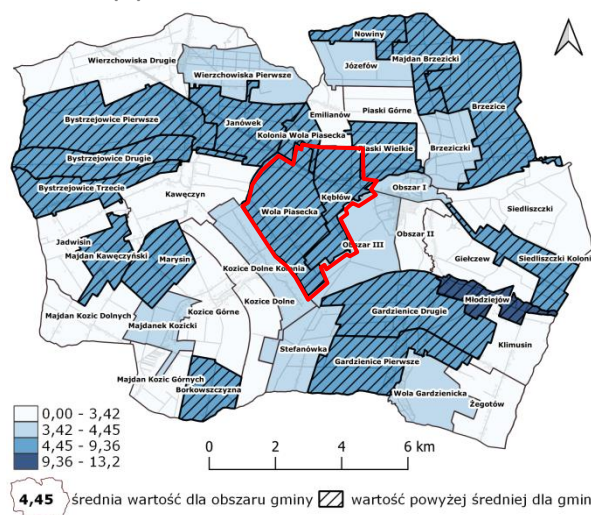
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Gmina Piaski charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem pod względem gęstości zaludnienia, wysoką wartością wskaźnika charakteryzuje się sołectwo Kębtów, zwłaszcza wzdłuż drogi nr 836. Przyczyną tego zjawiska na terenie sołectwa może być zarówno dobre skomunikowanie obszaru (przez Kębtów przebiega droga ekspresowa S12) oraz położenie w bliskim sąsiedztwie miasta Lublin i miasta Piaski oraz Świdnik. Czas dojazdu samochodem z sołectwa Kębtów do wymienionych wyżej miast wynosi poniżej 10 min., co predysponuje go do miana „sypialni” dla tych miast. Wysoki stopień zagęszczenia ludności sołectw może pociągać za sobą nie tylko pozytywne ale również negatywne zjawiska, takie jak niski poziom więzi społecznych, niska aktywność społeczna i obywatelska, bezrobocie i uzależnienia, które następnie mogą prowadzić nawet do wykluczenia społecznego. Ponadto wyższa gęstość zaludnienia wymaga większej

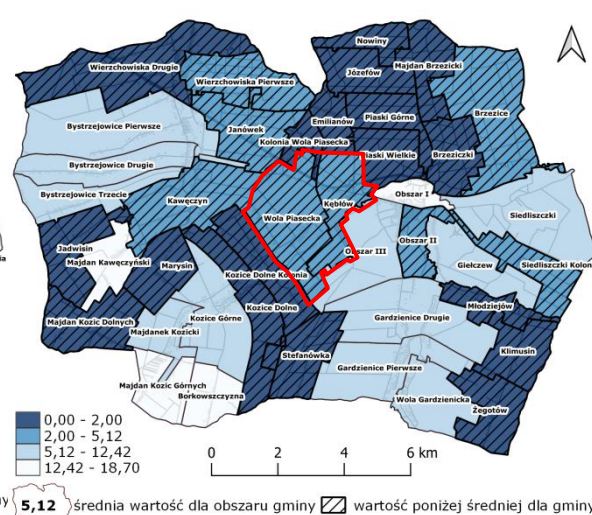
interwencji w przestrzeni publicznej i koncentracji usług. Zatem należy w przyszłości zapewnić mieszkańcom miejsce integracji, które zapewni im aktywne uczestniczenie w życiu publicznym.

Sołectwo Kębłów dodatkowo charakteryzuje wyższa gęstość zamieszkania osób z niepełnosprawnościami (os./km²), na terenach o funkcji mieszkaniowej wzdłuż drogi nr 836. Powodem nasilenia tego zjawiska na terenie sołectwa Kębłów może być jego dobre położenie względem miast sąsiednich oraz dobry poziom skomunikowania obszaru. To natomiast zapewnia dostępność do opieki zdrowotnej i usług skierowanych do osób Niepełnosprawność mieszkańców stanowi nie tylko istotną przyczynę korzystania ze wsparcia instytucji pomocy społecznej ale również nakłada na władze samorządowe obowiązek wdrażania skutecznych działań skierowanych na zwalczanie ich problemów. Problemy te dotyczą zarówno pogarszającego się stanu zdrowia poprzez utrudniony dostęp do placówek medycznych jak i wykluczenie społeczne spowodowane barierami architektonicznymi w przestrzeni Gminy. Istotne jest, aby przy realizacji nowych przedsięwzięć uwzględniać potrzeby tej grupy osób.

Ryc. 12. Udział dzieci w wieku żłobkowym (0 – 3 lat) w ogólnej liczbie mieszkańców sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%)

Ryc. 13. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na terenie sołectwa w 2020 roku

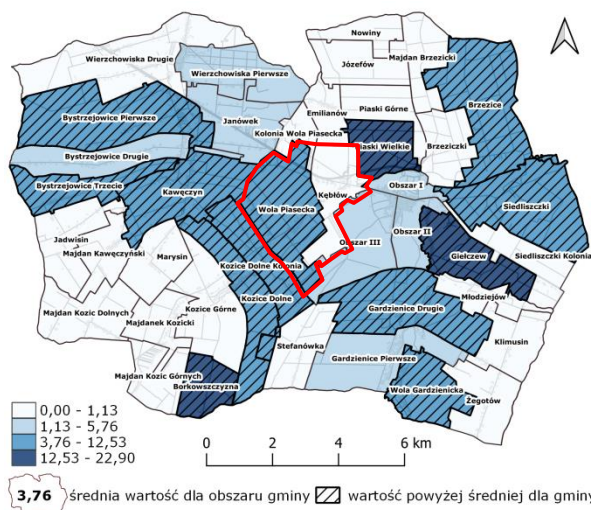
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Na całym podobszarze I, a zwłaszcza na terenach mieszkaniowych wzdłuż drogi nr 836 występuje sytuacja kryzysowa zarówno w przypadku wysokiego udziału dzieci w wieku żłobkowym wśród mieszkańców jak i niskiej liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Ze względu na charakter analizowanego wskaźnika udziału dzieci w wieku żłobkowym wśród mieszkańców, za sytuacją kryzysową nie uznaje się w tym przypadku stricte liczby dzieci w wieku żłobkowym, a zakres potrzeb w kwestii dostosowania infrastruktury komunikacyjnej, placówek opiekuńczych oraz infrastruktury rekreacyjnej do potrzeb opiekunów małych dzieci. Bezpośrednio oddziałuje to również na rynek pracy. Ponadto wyższy odsetek najmłodszych może mieć wpływ na ograniczenie aktywności społecznej opiekunów prawnych. Na analizowanym podobszarze rewitalizacji, cechującym się taką sytuacją należy zwrócić uwagę na dostęp do placówek opiekuńczych, dostosowanie infrastruktury technicznej (podjazdy dla wózków, obniżenia krawężników) oraz zapewnienie miejsc rekreacji dla dzieci.

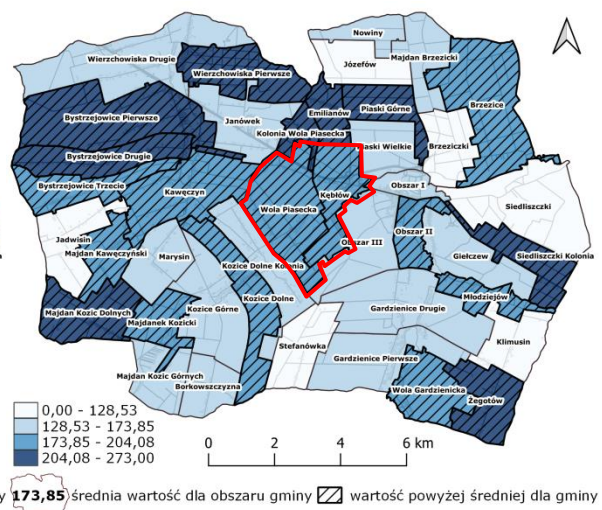
Duże zaangażowanie w wychowanie najmłodszych, brak wystarczającej liczby miejsc w placówkach opiekuńczych, umożliwiających opiekunom prawnym na powrót do pracy

i do życia społecznego oraz braki w infrastrukturze społecznej mają wpływ m.in.: na znacznie niższą aktywność mieszkańców w życiu społecznym Gminy. Wskazuje na to niska liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Organizacje takie powstają z potrzeby i chęci wspólnego działania i realizacji wspólnych celów oraz budują większą wrażliwość, odpowiedzialność o dobro wspólne. Na terenie sołectw: Woli Piaseckiej oraz Kębtów zarejestrowano od 2 do 5,12 organizacji na 1000 mieszkańców. Taka sytuacja prowadzi do bezczynności oraz braku poczucia współdziałania, co obniża zaufanie do władz lokalnych. Dlatego ważne jest stworzenie miejsca dla mieszkańców, które pozwoli im się zintegrować i wspólnie działać w sprawach lokalnych oraz wsparcia działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ryc. 14. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa

Ryc. 15. Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku

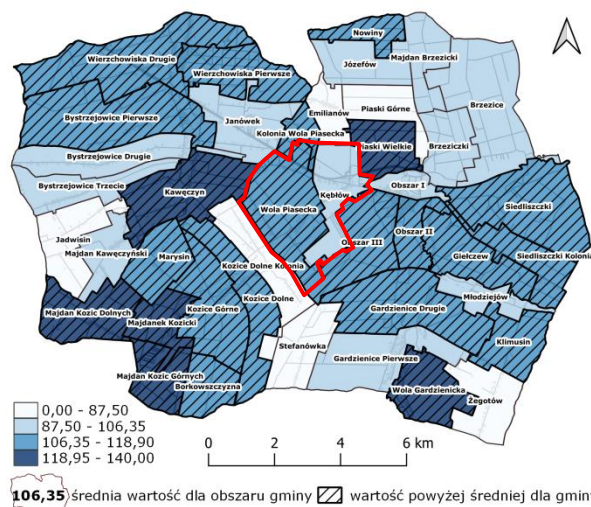
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Głównym celem pomocy społecznej jako instytucji jest udzielenie wsparcia przy samodzielnym rozwiązaniu trudnych sytuacji życiowych osobom aktualnie niezdolnym do ich przezwyciężenia. Działania w tym zakresie realizowane są przez OPS w Piaskach. Świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby przyznawane są osobom, których schorzenie nie jest całkowicie wyleczalne albo jest to choroba zagrażająca życiu. Przyczynami natężenia sytuacji kryzysowej w Woli Piaseckiej (na terenach zabudowy mieszkaniowej) są m.in.: wzrost zapadalności na długotrwałe i ciężkie choroby (nowotwory, cukrzycę, choroby kardiologiczne), rosnące koszty leczenia chorób ciężkich, utrata zdolności do pracy. Mieszkańcy Ci potrzebują zarówno dostępu do lekarzy specjalistów jak również kosztownych leków. Ich znaczna liczba w sołectwie Wola Piasecka skutkuje mniejszym udziałem aktywnych zawodowo mieszkańców, co zmniejsza możliwości rozwoju gospodarczego jednostki.

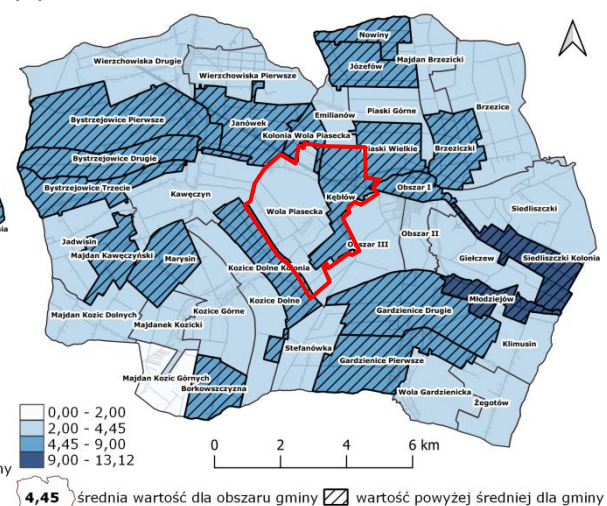
W granicach podobszaru I rewitalizacji Gminy Piaski obserwuje się stosunkowo wysoki wskaźnik liczby dzieci, na których pobierane jest świadczenie w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców. W 2020 roku wartości dla sołectw: Wola Piasecka i Kębtów wahały w granicach 173,85-204,08 dzieci na 1000 mieszkańców. Warto zaznaczyć, iż w tym przypadku ujmowane są rodziny wg miejsca zamieszkania a nie zameldowania. Wskaźnik ten może być rozpatrywany zarówno pozytywnie jak i negatywnie. W podejściu pozytywnym duża liczba dzieci,

na które wypłacano świadczenie „Rodzina 500 plus” jednoznaczna jest z wysokim udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym wśród mieszkańców. Niestety, więcej wypłacanych świadczeń skutkować może również mniejszą aktywnością zawodową kobiet jak i mężczyzn, w szczególności w rodzinach o niskich dochodach. Zagrożenie w tym zakresie dotyczy również sołectw: Wola Piasecka i Kębłów. Ogólnie wskaźnik ten przedstawia, iż cały obszar rewitalizacji Gminy Piaski, mimo prężnego rozwoju demograficznego, narażony jest na ujemny wzrost gospodarczy. Zatem planując rozwój Gminy Piaski należy zwrócić uwagę również na potencjał dzieci i młodzieży, a także jego umocnienie np. za pomocą szkoleń podnoszących kompetencje, warsztatów pobudzających ich zainteresowania oraz wyższej jakości pobieranej edukacji. Pozwoli to przygotować ich kompetencje odpowiednio do oczekiwań rynku pracy oraz aktywne życie w społeczności lokalnej.

Ryc. 16. Wskaźnik feminizacji w 2020 roku (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn)

Ryc. 17. Udział osób w wieku senioralnym (60+) w liczbie mieszkańców sołectwa/obszaru w 2020 roku (%)

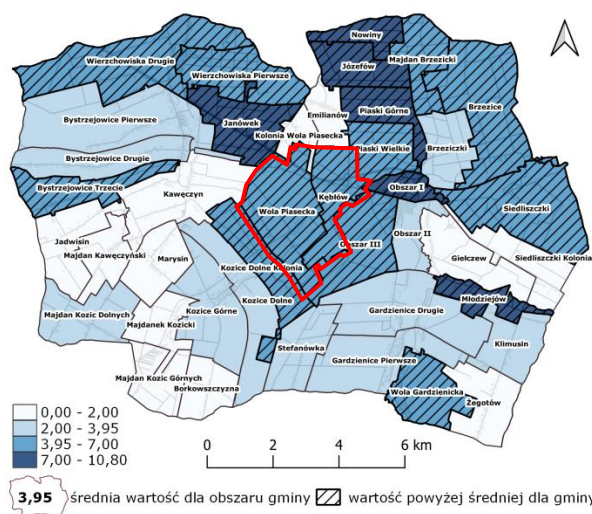
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

W granicach obszaru rewitalizacji Gminy Piaski występują duże dysproporcje płci mieszkańców. Sołectwo Wola Piasecka cechuje stosunkowo wysoki współczynnik feminizacji, co świadczy o przewadze kobiet nad liczbą mężczyzn. Wartość wskaźnika dla podobszaru mieści się w zakresie 106,35-118,90. Zjawisko nierównowagi w relacji liczby mężczyzn do kobiet stanowi rosnący problem nie tylko w miastach, ale i na obszarach wiejskich, czego poświadczeniem może być sytuacja w Gminie Piaski. Panująca w obrębie podobszaru I dominacja kobiet stwarza wizję poważnych konsekwencji społeczno-gospodarczych w przyszłości. Przyczynami natężenia takiego zjawiska na terenach zabudowy mieszkaniowej w granicach podobszaru są m.in.: bardziej powszechna emigracja zarobkowa mężczyzn do innych miast lub za granicę, tradycyjne zawody obszarów wiejskich jak rolnictwo czy hodowla zwierząt stają się coraz mniej opłacalne i obciążone znaczną ilością przepisów, co powoduje spadek zainteresowania młodych ludzi taką ścieżką kariery i wybierają oni kontynuację nauki w miastach lub rozwijanie kariery zawodowej, nie wracając na wieś. Szczególnie niebezpieczne jest to dla sołectwa Wola Piasecka, gdzie już w 2020 roku współczynnik feminizacji wyniósł 115,24. Rosnąca liczba pań, przy jednoczesnym spadku liczebności panów może skutkować nasileniem się zjawisk patologicznych. Mieszkańcy Woli Piaseckiej - obszaru wiejskiego, charakteryzują się brakiem aktywności społecznej oraz słabymi więziami społecznymi, co skutkować może wykluczeniem społecznym. Ponadto, kobiety

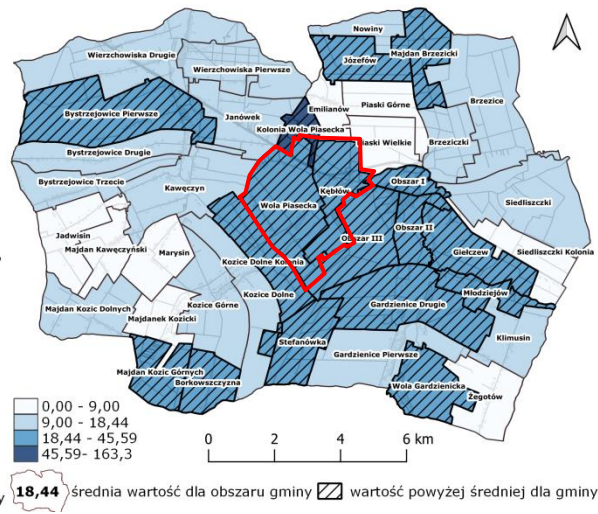
z reguły żyją dłużej niż mężczyźni, w związku z czym wzrasta poziom obciążenia demograficznego.

Negatywnym zjawiskiem społecznym nie tylko w Gminie Piaski ale stanowiącym problem globalny, jest starzenie się społeczeństwa. Na obszarze kolejnego sołectwa w podobszarze I – Kębłów zdiagnozowano problem z wysokim udziałem osób w wieku senioralnym (60+) wśród mieszkańców, zwłaszcza na terenach zabudowy mieszkaniowej wzdłuż drogi nr 836. Wartość wskaźnika dla tego sołectwa mieści się w zakresie 4,45 – 9,00%. Powodem sytuacji kryzysowej w sołectwie jest np.: przeprowadzka części seniorów, którzy poszukują spokoju, dostępu do czystego środowiska i niższych kosztów życia z obszaru miejskiego na obszar wiejski. Władze lokalne podczas planowania inwestycji muszą uwzględnić zwłaszcza potrzeby osób, które mają trudności z poruszaniem, niedowidzące oraz niedosłyszące. Dlatego istotne jest również wprowadzenie rozwiązań technologicznych, które umożliwią codzienne funkcjonowanie osobom starszym. Dla seniorów priorytetem jest też dostęp do specjalistycznej medycyny i rehabilitacji. Również infrastruktura techniczna i komunikacyjna wymaga modernizacji tak aby jak najdłużej zapewnić starszym mieszkańcom mobilność. Dla osób natomiast, które wymagają już stałej opieki należy zapewnić miejsca dziennej lub całodobowej opieki specjalistów na terenie Gminy. Sytuacja najstarszej grupy mieszkańców ma wpływ nie tylko na ich samych ale również na osoby z młodszych grup wiekowych, które w przypadku nie zapewnienia dogodnych warunków dla seniorów są zmuszone rezygnować z pracy na rzecz opieki nad starszym pokoleniem.

Ryc. 18. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)

Ryc. 19. Liczba odnotowanych przestępstw popełnionych na terenie danego sołectwa/ obszaru na 1000 mieszkańców w 2020 roku

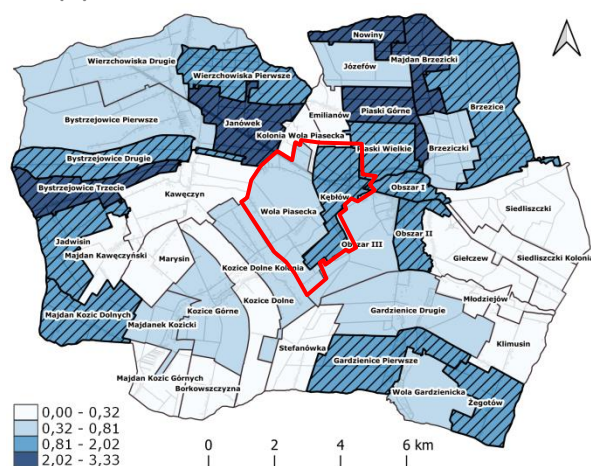
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Bezrobocie jest poważną przeszkodą w rozwoju społecznym i gospodarczym Gminy, z którą boryka się społeczeństwo na każdym szczeblu. Bezrobocie jest istotnym, negatywnym zjawiskiem społecznym, które trudne jest do całkowitego zlikwidowania a generuje liczne negatywne skutki ekonomiczne, polityczno-społeczne i gospodarcze. Niesie za sobą również wiele skutków społecznych m.in.: ubóstwo, wykluczenie społeczne i pogorszenie warunków życia, patologie i przestępczość. Niestety na terenie całego podobszaru I (tereny zabudowy mieszkaniowej sołectw Wola Piasecka i Kębłów) zdiagnozowano problem z bezrobociem, który mieści się w zakresie 3,95-7,00% ogółu mieszkańców. Jego przyczyną są m.in.: niedostateczna

aktywność gospodarcza na podobszarze I, brak odpowiednich kwalifikacji mieszkańców poszukujących pracy, negatywne czynniki demograficzne oraz wysoki wskaźnik emigracji mieszkańców w wieku produkcyjnym. Brak jest również na tym podobszarze zakładów pracy zatrudniających dużą liczbę pracowników. W celu ograniczenia problemu bezrobocia niezbędne jest podjęcie działań dążących do włączenia społecznego osób zagrożonych ubóstwem, poprawy warunków do rozwoju przedsiębiorczości, które przyczyniają się utworzenia nowych miejsc pracy.

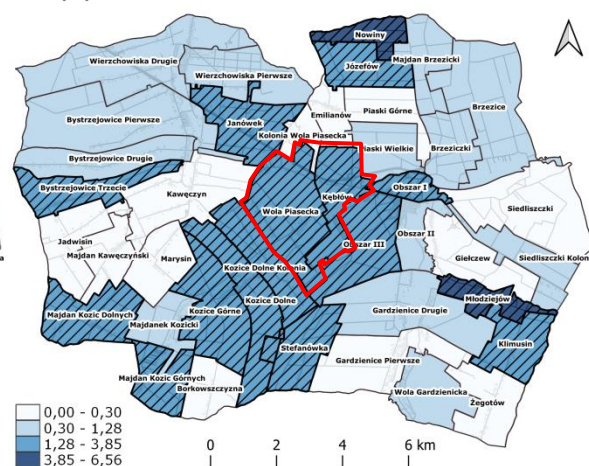
Brak pracy może skłaniać niektórych mieszkańców do popełniania przestępstw. Podobnie jak w przypadku bezrobocia na terenie całego podobszaru I odnotowano problem liczby odnotowanych przestępstw w odniesieniu do 1000 mieszkańców. Wyniki wskaźnika dla obu analizowanych sołectw mieszczą się w zakresie 18,44-45,59 (górną granicę odnotowano w sołectwie Kębłów na terenie zabudowy mieszkaniowej). Niepokojący jest również fakt, iż analizowane jednostki są obszarami wiejskimi a w przypadku liczby popełnianych przestępstw dominują w Polsce obszary miejskie. Na podobszarze I przyczynami wzmożonej liczby przestępstw są: brak monitoringu i ograniczone zasoby służb porządkowych, problemy ekonomiczne mieszkańców, niedostateczne oświetlenie oraz problemy części społeczności lokalnej z używkami. Podjęcie działań w takich miejscach oraz ich odpowiednie zagospodarowanie przyczyni się nie tylko do minimalizacji czynników problemowych, ale będzie miało także pozytywny wpływ na społeczne i ekonomiczne ożywienie Gminy.

Ryc. 20. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)

0,81 średnia wartość dla obszaru gminy [hatched box] wartość powyżej średniej dla gminy

Ryc. 21. Udział osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)

1,28 średnia wartość dla obszaru gminy [hatched box] wartość powyżej średniej dla gminy

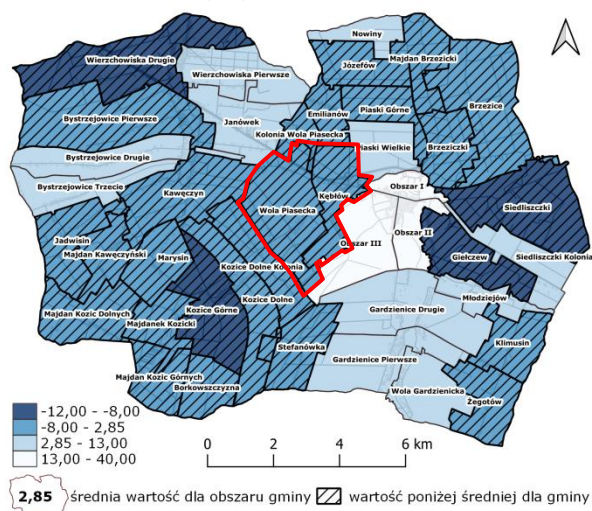
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Osoby powyżej 50 roku życia znajdują się w wyjątkowo trudnej sytuacji na rynku pracy. W każdej gałęzi gospodarki na przestrzeni lat następują zmiany technologiczne i organizacyjne, do których osobom starszym trudno jest się zaadaptować. Wśród pracodawców często występuje problem ze stereotypowym postrzeganiem osób starszych na rynku pracy. W ich opinii osoby starsze mają trudności z dokształcaniem się i poznawaniem nowych technologii, są mniej energiczne i częściej mają problemy ze zdrowiem. Jednakże osoby starsze posiadają często wieloletnie doświadczenie, które jest obecnie niezwykle cenne oraz wykazują znaczne przywiązanie do miejsca pracy w porównaniu do osób młodszych. Problem bezrobocia osób powyżej 50 roku

życia został stwierdzony na terenie sołectwa Kębłów, wzdłuż drogi 836. Przyczyną bezrobocia ludzi starszych na tym podobszarze prawdopodobnie jest głównie obniżona motywacja do aktywnego poszukiwania wynikająca z powodu długotrwałych bezowocnych prób znalezienia zatrudnienia w przeszłości oraz pogarszające się z wiekiem zdrowie. Ważne jest aby zapewnić takim osobom wsparcie aktywizujące oraz doszkalające lub przekwalifikujące.

Niepokojący jest również problem bezrobocia młodych na terenie podobszaru I. Sytuacja młodych ludzi znacząco różni się od problemu osób starszych. Jest to poważny problem dotyczący w szczególności Gminy wiejskie lub wiejsko-miejskie, wymuszający niekiedy zmianę miejsca zamieszkania wśród ludzi młodych, wyjeżdżających w poszukiwaniu zatrudnienia do większych ośrodków i aglomeracji miejskich. W konsekwencji obszary o wysokim poziomie tego wskaźnika, mierzą się z problemami społecznymi i gospodarczymi towarzyszącymi temu zjawisku, takimi jak wyludnianie się obszaru, pogłębienie problemu starzenia społeczeństwa, czy brak wykwalifikowanych pracowników na lokalnym rynku pracy. Wyniki wskaźnika dla sołectwa Wola Piasecka oraz Kębłów mieszczą się w zakresie 1,28-3,85%. Do takiego wyniku na podobszarze przyczynia się w szczególności: migracja młodych w celach pozyskania wyższego wykształcenia, brak wystarczającej liczby miejsc pracy na terenie podobszaru I i w jego najbliższej okolicy, nieposiadanie doświadczenia zawodowego, które jest znaczącym czynnikiem branym pod uwagę podczas rekrutacji. Aby zatrzymać emigrację młodych ludzi należy nie tylko wprowadzić rozwiązania dla przedsiębiorców ale również zadbać o przestrzeń Gminy Piaski (ład przestrzenny, dobra infrastruktura, miejsca spędzania wolnego czasu) tak aby widzieli potencjał Gminy jako miejsca do życia.

Ryc. 22. Zmiana liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2020 (os.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią bardzo istotną część społeczności Gminy. Od tego jak ta grupa jest w Gminie liczna zależy potencjał demograficzny, który warunkuje przyszłe potencjalne możliwości rozwojowe jednostki samorządu. Na ten problem ma właśnie wpływ bezrobocie, zwłaszcza osób młodych. Niestety na obszarze sołectw Wola Piasecka i Kębłów w przeciągu 6 lat zmniejszyła się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (zakres od -8,00 do 2,85), czego powodem jest migracja młodych ludzi za wyższym wykształceniem i wyższymi zarobkami oraz niewystarczająco rozwinięta infrastruktura gminna, która wpływa na jakość życia. Warto zwrócić uwagę na to aby nie tylko zapewnić dogodne warunki do rozwoju najmłodszej części społeczeństwa ale również zminimalizować powody, które determinują młodych ludzi do migracji (brak miejsc pracy i możliwości rozwoju).

Tabela 8. Dalsze zdiagnozowane negatywne zjawiska w obrębie rewitalizacji w podziale na sfery - PODOBSZAR I

Sfera gospodarcza
<ul style="list-style-type: none"> ○ Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców w 2020 roku wynikający z niskiej liczby rejestrowanych nowych firm.
<p>Niski napływ nowych przedsiębiorców i inwestorów oraz brak przedsiębiorczości mieszkańców stanowi duży problem gospodarczy Gminy. Jednak nie wystarczy przyciągnąć nowych przedsiębiorców na teren Gminy, należy również zapewnić im warunki do prosperowania. Na terenie większości sołectw w Gminie Piaski występuje problem niskiego udziału nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych. Również sołectwa Wola Piasecka i Kębłów wykazują w tym zakresie sytuację kryzysową mieszczącą się w zakresie 3,9-12,7%. Sytuacja kryzysowa widoczna jest zwłaszcza w centralnej i południowej części sołectw. Wnioskować można, iż spowodowane jest to bezrobociem na terenie podobszaru I, w tym bezrobociem osób starszych i młodych oraz brakiem odpowiedniej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej w stanie zadowalającym, brakiem dostępu do kapitału i finansowania oraz brakiem dostępu do kompleksowych szkoleń.</p>
Sfera środowiskowa
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wysoki udział powierzchni wyrobów zawierających azbest w powierzchni sołectwa w 2020 r. ○ Niski udział powierzchni obszarów chronionych na terenie sołectwa
<p>Sytuacja w sferze środowiskowej wypada gorzej w części podobszaru I – Kębłów. W przypadku tego sołectwa sytuacja kryzysowa została stwierdzona zarówno w przypadku ilości wyrobów azbestowych jak i udziału obszarów chronionych. Ilość wyrobów z azbestu na danym obszarze jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość środowiska naturalnego oraz życie i zdrowie człowieka. Surowiec ten wykorzystywany był najczęściej w produkcji pokryć dachowych i rur. Szczególnie niebezpieczny jest w przypadku pokryć dachowych, które ze względu na oddziaływanie skrajnych warunków atmosferycznych przez kilkadziesiąt lat narażone są na pękanie i uwalnianie pyłu azbestowego do powietrza. Zalegają one nadal jako pokrycia dachowe zabudowy gospodarczej na obszarze całego sołectwa. Usunięcie wyrobów azbestowych z powierzchni całej Gminy jest trudne do osiągnięcia w bardzo krótkim czasie, ponieważ na obszarach wiejskich, również na podobszarze I, wiele budynków gospodarczych o znacznej powierzchni (np. stodoły) często pokryte są wyrobem azbestowym, a koszt wymiany pokrycia dachowego stanowi często zbyt duże obciążenie dla mieszkańców podobszaru I. W przypadku drugiego wskaźnika – udziału powierzchni obszarów chronionych na terenie Gminy niemalże cały obszar Gminy (wyjątek stanowi 5 jednostek pomocniczych), w tym Wola Piasecka i Kębłów nie posiada terenów chronionych. Wynika to głównie z rolniczego charakteru i krajobrazu Gminy, a z tym wiąże się wystąpienie konfliktu między rozwojem gospodarczym podobszaru I, a ochroną przyrody.</p>
Sfera przestrzenno-funkcjonalna
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wysoki wskaźnik intensywności zabudowy (liczba budynków na 1 km²) ○ Wysoki udział nieutwardzonych dróg w drogach ogółem na obszarze sołectwa w 2020 roku ○ Wyższa liczba przypadających osób na jedno mieszkanie na terenie sołectwa/obszaru w 2020 roku ○ Niska liczba miejsc z infrastrukturą społeczną w tym: place zabaw, siłownie na powietrzu, zagospodarowana zieleń publiczna na 1000 mieszkańców
<p>Sytuacja kryzysowa odnotowana na terenie połowy podobszaru I, w sołectwie Kębłów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczyła intensywności zabudowy oraz co za tym idzie zaludnienia budynków mieszkalnych. Dodatkowo należy pamiętać, iż na tym obszarze wiejskim występuje dość wysoka gęstość zaludnienia. Na terenach o dużej intensywności zabudowy, trudno jest wprowadzić i utrzymać ład przestrzenny oraz zapewnić mieszkańcom zielone tereny rekreacyjne. Dodatkowo na terenie objętym kryzysem w tym zakresie występować może mniejsza konkurencyjność na rynku nieruchomości co może wpłynąć na wzrost stawki renty gruntowej. W Kębłowie sytuacja kryzysowa występuje zwłaszcza wzdłuż drogi wojewódzkiej nr</p>

836 spowodowana jest korzystnym położeniem sołectwa względem pobliskich miast (sypialnia większych miast) i procesem suburbanizacji. Wyższe zaludnienie budynków mieszkalnych wskazywać ponadto może na niższą jakość życia mieszkańców na analizowanym obszarze. W sołectwie Wola Piasecka natomiast odnotowano kryzys w udziale nieutwardzonych dróg w drogach ogółem oraz liczbie miejsc z infrastrukturą społeczną. W przypadku dróg w sołectwie, aż 35,3% dróg ogółem stanowią drogi nieutwardzone, co spowodowane jest ograniczonymi środkami finansowymi na ich budowę i utrzymanie. W przypadku gdy na danym terenie jednocześnie ubogi jest system miejsc z infrastrukturą społeczną ma to negatywny wpływ zarówno na atrakcyjność inwestycyjną (niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej) jak również na atrakcyjność obszaru w oczach potencjalnych nowych mieszkańców.

Sfera techniczna

- Niski udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w budynkach ogółem (%)
- Brak budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem
- Wysoki udział gminnych zdegradowanych obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkalnym w 2020 r. w ogólnej liczbie budynków w sołectwie
- Brak mieszkań komunalnych w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa
- Wysoka liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami (brak windy, podjazdów itp.) na 1000 mieszkańców sołectwa

Dostęp do wszelkiego rodzaju infrastruktury na terenie Gminy podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru, dając mieszkańcom wyższy komfort życia. Obecnie bardzo istotnym problemem infrastrukturalnym jest brak dostępu do instalacji sieciowych. W sołectwie Wola Piasecka występuje więcej problemów infrastrukturalnych niż w sołectwie Kębtów. Problemem jest zarówno niski udział budynków podłączonych do sieci wodociągowej jak i do sieci kanalizacyjnej. Do sieci wodociągowej podłączonych jest niespełna 2% budynków mieszkalnych, co spowodowane jest niską rentownością tego typu inwestycji w przypadku, gdy pozostałe gospodarstwa domowe korzystają z indywidualnych studni przydomowych oraz niechęć dużego odsetka mieszkańców do podłączenia do potencjalnej infrastruktury sieciowej. Oczywiście studnie narażone są na zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne, jednakże nie generują regularnych kosztów dla gospodarstwa domowego w przeciwieństwie do wodociągu. Problem z dostępem do sieci kanalizacyjnej występuje niemalże na terenie całej Gminy Piaski (również na terenie podobszaru I), wyjątkiem jest miasto. Sytuacja kryzysowa w tym zakresie często spotykana jest na obszarach wiejskich ze względu na duże rozproszenie zabudowy a tym samym bardzo wysokich kosztach budowy takiej sieci. To jednak negatywnie wpływa na atrakcyjność Gminy. Zatem w sytuacji, gdy budowa sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalna należy umożliwić mieszkańcom korzystanie z indywidualnych zbiorników na nieczystości, a zwłaszcza z przydomowych oczyszczalni ścieków. W tym celu zaproponować mieszkańcom można dostęp do dofinansowań, tak aby każdy miał możliwość wymiany już niespełniających wymogów zbiorników. Podobnie jest również w przypadku zdiagnozowanej w sołectwie Wola Piasecka degradacji przestrzeni publicznych (występowanie zniszczonych obiektów, budynków użyteczności publicznej) zwłaszcza przy drodze wojewódzkiej nr 836 oraz występowanie budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Spowodowane jest to ograniczonymi środkami finansowymi w budżecie gminnym. Problem ten w połączeniu z niską liczbą użytkowników obiektów publicznych ogranicza możliwości generowania środków na utrzymanie i regularne konserwacje budynków. Oba te problemy można rozwiązać za pomocą przemyślanych prac remontowych. Wpływie to pozytywnie na podniesienie jakości życia mieszkańców na tym terenie oraz aktywności społecznej i zacieśnienie więzi społecznych.

Ważnym aspektem z punktu widzenia mieszkańców jest gminny zasób mieszkań komunalnych. Zasób ten tworzy istotną formę pomocy społecznej dla mieszkańców, których nie stać

na wynajem lub zakup własnego mieszkania, zwłaszcza na obszarach wiejskich, gdzie rynek wynajmu mieszkań nie jest zbyt rozwinięty. Zarówno na terenie sołectwa Wola Piasecka jak i Kębłów brak jest mieszkań komunalnych, co spowodowane jest ograniczonymi środkami finansowymi w budżecie gminy, ale także migracjami mieszkańców z powodu braku dobrze płatnej pracy, co zmniejsza liczbę potencjalnych użytkowników mieszkań komunalnych – brak dużej presji ze strony społeczeństwa w kwestii tworzenia nowych mieszkań komunalnych. Zmusza to osoby w trudnej sytuacji życiowej do długiego oczekiwania na przyznanie mieszkania komunalnego oraz do zmiany miejsca zamieszkania gdy to mieszkanie zostanie już przyznane. To może generować większy stres wśród członków rodziny, która ze względu na problemy i tak nie ma komfortu życiowego.

Podsumowując zdiagnozowano problemy:

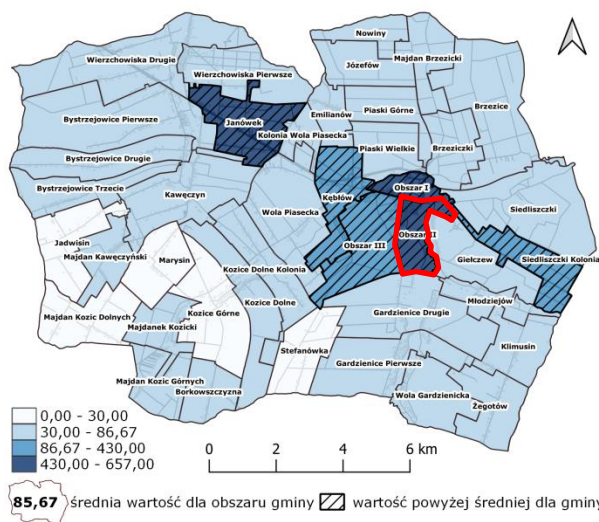
- I.1. Wysoki stopień uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej
- I.2. Nieodczuwalny wpływ działalności organizacji społecznych
- I.3. Niewystarczający udział mieszkańców w życiu publicznym
- I.4. Ograniczony dostęp do wydarzeń kulturalnych - brak możliwości spędzania czasu wolnego w interesujący sposób
- I.5. Potrzeba w zakresie modernizacji obiektów kulturowych
- I.6. Niska znajomość oferty kulturalnej instytucji kultury
- I.7. Zjawisko automarginalizacji
- I.8. Brak zaangażowania mieszkańców w życie publiczne, marazm
- I.9. Brak placówek kultury i edukacyjnych
- I.10. Niezadowalający poziom edukacji
- I.11. Ograniczony dostęp do placówek edukacyjnych
- I.12. Brak dostępności do przestrzeni i obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
- I.13. Niewystarczające działania socjalizujące i integrujące
- I.14. Potrzeba w zakresie modernizacji obiektów użyteczności publicznej
- I.15. Brak ukierunkowania oferty aktywizacyjno-integracyjnej
- I.16. Uboga infrastruktura rekreacji i wypoczynku
- I.17. Zły stan techniczny obiektów budowlanych
- I.18. Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna
- I.19. Zdegradowana przestrzeń publiczna
- I.20. Nieatrakcyjność miejsca dla prowadzenia działalności gospodarczej
- I.21. Występowanie wyrobów zagrażających środowisku i zdrowiu człowieka
- I.22. Braki w dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami
- I.23. Występowanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej

5.6. Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji – podobszar II: Obszar II w mieście Piaski

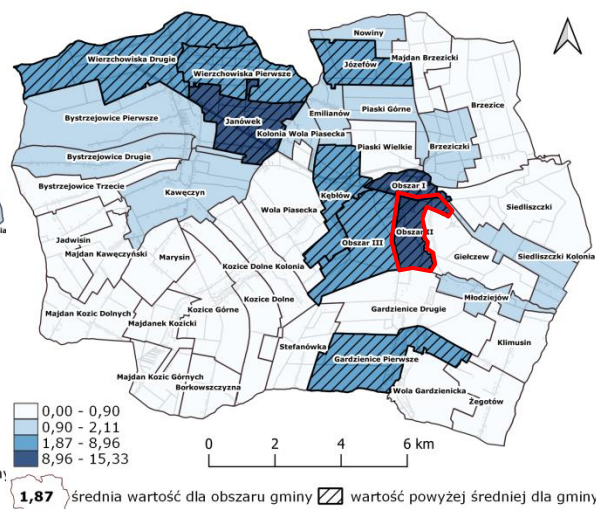
Analizując stan kryzysowy w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji Gminy Piaski można zauważyć ściśle powiązanie licznych zjawisk przenikających się i wzajemnie na siebie oddziałujących. Poniżej dokonano prezentacji stopnia natężenia poszczególnych czynników kryzysowych w podobszarze II (Obszar II w mieście Piaski) na tle innych jednostek pomocniczych

w Gminie. Celem uszczegółowienia dot. każdego z omawianych tu problemów zainteresowanych odsyła się do treści opracowania Diagnostyki i delimitacji.

Ryc. 23. Gęstość zaludnienia w 2020 roku (os./km²)

Ryc. 24. Liczba osób z niepełnosprawnościami na 1 km² powierzchni sołectwa/obszaru w 2020 roku (os./km²)

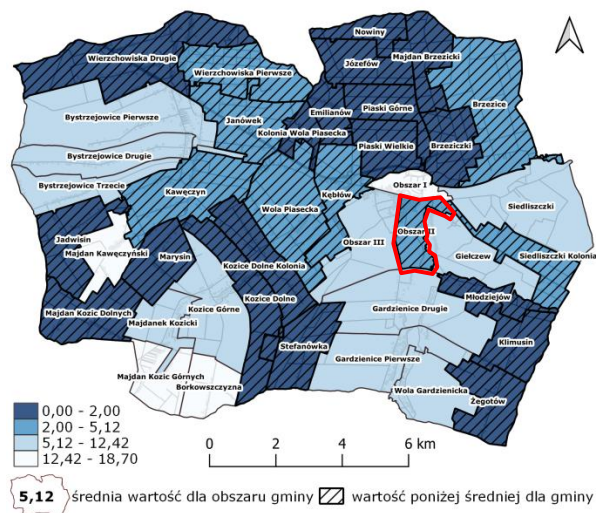

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Gmina Piaski charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem pod względem gęstości zaludnienia, wysokim wskaźnikiem charakteryzującym się zwłaszcza obszary sąsiadujące z miastem oraz sam obszar miasta, w tym Obszar II miasta Piaski. Bardzo wysoki stopień zagęszczenia ludności obszaru może pociągać za sobą zarówno pozytywne jak i negatywne zjawiska, takie jak niski poziom więzi społecznych, niska aktywność społeczna i obywatelska, bezrobocie i uzależnienia, które następnie mogą prowadzić nawet do wykluczenia społecznego. Nasilenie sytuacji kryzysowej na podobszarze II, a zwłaszcza w północno-zachodniej części wynika ze względu na: ograniczoną dostępność przestrzeni na podobszarze, działki często są mniejsze a zabudowa bardziej zwarta, co prowadzi do większej gęstości zaludnienia, dogodnego dostępu do usług oraz dobrego skomunikowania podobszaru. Należy pamiętać, że wyższa gęstość zaludnienia wymaga większej interwencji w przestrzeń publiczną i koncentracji usług.

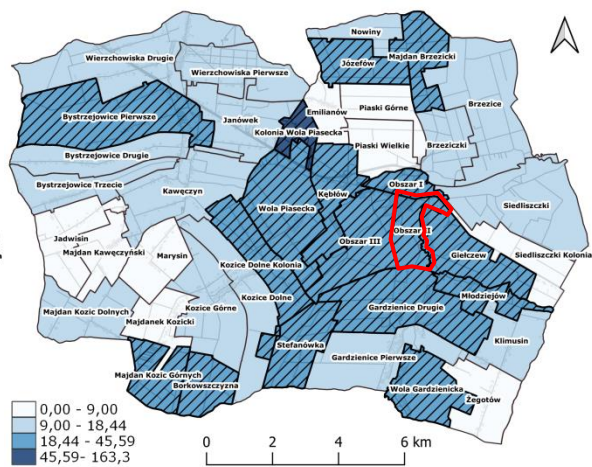
Obszar ten w mieście dodatkowo charakteryzuje bardzo wysoka gęstość zamieszkania osób z niepełnosprawnościami (os./km²). Powodem nasilenia tego zjawiska na terenie podobszaru II może być jego dobre położenie (obszar miejski) oraz dobry poziom skomunikowania obszaru. Niepełnosprawność mieszkańców stanowi nie tylko istotną przyczynę korzystania ze wsparcia instytucji pomocy społecznej ale również nakłada na władze samorządowe obowiązek wdrażania skutecznych działań skierowanych na zwalczanie ich problemów. Problemy te dotyczą zarówno pogarszającego się stanu zdrowie poprzez utrudniony dostęp do placówek medycznych jak i wykluczenie społeczne spowodowane barierami architektonicznymi w przestrzeni Gminy.

Ryc. 25. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku

5,12 średnia wartość dla obszaru gminy □ wartość poniżej średniej dla gminy

Ryc. 26. Liczba odnotowanych przestępstw popełnionych na terenie sołectwa/ obszaru na 1000 mieszkańców w 2020 roku

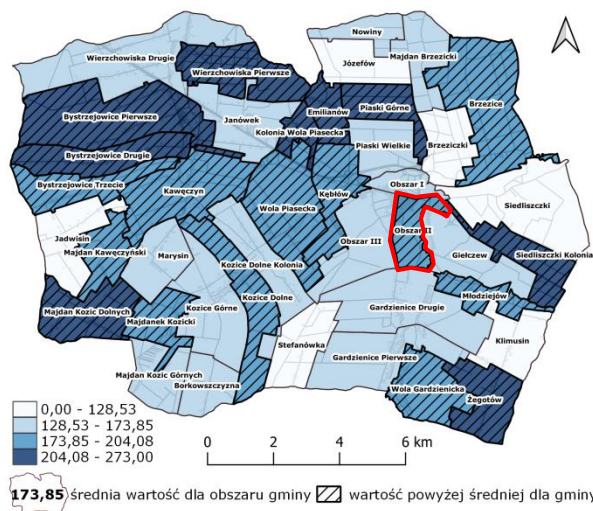
18,44 średnia wartość dla obszaru gminy □ wartość powyżej średniej dla gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

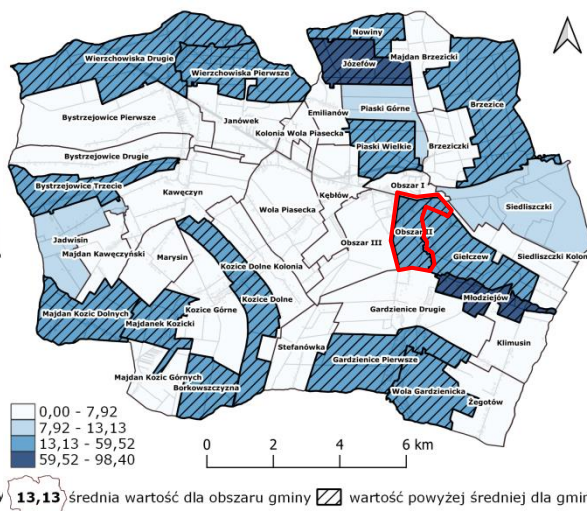
Duża gęstość zaludnienia oraz braki w infrastrukturze społecznej mają wpływ na podobszarze II m.in.: na znacznie niższą aktywność mieszkańców w życiu społecznym Gminy. Wskazuje na to niska liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Organizacje takie powstają z potrzeby i chęci wspólnego działania i realizacji wspólnych celów oraz budują większą wrażliwość i odpowiedzialność o dobro wspólne. Na terenie obszaru II w mieście Piaski zarejestrowano od 2 do 5,12 organizacji na 1000 mieszkańców. Taka sytuacja prowadzi do beczynności oraz braku poczucia współdziałania, co obniża zaufanie do władz lokalnych. Ważne są, zatem działania przyczyniające się do podniesienia poziomu integracji i aktywności społecznej.

Brak więzi społecznych i ubóstwo może skłaniać niektórych mieszkańców do popełniania przestępstw na terenie podobszaru II. Wskazano tu problem liczby odnotowanych przestępstw w odniesieniu do 1000 mieszkańców. Wyniki wskaźnika dla obu analizowanych sołectw mieszczą się w zakresie 18,44-45,59 (z powodu braku danych wartość wskaźnika dla obszaru miasta Piaski podano łącznie). Potwierdzają to ogólnopolskie statystyki, iż w przypadku liczby popełnianych przestępstw dominują w Polsce obszary miejskie. Podjęcie działań w takich miejscach oraz ich odpowiednie zagospodarowanie przyczyni się nie tylko do minimalizacji czynników problemowych, ale będzie miało także pozytywny wpływ na społeczne i ekonomiczne ożywienie Gminy.

Ryc. 27. Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku

Ryc. 28. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa

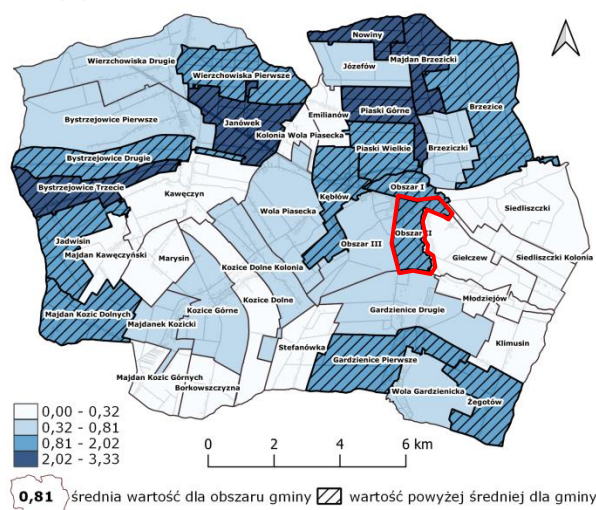
173,85 średnia wartość dla obszaru gminy ▨ wartość powyżej średniej dla gminy 13,13 średnia wartość dla obszaru gminy ▨ wartość powyżej średniej dla gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

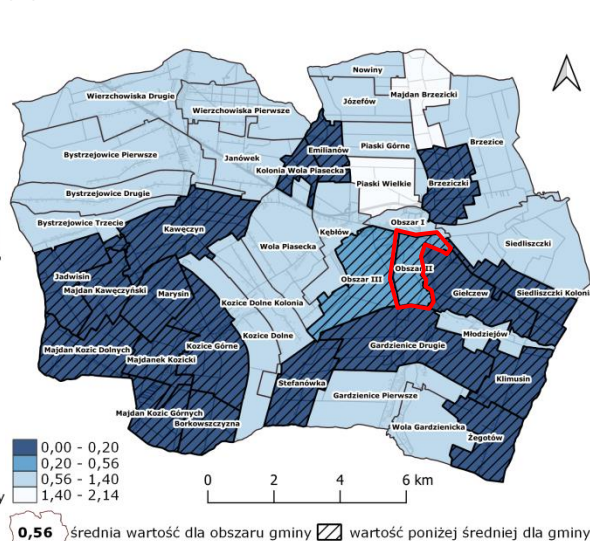
Głównym celem pomocy społecznej jako instytucji jest udzielenie wsparcia przy samodzielnym rozwiązaniu trudnych sytuacji życiowych osobom aktualnie niezdolnym do ich przezwyciężenia. Na terenie podobszaru II, obejmującego obszar II w mieście Piaski tak jak w pozostałej części gminy zajmują się tym Ośrodek Pomocy Społecznej. Problem ubóstwa jest powszechny ale niezwykle złożony, który dotyka również kraje rozwinięte. Świadczenia z powodu ubóstwa przyznawane są osobom, których dochody nie przekraczają ustalonych norm. Ich znaczny udział w społeczności lokalnej na podobszarze II wskazuje nie tylko problemy na lokalnym rynku pracy ale również brak poczucia własnej wartości wynikający często z niskiego wykształcenia oraz wykluczenia społecznego oraz wpływa na natężenie się problemów związanych z przemocą i konfliktami. Prowadzi to natomiast to braku możliwości zapewnienia sobie i rodzinie podstawowych warunków do życia.

W granicach podobszaru II rewitalizacji Gminy Piaski obserwuje się stosunkowo wysoki wskaźnik liczby dzieci, na które pobierane są świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców. W 2020 roku wartość dla Obszaru II w mieście Piaski mieściła się w granicach 173,85-204,08 dzieci na 1000 mieszkańców. Warto zaznaczyć, iż w tym przypadku ujmowane są rodziny wg miejsca zamieszkania a nie zameldowania. Wskaźnik ten może być rozpatrywany zarówno pozytywnie jak i negatywnie. W podejściu pozytywnym duża liczba dzieci, na które wypłacano świadczenie „Rodzina 500 plus” jednoznaczna jest z wysokim udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym wśród mieszkańców. Niestety, więcej wypłacanych świadczeń skutkować może również mniejszą aktywnością zawodową kobiet jak i mężczyzn, w szczególności w rodzinach o niskich dochodach, co w połączeniu ze zdiagnozowanym problemem ubóstwa na tym obszarze świadczyć może o licznych problemach finansowych mieszkańców. W tym przypadku ważne jest aby zapewnić dzieciom i młodzieży z obszaru całej Gminy Piaski zajęcia aktywizujące, które podniosą ich kompetencje i rozwiną ich zainteresowania w szerokim aspekcie, zapewniając tym samym w przyszłości kompetentnych pracowników na lokalnym rynku pracy.

Ryc. 29. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)

Ryc. 30. Udział osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)

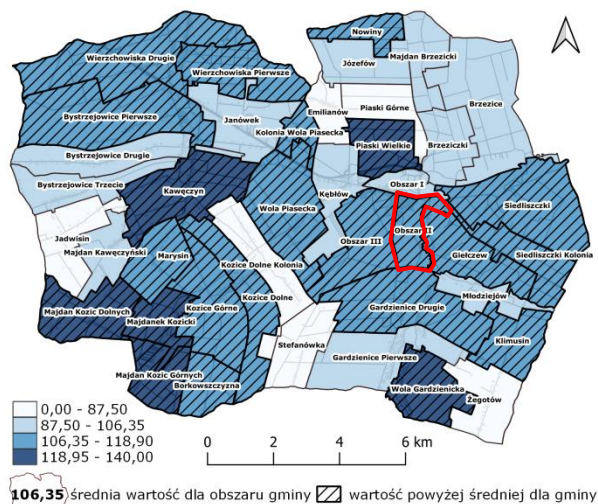
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia znajdują się w trudnej sytuacji na rynku pracy. W gałęziach gospodarki na przestrzeni lat następują zmiany technologiczne i organizacyjne, do których osobom starszym trudno jest się zaadaptować. Od strony pracodawców najczęściej występuje problem ze stereotypowym postrzeganiem osób starszych na rynku pracy. W ich opinii osoby mają trudności z dokształcaniem się i poznawaniem nowych technologii, są mniej energiczni i częściej mają problemy ze zdrowiem. Jednakże osoby starsze posiadają często wieloletnie doświadczenie, które jest obecnie niezwykle cenne oraz wykazują znaczne przywiązanie do miejsca pracy w porównaniu do osób młodszych. Problem bezrobocia osób powyżej 50 roku życia został zidentyfikowany również na obszarze II w mieście Piaski. Prawie 1% wśród ogółu mieszkańców stanowią osoby starsze bezrobotne. Przyczyną bezrobocia ludzi starszych na podobszarze II prawdopodobnie jest głównie obniżona motywacja do aktywnego poszukiwania wynikająca z powodu długotrwałych bezowocnych prób znalezienia zatrudnienia w przeszłości oraz pogarszające się z wiekiem zdrowie. Ważne jest aby zapewnić takim osobom wsparcie aktywizujące oraz doszkalające lub przekwalifikujące.

Dotyczy to również osób, które utraciły pracę ze względu na redukcje etatów lub na zamknięcie zakładu pracy ale zdążyły przepracować min. 365 dni. Osobom tym na okres poszukiwania nowej pracy przysługuje zasiłek. Na obszarze II w mieście Piaski zaledwie 0,5% mieszkańców przyznano zasiłek. Ma to wpływ nie tylko na sytuację społeczną czy ekonomiczną mieszkańców ale również może przedstawiać kryzysową sytuację gospodarczą na terenie Gminy. Zjawisko to, można zwalczyć stosując liczne instrumenty i formy wspierania przedsiębiorców. W całym kraju mamy do czynienia z długotrwałym zjawiskiem bezrobocia, który przyczynia się do szeregu negatywnych skutków ekonomicznych, polityczno-społecznych i gospodarczych. Przyczyną niskiego udziału osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku jest przede wszystkim brak w okolicy dużych zakładów pracy oraz sezonowość na lokalnym rynku pracy. Zjawisko to jest czynnikiem wielu problemów społecznych m.in.: ubóstwa, pogarszających się warunków życia, patologii społecznych, przestępczości oraz izolacji społecznej. W celu zmniejszenia problemu bezrobocia konieczne jest podjęcie różnorodnych działań dążących do włączenia społecznego,

poprawy warunków i rozwoju przedsiębiorczości, które przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy. Do ograniczenia negatywnej sytuacji na rynku pracy przyczyni się również podniesienie kompetencji i ewentualne przebranżowienie bezrobotnych mieszkańców, którzy dopasują się do obecnych wymogów rynku pracy.

Ryc. 31. Wskaźnik feminizacji w 2020 roku w Gminie Piaski (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn)

106,35 średnia wartość dla obszaru gminy / wartość powyżej średniej dla gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

wej, nie wracając na wieś. Panująca w obrębie podobszaru II dominacja kobiet stwarza wizję poważnych konsekwencji społeczno-gospodarczych w przyszłości. Rosnąca liczba pań, przy jednoczesnym spadku liczebności panów może skutkować nasileniem się zjawisk patologicznych.

W granicach obszaru rewitalizacji Gminy Piaski występują duże dysproporcje płci mieszkańców. Obszar II w mieście Piaski cechuje stosunkowo wysoki współczynnik feminizacji, co świadczy o przewadze kobiet nad liczbą mężczyzn. Wartość wskaźnika dla podobszaru wynosi 118,90 kobiet na 100 mężczyzn. Zjawisko nierównowagi w relacji liczby mężczyzn do kobiet stanowi rosnący problem nie tylko w miastach, ale i na obszarach wiejskich, czego poświadczeniem może być sytuacja w Gminie Piaski. Przyczynami natężenia takiego zjawiska są m.in.: bardziej powszechna emigracja zarobkowa mężczyzn do innych miast lub za granicę oraz wybór młodych ludzi kontynuacji nauki w dużych miastach lub rozwijanie tam kariery zawodowej.

Tabela 9. Dalsze zdiagnozowane negatywne zjawiska w obrębie rewitalizacji w podziale na sfery - PODOBSZAR II

Sfera gospodarcza
<ul style="list-style-type: none"> o Ujemna zmiana liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sołectwie w latach 2015-2020 (podmioty) o Niski udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku w liczbie zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych (%)
<p>Niewielki napływ nowych przedsiębiorców i inwestorów oraz brak przedsiębiorczości mieszkańców stanowi duży problem gospodarczy Gminy. Jednakże niewystarczające jest przyciągnięcie nowych przedsiębiorców na teren Gminy. Istotne jest utrzymanie prosperujących przedsiębiorstw, które stale zatrudniają będą pracowników. Do tego należy zapewnić im warunki do prosperowania (m.in.: dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej). Na terenie większości sołectw w Gminie Piaski występuje problem niskiego udziału nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych. Również na obszarze II w mieście Piaski odnotowano w tym zakresie sytuację kryzysową mieszczącą się w zakresie 0,2%-3,9%. Co gorsza na analizowanym podobszarze rewitalizacji w czasie 6 lat ubyło nowo rejestrowanych przedsiębiorstw, czego przyczynami są: spadające zainteresowanie tym obszarem wśród inwestorów oraz trudności finansowe, z którymi mierzą się obecnie przedsiębiorstwa oraz brak elastyczności w regulacjach prawnych. Skutkować to może zwiększeniem udziału osób bezrobotnych wśród mieszkańców obszaru.</p>
Sfera środowiskowa
<ul style="list-style-type: none"> o Wysoki udział powierzchni wyrobów zawierających azbest w powierzchni sołectwa w 2020 r. (%) o Występowanie obszarów szczególnie zagrożenia powodzią.
<p>Sytuacja w sferze środowiskowej wypada nie najgorzej w podobszarze II. Jest to jeden z nielicznych obszarów w Gminie Piaski, którego znaczna powierzchnia objęta jest ochroną</p>

prawną. W przypadku obszaru II w mieście Piaski sytuacja kryzysowa została stwierdzona w przypadku ilości wyrobów azbestowych – zwłaszcza w centralnej i południowej części podobszaru. Ilość wyrobów z azbestu na danym obszarze jest istotnym czynnikiem wpływającym na jakość środowiska naturalnego oraz życie i zdrowie człowieka. Surowiec ten wykorzystywany był najczęściej w produkcji pokryć dachowych i rur. Szczególnie niebezpieczny jest w przypadku pokryć dachowych, które ze względu na oddziaływanie skrajnych warunków atmosferycznych przez kilkadziesiąt lat narażone są na pękanie i uwalnianie pyłu azbestowego do powietrza. Usunięcie wyrobów azbestowych z powierzchni całej Gminy jest trudne do osiągnięcia w bardzo krótkim czasie, ponieważ koszty tej modernizacji ponoszą właściciele nieruchomości. Zatem wysokie koszty wymiany pokrycia dachowego są przyczyną powolnej utylizacji azbestu. Niepokojący jednak jest to fakt, iż obszar ten obejmuje częściowo centrum miasta. Co za tym idzie odwiedzany jest przez spore ilości ludzi, którzy są narażeni na zdrowotne skutki uboczne w przypadku, gdy dojdzie do uszkodzenia materiału azbestowego. Na terenie podobszaru II występują obszary szczególnie zagrożenia powodzią – zarówno średnie jak i wysokie prawdopodobieństwo. Obszary te wskazano na terenach sąsiadujących z rzeką Giełczwią (wschodnia granica podobszaru).

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

- Najwyższy wskaźnik intensywności zabudowy (liczba budynków na 1 km²) w Gminie Piaski
- Wysoka liczba przypadających osób na jedno mieszkanie na terenie sołectwa/obszaru w 2020 roku
- Brak miejsc z infrastrukturą społeczną w tym: place zabaw, siłownie na powietrzu, zagospodarowana zielen publiczna na 1000 mieszkańców

Sytuacja kryzysowa odnotowana na terenie podobszaru II, w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczyła m.in.: intensywności zabudowy oraz co za tym idzie zaludnienie budynków mieszkalnych. Dodatkowo należy pamiętać, iż na tym obszarze miejskim występuje najwyższa w gminie Piaski gęstość zaludnienia, wynosząca 491,33 osób na 1 km². Przyczynami tej sytuacji są: ograniczona dostępność przestrzeni na podobszarze - działki często są mniejsze a zabudowa bardziej zwarta, co prowadzi do większej gęstości zaludnienia, dogodny dostęp do usług oraz dobre skomunikowanie podobszaru. Na terenach o dużej intensywności zabudowy, trudno jest wprowadzić i utrzymać ład przestrzenny. Dodatkowo na terenie objętym kryzysem w tym zakresie występować może mniejsza konkurencyjność na rynku nieruchomości a co za tym idzie wzrosnąć może stawka renty gruntowej. Wyższe zaludnienie budynków mieszkalnych wskazywać ponadto może na niższą jakość życia mieszkańców na analizowanym obszarze. W przypadku gdy na danym terenie jednocześnie ubogi jest system miejsc z infrastrukturą społeczną (na obszarze II w mieście Piaski nie ma takich miejsc w ogóle) ma to negatywny wpływ zarówno na atrakcyjność inwestycyjną (niekorzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej) jak również na atrakcyjność obszaru w oczach potencjalnych nowych mieszkańców. Ze względu, iż II podobszar rewitalizacji stanowi część miasta Piaski i brak na jego obszarze terenu, który można przeznaczyć na cel infrastruktury społecznej dopuszcza się możliwość realizacji miejsca z tą infrastrukturą w sąsiedztwie obszaru rewitalizacji. Powinien być zapewniony mieszkańcom dostęp do miejsca wypoczynku w niedalekiej odległości od swojego miejsca zamieszkania.

Sfera techniczna

- Brak mieszkań komunalnych w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa
- Wyższa liczba budynków zabytkowych na 1000 ludności w 2020 roku

Ważnym aspektem z punktu widzenia mieszkańców jest gminny zasób mieszkań komunalnych. Zasób ten tworzy istotną formę pomocy społecznej dla mieszkańców, których nie stać na wynajem lub zakup własnego mieszkania, zwłaszcza na obszarach wiejskich, gdzie rynek wynajmu mieszkań nie jest zbyt rozwinięty. Na terenie obszaru II w mieście Piaski brak jest mieszkań komunalnych, ze względu na ograniczony budżet gminy. Zmusza to osoby w trudnej sytuacji życiowej do długiego oczekiwania na przyznanie mieszkania komunalnego oraz do zmiany miejsca zamieszkania gdy to mieszkanie zostanie już przyznane. To może generować

większy stres wśród członków rodziny, która ze względu na problemy i tak nie ma komfortu życiowego.

Obiekty o charakterze zabytkowym mają szczególne znaczenie dla rozwoju Gminy w różnych sferach. Występowanie obiektów zabytkowych na obszarze danej jednostki czyni bowiem jej przestrzeń bardziej zróżnicowaną w kontekście architektonicznym i historycznym, podnosząc w ten sposób jej atrakcyjność. W aspekcie społecznym, występowanie miejsc lub obiektów zabytkowych może wpływać na chęć kultywowania lokalnych tradycji. Jednakże zbyt duża liczba obiektów zabytkowych na danym terenie może istotnie negatywnie wpływać na jej potencjalny rozwój. Obiekty zabytkowe często podlegają ścisłej ochronie konserwatorskiej i wszelakie zmiany muszą być zgodne z wytycznymi. Wynik wskaźnika dla obszaru II w mieście Piaski mieści się w zakresie 9,73-28,60 obiektów zabytkowych na 1000 mieszkańców. Może to mieć znaczący, ograniczający rozwój, wpływ na okoliczną przestrzeń. Zniechęcać to może również potencjalnych przedsiębiorców.

Podsumowując zdiagnozowano problemy:

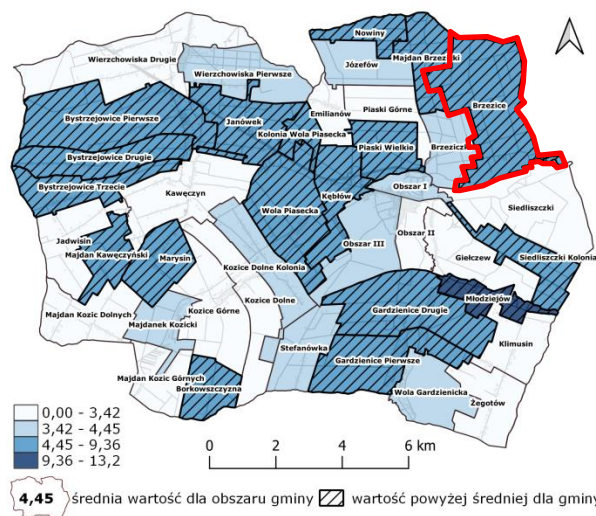
- II.1.** Brak dostępności do przestrzeni i obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami
- II.2.** Niskie budżety domowe - ograniczony dostęp do dóbr „wyższych”
- II.3.** Niewystarczające działania socjalizujące i integrujące
- II.4.** Wysoki stopień uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej
- II.5.** Nieodczuwalny wpływ działalności organizacji społecznych
- II.6.** Niewystarczający udział w życiu publicznym
- II.7.** Potrzeba w zakresie modernizacji obiektów użyteczności publicznej
- II.8.** Brak ukierunkowania oferty aktywizacyjno-integracyjnej
- II.9.** Zjawisko automarginalizacji
- II.10.** Brak zaangażowania mieszkańców w życie publiczne, marazm
- II.11.** Oferta kulturalna i rekreacyjna nieadekwatna do zapotrzebowania - brak możliwości spędzania czasu wolnego w interesujący sposób
- II.12.** Potrzeba w zakresie modernizacji obiektów kulturowych
- II.13.** Oferta opiekuńczo- edukacyjna nieadekwatna do zapotrzebowania
- II.14.** Braki w dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami
- II.15.** Występowanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej
- II.16.** Szybko postępująca degradacja przestrzeni i eksploatacja infrastruktury
- II.17.** Niska jakość zieleni towarzyszącej obszarom zabudowy mieszkaniowej (związane z intensywnością zabudowy)
- II.18.** Uboga infrastruktura rekreacji i wypoczynku
- II.19.** Zły stan techniczny obiektów budowlanych, zwłaszcza obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- II.20.** Występowanie wyrobów zagrażających środowisku i zdrowiu człowieka

5.7. Problemy zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji – podobszar III: sołectwo Brzezice

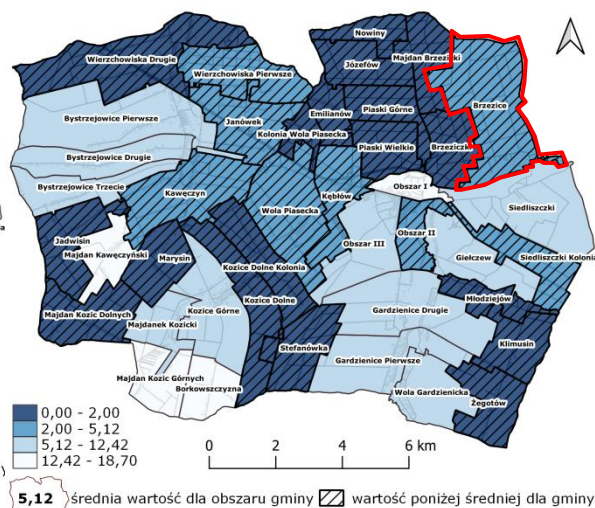
Analizując stan kryzysowy również dla wyznaczonego podobszaru III można zauważyć ścisłe powiązanie licznych zjawisk przenikających się i wzajemnie na siebie oddziałujących. W dalszej części dokonano prezentacji stopnia natężenia poszczególnych czynników kryzysowych w podobszarze III – sołectwa Brzezice na tle innych jednostek pomocniczych w Gminie. Szczegóły

omawianych problemów znajdują się we wspomnianym wcześniej dokumencie Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Ryc. 32. Udział dzieci w wieku żłobkowym (0 – 3 lata) w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 roku (%)

Ryc. 33. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku

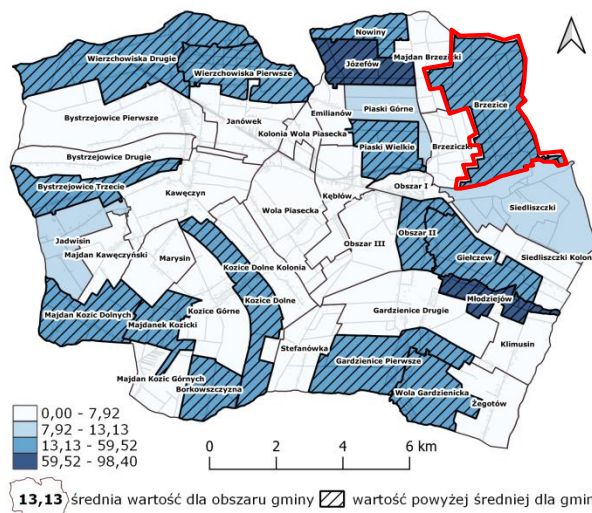

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

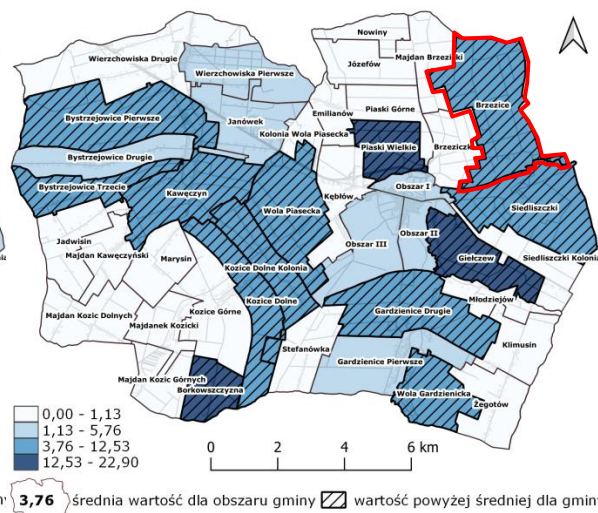
W sołectwie Brzezice występuje sytuacja kryzysowa w przypadku wysokiego udziału dzieci w wieku żłobkowym wśród mieszkańców jak i niskiej liczby zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Ze względu na charakter analizowanego wskaźnika udziału dzieci w wieku żłobkowym wśród mieszkańców, za sytuacją kryzysową nie uznaje się w tym przypadku stricte liczby dzieci w wieku żłobkowym, a zakres potrzeb w kwestii dostosowania infrastruktury komunikacyjnej, placówek opiekuńczych oraz infrastruktury rekreacyjnej do potrzeb opiekunów małych dzieci. Wysoki odsetek dzieci w wieku 0-3 lata w ogólnej liczbie mieszkańców na danym obszarze bezpośrednio oddziałuje na rozwój infrastruktury publicznej oraz rynek pracy. Ponadto wyższy odsetek najmłodszych może mieć wpływ na ograniczenie aktywności społecznej opiekunów prawnych. Na analizowanym podobszarze rewitalizacji, cechującym się taką sytuacją należy zwrócić uwagę na dostęp do placówek opiekuńczych, dostosowanie infrastruktury technicznej (podjazdy dla wózków) oraz zapewnienie miejsc rekreacji dla dzieci.

Niewystarczający dostęp do infrastruktury społecznej ma wpływ na podobszarze III m.in.: na znacznie niższą aktywność mieszkańców w życiu społecznym Gminy. Poświęcenie w wychowaniu najmłodszych oraz brak wystarczającej liczby miejsc w placówkach opiekuńczych, które dają możliwość opiekunom prawnym na powrót do pracy i do życia społecznego ma wpływ m.in.: na znacznie niższą aktywność mieszkańców w życiu społecznym Gminy. Wskazuje na to niska liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych. Organizacje takie powstają z potrzeby i chęci wspólnego działania i realizacji wspólnych celów oraz budują większą wrażliwość i odpowiedzialność o dobro wspólne. Na terenie sołectwa Brzezice zarejestrowano od 2 do 5,12 organizacji na 1000 mieszkańców. Taka sytuacja prowadzi do bezczynności oraz braku poczucia współdziałania, co obniża zaufanie do władz lokalnych.

Ryc. 34. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa

Ryc. 35. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa

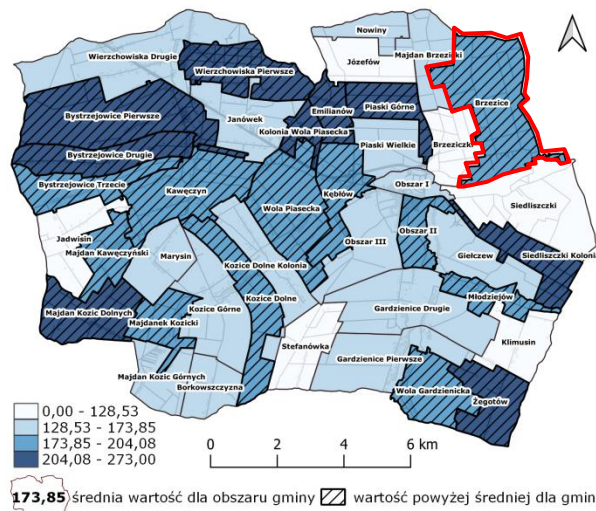

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

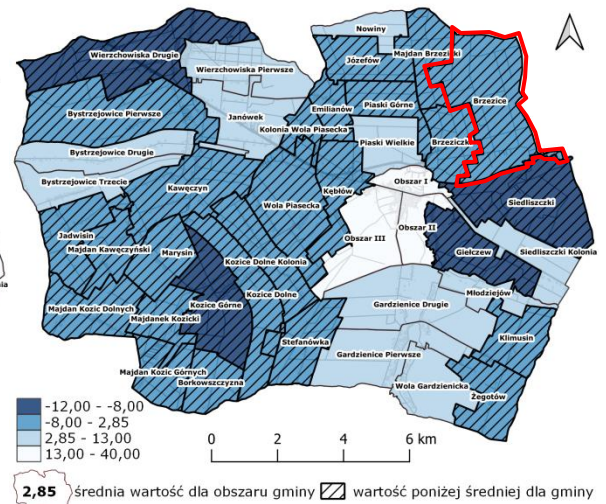
Głównym zadaniem pomocy społecznej jako instytucji jest udzielenie wsparcia przy samodzielnym rozwiązaniu trudnych sytuacji życiowych osobom aktualnie niezdolnym do ich przezwyciężenia. Na terenie sołectwa Brzezice, tak jak w pozostałych częściach Gminy należy to do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej. Problem ubóstwa jest częsty ale niezwykle złożony. Świadczenia z powodu ubóstwa przyznawane są osobom, których dochody nie przekraczają ustalonych norm. Ich spory udział w społeczności sołectwa Brzezice wskazuje nie tylko problemy na lokalnym rynku pracy ale również brak poczucia własnej wartości wynikający często z niskiego wykształcenia oraz wykluczenia społecznego. Prowadzi to natomiast do braku możliwości zapewnienia sobie i rodzinie podstawowych warunków do życia. W celu poprawy jakości życia tych mieszkańców należy zwrócić uwagę na rozwój usług społecznych skierowanych m.in. do osób zagrożonych ubóstwem. W przypadku zagrożenia ubóstwem należy szczególnie uwzględnić działania skierowane do dzieci, które narażone są na poważne konsekwencje dziedziczenia ubóstwa.

Świadczenia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby przyznawane są osobom, których schorzenie nie jest całkowicie wyleczalne albo jest to choroba zagrażająca życiu. Mieszkańcy Ci potrzebują zarówno dostępu do lekarzy specjalistów jak również kosztownych leków. Przyczynami natężenia sytuacji kryzysowej w Brzezicach (na terenach zabudowy mieszkaniowej) są m.in.: wzrost zapadalności na długotrwałe i ciężkie choroby (nowotwory, cukrzyce, choroby kardiologiczne), rosnące koszty leczenia chorób ciężkich, utrata zdolności do pracy. Ich znaczna liczba w sołectwie Brzezice skutkuje mniejszym udziałem aktywnych zawodowo mieszkańców, co wpływać może ograniczająco na możliwości rozwoju gospodarczego jednostki.

Ryc. 36. Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku

Ryc. 37. Zmiana liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2020 (os.)

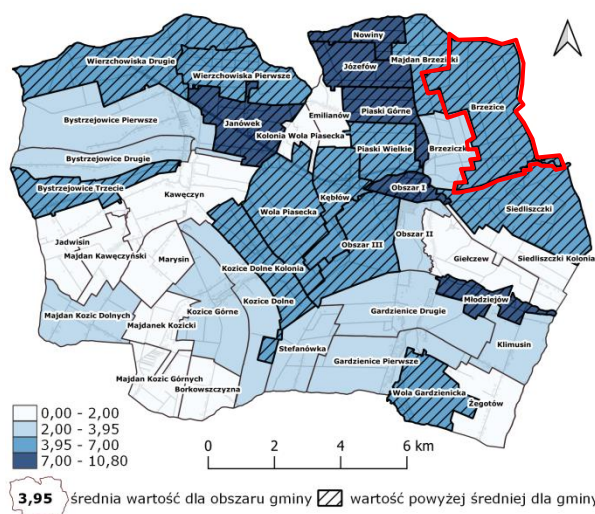

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

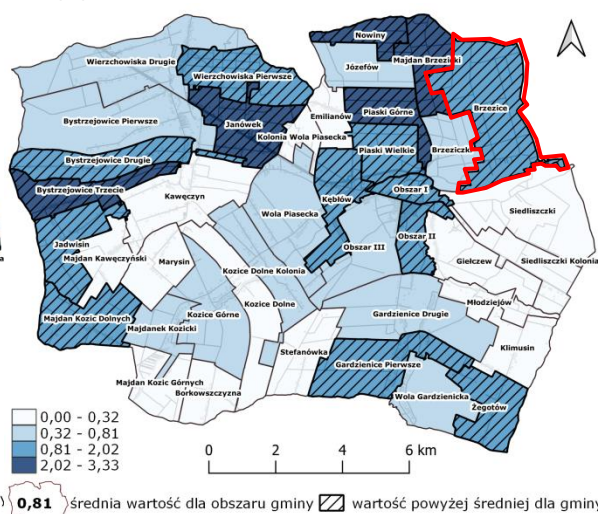
W granicach podobszaru III rewitalizacji Gminy Piaski obserwuje się dość wysoki wskaźnik liczby dzieci, na których pobierane jest świadczenie w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców. W 2020 roku wartość dla sołectwa Brzezica wyniosła 174,31 dzieci na 1000 mieszkańców. Należy pamiętać, iż w tym przypadku ujmowane są rodziny wg miejsca zamieszkania a nie zameldowania. Wskaźnik ten może być rozpatrywany zarówno pozytywnie jak i negatywnie. W podejściu optymistycznym duża liczba dzieci, na które wypłacano świadczenie „Rodzina 500 plus” jednoznaczna jest z wysokim udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym wśród mieszkańców. Niestety, więcej wypłacanych świadczeń skutkować może również mniejszą aktywnością zawodową kobiet jak i mężczyzn, w szczególności w rodzinach o niskich dochodach. Zagrożenie w tym zakresie dotyczy również sołectwa Brzezica. Ogólnie wskaźnik ten przedstawia, iż cały obszar rewitalizacji Gminy Piaski, mimo prężnego rozwoju demograficznego, narażony jest na ujemny wzrost gospodarczy. Dlatego też należy szczególnie zwrócić uwagę na rozwój najmłodszych mieszkańców i zapewnić im możliwość rozwoju swoich zainteresowań oraz dostępu do lepszej jakości edukacji oraz zapewnić miejsca do aktywnego wypoczynku.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią bardzo ważną część mieszkańców Gminy. Od tego jak ta grupa na terenie Gminy jest liczna zależy potencjał demograficzny, który warunkuje przyszłe potencjalne możliwości rozwojowe jednostki samorządu. Na ten problem ma właśnie wpływ bezrobocie, zwłaszcza osób młodych. Niestety na obszarze sołectwa Brzezica w przeciągu 6 lat w analizowanym wskaźniku liczba osób w wieku przedprodukcyjnym mieści się w zakresie od -8,00 do 2,85, czego powodem jest migracja młodych ludzi za wyższym wykształceniem i wyższymi zarobkami oraz niewystarczająco rozwinięta infrastruktura gminna, która wpływa na jakość życia. Warto zwrócić uwagę na to aby nie tylko zapewnić dogodne warunki do rozwoju najmłodszej części społeczeństwa ale również zminimalizować powody, które determinują młodych ludzi do migracji (brak miejsc pracy i możliwości rozwoju).

Ryc. 38. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)

Ryc. 39. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)

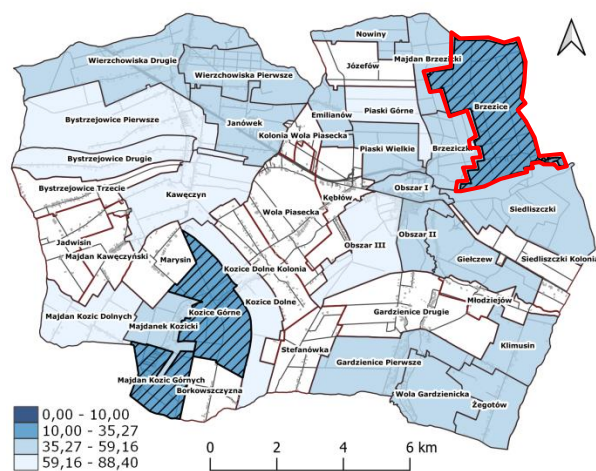

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Bezrobocie jest istotną przeszkodą w rozwoju społecznym i gospodarczym Gminy, z którą boryka się społeczeństwo na każdym szczeblu. Bezrobocie jest zjawiskiem, które trudne jest do całkowitego zlikwidowania a generuje liczne negatywne skutki. Zjawisko to niesie za sobą również wiele skutków społecznych m.in.: ubóstwo, wykluczenie społeczne i pogorszenie warunków życia, patologie i przestępczość. Niestety na terenie podobszaru III (tereny zabudowy mieszkaniowej sołectwa) zdiagnozowano problem z bezrobociem, który mieści się w zakresie 3,95-7,00% ogółu mieszkańców. Jego przyczyną są m.in.: niedostateczna aktywność gospodarcza na podobszarze III, brak odpowiednich kwalifikacji mieszkańców poszukujących pracy, negatywne czynniki demograficzne oraz wysoki wskaźnik emigracji mieszkańców w wieku produkcyjnym. Brak jest również na tym podobszarze zakładów pracy zatrudniających dużą liczbę pracowników. W celu ograniczenia problemu bezrobocia niezbędne jest podjęcie działań dążących do włączenia społecznego, poprawy warunków do rozwoju przedsiębiorczości, które przyczyniają się utworzeniu nowych miejsc pracy.

Osoby powyżej 50 roku życia znajdują się w bardzo skomplikowanej sytuacji na rynku pracy. W każdej gałęzi gospodarki na przestrzeni lat następują zmiany, do których osobom starszym trudno jest się dostosować. Od strony zatrudniających najczęściej występuje jednak problem z „typowym” postrzeganiem osób starszych na rynku pracy. W ich opinii osoby mają trudności z doszkoleniem się i zapoznawaniem nowych technologii, są mniej aktywni i witalni. Mimo tego osoby starsze posiadają często duże doświadczenie, obecnie niezwykle wartościowe oraz wykazują spore przywiązanie do miejsca pracy (w porównaniu do osób młodszych). Problem bezrobocia osób powyżej 50 roku życia został stwierdzony na terenie sołectwa Brzezice. Przyczyną bezrobocia ludzi starszych na podobszarze III jest zwłaszcza obniżona motywacja do aktywnego poszukiwania wynikająca z powodu długotrwałych bezowocnych prób znalezienia zatrudnienia w przeszłości oraz pogarszające się z wiekiem zdrowie. Prawie 1,4% wśród ogółu mieszkańców stanowią osoby starsze bezrobotne. Ważne jest aby zapewnić takim osobom wsparcie aktywizujące oraz doszkalające lub przekwalifikujące.

Ryc. 40. Średnie wyniki z egzaminu VIII-klasistów na terenie sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%)

35,27 średnia wartość dla obszaru gminy ▨ wartość poniżej średniej dla gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

Aby przeanalizować społeczne problemy dotyczące dzieci i młodzież wykorzystano wskaźnik dotyczący średnich wyników z egzaminu ósmoklasistów w podziale na sołectwa. Wyniki te stanowią odzwierciedlenie poziomu nauczania w danej placówce, sytuacji rodzinnych uczniów oraz wpływu najbliższego otoczenia na uczniów. Trudne sytuacje w życiu dziecka oddziałują na niezadowolające wyniki w nauce, poprzez nadmierną pobudliwość, nerwowość i brak możliwości skupienia uwagi na nauce.

Uczniowie ósmych klas zamieszkujący sołectwo Brzezice uzyskali najgorsze wyniki spośród uczniów z całego obszaru Gminy Piaski. Należy zastosować bardziej indywidualne podejście do uczniów z najniższymi wynikami oraz podnieść ogólnie jakość edukacji.

Tabela 10. Dalsze zdiagnozowane negatywne zjawiska w obrębie rewitalizacji w podziale na sfery - PODOBSZAR III

Sfera gospodarcza
<ul style="list-style-type: none"> ○ Brak zmiany liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sołectwie w latach 2015-2020 (podmioty) ○ Niski udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku w liczbie zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych
<p>Podobnie jak w poprzednich podobszarach rewitalizacji, w sołectwie Brzezice również występuje problem napływu nowych przedsiębiorców i inwestorów oraz przedsiębiorczości mieszkańców na niskim poziomie. Lecz w tej sytuacji rozwiązaniem nie jest jedynie przyciągnięcie nowych przedsiębiorców na obszar Gminy. Równie istotne jest zachowanie prosperujących przedsiębiorstw zatrudniających pracowników. Aby to uczynić należy zapewnić im dogodne warunki do prosperowania poprzez dobry dostęp do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Gminie Piaski występuje również problem niskiego udziału nowo zarejestrowanych przedsiębiorstw w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych. Również na podobszarze III odnotowano w tym zakresie sytuację kryzysową – w 2020 roku nowo zarejestrowane podmioty stanowiły niespełna 6% wszystkich zarejestrowanych przedsiębiorstw na obszarze sołectwa Brzezice. Co gorsza na analizowanym podobszarze rewitalizacji w czasie 6 lat występuje stagnacja wśród nowo rejestrowanych przedsiębiorstw, co wskazuje na niską atrakcyjność obszaru wśród inwestorów. Sytuacja kryzysowa widoczna jest na obszarze całego sołectwa, ze względu na duże rozproszenie zabudowy. Wnioskować można, iż spowodowane jest to bezrobociem na terenie sołectwa Brzezice, w tym bezrobociem osób starszych oraz brakiem odpowiedniej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej w stanie zadowalającym, brakiem dostępu do kapitału i finansowania oraz brakiem dostępu do kompleksowych szkoleń. Wynikiem pogłębiających się problemów gospodarczych może być zwiększenie udziału osób bezrobotnych wśród mieszkańców obszaru.</p>
Sfera przestrzenno-funkcjonalna
<ul style="list-style-type: none"> ○ Wysoki udział nieutwardzonych dróg w drogach ogółem na obszarze sołectwa w 2020 roku
<p>Sytuacja kryzysowa odnotowana na terenie podobszaru III, w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczyła w wyższego udziału dróg nieutwardzonych w drogach ogółem (według stanu na 2020 rok). Przyczyna tego negatywnego zjawiska jest rozporozszona zabudowa mieszkaniowa</p>

sołectwa. Wysoki wynik tego wskaźnika stanowi hamulec dla rozwoju gospodarczego oraz dla rozwoju terenów mieszkaniowych. W połączeniu z problemem wysokiego natężenia ruchu samochodowego, na który zwrócili uwagę mieszkańcy w ankietyzacji, działania mające na celu poprawę stanu dróg wydają się uzasadnione. Interesariusze również zauważają problem z brakującymi chodnikami i mostami wymagającymi remontu. Poprawa infrastruktury komunikacyjnej podniesie zatem atrakcyjność tego sołectwa nie tylko w przypadku nowych inwestorów ale również nowych mieszkańców.

Sfera techniczna

- Brak budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem
- Występowanie gminnych zdegradowanych obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkalnym w 2020 r. w ogólnej liczbie budynków w sołectwie
- Niski udział nowo oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych w 2020 roku w budynkach ogółem
- Brak mieszkań komunalnych
- Wyższa liczba budynków zabytkowych na 1000 ludności w 2020 roku
- Wysoka liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami (brak windy, podjazdów itp.) na 1000 mieszkańców sołectwa

Dostęp do infrastruktury sieciowej na terenie Gminy podnosi atrakcyjność osiedleńczą obszaru oraz zapewnia mieszkańcom wyższy poziom życia. Na terenach wiejskich istotnym problemem infrastrukturalnym jest brak dostępu do instalacji kanalizacyjnej, dotyczy to niemalże całego obszaru Gminy Piaski. Problem z dostępem do sieci kanalizacyjnej występuje m.in.: w sołectwie Brzezice ze względu na duże rozproszenie zabudowy a tym samym bardzo wysokich kosztach budowy takiej sieci. To jednak negatywnie wpływa na atrakcyjność Gminy. Podobnie jest również w przypadku braku mieszkań komunalnych i zdiagnozowanej w sołectwie Brzezice degradacji gminnych obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkalnym oraz występowanie budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami – prawie 2,3 budynków na 1000 mieszkańców. Problemy te można rozwiązać za pomocą realizowania konkretnych prac remontowych. Wpłynie to pozytywnie na podniesienie jakości życia mieszkańców na tym terenie oraz aktywności społecznej i zacieśnienie więzi społecznych.

Podobny wpływ na lokalną społeczność może mieć występowanie zabytków w najbliższym otoczeniu. Występowanie obiektów zabytkowych na obszarze danej jednostki czyni bowiem jej przestrzeń bardziej zróżnicowaną w kontekście architektonicznym i historycznym, podnosząc w ten sposób jej atrakcyjność. W aspekcie społecznym, występowanie miejsc lub obiektów zabytkowych może wpływać na chęć kultywowania lokalnych tradycji. Jednakże zbyt duża liczba obiektów zabytkowych na danym terenie może również istotnie negatywnie wpływać na jej potencjalny rozwój. Obiekty zabytkowe często podlegają ścisłej ochronie konserwatorskiej i wszelakie zmiany muszą być zgodne z wytycznymi. Wynik wskaźnika dla podobszaru III mieści się w zakresie 9,73-28,60 obiektów zabytkowych na 1000 mieszkańców. Może to mieć znaczący, ograniczający rozwój, wpływ na okoliczną przestrzeń. Ponadto utrudnia to lokalizację przedsiębiorstw, których działalność silnie oddziałuje na otoczenie.

Problemy w każdej z analizowanych sfer powodują małe zainteresowanie potencjalnych mieszkańców obszarem sołectwa Brzezice spośród atrakcyjnych miejsc do życia. Przedstawia to wynik wskaźnika dotyczącego udziału nowo oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych. W sołectwie w 2020 roku stanowiły one zaledwie 2,4% wszystkich budynków mieszkalnych na terenie sołectwa. Dodatkowo mieszkańcy zwracają uwagę na problem niewykorzystania terenu z dużym potencjałem oraz istnienia na terenie sołectwa dzikiego wysypiska śmieci.

Sfera środowiskowa

- Występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią

Na terenie podobszaru III występują ponadto obszary szczególnego zagrożenia powodzią – zarówno niskie, średnie jak i wysokie prawdopodobieństwo. Obszary te wskazano na terenach

sąsiadujących z rzeką Giełczewką (południowa granica podobszaru).

Podsumowując zdiagnozowano problemy:

- III.1.** Wysoki stopień uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej
- III.2.** Nieodczuwalny wpływ działalności organizacji społecznych
- III.3.** Ograniczony dostęp do wydarzeń kulturalnych - brak możliwości spędzania czasu wolnego w interesujący sposób
- III.4.** Niska znajomość oferty kulturalnej instytucji kultury
- III.5.** Zjawisko automarginalizacji
- III.6.** Niezadowalający poziom edukacji
- III.7.** Ograniczony dostęp do placówek edukacyjnych i opiekuńczo-wychowawczych
- III.8.** Zły stan techniczny obiektów budowlanych
- III.9.** Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna
- III.10.** Koncentracja działalności gospodarczej wyłącznie na rolnictwie, co wpływa na brak dostępu mieszkańców do usług podstawowych (niewystarczający poziom dywersyfikacji)
- III.11.** Brak infrastruktury sportowej
- III.12.** Braki w dostosowaniu obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami
- III.13.** Występowanie barier architektonicznych w przestrzeni publicznej;

5.8. Inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy na obszarze rewitalizacji

Szczególnie ważnym elementem szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, który predysponuje tereny do bezwzględnej potrzeby (bądź nie) realizacji projektów o charakterze infrastrukturalnym, jest inwentaryzacja stanu zagospodarowania i zabudowy. Obszar rewitalizacji Gminy Piaski składa się z trzech sołectw oraz jednej wyznaczonej jednostki pomocniczej: Wola Piasecka, Kębłów, Brzezice oraz Obszar II w mieście Piaski. Przeanalizowano ich zagospodarowanie, uwzględniając stan techniczny poszczególnych obiektów oraz poziom, w jakim zaspokajają one potrzeby lokalnej społeczności. Inwentaryzacja została zaprezentowana w tabeli nr 9.

Ogólnie stwierdza się, że stan techniczny analizowanych obiektów w większości jest zadowalający. Jednakże zagospodarowanie na obszarze rewitalizacji nie zaspokaja w pełni potrzeb jego mieszkańców. Interwencji wymagają przede wszystkim tereny zielone, infrastruktura komunikacyjna oraz budynek komunalny w Woli Piaseckiej. Powiększona powinna zostać również baza sportowo-rekreacyjna czy opiekuńczo-lecznicza.

Tabela 11. Inwentaryzacja obszaru rewitalizacji w Gminie Piaski.

	Rodzaj zagospodarowania	Lokalizacja	Liczba obiektów	Nazwa	Data wybudowania	Stan techniczny	Uwagi
użyteczności	Budynki administracji publicznej	-	0	-	-	-	Budynki administracji publicznej zlokalizowane są w głównym ośrodku gminnym – mieście Piaski (obszar I i III)
	Banki	Obszar II w mieście Piaski	1	Spółdzielczy Bank Powiatowy	Brak danych	dobry	Uzupełnienie stanowi placówka na obszarze I w mieście Piaski oraz placówki w ośrodku powiatowym – Świdniku.

Szkoły	-	0	-	-	-	Szkoły podstawowe zlokalizowane w sąsiednim obszarze III w mieście Piaski oraz w sołectwie Bystrzejowice Pierwsze i w pełni zaspokajają zapotrzebowanie. Szkoła średnia również zlokalizowane jest na terenie Gminy, jednak na obszarze III w mieście Piaski. Na terenie rewitalizacji znajduje się budynek po byłej szkole w Woli Piaseckiej.
Przedszkola i żłobki	-	0	-	-	-	Zarówno żłobek jak i przedszkole zlokalizowane są na obszarze III w mieście Piaski oraz placówka opiekuńcza w Bystrzejowicach Pierwszych.
Placówki opieki zdrowotnej	Obszar II w mieście Piaski	2	Gabinet ginekologiczno-potożniczy	Brak danych	dobry	Placówki opieki zdrowotnej zlokalizowane w: Obszar III w mieście Piaski i Bystrzejowicach Pierwszych. Specjalistyczna lub szpitalna opieka zapewniona jest przez miasto powiatowe – Świdnik.
			Gabinet stomatologiczny	Brak danych	średni	
Kościoty (miejsca kultu religijnego)	Obszar II w mieście Piaski	1	Sala Królestwa Świadków Jehowy	Brak danych	Brak danych	Kościoty zlokalizowane są na terenie całej Gminy: Wierzychowska Pierwsze, Kawęczyn, Kozice Górne, obszar I w mieście Piaski. Zapotrzebowanie w tym zakresie jest w pełni zaspokojone.
Biblioteki	Obszar II w mieście Piaski	1	Gminna Biblioteka Publiczna	Brak danych	dobry	Gminna biblioteka zlokalizowana jest w budynku Miejskiego Centrum Kultury w Piaskach. Uzupelnienie stanowi filia gminnej biblioteki publicznej w Gardzienicach Pierwszych. Jednakże zapotrzebowanie w tym zakresie nie jest w pełni zaspokojone.
Obiekty kultury	Obszar II w mieście Piaski	1	Miejskie Centrum Kultury w Piaskach	Brak danych	dobry	Zapotrzebowanie w tym zakresie nie jest w pełni zaspokojone.
	Brzezice	1	Świątlica wiejska	Brak danych	Brak danych	
	Wola Piasecka	0	-	-	-	
	Kębtów	0	-	-	-	
Obiekty sportowe	-	-	-	-	-	Zapotrzebowanie w tym zakresie nie jest zaspokojone.
Obiekty handlowe i usługowe	Obszar II w mieście Piaski	33	Sprzedaż materiałów budowlanych, wykończenia wnętrz	Brak danych	Brak danych	Zapotrzebowanie w tym zakresie nie jest w pełni zaspokojone, zwłaszcza w przypadku lokali usługowych (punkty apteczne, lokale gastronomiczne)
			Sprzedaż artykułów hydraulicznych	Brak danych	Brak danych	
			Sklep mięsny	Brak danych	Brak danych	
			Zakład usługowy naprawy i strojenia instrumentów muzycznych	Brak danych	Brak danych	
			Sklep patronacki z artykułami chemii przemysłowej	Brak danych	Brak danych	
			Sklep Wielobranżowy	Brak danych	Brak danych	
			Sklep spożywczo-przemysłowy	Brak danych	Brak danych	

			Kwiaciarnia	Brak danych	Brak danych
			Kiosk	Brak danych	Brak danych
			Sklep Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej	Brak danych	Brak danych
			Drogeria	Brak danych	Brak danych
			Sklep Wielobranżowy	Brak danych	Brak danych
			Usługi Pogrzebowe	Brak danych	Brak danych
			Minidelikatesy	Brak danych	Brak danych
			Barbie Studio	Brak danych	Brak danych
			Sklep wędkarski	Brak danych	Brak danych
			Zakład zegarmistrzowski	Brak danych	Brak danych
			Sklep z Art. dziecięcymi	Brak danych	Brak danych
			Sklep z art. przemysłowymi	Brak danych	Brak danych
			Sklep zoologiczno - wędkarski	Brak danych	Brak danych
			Sklep z art. dziecięcymi	Brak danych	Brak danych
			Salon kosmetyczny	Brak danych	Brak danych
			Sklep spożywczo - warzywniczy	Brak danych	Brak danych
			Sklep spożywczo - warzywniczy	Brak danych	Brak danych
			salon fryzjerski	Brak danych	Brak danych
			gabinet kosmetyczny	Brak danych	Brak danych
			fotograf	Brak danych	Brak danych
			dom pogrzebowy	Brak danych	Brak danych
			Usługi - docieplenia, Elewacje	Brak danych	Brak danych
			skład opału, usługi transportowe	Brak danych	Brak danych
			działalność artystyczna	Brak danych	Brak danych
	Kębtów	10	Supermarket	Brak danych	Brak danych
			Stacja paliw	Brak danych	Brak danych
			Sklep z materiałami dekarскими	Brak danych	Brak danych
			Skup złomu	Brak danych	Brak danych
			Wykonawca usług budowlanych	Brak danych	Brak danych
			Warsztat samochodowy	Brak danych	Brak danych
			Stacja paliw, myjnia samochodowa	Brak danych	Brak danych
			Skup złoza	Brak danych	Brak danych
			Punkt skupu dziczyzny	Brak danych	Brak danych
			Sprzedaż serów kozich	Brak danych	Brak danych
	Wola Piasecka	4	Usługi transportowe	Brak danych	Brak danych
			Narzędziownia	Brak danych	Brak danych
			Sklep z materiałami dekarскими i budowlanymi	Brak danych	Brak danych
			Sklep spożywczy	Brak danych	Brak danych
	Brzezice	4	Usługi dekarские	Brak danych	Brak danych
			Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych	Brak danych	Brak danych
			Punkt skupu dziczyzny	Brak danych	Brak danych
			Magazyn zbożowy	Brak danych	Brak danych
Inne	Obszar II w mieście Piaski	1	Szalet	Brak danych	Brak danych

Tereny zielone	Parki	-	0	-	-	-	Na terenie obszaru rewitalizacji brakuje terenów z zielenią uporządkowaną. Jednakże częściowo zapotrzebowanie na zielone obszary rekreacji zaspokojone są przez tereny przy rzece Giełczew oraz przy stawach w Piaskach.
	Skwery/ zieleńce	Obszar II w mieście Piaski	1	Skwer miejski przy ul. Lubelskiej	Brak danych	średni	
	Cmentarze	-	0	-	-	-	W chwili obecnej zapotrzebowanie w tym zakresie zaspokajają cmentarze m.in. na terenie: miasta Piaski, Kawęczyna i Wierchowisk Pierwszych. Nie można jednak wykluczyć, że w bliskiej przyszłości konieczne będzie wygospodarowanie terenu pod nowy cmentarz, być może na obszarze rewitalizacji.
	Zieleń przydrożna	Obszar II w mieście Piaski	11	brak zieleni	Brak danych	dobry	ulica Długosza
				brak zieleni	Brak danych	dobry	ulica 3 Maja
				zielone pobocze	Brak danych	bardzo dobry	ulica Pogorzały Staw
				brak zieleni	Brak danych	dobry	Aleja 500-lecia
				brak zieleni	Brak danych	dobry	ulica Strażacka
				brak zieleni	Brak danych	bardzo dobry	ulica Gardzienicka
				zielone pobocze	Brak danych	dobry	ulica Ogrodowa
				zielone pobocze	Brak danych	dobry	ulica Makarewicka
				zielone pobocze	Brak danych	zadowolający	ulica Polna
				brak zieleni	Brak danych	niezadowolający	ulica Szewska
				brak zieleni	Brak danych	bardzo dobry	ulica Krótka
Kęmbów	1	zielone pobocze	Brak danych	dobry	Droga gminna 105689L		
Wola Piasecka	3	zielone pobocze	Brak danych	zadowolający	Droga gminna 105686L		
		zielone pobocze	Brak danych	dobry	Droga gminna 105689L		
		zielone pobocze	Brak danych	średni	Droga gminna 105690L		
Brzezice	5	zielone pobocze	Brak danych	bardzo dobry	Droga gminna 105702L		
		zielone pobocze	Brak danych	zadowolający	Droga gminna 105703L		
		zielone pobocze	Brak danych	zadowolający	Droga gminna 105704		
		zielone pobocze	Brak danych	zadowolający	Droga gminna 105705L		
zielone pobocze	Brak danych	bardzo dobry	Droga gminna 105707L				
Przestrzenie publiczne	Place publiczne	Brzezice	1	Plac zabaw	2018	bardzo dobry	Na obszarze rewitalizacji zapotrzebowanie na przestrzenie publiczne nie jest w pełni zaspokojone.
		Kęmbów	1	Plac zabaw	2018	bardzo dobry	
		Obszar II w mieście Piaski	1	Plac zabaw	Brak danych	zadowolający	
	Miejsca pamięci	Wola Piasecka	2	Pomnik upamiętniający poległych w 1920 r.	Brak danych	Brak danych	Zapotrzebowanie w tym zakresie jest w pełni zaspokojone.
				Mogiła nieznanego żołnierza z 1944 r.	Brak danych	Brak danych	
	Drogi	Brzezice	5	Droga gminna 105702L	brak danych	bardzo dobry	Dostępność komunikacyjna na obszarze rewitalizacji jest dobra, jednakże część dróg wymaga modernizacji.
Droga gminna 105703L				brak danych	zadowolający		
Droga gminna				brak danych	zadowolający		

			105704		y		
			Droga gminna 105705L	brak danych	zadowolają y		
			Droga gminna 105707L	brak danych	bardzo dobry		
		Kębtów	1	Droga gminna 105689L	brak danych		dobry
		Wola Piasecka	3	Droga gminna 105686L	brak danych		zadowolają y
				Droga gminna 105689L	brak danych		dobry
				Droga gminna 105690L	brak danych		średni
		Obszar II w mieście Piaski	11	ulica Długosza	brak danych		dobry
				ulica 3 Maja	brak danych		dobry
				ulica Pogorzały Staw	brak danych		bardzo dobry
				Aleja 500-lecia	brak danych		dobry
				ulica Strażacka	brak danych		dobry
				ulica Gardzienicka	brak danych		bardzo dobry
	ulica Ogrodowa			brak danych	dobry		
	ulica Makarewicka			brak danych	dobry		
	ulica Polna			brak danych	zadowolają y		
	ulica Szewska			brak danych	niezadowal ający		
ulica Krótka	brak danych	bardzo dobry					
Ciągi piesze i rowerowe	Brzezice	1	Ciąg pieszo- rowerowy	2020	Bardzo dobry	Zapotrzebowanie w tym zakresie nie jest w pełni zaspokojone.	
	Obszar II w mieście Piaski	1	Ciąg pieszo- rowerowy wzdłuż ul. Lubelskiej	2010	dobry		
Budynki jednorodzinne	Brzezice	176	Domy jednorodzinne	1900-2021	niedostatec zny - bardzo dobry	Zapotrzebowanie w tym zakresie jest w pełni zaspokojone.	
	Kębtów, Wola Piasecka	265	Domy jednorodzinne	1952-2021	niedostatec zny - bardzo dobry		
	Obszar miejski II Piaski	352	Domy jednorodzinne	1915-2020	niedostatec zny - bardzo dobry		
Budynki wielorodzinne	Obszar II w mieście Piaski	7	Blok nr 1	1969	zadowolają y	Na obszarze rewitalizacji występują budynki wielorodzinne tylko w mieście Piaski. Na pozostałych terenach zagospodarowanie odbywa się w oparciu o tradycyjny typ zabudowy wiejskiej – zagrodowa lub wolnostojącą jednorodzinna.	
			Blok nr 2	1969	zadowolają y		
			Blok nr 3	1967	zadowolają y		
			Blok nr 4	1971	zadowolają y		
			Blok nr 5	1975	zadowolają y		
			Blok nr 6	1969	zadowolają y		
			Blok nr 7	1998	dobry		
Budynki socjalne i komunalne	Wola Piasecka	1	Budynek komunalny	1970	niezadowal ający	Poza obszarem rewitalizacji Gmina posiada jeszcze 52 mieszkania komunalne. Zapotrzebowanie w tym zakresie jest w pełni zaspokojone.	
zamieszkania	Domy pomocy społecznej	-	0	-	-	Na terenie Gminy Piaski występuje jedynie Niepubliczny Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy "Pod Żółtym Liściem" oraz Ośrodek Rehabilitacyjno-Opiekuńczy VETERIS	
	Zakłady opiekuńczo- lecnicze	-	0	-	-		

						w Bystrzejowicach Drugich. Uwzględniając aktualne trendy demograficzne stwierdza się, iż na obszarze rewitalizacji rośnie zapotrzebowanie na tego typu obiekty.
Hotele i pensjonaty	Brzezice	3	Kwatera Agroturystyczna "Czereśniowo"	Brak danych	Brak danych	Adresy: Brzezice 2, Brzezice 70, Brzezice 101. Na obszarze rewitalizacji miejsca noclegowe udostępniane są głównie przez gospodarstwa rolne (agroturystyka) oraz pole namiotowe. Hotele oraz pensjonaty zlokalizowane są głównie w mieście Świdnik oraz Lublin. Istnieje w tym zakresie zapotrzebowanie.
			Pole namiotowe dla namiotów i przyczep	Brak danych	Brak danych	
			Gospodarstwo agroturystyczne Marysieńka	Brak danych	Brak danych	
Internaty	-	0	-	-	-	Nie istnieje zapotrzebowanie na taka placówkę.
Zakłady karne	-	0	-	-	-	

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

5.9. Wnioski i rekomendacje do części kierunkowej

Na podstawie powyższej diagnozy sformułować można szereg wniosków i rekomendacji, odnoszących się do każdej z pięciu analizowanych sfer, które następnie mogą zostać wykorzystane przy opracowywaniu części kierunkowej Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030. Przedstawiają się one następująco:

Sfera społeczna

Największym wyzwaniem w sferze społecznej na obszarze rewitalizacji jest zmniejszający się udział osób w wieku przedprodukcyjnym, co przy ogólnoeuropejskim trendzie wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym w społeczeństwie, skutkuje natężeniem problemu starzenia się społeczeństwa. Od tego jak liczna jest grupa młodych ludzi w Gminie zależy potencjał demograficzny, który warunkuje przyszłe potencjalne możliwości rozwojowe jednostki samorządu. Duży ich ubytek w krótkim okresie, wynikający z odpływu z Gminy młodych dorosłych (problem zgłaszany przez interesantów) oraz spadkiem dzietności przyczynić się może do stopniowej depopulacji Gminy. Dla ograniczenia tych negatywnych warto zwrócić uwagę na to aby nie tylko zapewnić dogodne warunki do rozwoju najmłodszej części społeczeństwa (miejsca z infrastrukturą społeczną, sportową) ale również zminimalizować powody, które determinują młodych ludzi do migracji (brak miejsc pracy i możliwości rozwoju).

Problemy finansowe mieszkańców obszaru rewitalizacji spowodowane są głównie wysokim bezrobociem, zwłaszcza osób 50+ oraz wyższym udziałem osób z poważnymi problemami zdrowotnymi, które mają ograniczone możliwości zarobkowe. Aby ograniczyć pogłębianie się tej negatywnej sytuacji rekomenduje się wprowadzenie działań o szerokim zakresie wpływających na mieszkańców (począwszy od edukacji i szkoleń) i rynek pracy (stworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej).

Na obszarze rewitalizacji Gminy Piaski konieczne jest również wprowadzenie działań zwiększających aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawach społecznych. To o tyle trudne zadanie, iż na poszczególnych podobszarach dominują grupy z różnymi problemami społecznymi:

- społeczność na podobszarze I cechuje dominacja liczby kobiet, wysoki udział osób starszych i małych dzieci, młodych bezrobotnych oraz osób z ciężkimi i długotrwałymi chorobami;

-
- mieszkańców podobszaru II charakteryzuje wysoki udział kobiet oraz osób najuboższych;
 - podobszar III zamieszkiwany jest w wyższym stopniu przez osoby ciężko chorujące i mające problemy finansowe.

Zatem zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne powinno być pobudzane poprzez działania miękkie, prowadzone w mikroskali i skoncentrowane na poszczególne grupy mieszkańców. Pobudzanie aktywności społecznej poprzez działania miękkie musi być realizowane w obiektach dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Analizy wykazały, iż dużą grupę mieszkańców na obszarze rewitalizacji stanowią osoby ze szczególnymi potrzebami. Aby zapewnić im możliwość aktywnego uczestniczenia w życiu codziennym i życiu społeczności należy uwzględnić ich potrzeby przy realizacji przyszłych inwestycji i w planach modernizacji istniejących budynków i przestrzeni publicznych. Szczególnie istotne jest to na obszarze miejskim, który stanowi główny ośrodek usług Gminy Piaski.

Ważnym aspektem w programie rewitalizacji powinno stanowić bezpieczeństwo mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji zauważalny jest problem z bezpieczeństwem na podobszarze I i II. Biorąc pod uwagę fakt, iż Gmina Piaski jest gminą miejsko-wiejską położoną blisko ośrodka wojewódzkiego o wysokim potencjale rozwojowym, zapewnienie bezpieczeństwa nabiera tu wyjątkowo istotnego znaczenia. Istotne będzie zatem wprowadzenie działań edukacyjnych szkolenia z pierwszej pomocy, zajęcia z samoobrony czy reagowania na potencjalne niebezpieczeństwo) oraz projektów infrastrukturalnych np.: montaż monitoringu i oświetlenia.

Sfera gospodarcza

Jednym ze zdiagnozowanych problemów gospodarczych jest problem z niską liczbą nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych. Wynikać to może z niskiej atrakcyjności wśród inwestorów i potencjału gospodarczego terenów ujętych w obszarze rewitalizacji. Kolejnym aspektem może stanowić niska aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców, którzy powinni stanowić siłę napędową tych obszarów. Aby poprawić atrakcyjność gospodarczą terenu należy podnosić jakość oferowanej infrastruktury i przyjąć rozwiązania formalne ułatwiające prowadzenie działalności na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo należy wprowadzić działania edukacyjne i promujące przedsiębiorczość wśród lokalnych mieszkańców.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Podstawowym problemem w tej sferze jest duża intensywność zabudowy przy jednoczesnej małej ofercie miejsc z infrastrukturą społeczną. Źródłem problemu mogą być wieloletnie zaniedbania urbanistyczne i infrastrukturalne, które mimo stałych dotychczasowych prac remontowych i uchwaleniu miejscowych planów nie wyprowadziły obszaru z sytuacji kryzysowej. Aby poszerzyć ofertę miejsc z infrastrukturą społeczną na obszarze rewitalizacji proponuje się wykorzystać istniejącą infrastrukturę, która na ten moment pozostaje niewykorzystana np.: przekształcenie budynku po dawnej szkole na obiekt z usługami kulturowymi czy przystosowanie budynków OSP do korzystania przez lokalną społeczność.

Kolejnym ze zdiagnozowanych problemów jest niski poziom infrastruktury komunikacyjnej. Wynika on z wyższego udziału względem średniej dróg nieutwardzonych w drogach ogółem na obszarze rewitalizacji. Problem ten należy rozwiązać poprzez modernizację infrastruktury, co skutkować będzie nie tylko podniesieniem jakości życia mieszkańców ale również wzrostem potencjału i atrakcyjności obszaru rewitalizacji wśród inwestorów i przedsiębiorców.

W sferze środowiskowej należy nadal unieszkodliwiać wyroby zawierające azbest. Najpopularniejszymi wyrobami są: pokrycia dachowe, obudowy stalowych konstrukcji nośnych, ściany działowe, elewacje oraz izolacje urządzeń ciepłowniczych. Ich ilość ograniczyć można dzięki wymianie tych elementów. Urząd Miejski, aby przyspieszyć ten proces, może wspomóc mieszkańców przy korzystaniu z istniejących programów lub tworzyć nowe programy dofinansowań. W tym przypadku równie istotna jest kwestia edukacyjna, która pozwoli podwyższyć świadomość mieszkańców dotyczącą wpływu azbestu na zdrowie i życie ludzi.

W Gminie Piaski równie istotne jest zwrócenie uwagi na działania ograniczające negatywną antropopresję w granicach obszaru rewitalizacji zwłaszcza na terenie sołectw Wola Piasecka i Kębłów, które są narażone na wiele negatywnych zjawisk ze względu na wpływ procesów suburbanizacji. Najtrudniejszym wyzwaniem jest konieczność ochrony lokalnej przyrody i krajobrazu przy jednoczesnym rozwoju gospodarczym. Z tego względu istotne jest wprowadzenie działań z zakresu środowiskowej odpowiedzialności biznesu, ładu przestrzennego, edukacji ekologicznej mieszkańców. Uwagę należy również poświęcić zielni towarzyszącej ciągom komunikacyjnym i terenom przy rzece Giełczew.

Niezwykle istotne jest również uwzględnienie działań polegających na zarządzaniu ryzykiem powodziowym, którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej na obszarach charakteryzujących się szczególnym ryzykiem powodzi. Jednocześnie należy zwrócić uwagę także na ograniczenia w rozwoju i możliwości rewitalizacji Gminy wynikające z występowania na jej terenie zagrożenia powodziowego. Zgodnie z ustaleniami Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły „*Właściwym sposobem ochrony przed powodzią jest użytkowanie terenów zalewowych w sposób niewrażliwy na skutki zalania. Najskuteczniejszym i najwłaściwszym sposobem uniknięcia szkód na obszarach narażonych na zalanie wodami powodziowymi jest maksymalne ograniczenie ich zainwestowania, a w szczególności wykluczenie spod zabudowy mieszkaniowej oraz nadmiernego uszczelniania powierzchni (np. parkingi), jak również ochrona i zwiększenie jak największej powierzchni retencyjnej na terenach nadrzecznych poprzez dążenie do osiągnięcia lub utrzymania odpowiedniej ilości zasobów wodnych w sposób naturalny (np. ochrona mokradł, torfowisk, lasów, oczek wodnych czystarorzeczy)*”.

W sferze technicznej, dostępność do infrastruktury sieciowej jest dość mocno zróżnicowana w ramach obszaru rewitalizacji, głównie przez wzgląd na gęstość i charakter zabudowy. Niezadowolająca sytuacja występuje zwłaszcza w przypadku sieci kanalizacyjnej. Najgorsze warunki spośród obszaru rewitalizacji odnotowano w miejscowości Wola Piasecka, która ma ograniczony dostęp do sieci wodociągowej oraz brak dostępu do sieci kanalizacyjnej. Uwzględniając przy tym kumulację problemów społecznych oraz wysoki potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji zaleca się stopniowy rozwój infrastruktury sieciowej w celu podniesienia atrakcyjności tego obszaru zarówno dla potencjalnych mieszkańców jak i inwestorów i przedsiębiorców. W miejscach cechujących się rozdrobnioną zabudową należy ułatwić mieszkańcom wymianę niespełniających już wymogów zbiorników na nieczystości na nowe przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W przypadku infrastruktury sieciowej należy również podkreślić występowanie na podobszarze III gazociągu wysokiego ciśnienia, który bezwzględnie wpływa na użytkowanie sąsiadujących terenów. Ponadto na terenie podobszaru I i II zlokalizowany jest gazociąg średniego ciśnienia. Wymogi na tym terenie reguluje Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie

(Dz. U. z 2013 r. poz. 640) oraz ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029). Jednakże gazociąg przebiega na podobszarze III głównie przez obszary o szczególnym zagrożeniu powodzią, zatem w pobliżu zaleca się unikanie obszarów zabudowy (najbliższy znajduje się ok. 300 m od gazociągu) oraz unikanie lokalizacji w sąsiedztwie gazociągu projektów rewitalizacyjnych, które nie spełniają wymogów z powyższych dokumentów.

Na niski udział nowej zabudowy mieszkaniowej w budynkach ogółem na obszarze rewitalizacji ma wpływ m.in.: problem opisany powyżej. Niewystarczająca liczba miejsc pracy i mało rozwinięta oferta miejsc z infrastrukturą społeczną oraz terenów rekreacyjnych, wyższy udział dróg nieutwardzonych dodatkowo obniża atrakcyjność tego terenu wśród potencjalnych mieszkańców. Aby poprawić tę sytuację rekomendowane są: poszerzenie oferty miejsc z infrastrukturą społeczną, modernizacja infrastruktury sieciowej i komunikacyjnej, racjonalne wyznaczanie w dokumentach stanowiących akty prawa miejscowego terenów o funkcji mieszkaniowej uzupełniającą istniejącą zabudowę tak aby ograniczyć rozdrobnienie obszarów zabudowy i utrudnić rozwój infrastruktury sieciowej.

Kryzys na lokalnym rynku pracy często prowadzi do problemów finansowych całych rodzin. Wiele z nich nie stać na zakup mieszkania lub finansowo nie mogą sobie pozwolić na zapewnienie minimalnych warunków mieszkaniowych poprzez remont nieruchomości. Z pomocą mieszkańcom w takiej sytuacji życiowej powinien przychodzić Urząd Miejski, który zapewnia potrzebującym mieszkania komunalne. Niestety, przez rosnące ceny nieruchomości Gminy nie zawsze mają finanse na poszerzanie zasobu mieszkań komunalnych. Co za tym idzie czas oczekiwania na przyznanie takiej nieruchomości w użytkowanie czeka się bardzo długo. Dlatego lepszym rozwiązaniem jest stałe poprawianie jakości życia mieszkańców poprzez inwestycje społeczne i gospodarcze, które ograniczą liczbę osób z problemami finansowymi. W przypadku mieszkańców zagrożonych ubóstwem zaleca się poprzez działania miękkie podnosić ich kompetencje, zwracając uwagę zwłaszcza na osoby niepełnoletnie, które potrzebują wsparcia i wiedzy specjalistów.

Aby podnieść jakość życia wszystkich mieszkańców należy pamiętać zwłaszcza o grupie osób ze szczególnymi potrzebami, do których należą m.in.: rodzice z małymi dziećmi, osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Pod tym względem niezadowolające warunki występują zwłaszcza na Obszarze II w mieście Piaski, który charakteryzuje się wysokim udziałem osób z niepełnosprawnością wśród mieszkańców oraz na terenie sołectwa Kębtów, który zamieszkiwany jest przez wyższą od średniej dla Gminy liczbą osób w wieku senioralnym. Działania Urzędu Miejskiego powinny skupić się na przyjęciu rozwiązań zwłaszcza architektonicznych, które umożliwią korzystanie z obiektów publicznych wszystkim mieszkańcom.

6. Wizja stanu docelowego obszaru rewitalizacji oraz cele i kierunki działań

Zgodnie Ustawą o rewitalizacji (art. 15 ust. 1. pkt 3. i 4.), obligatoryjnym elementem dokumentu GPR jest opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji oraz określenie celów i odpowiadających im kierunków działań, służących eliminacji bądź ograniczeniu zdiagnozowanych problemów. Zarówno wizja jak i cele powinny wzajemnie się dopełniać, tworząc spójną całość.

6.1. Wizja

Wizja stanu docelowego obszaru poddanego procesowi rewitalizacji stanowi rodzaj słownej wizualizacji oczekiwanego stanu i pożądaných warunków obserwowalnych również z zewnątrz, do osiągnięcia, których Gmina będzie dążyć w określonej perspektywie czasu. Dobra wizja powinna być ambitna, ale równocześnie realna do wykonania. Ważna jest również jej zwięzłość oraz godne brzmienie, które zachęci do działania.

Wizję sporządza się w oparciu o analizę kierunków rozwoju zawartych w obowiązujących dokumentach strategicznych Gminy oraz konsultacje społeczne z interesariuszami rewitalizacji. W celu zachowania jej kompleksowości, uwzględnione powinny być w niej wszystkie niezbędne aspekty, a przede wszystkim społeczne i gospodarcze.

Punktem wyjścia do opracowania przedmiotowej wizji Gminy Piaski były misje zawarte w następujących dokumentach:

- Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2016–2023,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026.

Zawarte w nich istotne kwestie w danym opracowaniu zostały rozwinięte i uszczegółowione. Ponadto uwzględniono uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, czyli wynikające z diagnozy potencjały, problemy wskazane w analizie wskaźnikowej i jakościowej oraz czynniki niezależne od działań podejmowanych na szczeblu gminnym. Bazową zasadą, którą kierowano się tworząc wizję obszaru rewitalizacji, było dążenie do koncentracji środków i działań, determinujących powstanie zauważalnie pozytywnych zmian. W rezultacie wypracowana została **wizja** o następującym brzmieniu:

W 2030 roku na obszarze rewitalizacji w Gminie Piaski zauważalne jest zarówno ożywienie społeczne jak i gospodarcze. Mieszkańcy wykazują się wysoką aktywnością społeczną, wykorzystując przy tym zrewitalizowane obiekty kulturalno-rekreacyjne. Powoduje to zmniejszenie występowania problemu wykluczenia społecznego i patologii. Bogate życie kulturalne Gminy skutecznie podniosło poziom atrakcyjności osiedleńczej. Ponadto trudności w codziennym funkcjonowaniu osób ze szczególnymi potrzebami nie są dyskryminowane. Dzięki przeprowadzeniu licznych szkoleń i zajęć wyrównujących szansę oraz poszerzenie oferty edukacyjnej w placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych zwiększyło potencjał kompetencji miękkich i kwalifikacji u absolwentów.

Wpłynęło to pozytywnie na rozwój gospodarczy obszaru. Młodzi rodzice wracają szybciej do

pracy dzięki zwiększonej liczbie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a młodzi ludzie nie mają problemów na rynku pracy dzięki nabytej wiedzy i umiejętności. Wysoka jakość życia mieszkańców wpływa bezpośrednio na poczucie bezpieczeństwa i sprzyja odwadze w prowadzeniu działalności gospodarczej.

Wysoka atrakcyjność inwestycyjna wsparta została przez doskonałe skomunikowanie obszaru i wyposażenie w infrastrukturę techniczną, w tym systemy indywidualne. Wszystkie budynki mieszkalne podłączone są do sieci wodociągowej i posiadają w pełni wyposażoną łazienkę poprawiając tym samym stan techniczny budynków na terenie obszaru.

Dostosowana przestrzeń publiczna do potrzeb wszystkich mieszkańców przyczyniła się do zachowania ładu przestrzennego, podobnie jak znaczące ograniczenie rozdrobnienia zabudowy. Mieszkańcy chętnie korzystają również z licznej infrastruktury społecznej.

Wszystkie przeprowadzone działania priorytetowo traktowały zachowanie walorów środowiska przyrodniczego, a dzięki temu wartość środowiska przyrodniczego nie uległa zmniejszeniu. Ponadto podczas przeprowadzonych inwestycji, systematycznie usuwane oraz unieszkodliwiane były wyroby zawierające azbest. Przyczyniło się to do zlikwidowania szkodliwego oddziaływania tych wyrobów na środowisko i zdrowie mieszkańców na obszarze rewitalizacji.

Oczekiwania uwzględnione w powyższej wizji zostały podzielone w odniesieniu do każdej z pięciu sfer rewitalizacji: społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej.

6.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, cele wraz z kierunkami działań służą eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk. Ponadto powinno się wyznaczać je w sposób na tyle precyzyjny i zrozumiały, by nie stanowiło problemu ich osiągnięcie. Tak wypracowane cele rewitalizacji stanowią swego rodzaju ucieleśnienie przyjętej wizji.

W prawidłowym formułowaniu celów pomaga koncepcja S.M.A.R.T., według której zapisane w Programie cele rewitalizacji powinny być:

S	– skonkretyzowane (ang. specific) w jasny sposób określać, czego dotyczy Gminny Program Rewitalizacji oraz w jaki sposób zamierza się osiągnąć planowane efekty
M	– mierzalne (ang. measurable) można je zmierzyć, używając odpowiednio dobranych wskaźników
A	– osiągalne (ang. achievable) wykonalne pod względem technicznym, biorąc pod uwagę zakres GPR
R	– realistyczne (ang. relevant) opracowane w oparciu o dostępne środki, czas i możliwy do zrealizowania zakres interwencji
T	– określone w czasie (ang. time-bound) zostaną zrealizowane w wyznaczonym horyzoncie czasowym

Zastosowanie się do powyższych reguł wymaga od twórców programu dogłębnej analizy przewidywanych rezultatów. W ten sposób ogranicza się do minimum ryzyko przyjęcia

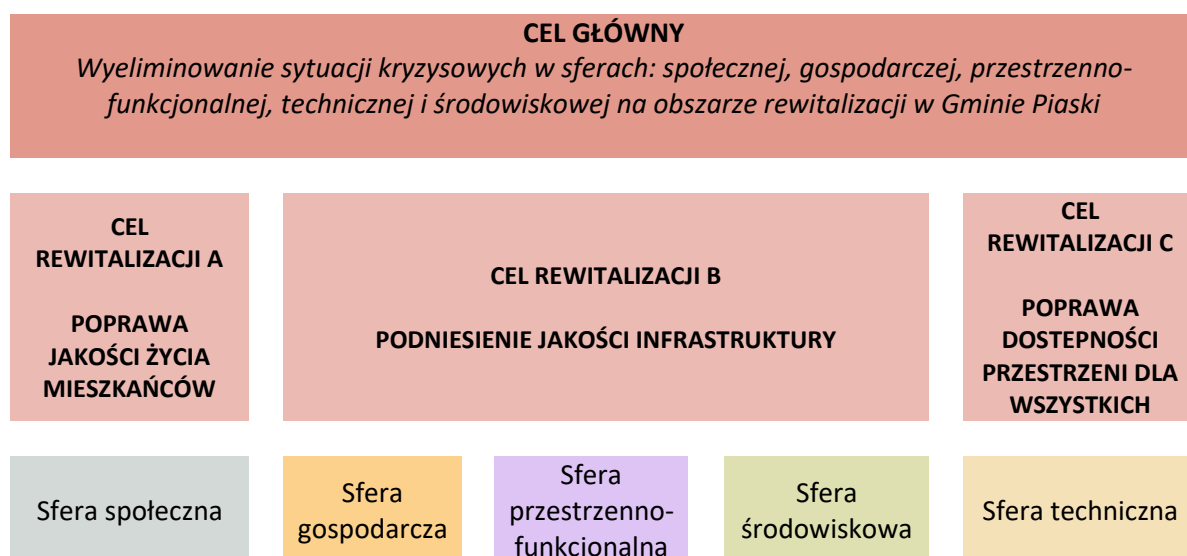
abstrakcyjnych i nierealnych celów, zaś te, które zostaną wyznaczone wcześniej wspomniana metodą, zapewniają wysoki poziom satysfakcji po ich zrealizowaniu.

W niniejszym dokumencie obowiązuje hierarchiczny układ celów, który charakteryzuje: jeden cel główny podporządkowany wizji, trzy cele strategiczne, podlegające im cele operacyjne oraz kierunki działań rewitalizacyjnych. Struktura celów jest więc de facto pięciostopniowa, a jej ideowy schemat zaprezentowano poniżej.

Źródło: opracowanie własne

Przedstawiony powyżej układ wizji i celów rewitalizacyjnych traktowany jest jako stały przez cały czas obowiązywania Programu. Gdy będzie to możliwe to sugerowana jest kontynuacja formy w kolejnych dokumentach, realizowanych po 2030 roku. Dopuszcza się natomiast zmiany na etapie celów operacyjnych i kierunków działań, które mogą być dołączane do Programu (bądź z niego wykreślane po zrealizowaniu) w trybie śródk okresowej aktualizacji dokumentu. Poniżej została zaprezentowana struktura celów i kierunków działań, przyjętych w niniejszym opracowaniu w podziale na podobszary rewitalizacji:

PODOBSZAR REWITALIZACJI I SOŁECTWA: WOLA PIASECKA I KĘBLÓW	PODOBSZAR REWITALIZACJI II OBSZAR II W MIEŚCIE PIASKI	PODOBSZAR REWITALIZACJI III SOŁECTWO BRZEZICE
CEL SZCZEGÓŁOWY I.A.1. Zróżnicowana oferta spędzania wolnego czasu	CEL SZCZEGÓŁOWY II.A.1. Zróżnicowana oferta spędzania wolnego czasu	CEL SZCZEGÓŁOWY III.A.1. Zróżnicowana oferta edukacyjna i spędzania wolnego czasu
CEL SZCZEGÓŁOWY I.A.2. Aktywizacja i integracja wykluczonych	CEL SZCZEGÓŁOWY II.A.2. Aktywizacja i integracja wykluczonych	CEL SZCZEGÓŁOWY III.B.1. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone
CEL SZCZEGÓŁOWY I.B.1. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone	CEL SZCZEGÓŁOWY II.B.1. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone	CEL SZCZEGÓŁOWY III.C.1. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
CEL SZCZEGÓŁOWY I.C.1. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	CEL SZCZEGÓŁOWY II.C.1. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	

Tabela 12. Cele, kierunki działań oraz zdiagnozowane problemy i potencjały poszczególnych podobszarów rewitalizacji w Gminie Piaski

Podobszar rewitalizacji I – sołectwa Kęblów i Wola Piasecka							
Cel szczegółowy	Kierunki działań	Zdiagnozowane problemy		Zdiagnozowane potencjały		Potencjalni beneficjenci	Miernik
Cel rewitalizacji: I.A. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW							
I.A.1. Zróżnicowana oferta spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> - działania w zakresie e-learningu, podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kreowania postaw przedsiębiorczych i pobudzania innowacyjności; - wsparcie placówek edukacyjnych celem maksymalizowania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zarówno w ramach przedmiotów szkolnych jak i zajęć dodatkowych; - promowanie kształcenia zawodowego, technicznego oraz nauki rzemiosł tradycyjnych wśród uczniów i osób przekwalifikowujących się, w tym w szczególności zagrożonych wykluczeniem; - organizacja wydarzeń kulturowych oraz wsparcie inicjatyw oddolnych z zakresu lokalnej kultury i tradycji, sprzyjających ożywieniu przestrzeni publicznej i budowaniu patriotyzmu lokalnego; - tworzenie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty sportowo-rekreacyjnej, adresowanej do mieszkańców wszystkich pokoleń; - promocja sportu, wszelkiego rodzaju aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców; 	I.1.	I.2.	I.1.	I.2.	<ul style="list-style-type: none"> - Osoby bezrobotne - 28 - Dzieci i Młodzież – 125 - Seniorzy – 132 - Osoby z niepełnosprawnościami – 16 - NGO – 3 - Mieszkańcy całej Gminy – 10 359 	<ul style="list-style-type: none"> 1. Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturowych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji); 2. Liczba zajęć pozalekcyjnych;
I.A.2. Aktywizacja i integracja wykluczonych	- tworzenie programów, skierowanych do osób młodych z tzw. marginesu	I.2.	I.3.	I.1.	I.2.		3. Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjno-

	<p>społecznego, sprzyjających ich uniezależnieniu od pomocy społecznej oraz przełamaniu wszelkich ograniczeń;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów dla osób młodych zagrożonych marginalizacją społeczną z zakresu budowania pozytywnych relacji międzyludzkich oraz otwierania się na zachowania, normy i styl życia spoza dotychczas znanego im środowiska; - wsparcie organizacyjne dla projektów oddolnych, służących integracji społecznej osób młodych oraz budowaniu akceptacji, zrozumienia i poczucia przynależności; - wsparcie działań aktywizujących seniorów i wzmacniających ich integrację, w tym integrację międzypokoleniową, poprzez pomoc dla funkcjonowania klubów seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz wspólną aktywność grup społecznych w różnym wieku, sprzyjających wymianie doświadczeń, wzajemnej inspiracji i akceptacji; 	<table border="1"> <tr><td>I.8.</td><td>I.12.</td></tr> <tr><td>I.13.</td><td>I.1.</td></tr> <tr><td>I.14.</td><td>I.15.</td></tr> <tr><td>I.7.</td><td></td></tr> </table>	I.8.	I.12.	I.13.	I.1.	I.14.	I.15.	I.7.			<table border="1"> <tr><td>I.3.</td></tr> </table>	I.3.		<p>integracyjnych;</p>
I.8.	I.12.														
I.13.	I.1.														
I.14.	I.15.														
I.7.															
I.3.															
<p>Cel rewitalizacji: I.B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY</p>															

<p>I.B.1. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreowanie estetycznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych, mających charakter „magnesu”, wykorzystujących potencjał regionu i wpływających na rozwój turystyki; - wsparcie aranżowania „wiejskich” przestrzeni publicznych lub półpublicznych, sprzyjających integracji sąsiedzkiej, budowaniu tożsamości lokalnej oraz wspierających aktywność obywatelską mieszkańców; - propagowanie i rozwijanie infrastruktury przyjaznej środowisku; - poprawa stanu infrastruktury technicznej; - przekształcanie istniejących oraz tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym terenów zielonych w celu stworzenia miejsc integracji społeczności; - modernizacja i remonty budynków publicznych w celu utworzenia miejsc integracji i aktywności społecznej; 	<table border="1"> <tr><td>I.16.</td><td>I.17.</td></tr> <tr><td>I.18.</td><td>I.19.</td></tr> <tr><td>I.20.</td><td>I.21.</td></tr> </table>	I.16.	I.17.	I.18.	I.19.	I.20.	I.21.	<table border="1"> <tr><td>I.1.</td><td>I.4.</td></tr> </table>	I.1.	I.4.	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy sołectwa Kębtów – 329 - Mieszkańcy sołectwa Wola Piasecka – 353 - NGO – 3 - Dzieci i Młodzież – 125 - Seniorzy – 132 	<p>1. Liczba zrewitalizowanych przestrzeni i obiektów</p>
I.16.	I.17.												
I.18.	I.19.												
I.20.	I.21.												
I.1.	I.4.												
Cel rewitalizacji: I.C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH													
<p>I.C.1. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej zapewniając dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami do przestrzeni publicznych; - modernizacja budynków użyteczności publicznej w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do usług publicznych; - tworzenie nowych i dostosowanie istniejących przestrzeni publicznych do 	<table border="1"> <tr><td>I.22.</td><td>I.23.</td></tr> </table>	I.22.	I.23.	<table border="1"> <tr><td>II.8.</td><td>II.9.</td></tr> <tr><td>II.10.</td><td>II.11.</td></tr> <tr><td>II.12.</td><td></td></tr> </table>	II.8.	II.9.	II.10.	II.11.	II.12.		<ul style="list-style-type: none"> - Seniorzy – 132 - Osoby z niepełnosprawnościami – 16 - Rodzice dzieci do lat 3 - 66 	<p>1. Liczba przestrzeni i obiektów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;</p>
I.22.	I.23.												
II.8.	II.9.												
II.10.	II.11.												
II.12.													

	osób ze szczególnymi potrzebami;																		
Podobszar rewitalizacji II- Obszar II w mieście Piaski																			
Cel szczegółowy	Kierunki działań	Zdiagnozowane problemy	Zdiagnozowane potencjały	Potencjalni beneficjenci	Miernik														
Cel rewitalizacji: II.A. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW																			
II.A.1. Zróżnicowana oferta spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> - działania w zakresie e-learningu, podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kreowania postaw przedsiębiorczych i pobudzania innowacyjności; - wsparcie placówek edukacyjnych celem maksymalizowania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zarówno w ramach przedmiotów szkolnych jak i zajęć dodatkowych; - promowanie kształcenia zawodowego, technicznego oraz nauki rzemiosł tradycyjnych wśród uczniów i osób przekwalifikowujących się, w tym w szczególności zagrożonych wykluczeniem; - organizacja wydarzeń kulturowych oraz wsparcie inicjatyw oddolnych z zakresu lokalnej kultury i tradycji, sprzyjających ożywieniu przestrzeni publicznej i budowaniu patriotyzmu lokalnego; - tworzenie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty sportowo-rekreacyjnej, adresowanej do mieszkańców wszystkich pokoleń; - promocja sportu, wszelkiego rodzaju aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców; 	<table border="1"> <tr><td>II.4.</td><td>II.5.</td></tr> <tr><td>II.6.</td><td>II.11.</td></tr> <tr><td>II.12.</td><td>II.13.</td></tr> </table>	II.4.	II.5.	II.6.	II.11.	II.12.	II.13.	<table border="1"> <tr><td>II.1.</td><td>II.2.</td></tr> <tr><td>II.3.</td><td>II.4.</td></tr> <tr><td>II.5.</td><td>II.6.</td></tr> <tr><td>II.7.</td><td></td></tr> </table>	II.1.	II.2.	II.3.	II.4.	II.5.	II.6.	II.7.		<ul style="list-style-type: none"> - Osoby bezrobotne - 27 - Dzieci i Młodzież – 155 - Seniorzy – 275 - Osoby z niepełnosprawnościami - 23 - NGO – 2 - Mieszkańcy całej Gminy – 10 359 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturowych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji); 2. Liczba zajęć pozalekcyjnych;
II.4.	II.5.																		
II.6.	II.11.																		
II.12.	II.13.																		
II.1.	II.2.																		
II.3.	II.4.																		
II.5.	II.6.																		
II.7.																			
II.A.2. Aktywizacja i integracja wykluczonych	<ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów, skierowanych do osób młodych z tzw. marginesu społecznego, sprzyjających ich uniezależnieniu od pomocy społecznej 	<table border="1"> <tr><td>II.1.</td><td>II.2.</td></tr> <tr><td>II.3.</td><td>II.4.</td></tr> <tr><td>II.5.</td><td>II.6.</td></tr> </table>	II.1.	II.2.	II.3.	II.4.	II.5.	II.6.	<table border="1"> <tr><td>II.1.</td><td>II.2.</td></tr> <tr><td>II.3.</td><td>II.4.</td></tr> <tr><td>II.5.</td><td>II.6.</td></tr> </table>	II.1.	II.2.	II.3.	II.4.	II.5.	II.6.		<ol style="list-style-type: none"> 3. Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjno-integracyjnych na obszarze rewitalizacji; 		
II.1.	II.2.																		
II.3.	II.4.																		
II.5.	II.6.																		
II.1.	II.2.																		
II.3.	II.4.																		
II.5.	II.6.																		

	<p>oraz przełamaniu wszelkich ograniczeń;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzenie programów dla osób młodych zagrożonych marginalizacją społeczną z zakresu budowania pozytywnych relacji międzyludzkich oraz otwierania się na zachowania, normy i styl życia spoza dotychczas znanego im środowiska; - wsparcie organizacyjne dla projektów oddolnych, służących integracji społecznej osób młodych oraz budowaniu akceptacji, zrozumienia i poczucia przynależności; - wsparcie działań aktywizujących seniorów i wzmacniających ich integrację, w tym integrację międzypokoleniową, poprzez pomoc dla funkcjonowania klubów seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz wspólną aktywność grup społecznych w różnym wieku, sprzyjających wymianie doświadczeń, wzajemnej inspiracji i akceptacji; 	<table border="1"> <tr> <td>II.7.</td> <td>II.8.</td> </tr> <tr> <td>II.9.</td> <td>II.10.</td> </tr> </table>	II.7.	II.8.	II.9.	II.10.	<table border="1"> <tr> <td>II.7.</td> </tr> </table>	II.7.							
II.7.	II.8.														
II.9.	II.10.														
II.7.															
Cel rewitalizacji: I.B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY															
II.B.1. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone	<ul style="list-style-type: none"> - kreowanie estetycznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych, mających charakter „magnesu”, wykorzystujących potencjał regionu i wpływających na rozwój turystyki; - wsparcie aranżowania „wiejskich” przestrzeni publicznych lub półpublicznych, sprzyjających integracji sąsiedzkiej, budowaniu tożsamości lokalnej oraz wspierających aktywność obywatelską mieszkańców; - propagowanie i rozwijanie infrastruktury przyjaznej środowisku; 	<table border="1"> <tr> <td>II.16.</td> <td>II.17.</td> </tr> <tr> <td>II.18.</td> <td>II.19.</td> </tr> <tr> <td>II.20.</td> <td></td> </tr> </table>	II.16.	II.17.	II.18.	II.19.	II.20.		<table border="1"> <tr> <td>II.9.</td> <td>II.10.</td> </tr> <tr> <td>II.11.</td> <td>II.12.</td> </tr> </table>	II.9.	II.10.	II.11.	II.12.	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy miasta Piaski - 2497 - Dzieci i Młodzież - 155 - Seniorzy - 275 	1. Liczba zrewitalizowanych przestrzeni i obiektów
II.16.	II.17.														
II.18.	II.19.														
II.20.															
II.9.	II.10.														
II.11.	II.12.														

	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu infrastruktury technicznej; - przekształcanie istniejących oraz tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym terenów zielonych w celu stworzenia miejsc integracji społeczności; - modernizacja i remonty budynków publicznych w celu utworzenia miejsc integracji i aktywności społecznej; 				
Cel rewitalizacji: II.C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH					
II.C.1. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej zapewniając dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami do przestrzeni publicznych; - modernizacja budynków użyteczności publicznej w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do usług publicznych; - tworzenie nowych i dostosowanie istniejących przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami; 	II.14. II.15.	II.8. II.9. II.10. II.11. II.12.	<ul style="list-style-type: none"> - Seniorzy – 275 - Osoby z niepełnosprawnościami – 23 - Rodzice dzieci do lat 3 - 60 	1. Liczba przestrzeni i obiektów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;
Podobszar rewitalizacji III – sołectwo Brzezice					
Cel szczegółowy	Kierunki działań	Zdiagnozowane problemy	Zdiagnozowane potencjały	Potencjalni beneficjenci	Miernik
Cel rewitalizacji: III.A. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW					
III.A.1. Zróżnicowana oferta edukacyjna i spędzania wolnego czasu	<ul style="list-style-type: none"> - działania w zakresie e-learningu, podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kreowania postaw przedsiębiorczych i pobudzania innowacyjności; - wsparcie placówek edukacyjnych celem maksymalizowania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zarówno w ramach przedmiotów szkolnych jak i zajęć dodatkowych; - promowanie kształcenia zawodowego, 	III.1. III.2. III.3. III.4. III.5. III.6. III.7.	III.1. III.2. III.3. III.4. III.5. III.6. III.7.	<ul style="list-style-type: none"> - Osoby bezrobotne - 22 - Dzieci i Młodzież – 72 - Seniorzy – 74 -Osoby z niepełnosprawnościami – 3 - NGO – 3 - Mieszkańcy całej gminy – 	1. Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturowych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji (imprezy Ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji) 2. Liczba zajęć pozalekcyjnych

	<p>technicznego oraz nauki rzemiosł tradycyjnych wśród uczniów i osób przekwalifikowujących się, w tym w szczególności zagrożonych wykluczeniem;</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja wydarzeń kulturowych oraz wsparcie inicjatyw oddolnych z zakresu lokalnej kultury i tradycji, sprzyjających ożywieniu przestrzeni publicznej i budowaniu patriotyzmu lokalnego; - tworzenie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty sportowo-rekreacyjnej, adresowanej do mieszkańców wszystkich pokoleń; - promocja sportu, wszelkiego rodzaju aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia wśród mieszkańców; 			10 359									
Cel rewitalizacji: III.B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY													
III.B.1. Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone	<ul style="list-style-type: none"> - kreowanie estetycznych przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych, mających charakter „magnesu”, wykorzystujących potencjał regionu i wpływających na rozwój turystyki; - wsparcie aranżowania „wiejskich” przestrzeni publicznych lub półpublicznych, sprzyjających integracji sąsiedzkiej, budowaniu tożsamości lokalnej oraz wspierających aktywność obywatelską mieszkańców; - propagowanie i rozwijanie infrastruktury przyjaznej środowisku; - poprawa stanu infrastruktury technicznej; - przekształcanie istniejących oraz tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym terenów zielonych w celu stworzenia miejsc integracji 	<table border="1"> <tr> <td style="background-color: #c00000; color: white;">III.8</td> <td style="background-color: #c00000; color: white;">III.9</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #c00000; color: white;">III.10</td> <td style="background-color: #c00000; color: white;">III.11</td> </tr> </table>	III.8	III.9	III.10	III.11	<table border="1"> <tr> <td style="background-color: #c0c000;">III.4</td> <td style="background-color: #c0c000;">III.6</td> </tr> <tr> <td style="background-color: #c0c000;">III.8</td> <td style="background-color: #c0c000;">III.9</td> </tr> </table>	III.4	III.6	III.8	III.9	<ul style="list-style-type: none"> - Mieszkańcy sołectwa Brzezice – 436 - Osoby z niepełnosprawnościami – 72 	1.Liczba zrewitalizowanych przestrzeni i obiektów
III.8	III.9												
III.10	III.11												
III.4	III.6												
III.8	III.9												

	<p>społeczności;</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja i remonty budynków publicznych w celu utworzenia miejsc integracji i aktywności społecznej; 					
Cel rewitalizacji: III.C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH						
III.C.1. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	<ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej zapewniając dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami do przestrzeni publicznych; - modernizacja budynków użyteczności publicznej w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do usług publicznych; - tworzenie nowych i dostosowanie istniejących przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami; 	III.12	III.13	III.4. III.9.	<ul style="list-style-type: none"> - Seniorzy – 74 - Osoby z niepełnosprawnościami – 3 - Rodzice dzieci do lat 3 - 40 	1. Liczba przestrzeni i obiektów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;

Źródło: opracowanie własne

7. Podstawowe i uzupełniające projekty rewitalizacyjne

Konieczność opisu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym, ale również gospodarczym, infrastrukturalnym, środowiskowym lub funkcjonalno-przestrzennym, wynika bezpośrednio z art. 15 ust. 1. pkt 5. Ustawy o rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji obligatoryjnie powinien zawierać listę planowanych projektów rewitalizacyjnych oraz charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć.

7.1. Lista projektów rewitalizacyjnych

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, lista projektów rewitalizacyjnych powinna być sporządzona w formie opisowej, zawierając przy tym: nazwy poszczególnych przedsięwzięć, wskazanie realizujących je podmiotów, zakres zadań planowanych do wykonania w ramach każdej inwestycji, lokalizację, szacowane wartości oraz prognozę rezultatów poszczególnych działań wraz z metodą ich oceny.

Głównym założeniem przy wyborze projektów do dokumentu Programu Rewitalizacji była chęć osiągnięcia równowagi pomiędzy przedsięwzięciami o charakterze nieinfrastrukturalnym oraz infrastrukturalnym. Zaprezentowana poniżej lista projektów nie ogranicza się zatem do zadań twardych, ale uwzględnia również inwestycje w zasoby ludzkie, które są istotnym elementem procesu rewitalizacji. Tabele opisujące przedsięwzięcia zawierają opis zgodny z zasadami określonymi w Ustawie o rewitalizacji, podając ich tytuły, zakres, lokalizację, podmioty realizujące, szacowane wartości i prognozowane rezultaty. Ponadto wskazane zostały cele, w które wpisuje się projekt oraz określono wskaźniki monitorujące jego efekty. Biorąc pod uwagę zasadę koncentracji, na poniższej liście projektów rewitalizacyjnych znalazły się również przedsięwzięcia, dla których przewiduje się lokalizację znacznie szerszą niż wyznaczony obszar interwencji, ale mające znaczny wpływ na poprawę sytuacji w Gminie Piaski, wraz ze szczegółowym uzasadnieniem tego wpływu.

Tabela 13. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych		
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 1	Nazwa przedsięwzięcia	UTWORZENIE CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ W KĘBŁOWIE
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar I obszaru rewitalizacji (sołectwa: Wola Piasecka i Kębłów)
		Kębłów 23 Nr działki 450/2
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski
	Partner projektu	Ochotnicza Straż Pożarna w Kębłowie
Zakres zadań przedsięwzięcia	<p>Przedmiotem projektu jest jednokondygnacyjny (poddasze nieużytkowane) i niepodpiwniczony budynek na niezagospodarowanym terenie. Budynek składa się z garażu na samochód OSP oraz sali świetlicy z małym węzłem sanitarnymi i aneksem kuchennym. Obecnie stan techniczny budynku jest zły. Jest to obiekt zdegradowany, ponieważ nie spełnia aktualnych wymogów technicznych i użytkowych. Ponadto budynek nie jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>W ramach zadania planuje się przebudowę istniejącego budynku w celu nadania mu nowych funkcji integracji społeczno-gospodarczej. Prace budowlane w budynku polegać ma</p>	

	<p>na przebudowie i rozbudowie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Kębłowie wraz z zewnętrzną instalacją energetyczną kablową i oświetleniową, przebudową sieci energetycznej oraz utwardzeniami terenu na działkach nr 450/2 i 450/1. Projekt ma na celu wprowadzenie nowych funkcji, które spowodują wielofunkcyjność obiektu. Polegać ona będzie na wyznaczeniu dwóch stref w obiekcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ strefa OSP – zaspokajająca potrzeby strażaków, ○ strefa wielofunkcyjna – sale wraz z zapleczem sanitarnym i kuchennym dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. <p>Teren wokół budynku zostanie utwardzony w celu wyznaczenia miejsc parkingowych oraz wewnętrznej komunikacji. Teren zostanie uzupełniony zielenią ozdobną. Zakup nowego wyposażenia budynku pozwoli na stworzenie miejsca spotkań i integracji społeczności lokalnej.</p> <p>Zakres interwencji przedsięwzięcia obejmuje stworzenie infrastruktury społeczno-gospodarczej przyczyniającej się do włączenia społecznego oraz przyczynia się do ochrony, rozwoju i promowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.</p> <p>Przedsięwzięcie ukierunkowane będą na rozwijanie aktywności społecznej, dzięki dostosowaniu budynku remizy OSP do realizacji działań integracyjnych. W zrewitalizowanym budynku planowana jest realizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ przedsięwzięcia nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; ○ przedsięwzięcia nr 7 „Społecznie aktywni”; <p style="text-align: center;">Fot. 1. Stan aktualny budynku w Kębłowie</p> <p style="text-align: right;">Źródło: Urząd Miejski w Piaskach</p>
Okres realizacji	2024-2029
Szacowana wartość	3 000 000 zł
Źródło finansowania	☐ Krajowe środki publiczne ☒ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☐ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☐ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☒ Środki własne JST
	Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 FELU.07.06 Infrastruktura usług i integracji społecznej
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
Grupa docelowa przedsięwzięcia	Dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej lub ją opuszczające, mieszkańcy obszarów o niezadawalającej dostępności do usług społecznych (w tym słabiej rozwiniętych gospodarczo i terenów wiejskich), osoby doświadczające przemocy, w tym przemocy w rodzinie, osoby lub rodziny wykluczone lub zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby uciekające z terenu Ukrainy, oraz otoczenie tych osób (m.in.

	rodzina, środowisko lokalne), osoby narażone na umieszczenie w instytucjach całodobowych lub przebywające w instytucjach całodobowych, osoby potrzebujące interwencji kryzysowej, osoby usamodzielniane (w tym osoby dorosłe), osoby usamodzielniane i opuszczające pieczę zastępczą, osoby w kryzysie bezdomności i zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym, osoby wymagające wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, osoby z niepełnosprawnościami.
Prognozowane rezultaty	Stworzenie miejsca integracji społeczności lokalnej i miejsca lokalizacji organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania patologiom i wykluczeniu społecznemu. Niniejsze przedsięwzięcie wspierać będzie włączenie społeczno-gospodarcze społeczności lokalnej w tym: grup w niekorzystnej sytuacji dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi społeczne.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt., • Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) – 1 szt., • Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi społeczne – 1 szt. <p><u>Wskaźnik rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych podmiotów realizujących usługi społeczne – 150 osób.
Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	<p>CEL REWITALIZACJI B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY Cel szczegółowy I.B.1. - Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone</p> <p>CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH Cel szczegółowy I.C.1.– Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>
Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcie nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; • przedsięwzięcie nr 7 „Społecznie aktywni”;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 14. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 2	Nazwa przedsięwzięcia	ŚWIETLICE ŚRODOWISKOWE W GMINIE PIASKI
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar I i II obszaru rewitalizacji (sołectwa: Wola Piasecka, Kębtów i Obszar II w mieście Piaski) i obszar niewłączony do obszaru rewitalizacji Wola Piasecka dz. nr ew. 541/6, Piaski ul. Strażacka 9, Wierchowiska Pierwsze 79, Bystrzejowice Pierwsze 89, Gardzienice Pierwsze 102A
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski
	Partner projektu	Fundacja Współpracy i Rozwoju Inceptum
	Zakres zadań przedsięwzięcia	<p>Zadanie polegać będzie na utworzeniu świetlic środowiskowych w miejscowościach: Wola Piasecka, Piaski, Wierchowiska Pierwsze, Bystrzejowice Pierwsze, Gardzienice Pierwsze. Projekt polegać będzie na przeprowadzeniu drobnych prac adaptacyjnych: malowanie ścian i zakup wyposażenia oraz zorganizowania zajęć, cateringu, wyjazdów oraz spotkań integracyjnych.</p> <p>Świetlice jako placówki wsparcia dziennego pełnić będą funkcję opiekuńczą jak i specjalistyczną. Projekt skierowany jest do dzieci i ich rodziców lub opiekunów prawnych zagrożonych ubóstwem. Zajęcia opiekuńcze będą obejmowały: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce (rozwijającą umiejętność uczenia się), organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Dodatkowo zapewniona zostanie opieka specjalistów np. psychologa. Dzieci w trakcie pobytu w placówkach zapewnione będą miały również posiłki. Planowany czas pobytu dziecka w placówce to 4 godziny dziennie. Rodzice lub opiekunowie prawni będą mieli zapewnione natomiast szkolenia i wsparcie psychologa.</p> <p>Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. obiektach objętych rewitalizacją w:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ budynku remizy OSP na obszarze II w mieście Piaski objętego działaniami rewitalizacyjnymi nr 4: Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej; ○ budynku byłej szkoły podstawowej w Woli Piaseckiej objętego projektem

	rewitalizacyjnym nr 3: Poprawa dostępności kulturowo — rekreacyjnej w Woli Piaseckiej „W ramach zadania planuje się przebudowę i modernizację istniejącego budynku zamkniętej już szkoły podstawowej oraz zagospodarowanie terenu wokół poprzez utworzenie infrastruktury społecznej.”
Okres realizacji	2024-2029
Szacowana wartość	4 500 000 zł
Źródło finansowania	☐ Krajowe środki publiczne ☐ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☒ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☒ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☐ Środki własne JST
	Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie: FELU.08.05. Usługi społeczne
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
Grupa docelowa przedsięwzięcia	Osoby narażone na umieszczenie w instytucjach całodobowych lub przebywające w instytucjach całodobowych, osoby z niepełnosprawnościami i ich otoczenie (m.in. rodzina, środowisko lokalne), osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, otoczenie osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Prognozowane rezultaty	Rozwój placówek wsparcia dziennego przyczyni się do podniesienia jakości usług społecznych i zdrowotnych oraz ograniczenia jednej z istotnych barier jaką jest wykluczenie z dostępu do podstawowych usług publicznych warunkujących możliwości rozwojowe osobom wykluczonym, bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osobom z niepełnosprawnościami. Celem przedsięwzięcia będzie zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług opieki dziennej skoncentrowanej na dzieciach i grupach w niekorzystnej sytuacji.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie – 45 osób, Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 120 osób, Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 20 osób, <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności – 5 szt.
Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	CEL REWITALIZACJI A. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Cel szczegółowy I.A.1. oraz II.A.1. – Aktywizacja i integracja wykluczonych CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH Cel szczegółowy I.C.1. oraz II.C.1. – Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4: Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej; przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3: Poprawa dostępności kulturowo — rekreacyjnej w Woli Piaseckiej

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 15. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych		
WI TAL 17.0	Nazwa przedsięwzięcia	POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KULTUROWO - REKREACYJNEJ W WOLI PIASECKIEJ

	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar I obszaru rewitalizacji (sołectwa: Wola Piasecka i Kębłów)
		Wola Piasecka 54 Nr działki 541/6 i 542
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski
	Partner projektu	Organizacja pozarządowa
	Zakres zadań przedsięwzięcia	<p>Projekt obejmuje przebudowę zdegradowanego budynku po byłej szkole podstawowej w Woli Piaseckiej oraz zagospodarowanie otoczenia budynku poprzez utworzenie naturalnego placu zabaw dla dzieci i miejsca rekreacji dla całych rodzin „Wiklinowa zatoka” na sąsiedniej niezagospodarowanej działce.</p> <p>Stan techniczny budynku po byłej szkole podstawowej uniemożliwia nadanie mu nowych funkcji. Obiekt budowlany należy uznać za zdegradowany ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ skorodowane obróbki blacharskie, rynny i rury spustowe, ○ niedrożność rynien, ○ zły stan stolarki okiennej i drzwiowej w pomieszczeniach piwnicznych oraz pokoju palacza i konserwatora, ○ zniszczone schody wejściowe, ○ brak opaski odwodnieniowej i izolacji budynku, ○ występujące ubytki w tynku na elewacji i zacieki na ścianach (zwłaszcza od strony boiska), ○ zacieki na poddaszu budynku, ○ uszkodzony odpływ z rury kanalizacyjnej obok byłego sekretariatu, ○ występujące braki w instalacji elektrycznej, ○ zły stan techniczny instalacji centralnego ogrzewania. <p>Rewitalizacji i uporządkowania wymaga również otoczenie obiektu budowlanego. Zagospodarowanie otoczenia obejmują działkę nr 541/6 oraz 542. Obecnie na działce nr 541/6 mieści się piwnica (dawna lodownia) i wykop z osuwającą się ziemią oraz dawne szalety i śmietnik, kore są wypełnione śmieciami. Obiekty te stanowią zagrożenie dla przyszłych użytkowników i ich zagospodarowanie będzie objęte przedmiotowym projektem. Natomiast działka 542 stanowi teren niezagospodarowany i nieużytkowany, zarośnięty.</p> <p>Rewitalizowany obiekt zostanie przekształcony na Centrum Edukacji Sportowej, Kulturalnej i Społecznej. Natomiast otoczenie po jego uporządkowaniu i jego zagospodarowaniu powstanie Wiklinowa Zatoka.</p> <p>W ramach zadania planuje się przebudowę i modernizację istniejącego budynku dawnej szkoły podstawowej. Rewitalizacja obejmuje dostosowanie do wymagań technicznych i sanitarnych jakie powinny spełniać budynki o funkcji społeczno-kulturowej. Obiekt stanie się siedzibą organizacji takich jak: OSP, Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich oraz inne (inkubator dla jednostek NGO). Na działce 542 oraz 541/6 powstanie naturalny plac zabaw dla dzieci i miejsce rekreacji dla rodzin „Wiklinowa Zatoka”. Zostaną przy tworzeniu Wiklinowej Zatoki materiały naturalne takie jak: utwardzone ścieżki ziemne, drewniane i roślinne elementy placu zabaw (wiklinowa wioska, drewniane łódki, roślinny labirynt), strefę wypoczynku nad rzeką Sierotką (pomost, leżaki-żagle).</p> <p>Zakres interwencji obejmuje przebudowę i modernizację zdegradowanego budynku w celu nadaniu mu nowych funkcji oraz uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych. Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych na tym obszarze planowana jest realizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ przedsięwzięcia nr 2 „Świetlice środowiskowe w Gminie Piaski”; ○ przedsięwzięcia nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; ○ przedsięwzięcia nr 7 „Społecznie aktywni”;

	<p style="text-align: center;">Fot. 2. Stan aktualny budynku w Woli Piaseckiej</p> <p style="text-align: right;">Źródło: Urząd Miejski w Piaskach</p>
Okres realizacji	2024-2030
Szacowana wartość	16 500 000 zł
Źródło finansowania	<p> ☐ Krajowe środki publiczne ☒ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☐ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☐ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☒ Środki własne JST </p> <p> Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04. Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) I 13.1. - LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) </p>
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.</p>
Grupa docelowa przedsięwzięcia	<p>Mieszkańcy Gminy Piaski, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych Gminy Piaski, organizacje pozarządowe</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Realizacja projektu pozwoli na uporządkowanie ładu przestrzennego oraz rewitalizację obiektu poprzez nadanie mu nowych funkcji, co bezpośrednio przełoży się na rozwój funkcji społecznych, gospodarczych, środowiskowych i kulturowych obszaru. Dodatkowo będzie sprzyjał włączeniu społecznemu i integracji.</p>
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami - 2 szt., • Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt., • Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt., • Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 4,39ha. <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 300 osób. • Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 2071 os.,
Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	<p>CEL REWITALIZACJI B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY Cel szczegółowy I.B.1. – Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH Cel szczegółowy I.C.1. – Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>
Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcie nr 2 „Świetlice środowiskowe w Gminie Piaski”; • przedsięwzięcie nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”;

- przedsięwzięcie nr 7 „Społecznie aktywni”;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 16. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 4	Nazwa przedsięwzięcia	PRZEBUDOWA I ROZBUDOWA REMIZY OSP W PIASKACH NA POTRZEBY SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar II obszaru rewitalizacji (obszar II w mieście Piaski)
		Piaski ul. Strażacka 9 Nr działki 1759
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski
	Partner projektu	Organizacja pozarządowa
	Zakres zadań przedsięwzięcia	<p>Projekt swoim zasięgiem obejmuje zdegradowany budynek remizy OSP w Piaskach. Jego stan techniczny określany jest jako bardzo zły, o czym świadczą: przeciekający dach, przerdzewiałe rynny i popękane ściany. Swojej funkcji nie spełnia ponadto instalacja grzewcza (nieekonomiczna i niedostosowana do obecnych potrzeb budynku) oraz stolarka okienna i drzwiowa, która jest nieszczelna. Wymiany wymaga również instalacja elektryczna. Dodatkowo obiekt nie jest przystosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Obecnie budynek wykorzystywany jest wyłącznie przez druhów, a uwzględniając jego potencjał jest to nieadekwatne do zasobu.</p> <p>Projekt obejmować będzie niezbędne prace modernizacyjne i dostosowawcze umożliwiające mu nadanie nowych funkcji. W ramach zadania planuje się również rozbudowę istniejącego budynku remizy OSP w Piaskach o dodatkowe pomieszczenia oraz zakup wyposażenia.</p> <p>Po rewitalizacji obiekt będzie budynkiem ogólnodostępnym dla mieszkańców i miejscem integracji społeczności lokalnej. Nowo nadana funkcja obejmuje prowadzenie dziennej formy wsparcia skierowanej do dzieci i młodzieży oraz ich opiekunów – świetlica środowiskowa oraz jako miejsce spotkań dla seniorów i innych przedstawicieli grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.</p> <p>Ponadto budynek pełniąc cele społeczno-kulturowe stanie się siedzibą organizacji pozarządowych takich jak: OSP i Koło Gospodyń Wiejskich. Utworzona w ramach projektu infrastruktura zostanie wykorzystana jako baza lokalowa dla projektów nieinwestycyjnych w ramach EFS +m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ projekt nr 2 „Świetlice środowiskowe w Gminie Piaski”; ○ projekt nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; ○ projekt nr 7 „Społecznie aktywni”.
	Okres realizacji	2024-2030
Szacowana wartość	12 000 000 zł	

Fot. 3. Stan aktualny budynku w Piaskach

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

	Źródło finansowania	☐ Krajowe środki publiczne ☒ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☐ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☐ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☒ Środki własne JST
		Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.11.04. Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie
	Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
	Grupa docelowa przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Piaski, środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności na obszarach zdegradowanych Gminy Piaski.
	Prognozowane rezultaty	Stworzenie miejsca integracji społeczności lokalnej i miejsca lokalizacji organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania patologiom i wykluczeniu społecznemu.
	Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt., Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – 1 szt., Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 0,1104ha, Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt., <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – 500 osób, Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji – 2071 os.,
	Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	CEL REWITALIZACJI B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY Cel szczegółowy II.B.1. – Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH Cel szczegółowy II.C.1. – Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> przedsięwzięcie nr 2 „Świetlice środowiskowe w Gminie Piaski”; przedsięwzięcie nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; przedsięwzięcie nr 7 „Społecznie aktywni”; 	

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 17. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 5	Nazwa przedsięwzięcia	BUDOWA KOMPLEKSU REKREACYJNO-SPORTOWEGO W BRZERICACH
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar III obszaru rewitalizacji (sołectwo Brzezice)
		Brzezice Nr działki 637
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski
	Partner projektu	-
Zakres zadań przedsięwzięcia	Projekt swoim zasięgiem obejmuje niezabudowaną działkę w Brzezicach. Zgodnie z obowiązującym MPZP działka zakwalifikowana została do funkcji usług publicznych sportu. Przeznaczeniem podstawowym są usługi sportu i rekreacji, natomiast uzupełnienie	

	<p>stanowi zielen publiczna.</p> <p>Projekt obejmować będzie niezbędne prace budowlane umożliwiające nadanie mu funkcji. W ramach zadania planuje się pracę polegającą na: niwelacji terenu, odprowadzenia wód powierzchniowych z powierzchni kompleksu, budowy boisk - do piłki nożnej (trawiaste) oraz koszyków/siatkówki (z nawierzchnią sportową). Planowane są również prace dotyczące infrastruktury towarzyszącej umożliwiającej korzystanie z obiektu: parking (w tym miejsca dla osób z niepełnosprawnościami), szatnie oraz toalety dla osób korzystających z obiektu. Uzupełniająco aby uatrakcyjnić teren planowana jest zielen towarzysząca.</p> <p>Po rewitalizacji obszar będzie kompleksem ogólnodostępnym dla mieszkańców i miejscem integracji społeczności lokalnej. Celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego wybudowanych ogólnodostępnych kompleksów sportowo-rekreacyjnych sprzyjających rozwojowi aktywności fizycznej dzieci i młodzieży. Zmodernizowana w ramach projektu infrastruktura zostanie wykorzystana jako baza dla projektów nieinwestycyjnych w ramach EFS +m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ projekt nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; ○ projekt nr 7 „Społecznie aktywni”. <p style="text-align: center;">Fot. 4. Stan aktualny działki w Brzezicach</p> <p style="text-align: right;">Źródło: Geoportal.pl</p> <p>Przy południowej granicy działki 637 przebiega granica obszaru o niskim zagrożeniu powodzią - obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 0,2% (raz na 500 lat). Zatem przy granicy nie planuje się zwłaszcza uszczelniania powierzchni (np. parking) czy innego niewłaściwego użytkowania terenu o szczególnym zagrożeniu powodzią.</p>
Okres realizacji	2024-2030
Szacowana wartość	3 000 000 zł
Źródło finansowania	☒ Krajowe środki publiczne ☐ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☐ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☐ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☒ Środki własne JST
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) I 13.1. - LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)</p> <p>Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.</p>

Grupa docelowa przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Piaski, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych Gminy Piaski.
Prognozowane rezultaty	Stworzenie miejsca integracji społeczności lokalnej na rzecz przeciwdziałania patologiom i wykluczeniu społecznemu.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźnik rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkańców objętych realizacją projektu – 460 osób, <u>Wskaźnik projektu:</u> <ul style="list-style-type: none"> Liczba nowoutworzonych miejsc spędzania czasu wolnego – 1 szt.
Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	CEL REWITALIZACJI B. PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY Cel szczegółowy III.B.1. – Przyjazna i atrakcyjna infrastruktura rekreacyjna i tereny zielone CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH Cel szczegółowy III.C.1.– Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> przedsięwzięcie nr 6 „Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym”; przedsięwzięcie nr 7 „Społecznie aktywni”;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 18. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 6	Nazwa przedsięwzięcia	ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH SKIEROWANYCH DO OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar I, II, III obszaru rewitalizacji (sołectwa: Wola Piasecka, Kębtów, Obszar II w mieście Piaski, Brzezice) i pozostałe tereny Gminy Piaski Piaski, Brzezice, Kębtów, Piaski Wielkie, Gardzienice Pierwsze, Wola Piasecka, Wierzchowiska Pierwsze
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski
	Partner projektu	-
	Zakres zadań przedsięwzięcia	<p>Projekt dotyczy aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych jak również elementy integracji społecznych i działań na rzecz rozwoju lokalnego. Zakres projektu obejmuje organizację zajęć edukacyjnych, spotkań i szkoleń oraz organizację wydarzeń integracyjnych (koncerty, wystawy, warsztaty) dla różnych grup społecznych.</p> <p>Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. obiektach objętych rewitalizacją w:</p> <ul style="list-style-type: none"> budynku remizy OSP na obszarze II w mieście Piaski objętego działaniami rewitalizacyjnymi nr 4: Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej; budynku byłej szkoły podstawowej w Woli Piaseckiej objętego projektem rewitalizacyjnym nr 3: Poprawa dostępności kulturowo — rekreacyjnej w Woli Piaseckiej „W ramach zadania planuje się przebudowę i modernizację istniejącego budynku zamkniętej już szkoły podstawowej oraz zagospodarowanie terenu wokół poprzez utworzenie infrastruktury społecznej.” budynku remizy OSP w Kębtowie objętego projektem rewitalizacyjnym nr 1: Utworzenie Centrum integracji społeczno-gospodarczej w Kębtowie; obiekcie sportowym w Brzezicach objętym projektem nr 5; budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzezicach. <p>Projekt obejmuje zarówno aktywizację społeczna osób najbardziej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych. Jak również dotyczy wsparcia działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacja działań na rzecz rozwoju lokalnego.</p>
	Okres realizacji	2025-2030
	Szacowana wartość	750 000 zł

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 7	Źródło finansowania	☐ Krajowe środki publiczne ☐ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☒ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☐ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☒ Środki własne JST
		Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.08.01 Aktywizacja społeczna i zawodowa i Działanie FELU.08.08 Wsparcie rodziny i pieczy zastępczej
	Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
	Grupa docelowa przedsięwzięcia	Mieszkańcy Gminy Piaski, środowiska lub lokalne społeczności zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności na obszarach zdegradowanych Gminy Piaski
	Prognozowane rezultaty	Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, pobudzenie więzi sąsiedzkich oraz niwelacja wykluczenia społecznego.
	Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Całkowita liczba osób objętych wsparciem – 1300 osób, • Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie – 1300 osób, • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 105 osób. <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – 700 osób, • Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 7 szt., • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu – 7 szt.,
	Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	CEL REWITALIZACJI A. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW Cel szczegółowy I.A.2., II.A.2. oraz III.A.2. – Zróżnicowana oferta spędzania wolnego czasu CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH Cel szczegółowy I.C.1., II.C.1., III.C.1.– Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
	Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4: Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej; • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3: Poprawa dostępności kulturowo — rekreacyjnej w Woli Piaseckiej; • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1: Utworzenie Centrum integracji społeczno-gospodarczej w Kębłowie; • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5: Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzeżicach.

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 19. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych		
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 7	Nazwa przedsięwzięcia	SPOŁĘCZNIE AKTYWNI
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Podobszar I, II, III obszaru rewitalizacji (sołectwa: Wola Piasecka, Kębłów, Obszar II w mieście Piaski, Brzeżice) i pozostałe tereny Gminy Piaski Piaski, Brzeżice, Kębłów, Piaski Wielkie, Gardzienice Pierwsze, Wola Piasecka, Wierchowiska Pierwsze
	Podmiot realizujący przedsięwzięcie (Lider projektu)	Gmina Piaski

Partner projektu	-
Zakres zadań przedsięwzięcia	<p>Projekt dotyczy wsparcia działań na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacja działań na rzecz rozwoju lokalnego. Projekt obejmuje organizację ogólnodostępnych wydarzeń przeprowadzonych w miejscowościach: Piaski, Brzezice, Kęblów, Piaski Wielkie, Gardzienice Pierwsze, Brzezice, Wola Piasecka, Wierzchowiska Pierwsze, w tym na obszarze rewitalizacji. Wydarzenia będą wielotematyczne a ich głównym celem będzie prezentacja działalności organizacji pozarządowych znajdujących się na terenie Gminy. Dzięki realizacji projektu wzmocni się potencjał instytucjonalny działających już organizacji, jak również poczucie integracji mieszkańców z miejscem zamieszkania.</p> <p>Realizacja projektu będzie odbywać się m.in. obiektach objętych rewitalizacją w:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ budynku byłej szkoły podstawowej objętego projektem rewitalizacyjnym nr 3: Poprawa dostępności kulturowo – sportowo – rekreacyjnej w Woli Piaseckiej „W ramach zadania planuje się przebudowę i modernizację istniejącego budynku zamkniętej już szkoły podstawowej oraz zagospodarowanie terenu wokół poprzez utworzenie infrastruktury społecznej.” ○ budynku remizy OSP w Kęblowie objętego projektem rewitalizacyjnym nr 1: Utworzenie Centrum integracji społeczno-gospodarczej w Kęblowie; ○ budynku remizy OSP w Piaskach objętego projektem rewitalizacyjnym nr 4: Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach w celu utworzenia budynku wielofunkcyjnego; ○ obiekcie sportowym w Brzezicach objętym projektem nr 5; budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzezicach;
Okres realizacji	2025-2029
Szacowana wartość	350 000 zł
Źródło finansowania	☐ Krajowe środki publiczne ☐ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ☒ Europejski Fundusz Społeczny ☐ Fundusz Spójności ☐ Środki prywatne ☐ Środki z innych źródeł ☒ Środki własne JST
	<p>Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027 Działanie FELU.08.09 Integracja społeczna osób najbardziej potrzebujących wsparcia</p>
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Przedmiotowa inwestycja będzie respektować zasadę zrównoważonego oddziaływania na środowisko, potrzebę rozwoju cyfrowego, zasadę dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami, zasadę stabilności i efektywności finansowej oraz odporności na kryzys. Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.</p>
Grupa docelowa przedsięwzięcia	<p>Mieszkańcy Gminy Piaski, środowiska lub lokalne społeczności zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w szczególności lokalne społeczności na obszarach zdegradowanych Gminy Piaski.</p>
Prognozowane rezultaty	<p>Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej, pobudzenie więzi sąsiedzkich oraz niwelacja wykluczenia społecznego.</p>
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 223 osoby, • Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie – 1402 osoby, <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej – 7 szt., • Liczba członków lub przedstawicieli partnerów społecznych, którzy zdobyli nowe umiejętności, wiedzę lub uzyskali kwalifikacje – 47 osób, • Liczba partnerów społecznych, którzy podnieśli zdolność organizacyjną - 47.

Cele realizowane przez to przedsięwzięcie	<p><u>CEL REWITALIZACJI A. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW</u> Cel szczegółowy I.A.2., II.A.2. oraz III.A.2. – Zróżnicowana oferta spędzania wolnego czasu</p> <p><u>CEL REWITALIZACJI C. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH</u> Cel szczegółowy I.C.1., II.C.1., III.C.1.– Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>
Powiązania i synergia z innymi przedsięwzięciami	<ul style="list-style-type: none"> • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4: Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej; • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3: Poprawa dostępności kulturowo — rekreacyjnej w Woli Piaseckiej; • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1: Utworzenie Centrum integracji społeczno-gospodarczej w Kębłowie; • przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5: Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzeżicach.

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Planując, projektując oraz realizując przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie wolno zapominać również o założeniach wynikających z przepisów odrębnych m.in.:

- Dla wszystkich przedsięwzięć przeznaczonych pod obiekty użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, usług i przemysłu należy zapewnić wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru oraz dojazdu spełniające wymagania jak dla dróg pożarowych, zgodnie z zapisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. nr 124 poz. 1030);
- Zapewnić należy dbałość o zachowanie i rozwój zielonej infrastruktury, zwłaszcza ochronę drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni, zwiększenie powierzchni biologicznie czynnych oraz unikanie tworzenia powierzchni uszczelnionych;
- Przedsięwzięcia nie mogą znacząco negatywnie wpływać na istniejące i potencjalne siedliska gatunków chronionych m.in.: jeryzków, kawek, wróbli, mazurków, kopcuszków oraz nietoperzy. Przed rozpoczęciem prac należy ograniczyć potencjalne negatywne oddziaływanie w największym stopniu, które związane będzie z etapem budowy – przede wszystkim usuwaniem drzew i krzewów, ryzykiem zajęcia stanowisk gatunków roślin chronionych oraz stanowisk chronionych zwierząt oraz ich płoszeniem.
- Planując rozbudowę infrastruktury należy uwzględnić konieczność zachowania stref kontrolowanych dla istniejących gazociągów, zwłaszcza gazociągu wysokiego ciśnienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W strefach kontrolowanych nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew i krzewów oraz podejmować działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki (lub innego właściwego) w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, obowiązującemu w okresie wykonania przedmiotowego gazociągu.;
- Przedsięwzięcia nie mogą pozostawać w sprzeczności z zasadami ochrony konserwatorskiej zabytkowych obiektów.

7.2. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć

Dodatkowo, oprócz głównych projektów rewitalizacyjnych, na obszarze zdegradowanym jak i poza nim, realizowane będą również inne inwestycje, przyczyniających się do ograniczenia zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk. W niniejszym Programie określone zostały typy dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w odniesieniu do poszczególnych celów strategicznych. Skala i zakres realizowanych w ramach nich działań mogą być bardzo różne, w zależności od specyfiki danego projektu.

CEL REWITALIZACJI A – POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
Typ 1. – Przedsięwzięcia zapobiegające marginalizacji
Typ 2. – Przedsięwzięcia podnoszące jakość kapitału ludzkiego
CEL REWITALIZACJI B – PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY
Typ 3. – Przedsięwzięcia poprawiające standard mieszkalnictwa
Typ 4. – Przedsięwzięcia zwiększające dostępność do edukacji przedszkolnej
Typ 5. – Przedsięwzięcia wzbogacające ofertę spędzania czasu wolnego
CEL REWITALIZACJI C – POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH
Typ 6. Przedsięwzięcia dedykowane osobom ze szczególnymi potrzebami

Wskazane w ramach powyższych typów przedsięwzięcia uzupełniające mają głównie charakter społeczny i infrastrukturalny. Skierowane są do wszystkich mieszkańców z terenu Gminy Piaski. Realizacja tych działań pozwoli na wsparcie głównego procesu rewitalizacji i wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego, co wpłynie korzystnie na poprawę jakości życia i przyszły rozwój Gminy. Lista projektów dopuszczalnych pozostaje otwarta. Może zatem zostać powiększana o dodatkowe przedsięwzięcia, zgłaszane wg zaistniałych potrzeb, za pośrednictwem karty projektu, stanowiącej załącznik nr 2 do dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji. Na dzień uchwalenia dokumentu zgłoszone zostały następujące projekty uzupełniające:

Tabela 20. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 1	Tytuł	E-AKTYWNI
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia podnoszące jakość kapitału ludzkiego
	Lokalizacja	Gmina Piaski: Brzeźce , Brzeźniczki, Borkowszczyzna, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Gardzienice Drugie, Gardzienice Pierwsze, Giełczew, Janówek, Jadwisin, Józefów, Kawęczyn, Kębtów , Klimusin, Kolonia Siedliszczki, Kozice Dolne, Kozice Górne, Kozice Dolne kolonia, Majdan Brzeźicki, Majdan Kawęczynski, Majdanek Kozicki, Majdan Kozic Górnych, Majdan Kozic Dolnych, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski Górne, Piaski Wielkie, Piaski , Siedliszczki, Stefanówka, Wierzchowiska Drugie, Wierzchowiska Pierwsze, Wola Gardzienicka, Wola Piasecka , Wola Piasecka Kolonia, Żegotów Przedsięwzięcie zlokalizowane zarówno na obszarze zdegradowany jak i rewitalizacji
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski

Zakres realizowanych zadań	Zajęcia i warsztaty obejmą obszary tematyczne: - Zajęcia popularno-naukowe dotyczące nowych technologii; - Bezpieczeństwo w cyfrowym świecie; - Wyrównanie cyfrowych szans; - Wyszukiwanie i selekcja informacji; - Warsztaty z programowania i robotyki; - Cyfrowe zajęcia kreatywne; - Wystąpienia i prezentacje.
Okres realizacji	do 31.12.2024 r.
Szacowana wartość	332 125,00 zł
Źródło finansowania	Fundusze EU oraz środki własne JST Działanie FELU. 10.03 Kształcenie ogólne
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	<p>Projekt zgodny jest z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami spełniając tym samym kryterium ogólne horyzontalne nr 2: Projekt zapewnia dostępność dla wszystkich użytkowników bez jakiegokolwiek dyskryminacji, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z Rozporządzeniem 2021/1060 (w szczególności art. 9), oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021- 20277. Umożliwia wszystkim uczestnikom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich realizowanych działaniach na jednakowych zasadach, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.</p> <p>Projekt powinien mieć pozytywny wpływ na realizację zasady, przez co należy rozumieć zapewnienie dostępności do oferowanego w projekcie wsparcia i rekrutacji dla wszystkich uczestników/uczestniczek tych procesów oraz zapewnienie dostępności do tych wszystkich produktów projektu (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne oraz zapewnienie dostępnych form komunikacji z biurem projektu i informacji o projekcie dla wszystkich ich użytkowników/użytkowniczek – zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021–2027. W projekcie zapewniona zostanie dostępność oferowanego w ramach projektu wsparcia zgodnie ze standardami dostępności, które stanowią załącznik do ww. Wytycznych oraz wymogami określonymi w regulaminie wyboru projektów. Rekrutacja przeprowadzona zostanie przez specjalistę do spraw naboru i logistyki we współpracy z dyrektorami szkół i pedagogami szkolnymi w okresie od 1 do 31.01.2024 r. w sposób umożliwiający wzięcie udziału w projekcie każdej zainteresowanej osobie spełniającej kryteria udziału w projekcie bez względu na płeć czy stopień niepełnosprawności, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji. Proces rekrutacji, zaplanowano tak, aby nikomu nie ograniczał dostępu do udziału w projekcie.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ○ strona internetowa, na której publikowane będą informacje o projekcie oraz dokumenty rekrutacyjne, dostosowana będzie do standardów WCAG 2.1 co umożliwi pozyskanie informacji o rekrutacji osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności; ○ wysyłane zostaną informacje do organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawnościami działających na terenie realizacji projektu; ○ w materiałach informacyjnych i rekrutacyjnych zamieszczona zostanie wyraźna informacja o możliwości skorzystania z usług dostępowych takich jak tłumacz języka migowego, asystent osoby z niepełnosprawnością, materiały szkoleniowe w formie dostępnej (np. elektronicznej z możliwością powiększenia druku lub odwrócenia kontrastu); ○ w materiałach informacyjnych i rekrutacyjnych zamieszczony zostanie opis dostępności biura projektu/miejsc rekrutacji (szerokość drzwi, możliwość pokonania schodów (windy, itp.), dostępność tłumaczenia na język migowy, możliwość korzystania z pętli indukcyjnej itp.).

	Prognozowane rezultaty	Wzrost kompetencji, umiejętności, zainteresowań u co najmniej 143 uczniów (68 dziewczynek + 75 chłopców) szkół podstawowych z obszaru Gminy.
	Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 43 osoby; ▪ Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 2 szt.; ▪ Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie – 14 osób; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie 14 osób; <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 143 osoby; ▪ Liczba uczniów, którzy zrealizowali swoje cele rozwojowe po opuszczeniu programu – 114 osób;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 21. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 2	Tytuł	AKTYWNI I KOMPETENTNI W POWIECIE LUBELSKIM I ŚWIDNICKIM
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia podnoszące jakość kapitału ludzkiego
	Lokalizacja	<p>Gmina Piaski: Brzezice, Brzeziczki, Borkowszczyzna, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Gardzienice Drugie, Gardzienice Pierwsze, Giełczew, Janówek, Jadwisin, Józefów, Kawęczyn, Kębtów, Klimusin, Kolonia Siedliszczki, Kozice Dolne, Kozice Górne, Kozice Dolne kolonia, Majdan Brzezicki, Majdan Kawęczyński, Majdanek Kozicki, Majdan Kozic Górnych, Majdan Kozic Dolnych, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski Górne, Piaski Wielkie, Piaski, Siedliszczki, Stefanówka, Wierzchowiska Drugie, Wierzchowiska Pierwsze, Wola Gardzienicka, Wola Piasecka, Wola Piasecka Kolonia, Żegotów</p> <p>Przedsięwzięcie zlokalizowane zarówno na obszarze zdegradowanym jak i rewitalizacji</p>
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski

<p style="text-align: center;">Zakres realizowanych zadań</p>	<p>Projekt skierowany jest do 66 osób (54 k + 12 m) starszych korzystających z usług Dziennego Domu Pomocy w Piaskach i działającego przy nim Klubu Aktywnego Seniora oraz seniorów z terenu Gminy Głusk i Jabłonna. Drugą grupę 30 osób (25 k + 5 m) uciekających przed skutkami konfliktu zbrojnego z terenu Ukrainy i przebywających obecnie w województwie lubelskim, przybyłych legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 r.</p> <p>Planowana jest trójstopniowa ścieżka wsparcia dla każdego z uczestników, obejmująca wskazane poniżej elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ indywidualną diagnozę (ocenę) posiadanych umiejętności, ○ dopasowaną i elastyczną ofertę uczenia się, zgodną z wynikami audytu umiejętności, ○ walidację nabytych umiejętności. <p>Diagnoza pozwoli na określenie poziomu posiadanych umiejętności podstawowych u diagnozowanych osób oraz potrzeb edukacyjnych w zakresie ich poprawy i służy odpowiedniemu dostosowaniu indywidualnego wsparcia edukacyjnego. Przeprowadzona będzie w trzech etapach:</p> <p><u>Etap I</u> – służący określeniu czy kandydat spełnia warunki udziału w projekcie (wstępny wywiad mający na celu ustalenie podstawowych danych społeczno-demograficznych kandydata, takich jak: wiek, płeć, miejsce zamieszkania, itd. oraz określenie poziomu posiadanych umiejętności podstawowych) - przeprowadzony zostanie w ramach kosztów pośrednich podczas rekrutacji.</p> <p><u>Etap II</u> – posłuży zbadaniu umiejętności podstawowych i potrzeb osób, które zostały zakwalifikowane do udziału w projekcie (uwzględniając kompetencje społeczne, czynniki motywujące i ewentualne bariery udziału w projekcie) - pozwoli opracować elastyczną ofertę uczenia się zgodną z wynikami diagnozy umiejętności.</p> <p><u>Etap III</u> – służący opracowaniu planu dalszych działań- diagnoza zakończy się opracowaniem raportu indywidualnego (informacji zwrotnej) uwzględniającego plan dalszych działań dla każdego uczestnika.</p> <p>Przeprowadzona na zakończenie realizacji projektu walidacja pozwoli na sprawdzenie czego nauczył się uczestnik, czy określone umiejętności zostały nabyte. Diagnoza przeprowadzona zostanie na jasno zdefiniowanych zestawach efektów uczenia się, które będą wskazywać na konkretne umiejętności. Wynik walidacji omówiony zostanie z uczestnikiem, aby móc określić jakie umiejętności nabył, a jakie chciałby jeszcze doskonalić i w jaki sposób może to zrobić.</p>
<p>Okres realizacji</p>	<p>do 31.12.2024 r.</p>
<p>Szacowana wartość</p>	<p>311 200,00 zł</p>
<p>Źródło finansowania</p>	<p>Fundusze EU oraz środki własne JST Działanie FELU. 10.06 Uczenie się osób dorosłych</p>

<p style="text-align: center;">Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Projekt zgodny jest z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami spełniając tym samym kryterium ogólne horyzontalne nr 2: Projekt zapewnia dostępność dla wszystkich użytkowników bez jakiegokolwiek dyskryminacji, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z Rozporządzeniem 2021/1060 (w szczególności art. 9) oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021- 2027. Umożliwia wszystkim uczestnikom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich realizowanych działaniach na jednakowych zasadach, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, ponieważ zapewnia dostępność do oferowanego w projekcie wsparcia i rekrutacji dla wszystkich uczestników/uczestniczek tych procesów oraz zapewnia dostępność do tych wszystkich produktów projektu (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne oraz zapewnienia dostępne formy komunikacji z biurem projektu i informacji o projekcie dla wszystkich użytkowników/użytkowniczek – zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021–2027. Projekt zapewnia dostępność oferowanego w ramach projektu wsparcia zgodnie ze standardami dostępności, które stanowią załącznik do ww. Wytycznych oraz wymogami określonymi w regulaminie wyboru projektów. Rekrutacja przeprowadzona zostanie przez specjalistę do spraw naboru i logistyki we współpracy z doradcą zawodowym i psychologiem w okresie od 1 do 31.01.2024 r. w sposób umożliwiający wzięcie udziału w projekcie każdej zainteresowanej osobie spełniającej kryteria udziału w projekcie bez względu na płeć czy stopień niepełnosprawności. Proces rekrutacji, zaplanowano tak, aby nikomu nie ograniczał dostępu do udziału w projekcie. Strona internetowa, na której publikowane będą informacje o projekcie oraz dokumenty rekrutacyjne, dostosowana będzie do standardów WCAG 2.1 co umożliwi pozyskanie informacji o rekrutacji osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Wysyłane zostaną informacje o projekcie do organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawnościami działających na terenie realizacji projektu. W materiałach informacyjnych i rekrutacyjnych zamieszczona zostanie wyraźna informacja o możliwości skorzystania z usług dostępowych takich jak tłumacz języka migowego, asystent osoby z niepełnosprawnością, materiały szkoleniowe w formie dostępnej (np. elektronicznej z możliwością powiększenia druku lub odwrócenia kontrastu). W materiałach informacyjnych i rekrutacyjnych zamieszczony zostanie opis dostępności biura projektu/miejsc rekrutacji (szerokość drzwi, możliwość pokonania schodów (winda, itp.), dostępność tłumaczenia na język migowy, możliwość korzystania z pętli indukcyjnej itp.).</p>
<p style="text-align: center;">Prognozowane rezultaty</p>	<p>Podniesienie umiejętności podstawowych w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, rozwijania i wykorzystania myślenia matematycznego oraz korzystania z technologii cyfrowych u co najmniej 66 osób z terenu Gminy.</p>
<p style="text-align: center;">Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób dorosłych objętych usługami rozwojowymi – 66 osób; ▪ Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie – 30 osób; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 7 osób; ▪ Liczba osób, którym udzielono ochrony czasowej w związku z wojną w Ukrainie, objętych wsparciem w programie – 30 osób; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje cyfrowe po opuszczeniu programu – 96 osób; ▪ Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – 96 osób; ▪ Liczba osób, które uzyskały zielone kwalifikacje po opuszczeniu programu – 96 osób;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 22. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 3	Tytuł	UCZYMY (SIĘ) Z PASJĄ- WDROŻENIE PROGRAMÓW ROZWOJOWYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH GMINY PIASKI
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia podnoszące jakość kapitału ludzkiego
	Lokalizacja	Gmina Piaski: Brzezice , Brzeziczki, Borkowszczyzna, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Gardzienice Drugie, Gardzienice Pierwsze, Giełczew, Janówek, Jadwisin, Józefów, Kawęczyn, Kębtów , Klimusin, Kolonia Siedliszczki, Kozice Dolne, Kozice Górne, Kozice Dolne kolonia, Majdan Brzezicki, Majdan Kawęczyński, Majdanek Kozicki, Majdan Kozic Górnych, Majdan Kozic Dolnych, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski Górne, Piaski Wielkie, Piaski , Siedliszczki, Stefanówka, Wierzchowiska Drugie, Wierzchowiska Pierwsze, Wola Gardzienicka, Wola Piasecka , Wola Piasecka Kolonia, Żegotów Przedsięwzięcie zlokalizowane zarówno na obszarze zdegradowany jak i rewitalizacji
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski
	Zakres realizowanych zadań	Głównym celem realizowanego projektu jest wzrost jakości kształcenia ogólnego realizowanego przez 2 szkoły podstawowe Gminy Piaski oraz podniesienie umiejętności i kompetencji u co najmniej 95% z grupy 721 uczniów (379 dziewczynek + 342 chłopców) i 85 nauczycieli (70 kobiet + 15 mężczyzn) w okresie do 28.02.2026 r. poprzez wdrożenie programów rozwojowych przyczyniających się do zwiększenia dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia, ułatwienia mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Zaplanowane w projekcie działania bezpośrednio przyczynią się do osiągnięcia a) Celu Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych; b) Celu szczegółowego 4f) Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwanie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Osiągnięcie założonego w projekcie celu głównego możliwe będzie dzięki realizacji zaplanowanych w projekcie działań wynikających bezpośrednio z przeprowadzonej diagnozy potrzeb. W oparciu o zdiagnozowane potrzeby zaplanowano w projekcie następujące działania:
		I. Upowszechnienie modelu dostępnej szkoły poprzez dostosowanie szkół i realizowanego nauczania do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz do potrzeb nauczycieli z niepełnosprawnościami. II. Realizację dodatkowej oferty zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne, umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe niezbędne na rynku pracy, w tym kompetencje cyfrowe, zielone i rozwijające talenty i zainteresowania uczniów. III. Podniesienie jakości kształcenia i rozwój umiejętności uczniów poprzez zakup dodatkowego wyposażenia do 2 szkół objętych projektem, niezbędne do prowadzenia zaplanowanych zajęć dodatkowych. Pomoce te wykorzystywane będą zarówno w trakcie realizacji projektu jak też po zakończeniu jego realizacji w okresie trwałości. Zakupione wyposażenie pozwoli na udział w zajęciach uczniom z niepełnosprawnością na równi z pozostałymi osobami. IV. Utworzenie 2 Szkolnych Ośrodków Mini- Kariery- doradztwo edukacyjno-zawodowe V. Wsparcie psychologiczno- pedagogiczne uczniów w zakresie stymulowania ich rozwoju. VI. Wsparcie psychologiczno- pedagogiczne rodziców i prawnych opiekunów w zakresie stymulowania rozwoju ucznia. VII. Doskonalenie zawodowe nauczycieli zatrudnionych w szkołach objętych wsparciem, w tym pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami.

Okres realizacji	do 28.02.2026 r.
Szacowana wartość	1 037 520,00 zł
Źródło finansowania	Fundusze EU oraz środki własne JST Działanie FELU 10.03 Kształcenie ogólne
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Projekt zgodny jest z zasadą równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami spełniając tym samym kryterium ogólne horyzontalne nr 2: Projekt zapewnia dostępność dla wszystkich użytkowników bez jakiegokolwiek dyskryminacji, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z Rozporządzeniem 2021/1060 (w szczególności art. 9) oraz Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021- 2027. Umożliwia wszystkim uczestnikom sprawiedliwe i pełne uczestnictwo we wszystkich realizowanych działaniach na jednakowych zasadach, bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Projekt ma pozytywny wpływ na realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, ponieważ zapewnia dostępność do oferowanego w projekcie wsparcia i rekrutacji dla wszystkich uczestników/uczestniczek tych procesów oraz zapewnia dostępność do tych wszystkich produktów projektu (w tym także usług), które nie zostały uznane za neutralne oraz zapewnienia dostępne formy komunikacji z biurem projektu i informacji o projekcie dla wszystkich użytkowników/użytkowniczek – zgodnie ze standardami dostępności dla polityki spójności 2021–2027. Projekt zapewnia dostępność oferowanego w ramach projektu wsparcia zgodnie ze standardami dostępności, które stanowią załącznik do ww. Wytycznych oraz wymogami określonymi w regulaminie wyboru projektów. Rekrutacja przeprowadzona zostanie przez specjalistę do spraw naboru i logistyki we współpracy z dyrektorem szkoły uczestniczącej w projekcie, pedagogiem i psychologiem w okresie od 1 do 31.01.2024 r. (uzupełniająca w okresie od 1.do 30.09.2024 r. i w okresie od 1.do 30.09.2025 r.) w sposób umożliwiający wzięcie udziału w projekcie każdej zainteresowanej osobie spełniającej kryteria udziału w projekcie bez względu na płeć czy stopień niepełnosprawności. Proces rekrutacji, zaplanowano tak, aby nikomu nie ograniczał dostępu do udziału w projekcie. Strona internetowa, na której publikowane będą informacje o projekcie oraz dokumenty rekrutacyjne, dostosowana będzie do standardów WCAG 2.1 co umożliwi pozyskanie informacji o rekrutacji osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
	Wysyłane zostaną informacje o projekcie do organizacji zrzeszających osoby z niepełnosprawnościami działających na terenie realizacji projektu. W materiałach informacyjnych i rekrutacyjnych zamieszczona zostanie wyraźna informacja o możliwości skorzystania z usług dostępowych takich jak tłumacz języka migowego, asystent osoby z niepełnosprawnością, materiały szkoleniowe w formie dostępnej (np. elektronicznej z możliwością powiększenia druku lub odwrócenia kontrastu). W materiałach informacyjnych i rekrutacyjnych zamieszczony zostanie opis dostępności biura projektu/miejsc rekrutacji (szerokość drzwi, możliwość pokonania schodów (windy, itp.), dostępność tłumaczenia na język migowy, możliwość korzystania z pętli indukcyjnej itp.).
Prognozowane rezultaty	Podniesienie umiejętności i kompetencji u co najmniej 95% z grupy 721 uczniów oraz podniesienie kompetencji u co najmniej i 85 nauczycieli.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – 205 osób; ▪ Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej – 2 szt.; ▪ Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie – 68 osób;

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 68 osób; ▪ Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 81 osób; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 685 osób; ▪ Liczba nauczycieli, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – 81 osób; ▪ Liczba uczniów, którzy zrealizowali swoje cele rozwojowe po opuszczeniu programu – 548 osób;
--	--	--

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 23. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 4	Tytuł	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Piaski
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia poprawiające standard mieszkalnictwa
	Lokalizacja	<p>Gmina Piaski: Brzezice, Brzeziczki, Borkowszczyzna, Bystrzejowice Drugie, Bystrzejowice Pierwsze, Bystrzejowice Trzecie, Emilianów, Gardzienice Drugie, Gardzienice Pierwsze, Giełczew, Janówek, Jadwisin, Józefów, Kawęczyn, Kębtów, Klimusin, Kolonia Siedliszczki, Kozice Dolne, Kozice Górne, Kozice Dolne kolonia, Majdan Brzezicki, Majdan Kawęczyński, Majdanek Kozicki, Majdan Kozic Górnych, Majdan Kozic Dolnych, Marysin, Młodziejów, Nowiny, Piaski Górne, Piaski Wielkie, Piaski, Siedliszczki, Stefanówka, Wierchowiska Drugie, Wierchowiska Pierwsze, Wola Gardzienicka, Wola Piasecka, Wola Piasecka Kolonia, Żegotów</p> <p>Przedsięwzięcie planowo obejmuje obszar całej Gminy, przy zabudowie mieszkaniowej (wyłączono obszary o szczególnym zagrożeniu powodzią).</p> <p>Na terenie Gminy Piaski zostały wskazane obszary o szczególnym zagrożeniu powodzią, które bezwzględnie wyłączone są z zabudowy mieszkaniowej. Zatem równocześnie niemożliwa jest realizacja przedsięwzięcia uzupełniającego nr 4 na obszarze o szczególnym zagrożeniu powodzią.</p>
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski
	Zakres realizowanych zadań	<p>W ramach zadania planuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na posesjach prywatnych mieszkańców z terenu Gminy Piaski.</p> <p>Mając na uwadze występowanie licznych stanowiska archeologicznych na terenie Gminy Piaski oraz stopień ingerencji w warstwy ziemne przedsięwzięcia, wszelkim pracom budowlanym zlokalizowanym na terenie stanowisk archeologicznych powinny towarzyszyć badania archeologiczne. W tym celu inwestor lub wykonawca robót działając w oparciu o art. 31a ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840 tj.) przed rozpoczęciem robót zobowiązany jest do uzyskania odrębnej decyzji LWKZ, w której ustalony zostanie zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych.</p>
	Okres realizacji	2023-2029
	Szacowana wartość	3 000 000 zł
	Źródło finansowania	Fundusze EU oraz środki własne JST Działanie FELU.03.04 Zrównoważona gospodarka wodno-ściekowa
	Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	-

Prognozowane rezultaty	Realizacja operacji wpłynie na poprawę warunków rozwoju lokalnego. Utrzymanie dobrej jakości wód, zarówno podziemnych, jak i powierzchniowych, jest w obecnych czasach warunkiem koniecznym dla zrównoważonego rozwoju każdego regionu. Tworzenie nowych systemów oczyszczania ścieków wpłynie na poprawę stanu wód.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych indywidualnych / przydomowych oczyszczalni ścieków - 100 szt.; <u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> • ilość oczyszczonych ścieków - 18 688 m³/rok;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 24. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 5	Tytuł	Szkoła Młodych Liderów w Gminach: Wólka, Piaski, Nałęczów
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia podnoszące jakość kapitału ludzkiego
	Lokalizacja	Piaski, ul. Lubelska 80 Przedsięwzięcie zlokalizowane poza obszarem zdegradowanym jak i rewitalizacji
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski
	Zakres realizowanych zadań	Odbiorcą projektu jest młodzież z terenu trzech gmin: Wólka, Piaski, Nałęczów. Projekt ma na celu podniesienie kwalifikacji młodzieży poprzez realizację programów rozwojowych szkół kształcenia ogólnego, w tym: organizację i realizację dodatkowej oferty dydaktycznej, przyczyniającej się do rozwoju kompetencji społeczno-emocjonalnych, umiejętności podstawowych, przekrojowych i zawodowych niezbędnych na rynku pracy, w tym kompetencji cyfrowych, zielonych oraz rozwijającej talenty i zainteresowania uczniów (w tym uczniów ze środowisk defaworyzowanych i zdolnych), doradztwo edukacyjno-zawodowe lub zawodowe dla uczniów (w tym indywidualne oraz na każdym etapie kształcenia zajęcia zawodoznawcze u pracodawców), wdrażanie nowych, innowacyjnych form nauczania. Dzięki projektowi młodzież zostanie uwrażliwiona na bezpieczeństwo, w tym cyberbezpieczeństwo, odkryje mocne strony w sferze przyszłości zawodowej i realizacji społecznej oraz poszerzy wiedzę z zakresu samorządu, NGO i poruszania się po rynku pracy. W ramach projektu wyklarują się lokalni liderzy. Efektem projektu będzie zaangażowanie każdego z uczestników do realizacji zadań społecznych (np. w ramach wolontariatu), zgodnie z predyspozycjami osobowościowymi i zainteresowaniami, które się uaktywnią podczas warsztatów. Z części uczestników powstanie Młodzieżowa Rada Gminy (pomysł, statut, procedura rekrutacyjna zostanie opracowana z młodzieżą w ramach projektu), pozostali uczestnicy będą mogli włączyć się w działalność OSP, KGW i organizacji gminnych. Projekt przewiduje praktyki u lokalnych pracodawców. Szkoły oraz organizacje będą aktywnymi uczestnikami projektu na każdym etapie jego realizacji, dzięki czemu wzrośnie ich rozpoznawalność w lokalnym środowisku. Projekt będzie realizowany przy wsparciu merytorycznych ekspertów).
	Okres realizacji	2024-2029
	Szacowana wartość	750 000 zł
	Źródło finansowania	W ramach działań dedykowanych ZIT
	Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Zajęcia będą odpowiadały zdiagnozowanym potrzebom osób niepełnosprawnych i odbywać się będą w budynkach bez barier architektonicznych.
	Prognozowane rezultaty	Wzrost poziomu wyposażenia szkół i placówek biorących udział w projekcie, liczba uczniów, którzy nabędą kompetencje po zakończeniu projektu - 300 osób.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba młodzieży o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem - 100; ▪ Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie - 1; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 2; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 80; • Liczba uczniów, którzy zrealizowali swoje cele rozwojowe po opuszczeniu programu - 50;
--	--

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 25. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 6	Tytuł	Rozwój kluczowych kompetencji uczniów z Gminy Piaski
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia zapobiegające marginalizacji
	Lokalizacja	Piaski, ul. Mickiewicza 2 Nr działki: 720/1 Bystrzejowice Pierwsze 89 Nr działki: 91/2 Przedsięwzięcie zlokalizowane częściowo na obszarze zdegradowanym
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski
	Zakres realizowanych zadań	<p>Celem projektu jest wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie – dla uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Piaski, a także kształcenie i uczenie się dorosłych (kadry nauczycielskiej), w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. W ramach projektu zostaną zaplanowane dodatkowe formy prowadzenia zajęć pozalekcyjnych np. zajęcia wyrównujące i rozwijające z matematyki, nauk przyrodniczych, języków obcych, historii, zajęcia z wykorzystaniem narzędzi TIK i metod eksperymentu, dodatkowe zajęcia sportowe, wokalne, taneczne. Zostaną zaplanowane także zajęcia wspierające rozwój emocjonalno-społeczny, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, logopedyczne, terapeutyczne i logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne. Plan zajęć w obu szkołach zostanie tak dopasowany, aby z zajęć mogło korzystać jak najwięcej uczniów. Wsparcie będzie obejmować w szczególności wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z obszarów wiejskich oraz z rodzin o niskim statusie społeczno-ekonomicznym, przy zapewnieniu braku stygmatyzacji. Rekomendowane będzie przy tym zastosowanie nowoczesnych technik i ciekawych metod wykorzystania pomocy dydaktycznych. Wsparciem w szkoleniach zostaną objęci także nauczyciele i wychowawcy.</p> <p>Mimo, iż działania realizowane będą poza obszarem rewitalizacji i zdegradowanym jego efekty odczuwalne będą w społeczności całej Gminy Piaski – również na obszarze rewitalizacji i zdegradowanym.</p>
	Okres realizacji	2023-2026
	Szacowana wartość	2 000 000 zł
	Źródło finansowania	W ramach działań dedykowanych ZIT

	<p>Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Podejmowane w projekcie działania wspierać będą równy dostęp do wysokiej jakości kształcenia i szkoleń oraz promować ich ukończenie, ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich, w tym zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami m.in. w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Działania powinny przyczynić się w szczególności do godzenia życia zawodowego i osobistego oraz zwalczania dyskryminacji ze względu na płeć w edukacji i szkoleniach.</p>
	<p>Prognozowane rezultaty</p>	<p>-Wzrost liczby uczniów, którzy nabyli kwalifikacje lub kompetencje po opuszczeniu programu. -Wzrost liczby przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu. -Poprawa wyników egzaminów ósmych klas, zwiększenie kompetencji matematycznych i językowych. -Zainteresowanie i wzbudzenie ciekawości uczniów przedmiotami matematyczno - przyrodniczymi. - Zwiększenie kreatywności i praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy. - Rozwijanie umiejętności TIK, w tym programowania. - Rozwój kompetencji cyfrowych (w tym programowanie i robotyka) - Wsparcie uczniów przejawiających uzdolnienia i talenty. - Wzrost świadomości dot. zagrożeń w cyberprzestrzeni.</p>
	<p>Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu</p>	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem - 150; • Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej- 2 szt.; • Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie - 10 • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie - 10; • Liczba nauczycieli objętych wsparciem - 30; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 100; • Liczba nauczycieli, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 30; • Liczba uczniów, którzy zrealizowali swoje cele rozwojowe po opuszczeniu programu - 10;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 26. Lista projektów uzupełniających

<p>PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 7</p>	<p>Tytuł</p>	<p>Budowa wielofunkcyjnego budynku oświatowego przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych</p>
	<p>Typ przedsięwzięcia</p>	<p>Przedsięwzięcia zwiększające dostępność do edukacji przedszkolnej</p>
	<p>Lokalizacja</p>	<p>Bystrzejowice Pierwsze Nr działki 90/3, 90/5, 91/2, 92/13, 90/7 Przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze zdegradowanym</p>
	<p>Podmiot realizujący</p>	<p>Gmina Piaski</p>

Zakres realizowanych zadań	<p>Budynek uzupełni kompleks oświatowy przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych w skład, którego wchodzi również hala gimnastyczna oraz boisko wielofunkcyjne. Oprócz pomieszczeń na potrzeby żłobka i przedszkola, obiekt będzie zawierał cztery tematyczne sale lekcyjne dla uczniów istniejącego Zespołu Szkół. W planowanym budynku przewiduje się blisko 200 miejsc w przedszkolu i żłobku.</p> <p>Głównym celem inwestycji jest wyrównanie szans dzieci ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich poprzez zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej na terenie Gminy. Pozwoli to na osiągnięcie wielu korzyści o charakterze społeczno-gospodarczym. Przy budowie zastosowane zostaną nowoczesne, energooszczędne oraz przyjazne dla środowiska rozwiązania. Ponadto inwestycja przyczyni się do wyrównania dysproporcji terytorialnych w zakresie wychowania przedszkolnego, zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług, poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Piaski poprzez przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszaru Gminy w zakresie edukacji przedszkolnej.</p>
Okres realizacji	2024-2029
Szacowana wartość	15 000 000 zł
Źródło finansowania	Fundusze EU, środki własne JST oraz środki krajowe Działanie FELU.07.01 Infrastruktura przedszkolna Działanie FELU.07.02 Infrastruktura edukacji ogólnej
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
Prognozowane rezultaty	<p>Dzięki budowie budynku żłobka nastąpi zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwiające zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców regionu. Główną korzyścią będzie znaczny spadek kosztów opieki nad podopiecznymi (dla rodzin i opiekunów). Rodzice dzieci w wieku do lat 3 będą mieli możliwość wykorzystania dostępnej infrastruktury żłobkowej, co pozwoli im na zmniejszenie kosztów wychowania dziecka ponoszonych na dojazd do innych miejscowości, gdzie dzieci uczęszczają do klubów i żłobków, kosztów czesnego w żłobkach prywatnych w innych gminach czy też kosztów wynajmu opiekunki.</p> <p>Dodatkowo sale znajdujące się w nowym budynku odciążą istniejącą placówkę, która w chwili obecnej boryka się z trudnościami z zachowaniem reżimu sanitarnego spowodowanego pandemią COVID-19. Większa ilość sal pozwoli na zachowanie wymaganego dystansu społecznego i zapewni bezpieczne warunki edukacji.</p>
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba doposażonych przedszkoli – 1 szt.; ▪ Liczba wybudowanych przedszkoli – 1 szt.; ▪ Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi - 25; ▪ Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych - 25; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – 155 osób; ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych – 450 osób; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wspartych dostosowanych obiektów - 3;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 27. Lista projektów uzupełniających

Tytuł	Rozbudowa przedszkola przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych jako drugi etap zadania komplementarnego pn. „Rozbudowa wielofunkcyjnego budynku oświatowego w Bystrzejowicach Pierwszych”
Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia zwiększające dostępność do edukacji przedszkolnej
Lokalizacja	Bystrzejowice Pierwsze Nr działki 90/3, 90/5, 91/2, 92/13, 90/7 Przedsięwzięcie zlokalizowane na obszarze zdegradowanym
Podmiot realizujący	Gmina Piaski
Zakres realizowanych zadań	W ramach przedsięwzięcia planowane są m.in. prace instalacyjne, wykończeniowe, zakup niezbędnego wyposażenia, w tym w zakresie ICT na potrzeby funkcjonowania przedszkola. Przy ww. pracach zostaną zastosowane nowoczesne, energooszczędne oraz przyjazne dla środowiska rozwiązania. Docelowo inwestycja przyczyni się do wyrównania dysproporcji terytorialnych w zakresie wychowania przedszkolnego, zapewnienia dostępu do wysokiej jakości usług, poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Piaski, a także gminy Głusk i Mełgiew poprzez przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszaru gmin w zakresie edukacji przedszkolnej. Przedszkole będzie dostępne nie tylko dla dzieci z terenu Gminy Piaski, ale także gmin ościennych – Mełgwi i Głuska (obecne przedszkole cieszy się zainteresowaniem tych trzech gmin).
	Projekt będzie realizowany na obszarze wiejskim. Projekt będzie komplementarny z projektami EFS. Przewiduje się możliwość uzupełnienia inwestycji w infrastrukturę sportową dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i wieku przedszkolaków. Zakres rzeczowy obejmuje: 7 sal przedszkolnych, 4 sale tematyczne, węzeł komunikacyjny, szatnie, toalety, kuchnię, pokój nauczycielski, pomieszczenia socjalne, pomieszczenia gospodarcze, pokój dyrektor i pokój wicedyrektora, pokój pielęgniarki, sekretariat. Łącznie: dwie kondygnacje naziemne (9,65 m ²), powierzchnia użytkowa na potrzeby przedszkola: 2 007,93 m ² .
Okres realizacji	2024-2029
Szacowana wartość	3 500 000 zł
Źródło finansowania	Fundusze EU, środki własne JST oraz środki krajowe Działanie FELU.07.01 Infrastruktura przedszkolna
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.
Prognozowane rezultaty	Projekt przyczyni się do zwiększenia powierzchni i poprawę warunków lokalowych przedszkola w Bystrzejowicach Pierwszych poprzez rozbudowę, wykończenie i wyposażenie przedszkola. Jest odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby i deficyty pod kątem trendów demograficznych i kompleksowych planów wykorzystania powstałej infrastruktury. Nowoutworzone sale dydaktyczne w sposób istotny odciążą istniejącą placówkę przy zespole szkół. Projekt przyczyni się do zwiększenia dostępu do edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat z terenu Gminy Piaski i gmin ościennych oraz wyrównanie dysproporcji terytorialnych w zakresie wychowania przedszkolnego. Przewiduje się utworzenie ok. min. 133 nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba doposażonych przedszkoli – 1 szt.; ▪ Liczba wybudowanych przedszkoli – 1 szt.; ▪ Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi – 8 osób; ▪ Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych – 25 osób/1 klasa; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – 24 osób; ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych – 17 osób; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wspartych dostosowanych obiektów – 10 osób;
--	--

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 28. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 9	Tytuł	Utworzenie miejsca rekreacji w Piaskach tzw. „Plac Różany”
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia wzbogacające ofertę spędzania czasu wolnego
	Lokalizacja	Piaski Nr działki 2098 Przedsięwzięcie zlokalizowane poza obszarem zdegradowanym i rewitalizacji
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski
	Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania planuje budowę miejsca rekreacji dla dzieci i rodziców. Będzie tam plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna. Obiekt będzie udostępniony bezpłatnie.
	Okres realizacji	2023-2029
	Szacowana wartość	1 000 000 zł
	Źródło finansowania	PFRON i środki własne JST
	Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób ze szczególnymi potrzebami.
	Prognozowane rezultaty	Realizacja operacji wpłynie na polepszenie infrastruktury rekreacyjnej, a co za tym idzie zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba utworzonych miejsc rekreacji – 1 szt.; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych obiektów rekreacji – 2829 osób; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających ze wspartych dostosowanych obiektów – 223 osoby; 	

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 29. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 10	Tytuł	Budowa Domu Ludowego w Klimusinie
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia wzbogacające ofertę spędzania czasu wolnego
	Lokalizacja	Klimusin Nr działki 231/4, 229/2 Przedsięwzięcie zlokalizowane poza obszarem zdegradowanym i rewitalizacji

Podmiot realizujący	Gmina Piaski
Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania planuje się budowę budynku, który będzie służył lokalnej społeczności jako miejsce spotkań i imprez. Planowane jest również wyposażenie obiektu w niezbędne do prowadzenia działalności meble i sprzęty.
Okres realizacji	2024-2029
Szacowana wartość	15 000 000 zł
Źródło finansowania	Fundusze EU i środki własne JST
Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
Prognozowane rezultaty	Stworzenie miejsca integracji społeczności lokalnej na rzecz przeciwdziałania patologiom i wykluczeniu społecznemu.
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<u>Wskaźniki produktu:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych lub zmodernizowanych budynków z przeznaczeniem na cele kulturalne i rekreacyjne – 1 szt.; ▪ Liczba wyposażonych budynków z przeznaczeniem na cele kulturalne i rekreacyjne – 1 szt.;
	<u>Wskaźniki rezultatu:</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych obiektów rekreacji – 273 osób; ▪ Roczna liczba zorganizowanych spotkań i imprez integracyjnych w obiektach kulturalno-rekreacyjnych- 5; Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z obiektów kulturalno-rekreacyjnych – 3 osoby;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 30. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 11	Tytuł	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Kawęczynie
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia wzbogacające ofertę spędzania czasu wolnego
	Lokalizacja	Kawęczyn Nr działki 442/2, 442/5 Przedsięwzięcie zlokalizowane poza obszarem zdegradowanym i rewitalizacji
	Podmiot realizujący	Gmina Piaski
	Zakres realizowanych zadań	W ramach zadania planuje się przebudowę istniejącego budynku oraz zakup wyposażenia. W chwili obecnej obiekt nie jest użytkowany i niszczeje. Podczas przebudowy należy uwzględnić zabytkowe obiekty występujące w sąsiedztwie – historyczne założenia ogrodowo-dworskie. Ponadto inwestycja zlokalizowana jest bezpośrednio przy budynku dawnego czworaka stanowiącego pozostałości dawnej zabudowy przynależnej do ww. założenia. Przebudowana świetlica powinna zatem nawiązywać i harmonijnie wpisywać się w historycznie wykształcony krajobraz.
	Okres realizacji	2024-2029
	Szacowana wartość	5 000 000 zł
	Źródło finansowania	Fundusze EU i środki własne JST

Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	Obiekt będzie w pełni dostępny dla osób niepełnosprawnych poprzez zniwelowanie barier architektonicznych.
Prognozowane rezultaty	Stworzenie miejsca integracji społeczności lokalnej na rzecz przeciwdziałania patologiom i wykluczeniu społecznemu
Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba nowych lub zmodernizowanych budynków z przeznaczeniem na cele kulturalne i rekreacyjne – 1 szt.; ▪ Liczba wyposażonych budynków z przeznaczeniem na cele kulturalne i rekreacyjne – 1 szt.; <p><u>Wskaźniki rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych obiektów rekreacji - 317 osób; ▪ Roczna liczba zorganizowanych spotkań i imprez integracyjnych w obiektach kulturalno-rekreacyjnych – 5 szt.; ▪ Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z obiektów kulturalno-rekreacyjnych – 12 osób;

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Tabela 31. Lista projektów uzupełniających

PROJEKT UZUPEŁNIAJĄCY NR 12	Tytuł	Rozbudowa oraz rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego w miejscowości Kawęczyn
	Typ przedsięwzięcia	Przedsięwzięcia dedykowane osobom ze szczególnymi potrzebami
	Lokalizacja	Kawęczyn Nr działek 47/16, 159/6, 160/2, 47/18, 159/2 Przedsięwzięcie zlokalizowane poza obszarem zdegradowanym i rewitalizacji
	Podmiot realizujący	prywatny inwestor – osoba fizyczna
	Zakres realizowanych zadań	Zagospodarowanie istniejącego pałacu, budowa nowych obiektów celem stworzenia zespołu zamieszkania zbiorowego dla osób niepełnosprawnych w ramach realizacji planuje się stworzenie zaplecza odnowy biologicznej z gastronomią. Nowe budynki, których planowana jest budowa, zlokalizowane będą poza terenem założenia ogrodowo-dworskiego. Jednakże pełnić będą funkcje towarzyszącą w odniesieniu do zabytkowego założenia. Ponadto obiekty nie będą dominować w otoczeniu swoją kubaturą.
	Okres realizacji	2025-2027
	Szacowana wartość	20 000 000 zł
	Źródło finansowania	Program Operacyjny Fundusze Europejskie dla Województwa Lubelskiego Środki prywatne
	Zaplanowane w przedsięwzięciu udogodnienia, zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami	W ramach realizacji zaplanowane jest centrum hipoterapii, a w planowanych budynkach, z racji charakteru inwestycji, zapewniona zostanie pełna dostępność dla osób niepełnosprawnych (windy, podjazdy, specjalne miejsca parkingowe).
	Prognozowane rezultaty	Stworzenie miejsca dedykowanego potrzebom osób ze szczególnymi potrzebami. Obiekt przyczyni się do poprawy zdrowia i samopoczucia osób z niepełnosprawnością.

Wskaźniki monitorujące efekty realizacji projektu	<p><u>Wskaźniki produktu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 szt.; ▪ Pojemność obiektów stałego zamieszkania dla osób z niepełnosprawnościami – 15 osób ; ▪ Liczba nowoutworzonych obiektów gastronomicznych – 1 szt.; <p><u>Wskaźnik rezultatu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób ze szczególnymi potrzebami objętymi wsparciem – 30 osób; ▪ Roczna liczba wykonanych zabiegów rehabilitacyjnych - 50;
--	---

Źródło: Urząd Miejski w Piaskach

Ponadto Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 przewiduje realizację, potencjalnie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, dodatkowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wypełniały następujące cele:

- wyposażenie mieszkańców w narzędzia umożliwiające wdrażanie długotrwałych i pozytywnych zmian w miejscu, w którym żyją;
- poszukiwanie i rozwijanie innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych;
- pobudzanie zaangażowania mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy lokalne;
- zachęcenia mieszkańców obszaru rewitalizacji do podejmowania oddolnych działań na rzecz dobra wspólnego;
- zwiększenie aktywizacji społeczności sąsiedzkich i budowanie relacji sąsiedzkich;
- wspieranie integracji społeczności na poziomie lokalnym;
- wykorzystywanie lokalnej infrastruktury i zasobów (w tym dziedzictwo kulturowe);
- wsparcie rozwoju wspólnej przestrzeni publicznej w celu budowania relacji pomiędzy członkami danej społeczności.

7.3. Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Tabela 32. Tabela obrazująca powiązania pomiędzy podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr przedsięwzięcia z listy podstawowej	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

Źródło: opracowanie własne

7.4. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych

Tabela poniżej przedstawia szacowane ramy finansowe działań rewitalizacyjnych, głównych jak i uzupełniających. Ramy czasowe przypisane konkretnym przedsięwzięciom wyznaczone zostały w oparciu o czas potrzebny na ich wykonanie, analizę możliwych źródeł finansowania (patrz ppkt 7.5.) oraz zdolność inwestycyjną samej Gminy. W momencie sporządzania przedmiotowego harmonogramu niemożliwe jest jednak przewidzenie czynników zewnętrznych, których występowanie może w istotny sposób wpłynąć na realizację Programu. W związku z powyższym, zawarty w tabeli 31 horyzont czasowy realizacji każdego z projektów powinien być traktowany orientacyjnie, zaś dokładne terminy wykonawcze określone będą bezpośrednio w dokumentacji technicznej dot. poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 33. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych

LP	TYTUŁ PROJEKTU	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Indykatorywna wartość środków finansowych	Potencjalne źródło finansowania* (A,B,C,D,E,F,G)
PODSTAWOWE PROJEKTY REWITALIZACYJNE												
1	Utworzenie centrum integracji społeczno-gospodarczej ·w Kębłowie										3 000 000	B+G
2	Świetlice środowiskowe w gminie Piaski										4 500 000	C+E
3	Poprawa dostępności kulturowo - rekreacyjnej w Woli Piaseckiej										16 500 000	B+G
4	Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej										12 000 000	B+G
5	Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzezicach										3 000 000	A+G
6	Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym										750 000	C+G
7	Społecznie aktywni										350 000	C+G
Razem											40 100 000	-
POZOSTAŁE DOPUSZCZALNE PROJEKTY REWITALIZACYJNE												
1	E-AKTYWNI										332 125	C+G
2	Aktywni i kompetentni w powiecie lubelskim i świdnickim										311 200	C+G

3	Uczymy (się) z pasją- wdrożenie programów rozwojowych w szkołach podstawowych Gminy Piaski									1 037 520	C+G
4	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Piaski									3 000 000	B+G
5	Szkoła Młodych Liderów w Gminach: Wólka, Piaski, Nałęczów									750 000	C+G (ZIT)
6	Rozwój kluczowych kompetencji uczniów z Gminy Piaski									2 000 000	C+G (ZIT)
7	Budowa wielofunkcyjnego budynku oświatowego przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych									15 000 000	A+B+G
8	Rozbudowa przedszkola przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych jako drugi etap zadania komplementarnego pn. „Rozbudowa wielofunkcyjnego budynku oświatowego w Bystrzejowicach Pierwszych”									3 500 000	A+B+G
9	Utworzenie miejsca rekreacji w Piaskach tzw. „Plac Różany”									1 000 000	B+G (PFRON)
10	Budowa Domu Ludowego w Klimusinie									15 000 000	B+G
11	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Kawęczynie									5 000 000	B+G
12	Rozbudowa oraz rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego w miejscowości Kawęczyn									20 000 000	B+E
Razem										66 930 845	-
<p>Legenda: Możliwe potencjalne źródło finansowania*: A – Krajowe środki publiczne B – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego C – Europejski Fundusz Społeczny D – Fundusz Spójności E – Środki prywatne F – Środki z innych źródeł G – Środki własne JST ZIT – w ramach działań dedykowanych ZIT</p>											

Źródło: opracowanie własne na podstawie listy projektów rewitalizacyjnych

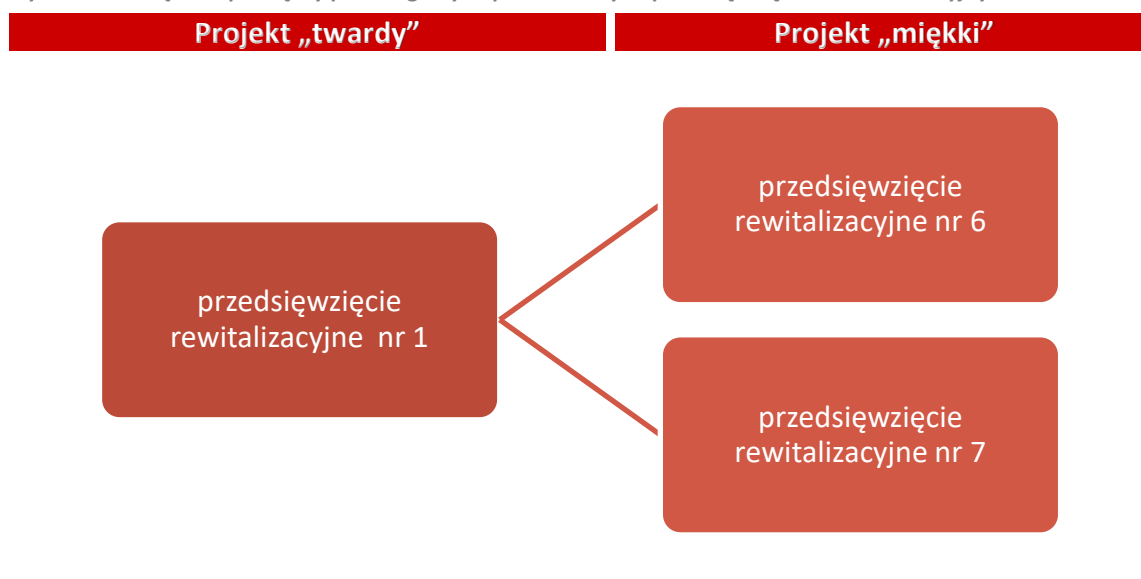
7.5. Komplementarność oraz mechanizmy integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych¹⁴

Powiązanie projektów rewitalizacyjnych jest jednym z kluczowych aspektów opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030. Opiera się ono na zagwarantowaniu powiązań między poszczególnymi przedsięwzięciami, tak aby nie były one względem siebie substytucyjne, a dopełniały się wzajemnie na zasadach komplementarności. Tak właśnie można wyprowadzić obszar rewitalizacji z sytuacji kryzysowej poprzez neutralizację zdiagnozowanych negatywnych zjawisk w 5 analizowanych sferach. Wskazane przedsięwzięcia rewitalizacyjne w dokumencie muszą cechować się kompleksowością, zintegrowaniem, skoncentrowaniem i komplementarnością. Poniżej zaprezentowano metodologię zapewnienia tych cech w obszarach działań.

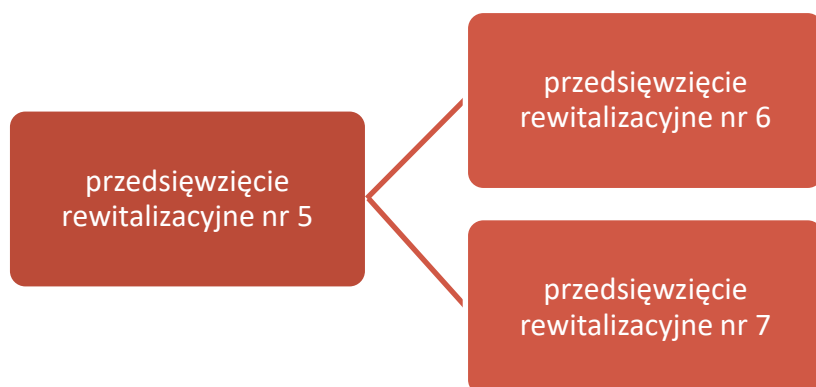
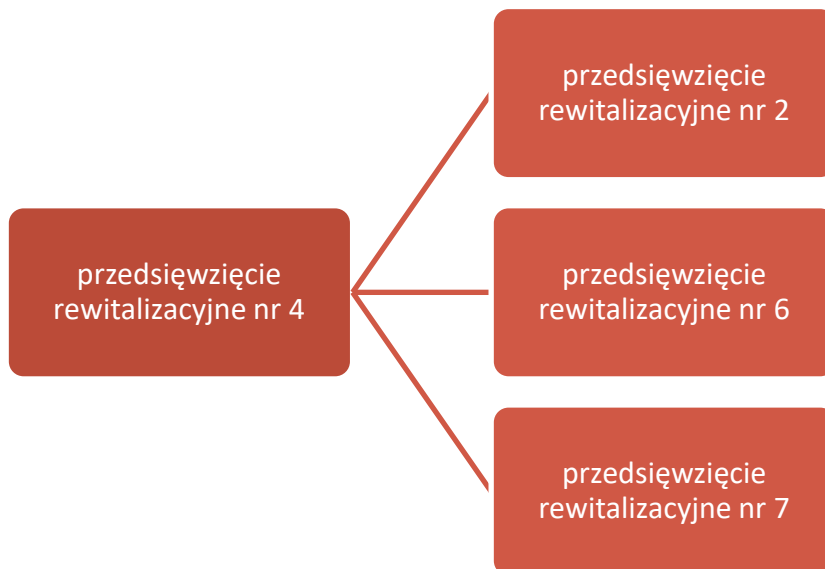
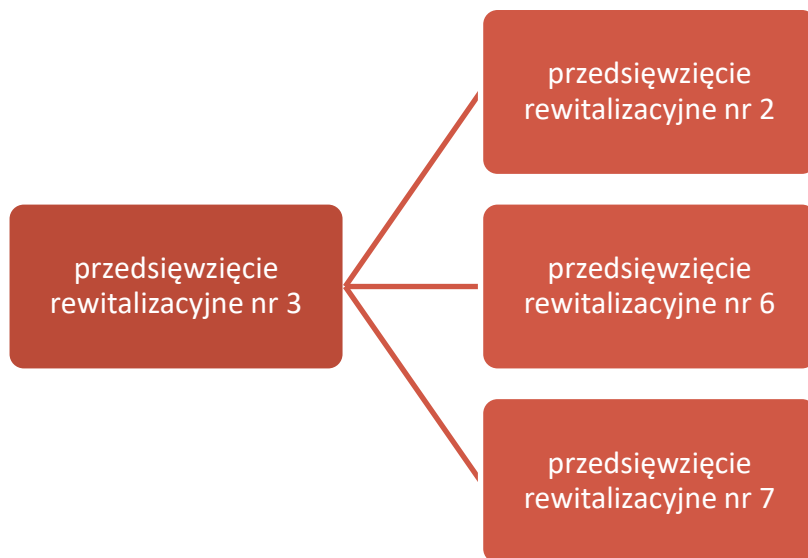
Dokument powstał w oparciu o zapisy dokumentu „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, zgodnie z którymi powinien cechować się jednocześnie:

Kompleksowością, czyli przedsięwzięcia „twarde” powinny współgrać z planowanymi działaniami „miękkimi”, które łącznie będą stanowiły kompleksową odpowiedź na zdiagnozowane na danym obszarze problemy i staną się źródłem szerszego oddziaływania. Planuje się wzajemne powiązania i synergie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz synchronizację efektów ich oddziaływania na sytuację kryzysową. Informacje na temat powiązań i synergii przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały opisane przy każdym przedsięwzięciu w podrozdziale 7.1. Lista projektów rewitalizacyjnych oraz 7.3. Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. Poniżej wskazano powiązania i synergie z innymi przedsięwzięciami.

Wykres 1. Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

¹⁴ Definicję zawarte w podrozdziale 7.4.1. zaczerpnięte są z „Procedury oceny gminnych programów rewitalizacji (GPR) w województwie lubelskim w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”

Zintegrowaniem, które polega na wspieraniu rozwoju wymagającego ścisłej koordynacji działań w ramach danej polityki publicznej. Zastosowanie podejścia zintegrowanego w rewitalizacji

wymagało stworzenia dokumentu, który odpowiada na wykazane potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wymaga to wskazania celów w oparciu o analizę wyzwań i potencjałów, przed jakimi stoi dany obszar. Ponadto GPR zawiera działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji zgodnie z przeprowadzoną diagnozą. Podejście zintegrowane ma zabezpieczyć przed realizacją pojedynczych, niepowiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. W odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych oznacza to, że realizacja inwestycji „twardych” musi być wpisana w szerszą koncepcję działań rewitalizacyjnych, a zatem nie może być celem samym w sobie. Zidentyfikowane cele wskazane w oparciu o analizę wyzwań i potencjałów, zostały przedstawione w podrozdziale 6.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań (tabela 10).

Koncentracją interwencji, czyli potrzebą hierarchizacji potrzeb. Powoduje to, że dokument GPR dotyczy terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju Gminy, obejmującego całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętego szczególną koncentracją problemów oraz negatywnych zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne skierowane są na określony i zidentyfikowany obszar rewitalizacji za pomocą diagnozy, przy założeniu zastosowania odpowiednich narzędzi. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane są na podobszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem w ramach GPR dopuszczone są przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane na obszarze rewitalizacji i umieszczone na liście planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komplementarnością problemową i przestrzenną

Zapewnienie komplementarności **problemowej** wynika z uwzględnienia całościowego spojrzenia na przyczyny kryzysu w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji, ograniczając tym samym występowanie dezintegracji działań. Skuteczność komplementarności wymusza również powiązania działań rewitalizacyjnych z decyzjami strategicznymi władz lokalnych. Komplementarność ta oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć wzajemnie się dopełniających tematycznie sprawiając, że GPR będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych 5 aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Komplementarność problemowa ma uniemożliwiać podział działań, skupiając uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru rewitalizacji. Wdrożenie komplementarności problemowej oznaczało także obowiązek powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań samorządu. W Gminnym Programie Rewitalizacji zadbano o to, aby działania z zakresu 5 sfer współistniały na tych samych podobszarach rewitalizacji w tym samym czasie i tworzyły interdyscyplinarny, wzajemnie powiązany proces.

Tabela 34. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w analizowanych sferach

Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa	Sfera techniczna
PROJEKT REWITALIZACYJNY	✓	✓		✓	✓

NR 1					
<p>Projekt zakłada utworzenie centrum integracji społeczno-gospodarczej w Kębłowie. Zakres interwencji przedsięwzięcia obejmuje stworzenie infrastruktury społeczno-gospodarczej przyczyniającej się do włączenia społecznego oraz do ochrony, rozwoju i promowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury. Projekt ten pozwoli na ograniczenie problemów: niskiej liczby podmiotów ekonomii społecznej prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji, braku miejsca do nawiązywania więzi społecznych i aktywizacji mieszkańców. Ograniczy ponadto występowanie w przestrzeni podobszaru obiektów zdegradowanych z nie ekologicznymi instalacjami elektrycznymi i grzewczymi. Ponadto zwiększy również zasób gminy w aspekcie infrastruktury społecznej.</p>					
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 2	✓	✓			✓
<p>Projekt ma na celu utworzenie świetlic środowiskowych w rewitalizowanych obiektach (remiza OSP w Piaskach, budynek po byłej szkole podstawowej w Woli Piaseckiej). Świetlice jako placówki wsparcia dziennego pełnić będą funkcję opiekuńczą i specjalistyczną. Projekt skierowany jest do dzieci i ich rodziców lub opiekunów prawnych zagrożonych ubóstwem. Realizacja projektu pozwoli na ograniczenie problemów: trudności powrotu na rynek pracy rodzicom. Świetlice ponadto będą zlokalizowane w budynkach publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, zatem spełniona będzie zasada dostępności.</p>					
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 3	✓	✓	✓	✓	✓
<p>Projekt zakłada utworzenie Centrum Edukacji Sportowej, Kulturalnej i Społecznej w Woli Piaseckiej. Zakres interwencji przedsięwzięcia obejmuje stworzenie infrastruktury społeczno-gospodarczej przyczyniającej się do włączenia społecznego mieszkańców oraz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej. Pracę polegać będą na poprawie stanu technicznego budynku zdegradowanego i aktualnie nieużytkowanego oraz utworzeniu naturalnego placu zabaw dla rodzin. Pozwoli na ograniczenie problemów: niskiej liczby podmiotów ekonomii społecznej prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji, braku miejsca do nawiązywania więzi społecznych i aktywizacji mieszkańców. Ograniczy ponadto występowanie w przestrzeni podobszaru obiektów zdegradowanych z nie ekologicznymi instalacjami elektrycznymi i grzewczymi. Ponadto zwiększy również zasób gminy w aspekcie infrastruktury społecznej.</p>					
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 4	✓			✓	
<p>Przedsięwzięcie zakłada wyprowadzenie ze stanu zdegradowanego budynku remizy OSP w Piaskach. Zakres interwencji przedsięwzięcia obejmuje stworzenie infrastruktury społeczno-kulturowej przyczyniającej się do włączenia społecznego mieszkańców oraz rozwoju organizacji pozarządowych. Projekt ten pozwoli na ograniczenie problemów: niskiej liczby organizacji pozarządowych prowadzących działalność na obszarze rewitalizacji, braku miejsca do aktywizacji mieszkańców. Ograniczy ponadto występowanie w przestrzeni podobszaru obiektów zdegradowanych z nie ekologicznymi instalacjami elektrycznymi i grzewczymi.</p>					
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 5	✓				✓
<p>Działania planowane w tym projekcie polegać mają na budowie kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzeżicach. Celem tej realizacji jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do infrastruktury społecznej i sportowej, w tym osobom ze szczególnymi potrzebami. Zakładane jest wykonanie m.in.: niwelacji terenu, odprowadzeni wód powierzchniowych z terenu oraz budowy boisk sportowych i parkingu. Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. brak miejsca do aktywnego wypoczynku dla mieszkańców. Ponadto podczas prac budowlanych uwzględnione zostaną potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami.</p>					
PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 6	✓	✓			✓

Działania w ramach projektu będą realizowane w zrewitalizowanej infrastrukturze (budynek OSP w Kębłowie, remiza OSP w Piaskach, budynek po byłej szkole podstawowej w Woli Piaseckiej oraz kompleks w Brzezicach) w celu wzmocnienia aktywności społecznej osób najbardziej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz na rzecz integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym realizacja działań na rzecz rozwoju lokalnego.

Rezultatem podjętych działań będzie umocniony rozwój lokalny.

W obiektach planuje się realizację szeregu działań polegających na prowadzeniu dla różnych grup społecznych:

- zajęć edukacyjnych;
- spotkań;
- szkoleń;
- organizacji wydarzeń integracyjnych (koncertów, wystaw, warsztatów).

Pozwoli to na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością i integracją społeczną, asymilacją ubogich i bezrobotnych osób i niedostateczną przedsiębiorczością wśród mieszkańców. Ponadto jego realizacja odbędzie się w miejscu zapewniającym dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

PROJEKT REWITALIZACYJNY NR 7	✓	✓			✓
-------------------------------------	---	---	--	--	---

Działania w ramach projektu będą realizowane w zrewitalizowanej infrastrukturze (budynek OSP w Kębłowie, remiza OSP w Piaskach, budynek po byłej szkole podstawowej w Woli Piaseckiej oraz kompleks w Brzezicach) w celu wzmocnienia integracji społeczności zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt obejmuje organizację ogólnodostępnych wydarzeń, które dzięki realizacji wzmocni się potencjał instytucjonalny działających już organizacji, jak również poczucie integracji mieszkańców z miejscem zamieszkania.

Pozwoli on na ograniczenie zdiagnozowanych problemów na obszarze rewitalizacji, które związane są m.in. z niedostateczną aktywnością i integracją społeczną, asymilacją osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i niedostateczną przedsiębiorczością wśród mieszkańców. Ponadto jego realizacja odbędzie się w miejscu zapewniającym dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami.

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność **przestrzenna** oznacza konieczność uwzględnienia w procesie tworzenia i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi wdrażanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i tymi zaplanowanymi poza granicami obszaru (pozostałe dopuszczone przedsięwzięcia), ale oddziałującymi na niego. Głównym celem komplementarności przestrzennej jest aby:

- przedsięwzięcia realizowane były na całym obszarze rewitalizacji a nie punktowo, w pojedynczych miejscach;
- poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz aby zachodził między nimi efekt synergii;
- prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Przedsięwzięcia z listy podstawowej skoncentrowane są na obszarze rewitalizacji, przez co charakteryzują się komplementarnością przestrzenną. Ponadto zaplanowane projekty miękkie realizowane będą w obiektach objętymi przedsięwzięciami infrastrukturalnymi z podstawowej listy przedsięwzięć, co zostało wskazane w podrozdziale 7.1. Lista projektów rewitalizacyjnych.

Komplementarnością proceduralno-instytucjonalną

Zapewnienie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej wymusza zaprojektowanie systemu zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania realizacją GPR w przyjętym przez Gminę Piaski systemie zarządzania.

W dokumencie Programu Rewitalizacji, system ten uszczegółowiony został w rozdziale 8. System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Efektywne funkcjonowanie tego systemu związane jest z współpracą wszystkich uwzględnionych podmiotów działających na obszarze Gminy Piaski. Istotne jest w tym zakresie budowanie partnerstw publicznych, prywatnych i społecznych oraz funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski uwzględnia również zasadę komplementarności międzyokresowej. Wyznaczony obszar zdegradowany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski w większości pokrywa się z obszarem koncentracji sytuacji kryzysowych wyznaczonym Uchwałą nr XLIX/442/2022 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 października 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wynika to z trudności wyprowadzenia obszaru rewitalizacji z kryzysu podczas pandemii COVID-19 (zrealizowano zaledwie ok. 50% zaplanowanych przedsięwzięć). Ponadto wnioski z ewaluacji zrealizowanych i niezrealizowanych projektów wpłynęły na zidentyfikowanie obecnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Komplementarność międzyokresowa zapewnia ciągłość procesu rewitalizacji w zmieniających się uwarunkowaniach formalno-prawnych. Zapewnia ona ciągłość procesu rewitalizacji w zmieniających się uwarunkowaniach formalno-prawnych. Dotyczy to zmiany formuły programu rewitalizacji w związku z zakończeniem okresu przejściowego określonego w ustawie o rewitalizacji, a także zasad wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności w poszczególnych perspektywach finansowych (2007-2013, 2014-2020, 2021-2027), stanowiących jedno z głównych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Jednocześnie stanowi odwołanie do obowiązku oceny aktualności i stopnia realizacji GPR co najmniej, co 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie w rozdziale 9.

Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania polega na dywersyfikacji źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, tworzeniu montażu finansowych, tak aby uniezależnić ich realizację od dostępności finansowania z jednego źródła. Projekty uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 mogą zostać skutecznie przy udziale różnych źródeł finansowania, w tym:

- środków unijnych (w szczególności EFRR i EFS+, PFRON),
- krajowe środki publiczne,
- środków własnych Gminy,
- środków prywatnych.

W praktyce oznacza to, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się muszą na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia z różnych funduszy i programów unijnych.

Komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian. Komplementarność finansowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych z dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 została zaprezentowana w Tabeli 35. Projekty rewitalizacyjne wraz z proponowanym podziałem ich finansowania.

7.6. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski realizuje zasadę partnerstwa i partycypacji poprzez angażowanie interesariuszy na każdym etapie jego realizacji. Poniżej omówiono sposób realizacji tej zasady.

W trakcie prac nad dokumentem GPR stawiano szczególny nacisk na przedsięwzięcia realizowane w partnerstwie. Dlatego zaplanowano zawieranie szerokich partnerstw z podmiotami spoza sektora publicznego. Gmina Piaski planując tego typu partnerstwa bazuje na zasadach określonych w ustawie. Przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi i uzupełniającymi zaplanowanych w partnerstwie to m.in.: przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2 - Świetlice Środowiskowe w Gminie Piaski oraz przedsięwzięcie uzupełniające nr 12 - Rozbudowa oraz rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego w miejscowości Kawęczyn.

Partycypacja natomiast stanowi jeden z kluczowych elementów od pierwszego do ostatniego etapu tworzenia, wdrażania i monitoringu efektów Gminnego Programu Rewitalizacji, który został szczegółowo opisany w treści dokumentu.

7.7. Szacunkowe ramy finansowe działań rewitalizacyjnych

Zgodnie z omówioną wcześniej zasadą komplementarności źródeł finansowania, Gminny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 może korzystać zarówno z wewnętrznych funduszy budżetu Gminy i podmiotów prywatnych, jak również zewnętrznych środków unijnych, fundusze EOG i norweski oraz krajowych. Istotne jest by struktura finansowania procesu rewitalizacji, zakładająca możliwość zaangażowania środków pochodzących z różnych źródeł finansowania, była dostosowana do specyfiki obszaru i korzystała z doświadczeń wszystkich podmiotów planowo realizujących projekty rewitalizacyjne. Ważne są ponadto czynniki takie jak: wielkość udziałów we własności dóbr, właściwości prawne podmiotów czy dostępność i możliwość uruchomienia danych środków.

Zgłoszone do Programu projekty rewitalizacyjne planowo realizowane będą przez różnorodne podmioty, również prywatne przy wykorzystaniu ich środków własnych. Zatem kluczowe jest włączenie w proces planowania poszczególnych działań rewitalizacyjnych różnych grup interesariuszy, w szczególności lokalnych przedsiębiorców, spółdzielni mieszkaniowych oraz organizacji pozarządowych.

Szczególną formą finansowania procesu rewitalizacji jest połączenie środków prywatnych z publicznymi, poprzez zawiązanie partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). W rozumieniu Ustawy o PPP z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 169 poz.1420) jest to rodzaj współpracy podmiotu

publicznego i prywatnego partnera, opartej na umowie lub w formie spółki, służącej realizacji danego zadania publicznego. W ramach partnerstwa, podmiot prywatny zobowiązuje się ponieść całkowite lub częściowe nakłady na wykonanie przedmiotowego przedsięwzięcia, bądź też zapewnić ich uregulowanie przez osoby trzecie. Zastosowanie PPP zaleca się w zwłaszcza gdy:

- projekt wymaga znaczących nakładów finansowych, a fundusze publiczne skierowane są na inne, bardziej priorytetowe cele;
- samorząd chce utrzymać pewien stopień kontroli nad przedsięwzięciem;
- zaangażowany w projekt podmiot prywatny jest w stanie uzyskać zwrot zainwestowanych środków z opłat za użytkowanie obiektu;

Ponadto realizacja projektów rewitalizacyjnych możliwa jest z wykorzystaniem dostępnych środków z programów rządowych oraz funduszy zewnętrznych w tym Unii Europejskiej. Podstawowe unijne źródło finansowania stanowi Program Fundusze Europejskie dla Lubelskiego na lata 2021-2027 (FEeL), w ramach którego najważniejszym działaniem dla Gminy Piaski, dedykowanym rewitalizacji, jest działanie: *11.04 Rewitalizacja obszarów innych niż miejskie w ramach celu polityki 5 (II) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie*. Realizacja projektów współfinansowanych z FEeL 2021-2027 w ramach tego działania możliwa będzie jedynie pod warunkiem wpisania ich do Gminnego Programu Rewitalizacji. Największą szansę na zdobycie dotacji mają przedsięwzięcia twarde (techniczne), przywracające bądź nadające obszarom zdegradowanym nowe funkcje, zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej.

Orientacyjne ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji zaplanowano na 8-letni okres faktycznego obowiązywania dokumentu, tj. od 2023 do 2030 roku. Przedstawiają się one następująco:

- Całkowitą wartość projektów rewitalizacyjnych, podejmowanych w ramach Programu, szacuje się na kwotę **107 030 845 zł**.
- W powyższej kwocie ujęty został wkład budżetu Gminy, który wyniesie około **13 754 626,75 zł**.
- Pozostały udział finansowy w przedsięwzięcia rewitalizacyjne (publiczny i prywatny razem) oszacowano na **93 276 218,25 zł**.
 - W ramach udziału, o którym mowa powyżej, szacuje się, że wkład środków prywatnych wyniesie w przybliżeniu **3 450 000 zł**.
- Całkowity strumień wydatków na GPR ze środków publicznych (budżet Gminy, środki UE oraz budżet państwa) wyniesie zatem **103 580 845 zł**.
- W chwili obecnej niemożliwe jest precyzyjne oszacowanie kosztów zarządzania procesem rewitalizacji. Orientacyjnie powinny one mieścić się w granicach od 2,5 do 6,0% całkowitej wartości Programu, a więc od **2 675 771** do **6 421 851** zł w perspektywie ośmioletniej.

Tabela 35 zawiera zestawienie przyjętych w niniejszym Programie projektów rewitalizacyjnych wraz z szacunkowym podziałem ich finansowania. Nie istnieje możliwość precyzyjnego określenia udziału poszczególnych. Przyjęto zatem założenie, że wkład dofinansowania wynosi **85%** całkowitej wartości przedsięwzięcia a wkład własny to natomiast **15%**.

Tabela 35. Projekty rewitalizacyjne wraz z proponowanym podziałem ich finansowania

Lp.	Tytuł projektu	Szacowana wartość	Źródła finansowania						
			Krajowe środki publiczne	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Społeczny	Fundusz Spójności	Środki prywatne	Środki z innych źródeł	Środki własne JST
1	Utworzenie centrum integracji społeczno-gospodarczej w Kębłowie	3 000 000	x	2 550 000	x	x	x	x	450 000
2	Świetlice środowiskowe w gminie Piaski	4 500 000	x	x	3 600 000	x	450 000	x	450 000
3	Poprawa dostępności kulturowo - rekreacyjnej w Woli Piaseckiej	16 500 000	x	14 025 000	x	x	x	x	2 475 000
4	Przebudowa i rozbudowa remizy OSP w Piaskach na potrzeby społeczności lokalnej	12 000 000	x	10 200 000	x	x	x	x	1 800 000
5	Budowa kompleksu rekreacyjno-sportowego w Brzezicach	3 000 000	x	2 550 000	x	x	x	x	450 000
6	Rozwój usług społecznych skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	750 000	x	x	637 500	x	x	x	112 500
7	Społecznie aktywni	350 000	x	x	297 500	x	x	x	52 500
u 1	E-AKTYWNI	332 125	x	x	282 306,25	x	x	x	49 818,75
u 2	Aktywni i kompetentni w powiecie lubelskim i świdnickim	311 200	x	x	264 520	x	x	x	46 680
u 3	Uczymy (się) z pasją- wdrożenie programów rozwojowych w szkołach podstawowych Gminy Piaski	1 037 520	x	x	881 892	x	x	x	155 628
u 4	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Piaski	3 000 000	x	2 550 000	x	x	x	x	450 000
u 5	Szkoła Młodych Liderów w Gminach:	750 000	x	x	637 500	x	x	x	112 500

	Wólka, Piaski, Nałęczów								
u 6	Rozwój kluczowych kompetencji uczniów z Gminy Piaski	2 000 000	x	x	1 700 000	x	x	x	300 000
u 7	Budowa wielofunkcyjnego budynku oświatowego przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych	15 000 000	3 000 000	9 000 000	x	x	x	x	3 000 000
u 8	Rozbudowa przedszkola przy Zespole Szkół w Bystrzejowicach Pierwszych jako drugi etap zadania komplementarnego pn. „Rozbudowa wielofunkcyjnego budynku oświatowego w Bystrzejowicach Pierwszych”	3 500 000	700 000	2 100 000	x	x	x	x	700 000
u 9	Utworzenie miejsca rekreacji w Piaskach tzw. „Plac Różany”	1 000 000	x	850 000	x	x	x	x	150 000
u 10	Budowa Domu Ludowego w Klimusinie	15 000 000	x	12 750 000	x	x	x	x	2 250 000
u 11	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Kawęczynie	5 000 000	x	4 250 000	x	x	x	x	750 000
u 12	Rozbudowa oraz rewitalizacja założenia pałacowo-parkowego w miejscowości Kawęczyn	20 000 000	x	17 000 000	x	x	3 000 000	x	x
Razem		107 030 845	1 000 000	77 825 000	8 301 218,25	-	3 450 000	-	13 754 626,75

8. System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Ważnym elementem, przyczyniającym się do skuteczności realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji jest zintegrowany system jego wdrażania. Odpowiednio utworzony, powinien w jasny sposób prezentować i określać metody zarządzania GPR-em oraz identyfikować i wyodrębnić struktury organizacyjne, które będą odpowiedzialne za konkretne zadania. W następstwie możliwe będzie efektywne łączenie różnych źródeł finansowania oraz współpraca podmiotów, instytucji i lokalnej społeczności, zaangażowanej w cały proces.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie stanowi zadanie własne Gminy. Zadania te powinny być realizowane w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy.

8.1. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Poniżej przedstawiono planowany harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030.

Zadanie	Realizacja
Uchwalenie Gminnego programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030	I/II kwartał 2024 r.
Wprowadzenie planowanych przedsięwzięć do Wieloletniej Prognozy Finansowej	od razu po uchwaleniu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji
Powołanie Komitetu Rewitalizacji	I kwartał 2024 r.
Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych	od 2023 r. do 2030 r.
Monitorowanie postępu realizacji	od 2024 r. do 2030 r. (corocznie)
Ewaluacja on-going	2026 r.
Ewaluacja ex-post	po 2030 r.

Źródło: opracowanie własne

8.2. System instytucjonalny i zarządzanie procesem rewitalizacji

Proces zarządzania rewitalizacją w Gminie Piaski skupia się zarówno na koordynacji całości Programu i obejmuje problematykę rewitalizacji całościowo - angażując różne komórki Urzędu i podmioty zewnętrzne w celu realizacji określonych założeń oraz odnosi się do realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz projektów rewitalizacyjnych. Przyjęta struktura zarządzania jest adekwatna do procesu rewitalizacji i gwarantuje osiągnięcie założonych w dokumencie celów.

8.2.1. Etap przygotowania GPR

Na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji nadzór nad procesem rewitalizacji pełnił Burmistrz Piask oraz Rada Miejska w Piaskach. Za koordynację wszystkich działań związanych z pozyskaniem danych, przeprowadzenia konsultacji społecznych oraz identyfikację przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiedzialny był Zespół zadaniowy ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski powołany zarządzeniem nr 46/2021 z dnia 15 września 2021 r. Członkami Zespołu byli:

- 1) Sekretarz Gminy Piaski – Przewodniczący Zespołu;
- 2) Kierownik Wydziału Strategii i Pozyskiwania Funduszy Pomocowych – Zastępca Przewodniczącego Zespołu;
- 3) Kierownik Wydziału Ogólno-Organizacyjnego i Spraw Społecznych – Członek Zespołu;
- 4) Pracownik Wydziału Strategii i Pozyskiwania Funduszy Pomocowych – Członek Zespołu;
- 5) Pracownik Wydziału Inwestycji, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Mienia – Członek Zespołu;
- 6) Pracownik Wydziału Inwestycji, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Mienia – Członek Zespołu;

Ponadto w procesie zbierania danych oraz tworzenia poszczególnych rozdziałów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski, jak i na etapie diagnozy obszaru rewitalizacji uczestniczyli pracownicy Urzędu Miejskiego, jednostki organizacyjne Gminy i inne organy:

- Urząd Stanu Cywilnego, Ewidencja Ludności;
- Komisariat Policji w Piaskach;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach;
- Miejskie Centrum Kultury w Piaskach;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach;
- Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku;
- Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Piaski;

Zastosowanie szerokiej partycypacji w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji zagwarantował również udział partnerom społeczno-gospodarczym m.in:

- Mieszkańcy obszaru rewitalizacji;
- Przedsiębiorcy;
- Organizacje pozarządowe;
- Lokalni liderzy społeczni;
- Właściciele i zarządcy nieruchomości na terenie rewitalizacji;

Zaangażowana w proces przygotowania powyższego dokumentu społeczność lokalna wraz z Zespołem zadaniowym ds. opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski uczestniczyła w:

- zebraniu i analizie informacji niezbędnych do opracowania Programu Rewitalizacji;
- przeprowadzeniu diagnozy problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych;

- identyfikacji potrzeb rewitalizacyjnych i wypracowanie celów oraz kierunków działań;
- przeprowadzenie diagnozy lokalnych potencjałów w gminie;
- delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
- ustaleniu hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- analizie zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i opracowanie listy projektów rekomendowanych do realizacji;
- opracowaniu struktury zarządzania Programem Rewitalizacji;
- wypracowaniu wskaźników monitorowania i oceny Programu Rewitalizacji;

Ponadto przed przyjęciem Uchwały Rady Miejskiej w Piaskach w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji, opracowany dokument podlegał szerokim konsultacjom społecznym.

8.2.2. Etap wdrażania GPR

Wśród struktur organizacyjnych, biorących udział w procesie realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, wymienia się następujące trzy typy podmiotów:

- podmiot koordynujący – nadzorujący wdrażanie całości GPR;
- podmiot zarządzający – odpowiedzialny za skutecznianie projektów rewitalizacyjnych oraz prowadzący monitoring i ocenę Programu;
- podmioty wykonawcze – realizujące poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne;

Rolę podmiotu koordynującego, w przedmiotowym systemie wdrażania GPR, pełni Burmistrz Piask, który odpowiedzialny jest za nadzór nad całym procesem rewitalizacji. W procesie koordynacji wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji udział bierze również Komitet Rewitalizacji.

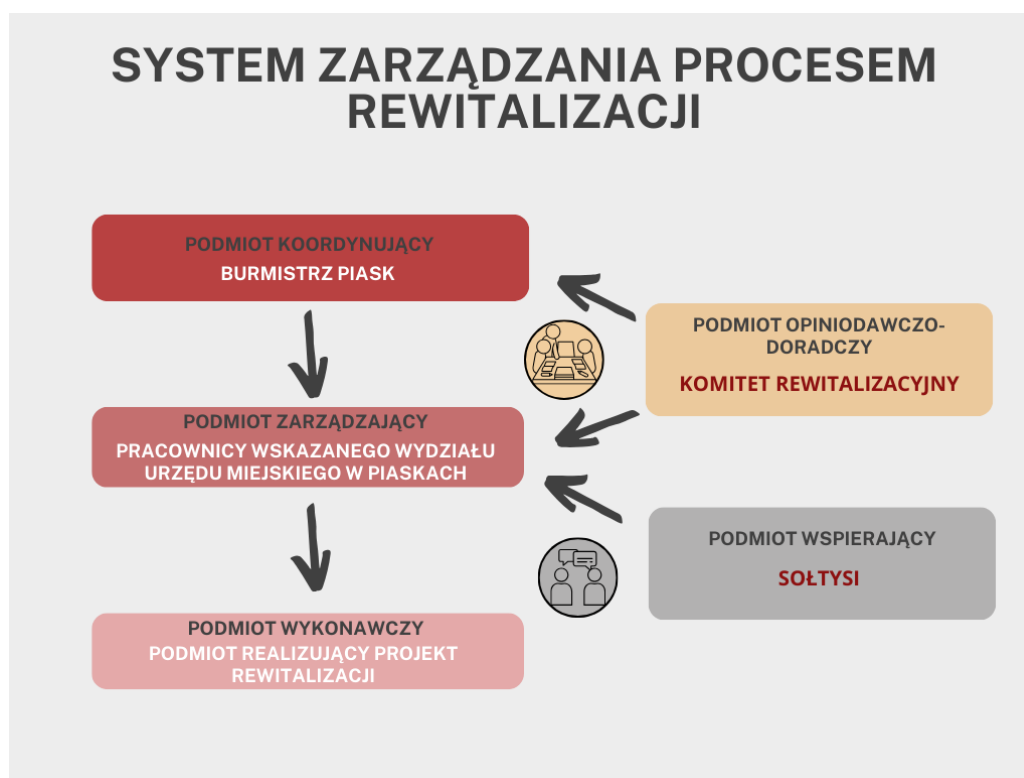
Komitet Rewitalizacji stanowi organ opiniodawczo-doradczy dla Burmistrza w zakresie dbałości o prawidłową realizację GPR oraz prowadzenie dialogu między interesariuszami procesu rewitalizacji a organami Gminy. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska w drodze uchwały, zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Podjęcie uchwały w tej sprawie będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi. Zasady wyznaczenia składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji wskazano w rozdziale 8.4.

Podmiotem zarządzającym są natomiast pracownicy Wydziału Ogólno-Organizacyjnego i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Piaskach. W przypadku projektów złożonych i interdyscyplinarnych utworzone zostaną zespoły projektowe, które składać się będą z pracowników komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Piaskach. Będzie na nich spoczywać odpowiedzialność za organizację i uporządkowanie spraw związanych z procesem rewitalizacji, opracowanie i prowadzenie działań związanych z realizacją konkretnych projektów uwzględnionych w dokumencie GPR (przygotowanie dokumentacji, przeprowadzenie postępowań przetargowych, promocję projektów, składanie wniosków o dofinansowanie). Dodatkowo, instytucjami wspierającymi są sołtysi jednostek pomocniczych i przedstawiciele obszaru, wchodzących w skład obszaru rewitalizacji, którzy jako reprezentanci lokalnej społeczności znają główne problemy i potrzeby mieszkańców, a w związku z tym mogą

realnie wspierać wszystkie działania, mające na celu poprawę jakości życia i wzmocnienie kapitału ludzkiego na terenie Gminy.

Do podmiotów wykonawczych należą jednostki publiczne, społeczne i gospodarcze, realizujące poszczególne projekty rewitalizacyjne, a także organizacje pozarządowe. Poziom ich zaangażowania uzależniony jest od charakteru poszczególnych przedsięwzięć. Wśród jednostek publicznych najważniejszą rolę pełni Gmina Piaski, która poprzez realizację pierwszych inwestycji, doprowadzi do zredukowania obiektywnych barier rozwoju, umożliwiając tym samym stopniowe wdrażanie projektów, zainicjowanych przez inne jednostki.

Wykres 2. Schemat systemu zarządzania procesem rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

Uwzględniając wielopoziomowy charakter Gminnego Programu Rewitalizacji, w systemie jego wdrażania uczestniczyć będą różne podmioty. Ważne jest więc, aby wszystkie zainteresowane jednostki wykazywały zaangażowanie w realizację założeń programu rewitalizacji, które umożliwią osiągnięcie zakładanych w nim celów.

8.2.3. Etap monitorowania i ewaluacji GPR

Postępy w realizacji założeń Gminnego Programu Rewitalizacji, a także poszczególnych projektów rewitalizacyjnych będą obowiązkowo podlegać monitorowaniu. Monitoring postępu polega na regularnym sprawdzaniu i kontroli realizowanych przedsięwzięć w aspekcie zgodności z założeniami.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 są pracownicy Wydziału Ogólnno-Organizacyjnego i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Piaskach. Do jego zadań należy zbieranie danych, obrazujących tempo i jakość

prowadzonej rewitalizacji, ich analizowanie i raportowanie w formie corocznych i końcowych sprawozdań z realizacji GPR.

Obowiązek sporządzania raportów ewaluacyjnych przekazany zostanie firmie zewnętrznej pod nadzorem pracowników Urzędu Miejskiego. Ocena Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski (raport ewaluacyjny) stale podlega opiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, przedłożeniu Burmistrzowi Piaski oraz ogłoszeniu na stronie BIP Gminy Piaski.

8.3. System budowania i wspierania partnerstw

Zasada partnerstwa stanowi jedną z głównych koncepcji w procesie tworzenia i wdrażania programu rewitalizacji. Zasada ta opiera się na zaangażowaniu w proces rewitalizacji jak największej liczby instytucji, które mogą stanowić partnerów w realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Istotne jest też zachęcenie lokalnej społeczności do podejmowania inicjatyw, które przyczyniają się realizacji celów rewitalizacyjnych w poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Należy pamiętać również o sprecyzowaniu zasad i sposobów współuczestnictwa interesariuszy rewitalizacji. Konieczne jest to do osiągnięcia zgodności pomiędzy inicjowanymi działaniami, a potrzebami i oczekiwaniami lokalnej społeczności, zidentyfikowanymi w procesie partycypacji oraz na etapie konsultacji społecznych. Niezbędne jest także uwzględnienie kwestii ograniczających występowanie konfliktów oraz ewentualnych kosztów ich rozwiązywania, co stanowi bazę do określenia form samoświadomości społecznej.

W Gminnym Programie Rewitalizacji wdrażanie partnerstwa pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym stanowić będzie kontynuację prac nad LPR, w którym do współpracy zostali zaproszeni chętni z obszaru rewitalizacji. Współdziałanie to będzie odbywać się ponownie w zintegrowanych wymiarach:

- merytorycznym – poprzez współuczestnictwo w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów;
- organizacyjnym – poprzez angażowanie zasobów i kompetencji charakterystycznych dla danego sektora i wzajemnym ich uzupełnianiu podczas realizacji wspólnych projektów;
- finansowym – poprzez współudział finansowy partnerów i zapewnienie wkładu własnego;

Gmina Piaski, planując partnerstwa z podmiotami spoza sektora finansów publicznych, uwzględnić będzie zapisy określone w ustawie o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. 2009 Nr 19 poz. 100), ustawie o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240) oraz ustawie o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079), zawierając współpracę w oparciu o cztery typy projektów: partnerski, zintegrowany, hybrydowy i grantowy.

Inicjatorem projektów rewitalizacyjnych, podejmowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, są: Burmistrz Piaski oraz Rada Miejska w Piaskach, odpowiadający za zachęcenie do współpracy jak najszerszego grona potencjalnych partnerów. Umożliwi to m.in.: organizacja naborów lub wdrożenie systemu zachęt. Istotne jest również zidentyfikowanie osób aktywnych społecznie (lokalnych liderów), którzy są w stanie pozyskać dla procesu rewitalizacji szerokie

poparcie wśród interesariuszy. Wypracowane partnerstwa zostaną sformalizowane za pomocą porozumień lub umów, co umożliwi na konkretne określenie zakresu obowiązku poszczególnych współdziałalców oraz terminów wykonywanych zadań.

Celami współpracy pomiędzy partnerami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 są:

- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców z terenu Gminy Piaski;
- wykorzystanie potencjału lokalnej społeczności poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego planu, akceptowanego przez wszystkich uczestników procesu rewitalizacji;
- wsparcie innowacyjności, wyrażającej się zastosowaniem nowatorskich podejść do problemów, związanych z rozwojem lokalnym.

8.4. Komitet rewitalizacji

Zgodnie z definicją zawartą w art. 7 Ustawy o Rewitalizacji Komitet Rewitalizacji to forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji.

ZASADY WYZNACZANIA SKŁADU KOMITETU REWITALIZACJI

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji przyjęte zostały uchwałą nr LXVII/572/2024 Rady Miejskiej w Piaskach z 26 stycznia 2024 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Piaski, którą poprzedzały konsultacje społeczne. Konsultacje projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Piaski trwały od 14.11.2023 do 20.12.2023. Spotkanie konsultacyjne odbyło się w dniu 04.12.2023 r. w budynku Urzędu Miejskiego w Piaskach, jednakże żaden uczestnik nie złożył w podczas jego trwania uwagi.

Przedstawiciele interesariuszy wybrani zostali w drodze otwartej procedury naboru, natomiast przedstawiciele Gminy wskazani zostali przez Burmistrza Piask, a przedstawiciele Rady Miejskiej przez członków Rady Miejskiej. Informacja o naborze na członków Komitetu Rewitalizacji udostępniona została w dniu 31.01.2024 r. na stronie internetowej Urzędu Miejskiego (zakładka Gminny Program Rewitalizacji) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego. Nabór zaplanowano w terminie 01.02.2024 - 21.02.2024 r. Uczestnictwo w Komitecie Rewitalizacji ma charakter społeczny, a za udział w posiedzeniach i pracach Komitetu nie przysługuje wynagrodzenie, dieta ani zwrot kosztów podróży.

Komitet Rewitalizacji powołany zostanie zarządzeniem. W drodze zarządzenia powołani zostaną członkowie Komitetu Rewitalizacji, którzy są przedstawicielami interesariuszy rewitalizacji. W Gminie Piaski Komitet Rewitalizacji składa się z:

- przedstawicieli Rady Miejskiej;
- przedstawicieli Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych wskazanych przez Burmistrza;

- przedstawicieli mieszkańców obszaru rewitalizacji (Wola Piasecka, Kębtów, Obszar II w mieście Piaski, Brzezice);
- przedstawicieli mieszkańców Gminy Piaski poza obszaru rewitalizacji;
- przedstawicieli podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy, w tym co najmniej 1 osoba prowadząca taką działalność na terenie obszaru rewitalizacji;
- przedstawicieli podmiotów prowadzących na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych;
- przedstawicieli organów władz publicznych oraz przedstawicieli podmiotów realizujących na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Zgodnie z przyjętymi zasadami działania kadencja Komitetu Rewitalizacji trwa 5 lat od daty powołania. Na minimum 30 dni przed upływem kadencji Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz Piask ogłasza nabór na członków Komitetu Rewitalizacji na nową kadencję. Nabór członków prowadzony jest każdorazowo na tych samych zasadach.

TRYB PRACY ORAZ OBSŁUGA KOMITETU

Pierwsze posiedzenie Komitetu nowej kadencji zwołuje Burmistrz w terminie nie dłuższym niż 30 dni od ogłoszenia wyników naboru. Podczas pierwszego posiedzenia Komitetu członkowie wybierają spośród siebie Przewodniczącego i jego Zastępcę. Pierwsze posiedzenie Komitetu Rewitalizacji do czasu wyboru Przewodniczącego prowadzi najstarszy wiekiem członek Komitetu. Wybór Przewodniczącego i Zastępcy Przewodniczącego następuje zwykłą większością głosów w głosowaniu jawnym spośród członków Komitetu Rewitalizacji obecnych na posiedzeniu, przy obecności co najmniej połowy składu Komitetu Rewitalizacji. Pracami Komitetu Rewitalizacji kieruje Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności Zastępca Przewodniczącego. Przewodniczący Komitetu Rewitalizacji zwołuje posiedzenia Komitetu, kieruje pracami Komitetu oraz reprezentuje Komitet na zewnątrz. Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji zwołuje Przewodniczący nie rzadziej niż raz na rok roku. Informacje na temat terminu, miejsca planowanego posiedzenia Komitetu, proponowany porządek posiedzenia oraz materiały, które będą przedmiotem obrad powinny być przekazane członkom Komitetu na minimum 5 dni przed posiedzeniem. Z posiedzenia Komitetu sporządzany jest protokół, w którym wpisuje się wszelkie ustalenia poczynione podczas posiedzenia Komitetu i każdorazowo sporządzana jest lista obecności. Obsługę organizacyjną prac Komitetu Rewitalizacji zapewnia Burmistrz.

Komitet Rewitalizacji po uchwaleniu będzie wykonywał w szczególności zadania:

- a) wspieranie działań Burmistrza na obszarze rewitalizacji, pełnienie roli forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy, w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz funkcji opiniotawczo-doradczej Burmistrza;
- b) reprezentowanie interesariuszy rewitalizacji, w tym: mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych;
- c) wyrażanie opinii oraz podejmowanie inicjatywy w sprawie rozwiązań, odnoszących się do obszaru rewitalizacji;
- d) uczestnictwo w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń Burmistrza związanych z obszarem rewitalizacji.

8.5. System informacji i promocji

Ze względu, iż rewitalizacja opiera się silnie na partycypacji, istotną kwestią jest zapewnienie odpowiedniego promowania oraz informowania o postępach realizacji założeń dokumentu. Koncepcja informowania interesariuszy procesu rewitalizacji przyczynia się do:

- zapewnienie stałego przepływu informacji pomiędzy interesariuszami;
- zapoznanie uczestników procesu z ramami procedury rewitalizacji oraz postęпами, poczynionymi na każdym etapie;
- promowanie działań rewitalizacyjnych, w tym przekonanie nowych podmiotów do udziału w procesie, skłonnych do zaangażowania się w poszczególne zadania.

Za promocję oraz informowanie o Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 odpowiedzialny jest głównie Burmistrz Piask wraz z przedstawicielami jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Piaskach, pełniącym rolę podmiotu zarządzającego. Ponadto, działania informacyjno-promocyjne w minimalnym stopniu spoczywają także na pozostałych uczestnikach procesu rewitalizacji. Do zadań w tym zakresie zalicza się:

- upublicznienie założeń GPR do wglądu dla społeczności lokalnej;
- powiadamianie o stanie realizacji poszczególnych założeń Programu na oficjalnej stronie internetowej Gminy Piaski, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz innych portalach, zarządzanych przez Gminę (np. Facebook);
- zamieszczanie informacji w lokalnych mediach (np. prasie czy telewizji);
- udostępnienie najważniejszych zapisów dokumentu w formie broszur i ulotek;
- organizację spotkań, dotyczących wdrażania GPR dla mieszkańców Gminy Piaski, lokalnych liderów i organizacji pozarządowych;

Odbiorcami działań informacyjno-promocyjnych będą: lokalna społeczność Gminy Piaski, organizacje pozarządowe, partnerzy społeczno-gospodarczy (w tym spółdzielnie), lokalni przedsiębiorcy oraz wszelkiego rodzaju media.

8.6. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Gdyż osoby zaangażowane w proces wdrażania i zarządzania rewitalizacją to pracownicy Urzędu Miejskiego w Piaskach, koszty tego procesu będą mieścić się w ramach wydatków bieżących funkcjonowania Urzędu Miejskiego w Piaskach.

W chwili obecnej niemożliwe jest precyzyjne oszacowanie kosztów zarządzania procesem rewitalizacji w Gminie Piaski. Szacunkowo powinny one mieścić się w granicach od 2,5 do 6,0% całkowitej wartości projektów rewitalizacyjnych, a więc od 2675771 do 6421851 zł w perspektywie ośmioletniej.

Szczegółowy harmonogram realizacji programu został przedstawiony w rozdziale 7.4. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych.

9. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji programu

Program Rewitalizacji ze względu na swój otwarty charakter, poddawany będzie cyklicznemu monitorowaniu, okresowym ocenom oraz aktualizacjom. Zatem niezbędne jest regularne zbieranie informacji o przebiegu wdrażania jego założeń. Odnotowane zmiany poszczególnych wskaźników odnoszone będą do stanu bazowego – dane z roku 2020.

Monitoring, w odniesieniu do przedmiotowego procesu rewitalizacji, planowany jest w czterech podstawowych wymiarach, tj.:

- ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji – pogłębiona analiza wskaźników ilościowych i jakościowych, stanowiąca podstawę do oceny stopnia realizacji dokumentu, w tym założonych w nim celów oraz zadań;
- monitoring zmian zachodzących w Gminie – należy do kompetencji podmiotu koordynującego proces rewitalizacji i prowadzony jest w cyklach rocznych; polega na obserwacji zjawisk kryzysowych (patrz pkt 9.2. Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych – tabele 32 i 33) w odniesieniu do pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej;
- monitoring projektów rewitalizacyjnych na poziomie strategicznym – leży w gestii Koordynatora, dotyczy podstawowych (ogólnych) cech projektów, takich jak: ich liczba, stan realizacji czy poniesione nakłady finansowe;
- monitoring projektów rewitalizacyjnych na poziomie operacyjnym – własny system monitorowania i oceny poszczególnych przedsięwzięć, prowadzony bezpośrednio przez realizatora danej inwestycji i obejmujący m.in.: kosztorys, harmonogram realizacji, wskaźniki produktu.

Jako podmiot odpowiedzialny za monitorowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 wyznacza się pracowników Wydziału strategii i pozyskiwania funduszy pomocowych Urzędu Miejskiego w Piaskach. Do jego zadań należeć będzie zbieranie danych, obrazujących tempo i jakość prowadzonej rewitalizacji, ich analizowanie i raportowanie w formie corocznych i końcowych sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

9.1. Zasady, tryb i metody prowadzenia ewaluacji

Ewaluacja to proces obiektywnej weryfikacji stopnia, w jakim zostały spełnione założenia danego programu. Jej celem jest poprawa jakości i skuteczności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w kontekście zdiagnozowanych problemów. Skupia się przede wszystkim na badaniu stopnia wdrożenia dokumentu, poprzez analizę poszczególnych wskaźników, dążąc przy tym do uzyskania odpowiedzi na pytanie o trafność przeprowadzonych inwestycji rewitalizacyjnych w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb.

Ewaluacja przedmiotowego Programu opierać się będzie na 3 rodzajach ocen:

- 1) ex-ante (przed wdrożeniem GPR) – ze względu na fakt, iż listy podstawowych i uzupełniających projektów rewitalizacyjnych sporządzono w oparciu o szczegółową

diagnozę potrzeb społeczności lokalnej przyjąć można, że ocena ta została przeprowadzona na etapie przygotowywania dokumentu i wynika z niej, że Program jest poprawnie skonstruowany, prawidłowo formułuje cele oraz identyfikuje działania, służące ich osiągnięciu;

- 2) on-going (w trakcie obowiązywania GPR) – ewaluacji tej poddawane będą poszczególne inwestycje w trakcie ich realizacji, oceniając postępy w uskutecznianiu założeń Programu i kontrolę terminów wykonania konkretnych działań; ewaluacja on-going przeprowadzana będzie w razie konieczności na wniosek zespołu roboczego ds. rewitalizacji lecz nie rzadziej niż raz na 3 lata (zgodnie z artykułem 22 ustawy o rewitalizacji, tj. w 2026 r.), a jej efektem będą okresowe raporty ewaluacyjne;
- 3) ex-post (po zakończeniu realizacji GPR) – gwoli weryfikacji założonych celów, gdy horyzont czasowy realizacji niniejszego Programu dobiegnie końca, tj. w 2030 roku, sporządzony zostanie końcowy raport ewaluacyjny, podsumowujący cały okres działania i wnioskujący o potrzebie (bądź jej braku) kontynuacji procesu rewitalizacji.

W raportach ewaluacyjnych pod uwagę brane są następujące kryteria:

- trafność – pozwala stwierdzić, w jakim stopniu cele rewitalizacji odpowiadają potrzebom i priorytetom, wskazanym w obszarze rewitalizacji;
- skuteczność – umożliwia analizę poziomu, na jakim osiągnięte zostały cele rewitalizacji, zdefiniowane na etapie opracowywania dokumentu;
- efektywność – pozwala określić poziom „ekonomiczności” Programu;
- użyteczność – ocenia, w jakim zakresie dokument odpowiada potrzebom grup docelowych;
- trwałość – umożliwia stwierdzenie, jakie jest prawdopodobieństwo, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem dokumentu będą trwać po jego zakończeniu.

Obowiązek sporządzania raportów ewaluacyjnych spoczywać będzie na firmie zewnętrznej, a każdy z nich musi być przedłożony Burmistrzowi Piask. Ewaluacja on-going będzie podstawą do rozpoczęcia procesu aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, natomiast po przeprowadzeniu oceny ex-post wszelkie rozbieżności pomiędzy pierwotnymi ustaleniami, a rzeczywistym wykonaniem będą szczegółowo wyjaśnione.

Każdorazowo ocena Gminnego Programu Rewitalizacji podlega opiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji i ogłoszeniu na stronie BIP Gminy.

9.2. Monitorowanie efektów działań rewitalizacyjnych

Konkretnym rodzajem monitoringu jest kontrola efektów działań rewitalizacyjnych, prowadzona w ramach ewaluacji dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji. Pozwala ona na zbadanie skuteczności przedsięwzięć uwzględnionych w Programie, a w związku z tym przesądzać może o zasadności ich dalszej realizacji. W powyższym opracowaniu omawiany monitoring prowadzony będzie na dwóch poziomach:

- wskaźników delimitacyjnych, pozwalających zmierzyć stopień wyjścia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego,

- wskaźników monitorujących, umożliwiających zbadanie poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych.

Tabela 34 zawiera zestawienie wskaźników, zgromadzonych na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego Gminy Piaski wraz z ich wartościami na rok 2020 (średnia dla obszaru całej Gminy). Nadzorowanie zmian wartości tych mierników pozwoli ocenić skalę ograniczenia sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji oraz skalę oddziaływania na inny obszar na terenie Gminy Piaski. Aby najpełniej zobrazować poprawę sytuacji konieczne będzie porównanie wyników otrzymanych na początku tego procesu z osiąganymi na kolejnych etapach oraz po zakończeniu Programu.

Tabela 36. Wskaźniki delimitacyjne

SFERA	WSKAŹNIK DELIMITACYJNY	JEDNOSTKA	WARTOŚĆ BAZOWA W 2020 ROKU	OCZEKIWANA ZMIANA
SPOŁECZNA	Gęstość zaludnienia w 2020 roku (os./km ²)	os./km ²	85,67	spadek
	Liczba osób z niepełnosprawnościami na 1 km ² powierzchni sołectwa/obszaru w 2020 roku (os./km ²)	os./km ²	1,87	Wzrost/ <u>spadek</u>
	Udział dzieci w wieku żłobkowym (0 – 3 lata) w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 roku (%)	%	4,45	wzrost/ <u>spadek</u>
	Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	-	5,12	wzrost
	Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	-	13,13	spadek
	Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	-	3,76	spadek
	Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	-	173,85	wzrost/ <u>spadek</u>
	Wskaźnik feminizacji w 2020 roku w Gminie Piaski (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn)	os.	106,35	spadek
	Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)	%	3,95	spadek
	Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)	%	0,81	spadek
	Udział osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)	%	1,28	spadek
	Udział osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)	%	0,56	wzrost
	Zmiana liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2020 (os.)	os.	2,85	wzrost
	Udział osób w wieku senioralnym (60+) w liczbie mieszkańców sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%)	%	4,45	spadek
	Liczba odnotowanych przestępstw popełnionych na terenie sołectwa/ obszaru na 1000 mieszkańców w 2020 roku	-	18,44	spadek
	Średnie wyniki z egzaminu VIII-klasistów na terenie sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%)	%	35,27	wzrost

GOSPODARCZA	Zmiana liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sołectwie w latach 2015-2020 (podmioty)	Podmioty (szt.)	0,41	wzrost
	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku w liczbie zarejestrowanych działających podmiotów gospodarczych (%)	%	12,78	wzrost
ŚRODOWISKOWA	Udział wyrobów zawierających azbest w powierzchni sołectwa w 2020 roku (%)	%	0,53	spadek
	Udział powierzchni obszarów chronionych na terenie sołectwa (%)	%	1,90	wzrost
PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	Wskaźnik intensywności zabudowy (liczba budynków na 1 km ²)	liczba budynków na 1 km ²	82,46	wzrost/ <u>spadek</u>
	Udział nieutwardzonych dróg w drogach ogółem na obszarze sołectwa w 2020 roku (%)	%	10,04	spadek
	Liczba przypadających osób na jeden budynek mieszkalny na terenie sołectwa/obszaru w 2020 roku	-	2,75	wzrost/ <u>spadek</u>
	Liczba miejsc z infrastrukturą społeczną w tym: place zabaw, siłownie zewnętrzne, zagospodarowana zieleń publiczna na 1000 mieszkańców sołectwa/obszaru w 2020 roku	-	1,06	wzrost
TECHNICZNA	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowej w budynkach ogółem (%)	%	24,61	wzrost
	Udział budynków mieszkalnych podłączonych do sieci kanalizacyjnej w budynkach mieszkalnych ogółem (%)	%	6,82	wzrost
	Udział gminnych zdegradowanych obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkalnym w 2020 r. w ogólnej liczbie budynków w sołectwie (%)	%	0,16	spadek
	Udział nowo oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych w 2020 roku w budynkach ogółem (%)	%	4,14	wzrost
	Liczba mieszkań komunalnych w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	-	5,77	wzrost
	Liczba budynków zabytkowych na 1000 ludności w 2020 roku	-	9,73	wzrost
	Liczba budynków użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami (brak windy, podjazdów itp.) na 1000 mieszkańców sołectwa	-	1,64	spadek

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Piaskach

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie celów strategicznych wraz z przypisanymi do nich wskaźnikami monitorującymi, a także źródłami pozyskania danych i szacowanymi wartościami na rok 2030. Dane te przysłużą się ocenie stopnia realizacji założonych w Programie celów, a w związku z tym również spełnienia wizji Gminy Piaski.

Tabela 37. Wskaźniki monitorujące cele GPR

Cel: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW		
1. Liczba zorganizowanych wydarzeń społeczno-kulturowych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji (imprezy ogólnogminne oraz te realizowane na obszarze rewitalizacji);		
Podobszar	Stan wyjściowy (2021 r.)	Stan na 2030 r.
I	1	3
II	5	8
III	1	3
2. Liczba zajęć pozalekcyjnych		
Podobszar	Stan wyjściowy (2021 r.)	Stan na 2030 r.
I	3	5
II	10	15
III	0	1
3. Liczba zorganizowanych działań aktywizacyjno-integracyjnych		
Podobszar	Stan wyjściowy (2021 r.)	Stan na 2030 r.
I	1	3
II	10	15
III	1	3
Cel: PODNIESIENIE JAKOŚCI INFRASTRUKTURY		
1. Liczba zrewitalizowanych przestrzeni i obiektów		
Podobszar	Stan wyjściowy (2021 r.)	Stan na 2030 r.
I	0	3
II	0	2
III	0	1
Cel: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI DLA WSZYSTKICH		
1. Liczba przestrzeni i obiektów publicznych dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami		
Podobszar	Stan wyjściowy (2021 r.)	Stan na 2030 r.
I	0	2
II	6	8
III	1	2

Źródło: opracowanie własne

9.3. Zasady i tryb aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Proces rewitalizacji jest z reguły zadaniem długookresowym, dlatego też wyjątkowo wrażliwy jest na wpływ czynników zewnętrznych. Przyczynia się to konieczność prowadzenia okresowej aktualizacji Programu Rewitalizacji oraz aktualizacji nadzwyczajnej, w razie wystąpienia okoliczności istotnie wpływających na Gminny Program Rewitalizacji.

Ustawa o rewitalizacji wskazuje w art. 22, iż Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Burmistrza Piask minimum raz na 3 lata. Musi to przebiegać zgodnie z zaproponowanym systemem monitorowania i oceny. Przeprowadzona ocena podlega zaopiniowaniu przez przyjęty Komitet Rewitalizacji. Planowana ocena jest przewidziana na rok 2026 (ewaluacja on-going) oraz po zakończeniu działań rewitalizacyjnych – po 2030 roku (ewaluacja ex-post).

Podstawowym celem regularnej oceny realizacji Programu Rewitalizacji jest ocena aktualności i stopnia realizacji programu, w tym zwłaszcza jego celów. Następstwem takiej oceny może okazać się potrzeba zmiany Programu. Zatem przeprowadzana analiza aktualności Programu będzie mieć szeroki zakres, aby odnieść się do wszystkich ważnych kwestii.

Zezwala się na przeprowadzenie okresowej aktualizacji Programu Rewitalizacji w przypadku m.in.:

- wykazania braku osiągnięcia założonych celów podczas przeprowadzonej ewaluacji;
- wystąpienia potrzeby wprowadzenia do Programu nowych projektów rewitalizacyjnych;
- zmiany harmonogramu realizacji projektów lub planu finansowego;
- wystąpienia konieczności aktualizacji wskaźników;

W trakcie trwania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski, na późniejszych etapach jego realizacji, dołączyć do jego realizacji mogą także kolejni partnerzy – zarówno nowi, jak również zastępujący dotychczas funkcjonujących.

Potencjalna aktualizacja Programu Rewitalizacji odbywać się będzie w drodze podjęcia przez Radę Miejską odpowiedniej uchwały tak, aby dokument mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Wprowadzone zmiany wymagają ponadto podania ich uzasadnienia merytorycznego. Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z Ustawą o rewitalizacji następuje zgodnie z trybem w jakim został uchwalony.

W przypadku zmian dotyczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz uchwały dotyczącej utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji aktualizowany dokument Programu podlega opiniowaniu, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt. 4 oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych na zasadach określonych w ustawie o rewitalizacji.

Każda zmiana zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji musi być opiniowana przez Komitet Rewitalizacji i przedstawiana do publicznej wiadomości, tak aby poznać potrzeby, oczekiwania oraz opinię interesariuszy.

W przypadku zgłoszenia do GPR projektów wyjątkowo istotnych dla społeczności lokalnej lub gdy zaistnieją poważne zmiany w otoczeniu, wpływające na realizację postanowień Programu, Burmistrz Piask ma możliwość przystąpienia do procesu nadzwyczajnej aktualizacji dokumentu. Aktualizacja w tym trybie przebiega niezależnie od wyznaczonych w treści dokumentu terminów monitoringu.

10. Niezbędne zmiany w politykach i dokumentach strategicznych

10.1. Niezbędne zmiany w polityce mieszkaniowej

Wymagany przez ustawę o rewitalizacji elementem Gminnego Programu Rewitalizacji (według art. 15. ust. 1. pkt 10. ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji) jest określenie niezbędnych zmian w uchwałach dotyczących wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy oraz zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy, o których mowa w art. 21. ust. 1. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 611. oraz z 2021r. poz. 11.) w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy uwzględnia się działania, zapobiegające wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości udziału w pozytywnych efektach wdrożenia GPR, w szczególności w zakresie zasad ustalania wysokości czynszów.

Gmina Piaski posiada aktualnie obowiązujący Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Piaski na lata 2020-2024. Przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej w Piaskach Nr XXI/179/2020 z dnia 30 kwietnia 2020 r. Polityka mieszkaniowa Gminy została określona również za pomocą uchwały Nr XXXII/285/2021 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 27 maja 2021 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali, wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Piaski. Wobec powyższych niezbędne jest więc dostosowanie ich do ustaleń dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji.

10.2. Niezbędne zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Dokument aktualnie obowiązującego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski został przyjęty przez Radę Miejską w Piaskach uchwałą Nr XXXVII/349/2021 z dnia 30 listopada 2021 r. W dniu podjęcia niniejszej uchwały przebieg procesów rewitalizacyjnych regulowany był za pośrednictwem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2023 (LPR). Dokumenty LPR i GPR zgodne są jedynie częściowo ze sobą nawzajem. W obszarze zdegradowanym pokrywają się jednostki pomocnicze: Bystrzejowice Pierwsze, Janówek, Wola Piasecka, Borkowszczyzna, Obszar I i II w mieście Piaski, Brzezice. Pozostałe jednostki wskazane w dokumencie LPR: Wierzchowiska Drugie, Bystrzejowice Drugie, Józefów, Gardzienice Drugie, Giełczew, Siedliszczki. Inne jednostki pomocnicze wskazane w dokumencie GPR: Majdan Kozic Dolnych, Kolonia Wola Piasecka, Kębtów, Nowiny, Piaski Wielkie, Młodziejów.

Podobnie jedynie częściowo pokrywają się obszary rewitalizacji w analizowanych dokumentach. Obecnie w Gminnym Programie Rewitalizacji obszar rewitalizacji tworzą jednostki: Wola Piasecka, Kębtów, Obszar II w mieście Piaski oraz Brzezice. W Lokalnym Programie Rewitalizacji jednostkami tworzącymi obszar rewitalizacji były natomiast Bystrzejowice Drugie, Obszar I w mieście Piaski, Giełczew, Gardzienice Drugie oraz jednostki pomocnicze, w których nadal zauważalna jest sytuacja kryzysowa: Obszar II w mieście Piaski oraz Brzezice.

Zakończono realizację wszelkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w dokumencie LPR i przyjęto uchwałę Nr XLIX/441/2022 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 29 października 2022 roku w sprawie przyjęcia uchylenia uchwały nr XXXV/262/2017 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 26 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2023”, a mimo to na terenie Gminy Piaski nadal występuje sytuacja kryzysowa (zwłaszcza w sferze społecznej). Zatem w miejsce zakończonego LPR uchwała się dokument GPR, w którym zarówno obszar zdegradowany jak i obszar rewitalizacji ulegają zmianie względem poprzednio obowiązującego LPR. W takiej sytuacji zachodzi potrzeba wprowadzenia tychże zmian również w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski, na zasadach określonych w Ustawie o rewitalizacji. Wobec powyższych zmian ulegają treść podrozdziału **II.3.1. Dokumenty planistyczne o charakterze gminnym** oraz **III.3. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenu**.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zgodne z polityką przestrzenną przedstawioną w dokumencie Studium. W wyniku realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nastąpi zmiana funkcji obszaru wskazanych w ww. dokumencie: ***przedsięwzięcie - Poprawa dostępności kulturowo - rekreacyjnej w Woli Piaseckiej***.

Na terenie Gminy obowiązują obecnie dwa plany miejscowe: Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Piaski i Osiedla Krasickiego przyjęty uchwałą Nr XXXI/221/2001 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 grudnia 2001 r. (z późn. zm.) oraz Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Piaski i Osiedla Krasickiego przyjęty uchwałą Nr XXXI/222/2001 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 grudnia 2001 r. Oba te dokumenty są zgodne z ustaleniami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030. Jednakże podobnie jak w przypadku ustaleń zawartych w dokumencie Studium w wyniku realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nastąpi zmiana funkcji obszaru wskazanych w ww. dokumencie: ***przedsięwzięcie - Poprawa dostępności kulturowo - rekreacyjnej w Woli Piaseckiej***.

Analizując, od 2019 roku samorząd gminny regularnie przystępuje do sporządzenia zmian Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego lub zmiany przyjmowane są uchwałami przez Radę Miejską w Piaskach. Zatem podczas podejmowanych kolejnych aktualizacji Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski należy zapewnić jego zgodność z dokumentem Gminnego Programu Rewitalizacji.

W związku z przyjęciem Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 nie przewiduje się konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Jako priorytet uznaje się natomiast opracowanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla terenów w granicach wyznaczonego obszaru zdegradowanego, zwłaszcza obszaru rewitalizacji.

Należy mieć ponadto na uwadze przyszłe zmiany wynikające z zastąpienia dokumentu SUIKZP, Planem Ogólnym. Zmiana ta wynikać będzie z wejścia w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw. Wymusi to potrzebę aktualizacji i wprowadzenia zmian w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021- 2030.

11. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR), zgodnie z rozdz. 5 Ustawy o rewitalizacji, utworzona jest w drodze uchwały w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Uchwała ustanawiająca SSR stanowi akt prawa miejscowego i podlega regulacjom, dotyczącym ogłaszania aktów normatywnych. Przyjęta może zostać dla całości obszaru rewitalizacji lub w granicach jego podobszarów. Okres obowiązywania SSR ustala się na maksymalnie 10 lat od dnia wejścia w życie uchwały ustanawiającej SSR.

Jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Piaskach przeprowadziły analizę, która wykazała, że realizacja przyjętych w Programie przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Zawarte w dokumencie Gminnego Programu Rewitalizacji projekty o charakterze infrastrukturalnym (technicznym) tyczą się bowiem nieruchomości o uregulowanym stanie prawnym.

Zatem nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030.

12. Opiniowanie programu przez właściwe organy

Zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 17 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji zostało przeprowadzone opiniowanie projektu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski. Zrealizowane zostało to w terminie od dnia 2 listopada do dnia 8 grudnia 2023 r. Po zakończonym procesie opiniowania opublikowany został dokument „Raport podsumowujący przebieg procesu opiniowania projektu dokumentu zgodnie z Art. 17 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji¹⁵” (16.01.2024 r.).

Zgodnie z zapisami Ustawy o rewitalizacji, projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2021-2030 został przekazany do zaopiniowania 52 podmiotom. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie uważane było za równoznaczne z pozytywnym zaopiniowaniem projektu dokumentu. Poniżej przedstawiono lista podmiotów, do których skierowano pisma o zaopiniowanie dokumentu.:

1. Wojewoda Lubelski;
2. Lubelski Urząd Wojewódzki Wydział Infrastruktury;
3. Lubelski Urząd Wojewódzki Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego;
4. Lubelski Urząd Wojewódzki Wydział Nadzoru i Kontroli;
5. Zarząd Województwa Lubelskiego;
6. Wojewódzki Sztab Wojskowy w Lublinie;
7. Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie;
8. Placówka Straży Granicznej w Lublinie;
9. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Świdniku;
10. Ministerstwo Klimatu i Środowiska - Główny Geolog Kraju;
11. Zarząd Powiatu Świdnickiego;
12. Starosta Świdnicki;
13. Starosta Świdnicki - Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa;
14. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
15. Szef Agencji Wywiadu;
16. Nadbużański Oddział Straży Granicznej;
17. Komenda Powiatowa Policji w Świdniku;
18. Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie;
19. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej;
20. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej;
21. Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska;
22. Starostwo Powiatowe w Świdniku - Wydział Infrastruktury Drogowej;
23. Zarząd Dróg Wojewódzkich;
24. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie;
25. PGE Dystrybucja S.A. Oddział Lublin;
26. Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.;
27. Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Zakład w Lublinie;

¹⁵ Dokument opublikowany jako 8 załącznik <https://www.piaski.pl/pl/szczegoly-aktualnosci/658>

28. Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.;
29. Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Sanoku;
30. Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków;
31. Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych - Ośrodek Zamiejscowy w Lubartowie;
32. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie;
33. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny;
34. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny;
35. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
36. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;
37. Nadleśnictwo Świdnik;
38. Okręgowy Urząd Górniczy;
39. Urząd Lotnictwa Cywilnego;
40. Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji, Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie;
41. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa – Od. Ter. w Lublinie;
42. Szefostwo Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP;
43. Centralny Port Komunikacyjny;
44. Wójt Gminy Głusk;
45. Wójt Gminy Mełgiew;
46. Wójt Gminy Milejów;
47. Wójt Gminy Trawniki;
48. Wójt Gminy Fajstławice;
49. Wójt Gminy Rybczewice;
50. Wójt Gminy Krzczonów;
51. Wójt Gminy Jabłonna;
52. Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna;

Opinie w wyznaczonym terminie zostały przesłane przez 19 podmiotów. Wskazane poniżej podmioty zaopiniowały dokument pozytywnie, chyba że w dalszej części wskazano inaczej:

- 1) Lubelski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej;
- 2) Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Świdniku;
- 3) Polskie Sieci Elektroenergetyczne;
- 4) Gminna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna;
- 5) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie;
- 6) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A.;
- 7) Nadleśnictwo Świdnik;
- 8) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;
- 9) Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji. Ośrodek Zamiejscowy w Lublinie;
- 10) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie;
- 11) Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie. Wydział Infrastruktury – Oddział Nadzoru Urbanistycznego;
- 12) Starosta Świdnicki;
- 13) Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny;
- 14) Zarząd Województwa Lubelskiego;

- 15) Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Lublinie;
- 16) Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Sanoku;
- 17) Urząd Gminy Jabłonna;
- 18) Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków;
- 19) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie;

W przypadku 2 instytucji - Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Lublinie, które odmówiły uzgodnienia dokument został przesłany do ponownego opiniowania. Od Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. uzgodnienie otrzymano w dniu **23.01.2024** r., a od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie - Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Lublinie w dniu **30.01.2024** r.

Wszystkie sugestie i uwagi przekazane w przesłanych opiniach zostały uwzględnione, chyba że w dokumencie „Raport podsumowujący przebieg procesu opiniowania projektu dokumentu zgodnie z Art. 17 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji” wskazano inaczej.

13. Strategiczna Ocena Oddziaływania Gminnego Programu Rewitalizacji na Środowisko

do uzupełnienia na późniejszym etapie tworzenia dokumentu GRP

14. Spis tabel, rycin, wykresów i załączników

Spis tabel

Tabela 1. Metody zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych	24
Tabela 2. Udział osób według wykształcenia w ogólnej liczbie mieszkańców w latach 1998, 2002 i 2011 ...	31
Tabela 3. Obszary górnicze w Gminie Piaski	36
Tabela 4. Zjawiska kryzysowe w Gminie Piaski	42
Tabela 5. Analiza SWOT	44
Tabela 6. Wskaźniki delimitacyjne w podziale na podobszary rewitalizacji	46
Tabela 7. Koncentracja negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach wykazanych za pomocą analizy wskaźnikowej i jakościowej	51
Tabela 8. Dalsze zdiagnozowane negatywne zjawiska w obrębie rewitalizacji w podziale na sfery - PODOBSZAR I	65
Tabela 9. Dalsze zdiagnozowane negatywne zjawiska w obrębie rewitalizacji w podziale na sfery - PODOBSZAR II	72
Tabela 10. Dalsze zdiagnozowane negatywne zjawiska w obrębie rewitalizacji w podziale na sfery - PODOBSZAR III	79
Tabela 11. Inwentaryzacja obszaru rewitalizacji w Gminie Piaski.	81
Tabela 12. Cele, kierunki działań oraz zdiagnozowane problemy i potencjały poszczególnych podobszarów rewitalizacji w Gminie Piaski	94
Tabela 13. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	102
Tabela 14. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	104
Tabela 15. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	105
Tabela 16. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	108
Tabela 17. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	109
Tabela 18. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	111
Tabela 19. Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych	112
Tabela 20. Lista projektów uzupełniających	115
Tabela 21. Lista projektów uzupełniających	117
Tabela 22. Lista projektów uzupełniających	120
Tabela 23. Lista projektów uzupełniających	122
Tabela 24. Lista projektów uzupełniających	123
Tabela 25. Lista projektów uzupełniających	124
Tabela 26. Lista projektów uzupełniających	125
Tabela 27. Lista projektów uzupełniających	126
Tabela 28. Lista projektów uzupełniających	128
Tabela 29. Lista projektów uzupełniających	128
Tabela 30. Lista projektów uzupełniających	129
Tabela 31. Lista projektów uzupełniających	130
Tabela 32. Tabela obrazująca powiązania pomiędzy podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	131
Tabela 33. Harmonogram realizacji projektów rewitalizacyjnych	132
Tabela 34. Oddziaływanie podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w analizowanych sferach	136
Tabela 35. Projekty rewitalizacyjne wraz z proponowanym podziałem ich finansowania	142
Tabela 36. Wskaźniki delimitacyjne	154
Tabela 37. Wskaźniki monitorujące cele GPR	156

Spis rycin

Ryc. 1. Wyznaczony obszar zdegradowany na terenie Gminy Piaski.....	11
Ryc. 2. Wyznaczony obszar rewitalizacji na terenie Gminy Piaski	12
Ryc. 3. Ogłoszenie o naborze kart umieszczone na oficjalnej stronie Gminy Piaski	20
Ryc. 4. Położenie Gminy Piaski na tle kraju, województwa lubelskiego oraz powiatu świdnickiego	28
Ryc. 5. Gmina Piaski w podziale na jednostki pomocnicze	29
Ryc. 6. Mapa - rozmieszczenie miejscowości w Gminie Piaski	36
Ryc. 7. Typologia osadnictwa w Gminie Piaski	37
Ryc. 8. Obszar zdegradowany w Gminie Piaski.....	53
Ryc. 9. Obszar rewitalizacji Gminy Piaski	54
Ryc. 10. Gęstość zaludnienia w 2020 roku (os./km ²).....	58
Ryc. 11. Liczba osób z niepełnosprawnościami na 1 km ² powierzchni Gminy, (os./km ²)	58
Ryc. 12. Udział dzieci w wieku żłobkowym (0 – 3 lat) w ogólnej liczbie mieszkańców sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%).....	59
Ryc. 13. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na terenie sołectwa w 2020 roku.....	59
Ryc. 14. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	60
Ryc. 15. Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	60
Ryc. 16. Wskaźnik feminizacji w 2020 roku (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn)	61
Ryc. 17. Udział osób w wieku senioralnym (60+) w liczbie mieszkańców sołectwa/obszaru w 2020 roku (%)	61
Ryc. 18. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności sołectwa w 2020 (%).....	62
Ryc. 19. Liczba odnotowanych przestępstw popełnionych na terenie danego sołectwa/ obszaru na 1000 mieszkańców w 2020 roku	62
Ryc. 20. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%).....	63
Ryc. 21. Udział osób bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%).....	63
Ryc. 22. Zmiana liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2020 (os.).....	64
Ryc. 23. Gęstość zaludnienia w 2020 roku (os./km ²).....	68
Ryc. 24. Liczba osób z niepełnosprawnościami na 1 km ² powierzchni sołectwa/obszaru w 2020 roku (os./km ²).....	68
Ryc. 25. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	69
Ryc. 26. Liczba odnotowanych przestępstw popełnionych na terenie sołectwa/ obszaru na 1000 mieszkańców w 2020 roku	69
Ryc. 27. Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	70
Ryc. 28. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	70
Ryc. 29. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%).....	71
Ryc. 30. Udział osób bezrobotnych uprawnionych do zasiłku w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%).....	71
Ryc. 31. Wskaźnik feminizacji w 2020 roku w Gminie Piaski (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn) 72	72

Ryc. 32. Udział dzieci w wieku żłobkowym (0 – 3 lata) w ogólnej liczbie mieszkańców w 2020 roku (%).....	75
Ryc. 33. Liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	75
Ryc. 34. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	76
Ryc. 35. Osoby korzystające ze świadczenia z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2020 roku na 1000 mieszkańców sołectwa	76
Ryc. 36. Liczba dzieci, na których rodzice otrzymują świadczenia w ramach programu „Rodzina 500 plus” na 1000 mieszkańców sołectwa w 2020 roku	77
Ryc. 37. Zmiana liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w latach 2015-2020 (os.)	77
Ryc. 38. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 (%)	78
Ryc. 39. Udział osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie ludności sołectwa w 2020 roku (%)	78
Ryc. 40. Średnie wyniki z egzaminu VIII-klasistów na terenie sołectwa/ obszaru w 2020 roku (%).....	79

Spis fotografii

Fot. 1. Stan aktualny budynku w Kębłowie	103
Fot. 2. Stan aktualny budynku w Woli Piaseckiej	107
Fot. 3. Stan aktualny budynku w Piaskach	108
Fot. 4. Stan aktualny działki w Brzeżicach	110

Spis wykresów

Wykres 1. Powiązania pomiędzy poszczególnymi podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi ..	134
Wykres 2. Schemat systemu zarządzania procesem rewitalizacji	147

Wykaz źródeł

1. Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. 2023 poz. 28, 1688);
2. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1501 z późn. zm.);
3. USTAWA O REWITALIZACJI. Praktyczny komentarz. Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa. Departament Polityki Przestrzennej, Warszawa 2016;
4. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. 2022 poz. 2240);
5. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688);
6. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478, 1688, 1890, 1963, 2029);
7. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977, 1506, 1597, 1688, 1890, 2029);

8. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2023 r. poz. 951, 1688, 1904);
9. Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2023 r. poz.1637);
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, 1273, 1407, 1429, 1641, 1693, 1872);
11. Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 1079);
12. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. 2023 r poz. 725);
13. Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1688);
14. Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;
15. Procedura oceny gminnych programów rewitalizacji (GPR) w województwie lubelskim w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027;
16. Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027;
17. Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Dokument przyjęty przez Rade Ministrów w dniu 29.10.2013 r.);
18. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.);
19. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku.);
20. Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2016–2023 (Uchwała Nr XXXIX/286/2017 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 29 września 2017 roku w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2016-2023”.);
21. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026 (Uchwała Nr XXXV/304/2021 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 24 września 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piaski na lata 2021-2026.);
22. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski (Uchwała Nr XXII/172/2005 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 25 lutego 2005 r. z późn. zmianami);
23. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Piaski i Osiedla Krasickiego (Uchwała Nr XXXI/221/2001 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 grudnia 2001 r. ze zmianami);
24. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Ośrodka Gminnego Piaski i Osiedla Krasickiego (Uchwała Nr XXXI/222/2001 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 grudnia 2001 r. ze zmianami);
25. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 (Uchwała Nr XXXV/262/2017 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 26 maja 2017 roku);

26. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Piaski na lata 2020-2024 (Uchwała Rady Miejskiej w Piaskach Nr XXI/179/2020 z dnia 30 kwietnia 2020 r.);
27. Uchwała XLIX/442/2022 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 28 października 2022 roku;
28. Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
29. Zasady delimitacji obszarów rewitalizacji i definiowania programów rewitalizacji na terenach wiejskich województwa lubelskiego;
30. Diagnoza i delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Piaski (załącznik do wniosku Burmistrza o wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji);
31. Sprawozdanie z konsultacji społecznych projektu Diagnozy i delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Gminie Piaski;
32. Raport o stanie Gminy Piaski za 2020 rok;
33. Krajowy Rejestr Sądowy;
34. Narodowy Spis Powszechny w latach: 1998, 2002, 2011;
35. Raport Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową na temat atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów Polski, Gdańsk 2016;
36. Obwieszczenie Nr 1/2023 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 24 stycznia 2023 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa lubelskiego;
37. www.piaski.pl/index.php/gmina/historia [w:] Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2023 Tom I;
38. <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/>;
39. www.mapy.geoportal.gov.pl/;
40. <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>;
41. <https://www.polskawliczbach.pl/>;
42. <https://bazaazbestowa.gov.pl/>;
43. Powiatowy Urząd Pracy w Świdniku;
44. Dane własne Urzędu Miejskiego w Piaskach;

Spis załączników

Załącznik nr 1. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej

Załącznik nr 2. Karta projektu rewitalizacyjnego

